

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SİNESTEZYA'NIN YAZARINDAN

TÜKENİŞ KULÜBÜ

JEFFREY
MOORE

Doktor Neefe'nin vardığı sonuç, 'Pareidolia'ydı. Aksanlı İngilizcesiyle, "Beynin," diye açıklamıştı, "gelişigüzel örüntüleri tanınabilir imgeler olarak yorumladığı bir araz. Hepimizde azıcık vardır. Bulutlarda veya alevlerde yüzler, hayvan şekilleri yahut sosiste Meryem Ana'nın suratını ya da incirde cinsel organ görüveririz. Tuvalet kapağında fare... Veya Beatles plaklarını tersten çalınca gizli mesajlar duyarız. Pek çok ressamda vardı bu araz. Bosch, Blake, Münch ve Magritte ilk aklıma gelenler. Münch meşhur 'Çiğlik' günbatımında gözüne 'pıhtılaşmış kan' gibi gelen bulutları gördükten sonra yaptı. Hamlet ve Scrooge'da vardı mesela. Lewis Carroll'da...

Birçok bilim insanında da. Özellikle Hermann Rorschach'da. Ama sizde, Herr Nightingale, sizdeki çok ilginç bir şekli. Psikotomimetik şekli. Sizin gördükleriniz, beyninizi maruz bıraktığınız psikedelik kimyasallar bombardımanından kaynaklanan nörolojik yankılar, his artçıları gibi görünüyor." Aldıkları darbeler, şoklar emekliye ayrıldıktan yıllar sonra başlarına musallat olan profesyonel futbolcularınki gibi, demiştim o zaman içimden.

A P R I L

Yayın No: 176

1. baskı: Eylül, 2017

ISBN: 978-605-5162-85-6

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Editör
Nazlı Berivan AK

Türkçesi
Algan SEZGİNTÜREDİ

Son Okuma
Gülçin Derelioğlu AFACAN
Pelin Su ÖZDOĞAN

Kapak Tasarım
TERAPİ

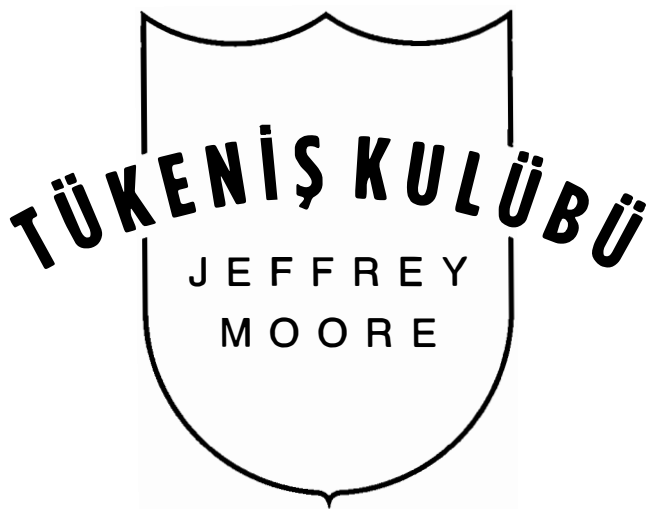
İç Tasarım
Çelebi ŞENEL

Baskı
Ayrıntı Basımevi
Sertifika No: 13987

Yayın
A.P.R.I.L. Yayıncılık
Tarık Zafer Tunaya Sokak
21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: (00 90) 212 252 94 38
Faks: (00 90) 212 252 94 39
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

Özgün Adı: Extinction Club
Bu kitabın yayın hakları Susijin Agency aracılığıyla alınmıştır.

Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı
Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince
alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz,
resim, şekil, şema, grafik vb yayınevinin izni
olmadan kopya edilemez.

Bir sanat eserinin güzelliği ve dehası, eserin kendisi yok edilse bile yeniden tasarlanabilir; unutulup gitmiş bir melodi, besteciye yeniden ilham sunabilir; ama bir canlı türünün son üyesi son nefesini verdiğinde, öyle bir canlının bir kez daha gelebilmesi için bu kâinatın bitip yenisinin başlaması gerekir.

-William Beebe, *The Bird, Its Form and Function*, 1906

Yine, yeniden, nice bilsek de aşkın coğrafyasını
Ve ağıtlarıyla küçük kilise avlusunu
Ve herkesin son bulduğu, sessizliği ürkünç boşluğu

Yine, yeniden gideriz senle birlikte
Yaşlı ağaçların dibine yatarız yine, yeniden
Çiçeklerin arasına, yüzümüz gök kubbeye karşı.
-Rainer Maria Rilke, '*Yine, Yeniden*', 1906

Gerçekten ciddi tek felsefi soru, intihardır.
-Albert Camus, *Sisifos Söyleni*, 1942

BİRİNCİ BÖLÜM NOEL'DEN ÖNCE

***O gece ay çok parlaktı
ama don, gaddardı...***

I

Vardıgımda karanlıktı. Kuzey karanlığı. Ama St. Davnes-des-Monts Kilisesi burası olsa gerekti. Kapısına rengi solmuş, pislik içinde iki ilan asılmıştı. Kapkara, Orta Çağ usulü harfleri alabildiğince ağlayan ilki, başrahip imzası taşıyan bir mülk boşaltma ilanıydı:

*Kutsiyetini feshettiğimiz işbu binayı ve arazisini
Tanrı'nın amaçlarına ve cemaatin faydasına hizmete
Devam etmesi için dualarımızla birlikte ve büyük kederle
Başkalarının kullanımına bırakıyoruz.*

Mısır gevreği kutularının içlerini andıran bir kâğıttaki ikincisiyse, adeta kalem tutamayan ellerle yazılmışçasına kargacık burgacık büyük harflerle bezeliydi:

*PAZARLAMADA ÇALIŞMAK ÜZERE
ORTA YAŞ ÜSTÜ GÖNÜLLÜLER ARANIYOR
YAŞ SINIRI VE AKIL SAĞLIĞI ŞARTI YOKTUR*

El fenerimin ışığını sarmallar çizerek ta çan kulesinin tepesine kadar çıkarıp indirdim, her iki yana yolladım; ışık, kadim çağlardan kalma bir gergedanın böğrünü andıran kaba ve gri duvarlarda dolandı. Saçmayla ateş açılmışçasına minik deliklerle doluydu duvarlar.

Doğru kiliseye mi gelmişim? Fotoğrafta çok daha... Kiliseye benziyordu. Vitray yerine sunta levhalar, çiçekli sarmasıklar yerine duvar yazıları gördüm. Ya 'Satılık' levhası neredeydi? Fenerimi yana doğrultunca menteşelerinden kurtulmuş, yıpranmış bir kapı, taş ve molozlar arasından kıvrılan tekinsiz bir oluk ve üstü spreyci boyayla eklenmiş kırmızı gamalı haçlarla dolu, haç şeklinde bir mezar taşı aydınlandı.

Uzaklarda, boğuk sesli bir çan çalmaya başladı. Buz gibi yağmur tam gece yarısı, kasımın son anında indi: Gliserin misali yoğun, tombalak damlalar değdikleri her şeyi kaplamaya koyuldular. El fenerimin ışığı cızırdadı, soluklaştı ve söndü. Sabahı bekleyebilirdim. Beklese miydim?

Yüz metre kadar öteden, kilise yolunun ötesinden bir homurtu ve tek bir ışık noktacığı geldi. Bir motosiklet... Hayır, daha büyüktü ve tepesinde ışığı titreşen bir şey vardı. Polis ışıldadı mı?

Kilisenin diğer tarafına sakladığım minibüsümün doğru atıldım ama içgüdülerim sayesinde yanlış, mezarlığa çıkan yola saptım. Yağmacı türden iki hayvan, kedi yahut rakun, taşların arasından fırlayınca şehre özgü, anca ev terliği ölçüsünde faydalı pabuçlarım kaydı, dengemi koruyarak çarpmamaya çabaladım. Sonunda kimliği belirsiz bir heykeltıraşın elinden çıkma, kimliği belirsiz bir meleklerle süslü, kocaman bir mezar taşına tutunup ardına gizlendim. Sırt çantamdan gece görüş dürbünümü çıkardım ve aracın menzile girmesini bekledim.

Manzara dünyaya, doğaya yabancı ışıltılarla doldu: ağaçlar neon sarısı, yol nikotin turuncusu, araçsa korku filmlerinin ürkütücü yeşiliydi. Ayarla oynayarak bulanık imgeleri netleştirdim. Yanıp sönen bir ışık vardı, evet ama polis ışıldadı değildi. Daha tekinsiz bir şeydi: kocaman, kürklü bir hayvan. Pençelerinden bir şey mi damlıyordu? Kesik miydi yoksa patileri? Işık, galiba açık ağzının içindeki bir ampulden geliyordu.

Araç, şasisi yükseltilmiş, tepesi ışıldaklı ve ön tamponu ızgaralı bir pikaptı; hızla yaklaşıp kilisenin kapısına yöneldi. Son anda kilisenin etrafını dolanıp benden uzağa, mezarlığın diğer tarafına giden dar patikaya saptı. Derken ani bir frenle kış vurarak geri döndü; motoru durdu. Dört-beş saniyelik sessizliği cam kırılmasını andıran bir gürültü izledi.

Sesi duyduğum anda bir daha kulaklarımdan silinmeyeceğini anladım. Pikap tekrar çalıştı; devasa tekerleri toprak ve küçük taşlar savurarak karanlık patikayı çiğnedi ve yola tekrar çıkıp ardında soğuk, egzoz dumanından bir sis bırakarak gözden yitti. Şaşkın, kıpırtısız ve gördüklerimle ne ilgim olduğunu merak ederek kalakaldım. Gelip attıkları her neyse beni ilgilendirmezdi. Tekli dürbünümü çantama tıktırarak çalıştırması pek dertli, çalıntı ve paslı VW minibüsüne döndüm. İlk hamlede çalıştı gerçi. Farları yakmadan kilise sokağının başına kadar gittim. Sonra ellerim direksiyonda, metalin cama sürtünüşünü dinleyerek silecekleri izlemeye koyuldum. Ön camı döven yağmur şiddetlendi. Camdaki buz çözücü ısıtıcıların ayarını en üste çıkardım. Başkasına aitmiş gibi gelen ellerime baktım. Koltuğun altından on altı yıllık Talisker şişesini alıp kafaya diktim. Bir fani daha Tanrı'nın gözünden ve alkole tövbeden düşüverdi.

U dönüşü yaptım; yola yanlış açıyla indiğim anda minibüsün altını vurdum ve mezarlık yönüne geri döndüm. Uzunlarımı teker izlerine tuttum: bir tarafta dumanların arasından yükselen, çiçekleri şişe geçmiş sosisleri andıran sazlıklar, diğer taraftaysa bakımsız dişler misali çarpık çurpuk ve çürük mezar taşları diziliydi. Etraflarını sarmış her bir karanlık kök ve dalda gümüşü parıltılar vardı. Geri gidip sertçe direksiyon kırdım. İşte. Karlı hendekte yatan bir şey... Solgun, boz bir topak. Yakından bakmak için indim.

Çuvala benzer bir şeye sarılmış, Noel hediyesi gibi kırmızı bir iple bağlanmıştı. Uyuşturucu mu bırakmışlardı? Paramıydı? Ötesini öğrenmek için ipi çözmeye hiç niyetim yoktu. Derken bir ses, bir fısıltı ya da bir inilti duydum. İnsan mı, hayvan mı, kestirmesi zordu.

Kalbim fazla mesaide, heyecanla hendeğe indim. Karın altı, kabartma tozlu kurabiyeler kadar sert buzdu; dizlerime kadar kara gömüldüm. Hendek değil, batakmış. Ama pabuçlarıma dondurucu su sızarken pek az gıdıklanma hissettim. Kapkara bulamaçtan ayaklarımı kurtarıp tökezleyerek ilerledikçe buz kırıldı ve çürümüş ot, hayvan tersi ve balçık karışımı leş kokusu yükseldi. Balçığın ağırlığı, ayaklarımı kurtarmak için her adımda sarf ettiğim çaba şaşırtıcıydı; prangayla yürüyordum adeta. Anaokulundan beri bu kadar tökezlememiştim.

Eğilip kırmızı ipi verebildiğim tüm gücümle, ki pek fazla değildi, çektim; dengeli durmuyordum ve çuval doğru dürüst kımıldamadı bile. Gevşek lokum kıvamındaki batağa, sazların ve çürümenin arasına batıyor ve galiba beni de yanında götürüyordu. Sanki bir el pabuçlarıma yapışmış, çekiyordu. Bir ayağımı kaldırıp iyice taşlaşmış bir kütüğe dayadım ve sürüngenlerin hükmettiği devirlerden kalma bir timsah misali uzanıp iki elimle asılınca çuvalın hareket ettiğini gördüm. Çıtırdayan donuk köklerin üzerinden neredeyse milim milim çekerek sert toprağa çıkardım.

Uzanıp ipi zekâ özürlü bir çocuk, düğüm kavramından habersiz biri gibi çekiştirdim. Hatta çelik teli makasla kesmeye çalışır gibi dişledim bile. Yüzüme inen soğuk damlalar terime karışıyor, gözlerimi yakıyordu. Daha kolay bir yolu olmalıydı... Derken, bulanık görüşüme çuvaldaki ufak bir yırtıktan çıkan pembe bir şekil ilişti. Bir başparmak mıydı? Dirsek? Yırtığa atılıp çuvalı körlemesine, boydan boya yırttım.

Donmuş ellerimle gözlerimi sildiğimde nefesimi kesen, çoğumuzun asla görmeyeceği bir şeyle karşılaştım. Zaman, üç ilâ dört kalp atımlığına duruverdi; kemiklerimi kireçleştiren, kaslarımdan kuvveti alıveren, dehşet ürünü bir enerji alanında kıpırtısız kaldım.

Gizemli, doğal bir kimyasal, çarpıntı kesici bir şey doluverdi içime aniden. Çuvalı yastıklmış gibi kaldırıp donuk çakıl taşlarını kıtırdatarak minibüse taşıdım. Farların ışığında çuval soğuk bir parıltıya büründü; üzerindeki kırmızı lekeler siyah ve ışıltılı göründü. Kara inen her damladan ayrı bir buhar bulutçuğu yükseliyordu.

İlerimde kımıldayan bir gölgeyle donakaldım. Düşlere has yavaşlıkta, bataklıkla doğru ilerliyordu. Dört ayaklıydı. Derken durdu ve ışığa, benimkine değil, dolunayınkine, zümrüt misali parıldayan gözlerle baktı. Kafa sallayıp alçak sesle inledi ve uzun kuyruğunu gererek hiç ses çıkarmadan atıldı. Gözlerimi yumdum. Çöküntü... Yine mi başlıyordu? Gözlerimi açtım; ne ay vardı ne yaratık...

Nabzım hızlanır, aklım yavaşlarken minibüsün arka kapısını zor bela açıp çuvalı içeri yatırdım. *Döşemeler kanlanmasın; başın yeterince belada zaten.* Tepe lambasını açtım; parmaklarım değdikleri her şeyi, henüz içine girip yatamadığım uyku tulumu dâhil, lekeledi.

Tamam, karakol nerede peki?

Polis mi? Ne diyecektim polise? Kanlar içinde bir çocuk bulduğumu mu? Ha, bu arada memur bey, çocuk kaçırma suçundan sırra kadem bastığım için ülkenizde yasa dışı bulunuyorum. Pek hatırlamadığım başka şeyler de var. Evet, evet; nefesimde aldığınız koku, alkol kokusu. İfademi, adımı, adresimi isterlerdi. Québec'teki bir bataklıkta balık tutma fikri de nereden çıkmıştı hem? Babamın deyişiyle, *engin yanlış yapma*

tecrübesinden elbette. Hastaneye götürsem? Boğuk bir inleme daha duydum.

“Her şey düzelecek,” diye salladım. “Dayan...” Sesimdeki titrekliliği duydum. “Seni...” Çocuğun yüzünü karmakarışık saçları arasından gördüm: süt kadar beyaz ve ıslaktı ve gözlerinde, kâbuslar dışında hiç görmediğim bir dehşet vardı.

Dondurucu yağmur, hektarlarca saydam selofan misali her yanı sarıyordu; tümünden aşınmış tekerlerim gelen ilk tepeyi anca çıkabildi ve iki defa bire ve bir kere geriye takmama rağmen ikincide teslim bayrağını çekti. Yolun ortasında, her iki yönde kilometrelerce mesafede hiç kimse bulunmadığından beyhude yaktım dörtlülerimi. Yanıp sönen farların ışığında yamulmuş, yeşil bir tabela gördüm: HÔPITAL 8 KM. Yön gösteren oku göğe bakıyordu.

Geri vitese aldım ve çok geçmeden bir başka tabela gördüm: CHEMIN SAISONNIER uyarısı.¹ Sağa kırıp dört-beş kilometre boyunca pervasız ilerledim. İkinci Dünya Savaşı'ndan beri tren görmemiş raylardan, UTILISEZ À VOS RISQUES ET PÉRILS² diyen kambur bir ahşap köprüden geçerek kiralık kulübeme yöneldim. Sileceklerim görüş alanımda takırdıyordu; arka ve yan camlarım buz tutmuştu ve tekerlerim kayıyordu. İple tutturulmuş tavan, girip çıktığım her çukurda ayrı zıplıyordu.

Kulübenin ışıkları, elli metre kadar ilerideki taş evinkiler gibi sönüktü. Kontağı kapadım; motor yarım dakikaya yakın öksürüp tıksırdı. Girişteki basamakları aydınlatan farları açık bıraktım.

Kafası bez bebeklerinki gibi mecalsiz sallanan çocuğu içeri taşıırken önce kapıyı açmam gerektiği kafama dank etti.

1 Yol şartlarının ağır olabileceği, yolda kar temizleme çalışması yapılmadığını belirten uyarı (ç.n.)

2 Köprüden geçişin tehlikeli olabileceğine yönelik uyarı (ç.n.)

Yükümü duvara dayadım, anahtarı deliğe sokup zorladım ve sonunda kapıyı tekmeyele açtım. Akla ziyanlığını bilerek, yeğâne çarşaf larımı kıpkırmızıya bulayacağımı fark ederek, ortası göçük yatağıma zor bela ulaştım. Kollarımdaki bedeni yatağa pek sert bırakırken az daha yere düşürüyordum. Şimdiye ölmediyse artık ölmüş olabilirdi.

Parmaklarım karanlıkta yatağın baş tarafındaki DERİ YÜZMEK YASAKTIR tabelasını aşarak floresan lambamı aramaya girişti. Beyaz düğmeyi nihayet bulup bastım. Ardından çiğ ışıktaki ter içinde, nefes nefese, gözlerimi kırıştıtararak doğrudum. Uzanıp oğlanın şah damarına dokundum. Hareket yoktu. Diz çöktüm, eğildim ve pek zayıf bir nefesin benimkine karıştığını fark ettim.

Korları hâlâ canlı odun sobasına iki parça daha attım. *Engin yanlış yapma tecrübesi...* Bulduğum yerde mi bırakmalıydım çocuğu? Hastaneye mi götürmeliydim? Nasıl? Köpekli kızakla mı? O tepeyi aşabilsem bile vaktinde yetiştiremezdim... Doğrudan götürüp morga bıraksam daha iyiydi. Alevlerin büyüüşüne daldı gözlerim.

Kanamayı durdur bari. Yapamaz mısın? Düşün, hatırlamaya çalış... Hafızamı zorladım. Delik cepten astara kaçmış bir nesneyi yakalamaya çalışmaktan farksızdı.

İlk hamleme direnen çekmece, ikincide palamar koparak açıldı ve elimden kayarak içinde ne varsa yere saçtı. Yaranın adını beni bile şaşırtan, kulübede yankılanıp duvarları sarsan, kilometrelerce uzaktan duyulabileceğine yemin edeceğim bir şiddetle andım. Dört ayak üzerinde malzeme aramaya giriştim. Korsan hançerini andıran kıvrık bir et bıçağıyla birlikte bir tüp dolusu zamk ve turuncu plastik saplı ucuz bir makas çarptı gözüme.

Çocuğun çuval kozasını açmadan önce yutkundum; ete yapışmış parçaları makasla kestim. Yarı açık çakı konumunda,

dizlerinin altından ve boynundan geçirilen bir iple bağlanmıştı çocuk. Şükür, çok sıkı değildi bağlar. Elleri arkasında, plastik kelepçeyle birleştirilmişti. Körlemesine kurcaladım, ceplerimde yakın gözlüklerimi aradım ve sonunda pes edip kelepçeyi bıçakla kestim. Ardından diz ve ensedeki düğümleri hallettim.

Kıyafetlerdeydi sıra. Kot pantolonu dizlerine indirilmişti ve paçalı donu kan içindeydi. Pantolonu paçalarından çekiştirerek pabuçsuz ayaklarından çıkardım. Sonra her ikisi de yırtık pırtık yelekle gömleğe yöneldim. Geriye sadece oğlanın...

Her şey birden çeyrek hızda, başka bir boyutta ilerler gibi oldu. Musluğun başındaydım; cezveye su dolduruyor, süngeri sıkıyordum. *Kız be, kız, geri zekâlı! Oğlan değil!* Yatağa örtecek bir şey aradım; ilkin gözüm perdelere, ardından yamalı halıya takıldı. İkisi de uygun değildi. Banyoya gidip üzerinde küften Samanyolu oluşmuş banyo perdesine asıldım; metal halkalarından pıtırdayarak ayrıldı. Lavabonun altında temizlik malzemesi bulma umuduyla perdeyi küvete yatırdım.

İyice katılaşmış bezlerin arasında donmuş bir kutu deterjan ve üretimi seksenlerde son bulmuş, buldok amblemlili bir tel sünger buldum. Musluğu açıp suyun ısınmasını bekledim. Önüme baktığımda çamurlu ayaklarımı hissedemediğimi fark ettim. Çarçabuk pabuçlarımla çoraplarımı çıkardım, pantolonumu rulo yapıp kenara koydum ve küvete girdim. Yıllardır, tımarhaneye tıklınamandan beri hiç hissetmediğim çılgınca bir şiddetle ovalamaya giriştim.

İyice temizlediğim banyo perdesini dikkatle kızın altına yerleştirdim. Kısa boylu, tıknaz, melek yüzlüydü. Tahmin etmem istense on iki yaşında, derdim. Her iki omzunda birer minik hayvan dövmesi vardı. Sağda bir kıvılcık ayı, solda karamel bir dağ aslanı. Bileklerinde Dickens romanları hastalıklarından mayasılı andıran kırmızı yara izleri vardı; kırık tırnakları kuruyup kararmış kanla doluydu.

Kızcağızı süngerle temizlemem daha yeni bitmişti, kapıdan, içeri alınmak isteyen bir köpeğinkini andıran tırmalama sesleri geldi. Durup kulak kabarttım. Hayır, tırmalama sesleri kapının yukarısından veya çatıdan geliyordu... Sese doğru ilerleyecektim, kapı şiddetle açılıverdi. Kapkaranlık bir şekil duruyordu eşikte. Dolunayın arkadan vuran ışığıyla çevriliydi. Kürk ceketli bir *Mountie*³ miydi? Arka ayakları üzerinde bir ayı mı? Yaklaştım...

Hiç... Hiçbir şey yoktu eşikte. Lanet çöküntü, ışıma kalıntısı... Alkolik sanrı veya Wernicke hastalığı ya da Korsakoff sendromu yahut Joliffe ensefalopatisi... Ya da bildik, eski moda delirme... Kapadım zihnimi. Epey önce öğrendiğim bu sıfırlama numarası, yeniden odaklanma ve kalınan yerden başlamaktan ibaretti. Durmazsanız yakalayamazlardı. Atıldım ve uğuldayan rüzgârın yüzüne kapıyı çarptım. Kilitte antika görünüşlü bir pirinç anahtar vardı, çevirdim.

Işık yetersizdi; ayaklı pirinç abajurlardan birini alınca yıpranmış kablosu cızırdadı ve kısa devre yaptı. Tamir edecek bir şey bulmak için mutfığa, az evvel çekmeceyi dağıttığımda yere saçılanlar arasında gözüme çarpmış yeşil yalıtım bandını almaya davranmadan önce bir kez daha ağız dolusu sövdüm. Kabloyu yapıştırdım, fişi takıp abajuru ameliyat masama mümkün en fazla ışığı verecek açıda eğdim. Lambanın soluk mavi ışığı, kızın yüzünü hare misali çevreledi.

Karnının solunda, göğüs kafesinin hemen altında bir yara vardı. Kopkoyu kan, yavaşça ama durmaksızın akıyordu. Diğer yara sağ iç uyluğunda, kalçanın dışından başlayıp dizin iç tarafına uzanan, bedendeki en uzun kasın, sartoriusun ortasındaydı. Buradaki kan doğrudan kalpten pompalanıyordu; parlak kırmızıydı ve her atışla akıyordu.

3 Kanada Kraliyet Atlı Polisi (ç.n.)

Şahane. Kulübemde bir yatak dolusu kan ve bir ceset. Bir kız çocuğunun cesedi. Eski sevgilimle avukatı bayram edecek.

Dizlerim titreyerek sallanmaya başladım; şakaklarım zonk-luyordu. İpin ucunu kaçırmak üzere miydim? Toparlanmak için kafamı, belki on kere şiddetle salladım. İşe yaramayınca kapıya bir değil, iki değil, üç tos vurdum. Kapıyı açtım, yüzümü, sıcak gelecek denli soğuk ve sert damlalara verdim. Ardından dışarı, kara çıktım.

Torpedo gözündeki plastik 38'liğin yanından okuma gözlüğümü, yolcu koltuğunun altından babamın acil durum kutusunu çıkardım. İlk defa açtım, içine baktım: sallamayla şarj edilen bir el feneri, radyo/lamba, ilk yardım seti, manyetolu telefon şarj aleti... Cep telefonu yoktu ama. Alet kutusu... Alet kutum lazımdı bana. Yolcu koltuğunun altını aradım, yoktu. Çalınmış mıydı? Hayır, yolcu koltuğunun altında değildi ki! Arka teker kasnağındaydı. Onu ve naylon uyku tulumumu aldım.

İlk yardım setinin içindekileri, kablosunu yapıştırdığım abajurun ışığında inceledim. Babamın her şeyi gibi son modeldi hepsi. İki bandaj-kompres açıp yaraların üzerlerine yerleştirdim ve bastırdım. Çok geçmeden sıırıslıkla ıslandılar; gazlı bez paketini açıp üzerlerine birkaç kat yerleştirdim.

Kanama durmadı. *Düşün, hatırlamaya çalış, beyninde kalan kırıntıları kazı.* Bedenin her iki yanında on üçerden toplam yirmi altı basınç noktası vardı. Ama neredeydiler ve hangilerine bastırmalıyım? Doğru yeri seçmiş olmaya dua ederek avucumu kasık bölgesine, bikini bölgesinin ortasına bastırdım. Femoral arteri kesmekti amacım ama işe yaramadı... Yumruğumu dudaklarıma dayadım; paniğin sınırına yaklaşıyordum ve bakırsı kan kokusu burnuma doluyordu.

Arnavut biberinden yapılma merhemin kanamayı saniyeler içinde durdurabileceği geldi aklıma birden. Kocakarılar

göre öyleydi en azından. Ama ne burada ne komşumun civarında baharatlık bitki gördüğümü hatırlıyordum.

Parmak uçlarımla doğrudan ana damara bastırdım ve diğer elimin ayasıyla ilave basınç uyguladım. Altmışa, doksana kadar saydım. Tamam, azıcık daha iyi... Yüz yirmi, yüz seksen... Daha da iyi. Nefesimi bıraktığımda üç dakikadır tutmuşum gibi geldi.

Peki, şimdi? Yaraları kalp seviyesinin üzerine çıkar. Kan akışını yavaşlat, pıhtılaşmayı hızlandır... Koltuktan, kızın altına yerleştirmek için çabucak bir minder kaptım ama hemen kararımdan vazgeçtim. Kırığı, çatlağı varsa *errore molto grande*⁴ olurdu. Minderi yere bırakıp yatağın ayakucunu kaldırarak altına tekmeledim. Diğer minder alıp, yatağın öteki ayağının altına soktum.

Mutfağa girip musluğu açınca tazyikli su, evyede duran bir kaşıktan yüzüme sıçradı. Elimin tersiyle gözlerimi sildim, büyükçe bir tencereye su doldurup ocağın üzerine koydum. Paniğe kapılan bir örümceği kovalayarak aynısını eski, dökme demirden bir çaydanlıkla tekrarladım. Kibrit çakıp ocağın iki düğmesini çevirdim. Tüp gaz... Ne kadar dayanırdı acaba?

Spor çantamdan iğneli ve ipliği siyah kartona sarılı, otelden araklama bir dikiş takımı çıkardım. Kaynayan suya attım. Alet kutusundan cımbız ve kargaburnu aldım. Pens... Pens lazımdı.

Gene dört ayak üzerinde, yere saçılanları karıştırdım. Bulamadım. Yatağa dönüp kırmızı dereler akıtan yaraya baktım. 9-1-1 rakamları kafamın içinde piyango topları gibi zıplamaya başladı. *Nasıl kurtarabilirsin ki kızı? Senin gibi dibe vurmuş biri? Daha kendini kurtaramıyorsun.* Kulübemde telefon yoktu ama komşumda belki...

4 Daha büyük hata (ç.n.)

Kuzeyde havanın ne denli kararabildiğini unutmuşum. Göğe baktığımda gözlerimi açmadığımı sandım. Kuzeybatı rüzgârı, bulutları tabut karası gökte sürüklüyordu. El fenerinin zayıf ışığında çalılarla kozalakların, masallardaki canavarları andıran kayaların hatları anca seçilebiliyordu.

*Ruhlarla dolu bu gece kar
Cama vurup iç çeken
Ve yanıt bekleyen...*

“Of ya, başlama gene,” uyarısında bulundum kendime. Ses ve şekilleri başka ses ve şekillere, işitsel ve görsel seraplara dönüştürmenin, tarih öncesi çağların iki parçalı zihninden kalma olduğunu söylemişlerdi bana...

Minibüs çalışmayınca vitesi boşa alıp şoför mahalli kapısından itmeye koyuldum. Hafif meyilde on metre kadar ilerledi. Uzunları yaktım; gümüş çam iğneleri ve topaklar ışıldadı. Uzaklarda komşumun verandası belli belirsiz göründü. Oraya varmam için bir madenci miğferiyle bir de kazma lazımdı. Ayaklarım kayarak, kollarımla havayı yakalayıp denge kurmaya çabalayarak solgun far ışığında ilerledim.

Ön ve arka kapılarda pirinç asma kilitler vardı; sundurmadaki odun yığınının bir tane kaptım ve pencerelerden birine çılgınca, gözüm dönmüşçesine giriştim. Çıkan gü-rültü, mutfakta savurduğum küfür ve yere saçılanlar gibi kafamın içinde çınladı. Cam kırıklarını çıplak ellerimle temizleyip pencereden içeri daldım. Kolumda ve sırtımda direnç hissettim; ardından yırtılan kumaş sesleri geldi. Zifiri karanlıkta elektrik düğmesi aranırken cam kırıkları ayaklarımın altında çitirdadı. Tık. Elektrik varmış! Ama mutfaktaki kablo su sökül-müş siyah, eski model çevirmeli telefon-dan başkasını bulamadım.

E, şimdi ne yapacaktım peki? Güvercin mi yollayacaktım? Parçalanmış kablo ucuna bakarken burnuma iğrenç, bir zamanlar zorla giydirdikleri deli gömleğini hatırlatan bir koku geldi.

Çekmeceleri ve dolapları açtım. Tuhaftır, hepsi tıka basa doluydu. Evin sahibi, kuşatma beklermişçesine her şeyin konserveinden stoklamıştı: çorba, mısır, fasulye, havuç, et, somon, ton balığı, yoğunlaştırılmış süt, akçaağaç şurubu, sıcak çikolata... En az on kilo pirinç. Kutular dolusu makarna, bisküvi, süttozu, yulaf ezmesi, krep malzemesi, karbonat, konservelik tuz... Ama çekirdek kahve yoktu. Sadece toz kahve vardı. Alkol de yoktu.

Aradığım pensler çıka çıka banyo çekmecelerinden birinden çıktı ama büyük, turuncu plastik penslerdendi. Bana gerekenden büyüktü bunlar. Lavabonun altındaysa merhemi, gazlı bezi, lastik eldivenleri, yapışkan bandı, dikiş bantları, kelebek bandı, tentürdiyodu, bebek şampuanı (bebek şampuanı?) ve cımbızıyla bir de afet-acil durum seti buldum. Aynada kolumla sırtımın yırtıldığını ve ellerimle yüzümde bir sürü minik kesik bulunduğunu gördüm. Minik cam parçalarını cımbızla temizledikten sonra pas rengindeki soğuk suyla yüzümü yıkadım.

Kırdığım pencereyi iki yeşil çöp torbasıyla kapladıktan sonra üçüncü bir torbaya sığdırabildiğim kadar yiyecek ve tıbbi malzeme doldurdum. Tam kapıya yürürken bir şey unuttuğumu fark ettim. Sehpa da duran TAG Heuer marka, lacivert kadranlı bir saat çekmişti dikkatimi. Parlak kariyerime haneye tecavüz, mala zarar ve hırsızlık ekleniyordu.

Suyu kaynamakla meşgul tencereye, kullanılmamış bulaşık bezleriyle bir makas attım. Ateşi kısıp çaydanlığın kapağını kapadım. Cam bir sürahiyi kaynar suyla çalkaladıktan sonra musluk suyuyla doldurdum. İçine komşumun konservelik tuzundan üç, karbonatından bir kaşık attım. Çatal-bıçak

çekmecesinden ekmek bıçağını aldım. Annem, *bıçakla karıştır, kavgaya çıksın*, derdi. Bıçağı bıraktım. Plastik bir salata çatalı aldım. *Çatalla karıştır, leylek yesin*. Çatalı da bıraktım. Bir salata kaşığı aldım, kaynar suyla yıkadım ve karıştırmaya girdim. Tencerenin kapağı takırdamaya başladı.

Otelden yürütme dikiş takımını kaşıkla çıkardım. İplik yumuşamıştı; dağılıyordu. Yerine geçebilecek bir şey bulabilmek için tüm çekmeceleri, dolapları karıştırdım. Bulamadım.

Derken kırımlardan birinden sarkan bir şey çarptı gözüme... Bir iskemle çekip tırmandım, uzandım: gırçala.⁵ Bir ucuna denizci çuvaldızı takılıydı. Ama ip çok kalın, iğne çok büyüktü. E, ne yapacaktım şimdi? Dikiş işini boş ver. Yapışkan bant kullanırdım. Ya da zambak...

Kadranı lacivert saatime baktım, bir alüminyum pişirme folyosunu alıp deterjan ve tel süngerle üç dakika boyunca ovaladım. Ardından küvetteki sıcak suyla durulayıp çaydanlıkla komşumun lastik eldivenlerini almak için mutfaka döndüm. Kaynar suyla önce folyoyu, sonra eldivenleri yıkadım. Tencereden kargaburnu ve cımbızı, makası ve bezleri çıkarıp hepsini yaydığım folyonun üzerine dizdim. Bezleri küçük karelere kesdim. Bir bulaşık bezini katlayıp soyguncu misali ağzımla burnumu örttüm. Arkadan bağlanamayacak kadar kısaydı; paket lastiğiyle tutturdum. Okuma gözlüklerimi taktım. *Uyansa gülmekten ölür kızcağız*.

Lastik eldivenleri taktıktan sonra folyoyu bir taburenin üstüne, salin ve tentürdiyotla birlikte koydum. Hepsini yatağın yanına götürdüm. Lastik eldivenli ellerim dua eder gibi havada, diz çöktüm. Cımbızı alıp beş-altı bez parçasını saline batırdım. İki yarayı da iyice temizleyip üzerlerine birer kare bez parçası yerleştirdim.

5 Gemicilikte kullanılan, mumlanmış ince halat (ç.n.)

Diş sıkarak daha büyük yaranın iki kenarını tutup çektim ve üzerine bir kelebek bant yapıştırdım. Üstüne bol tentürdiyot sıkıp neme lazım diyerek gazlı bezle bir kat daha sardım.

Uyluktaki yaraya geçmeden önce kolumla alnımı sildim. Bu daha zorluydu. Daha derindi; deri altı tabakaları rahatça görebiliyordum. Bandaj, hele kız hareket ederse yerinde kolayına durmayacak, gevşeyecekti ve ödem devreye girerse pek işe yaramayacaktı. Dikiş... Dikmem lazımdı.

Gözlerimi yumup düşünmeye çalıştım. İğnem vardı ama dikiş ipliğim yoktu. Ne kullansam işe yarardı? Bir tutam saç? *Düşün.* Komşum... Kesin vardı onda işe yaracak bir şeyler. Geri dönüp daha dikkatle araştırmalı mıydım? Yaraya baktım; düzenli aralıklarla kan boşaltmaya devam ediyordu. *Vaktin daralıyor...*

Evet, hatırladım! Ecza dolabında! Beyaz plastik kutuda! Ne palto ne bot, yüzümde maskeyle fırladım.

Cımbız ve kargaburnu marifetiyle iğneye diş ipini geçirmeyi başardım. Sonra durup düşündüm. *Üç cins dikiş vardır: Mekik dikiş, kesik dikiş ve... Neydi üçüncüsü? Sürekli dikiş miydi? Fark etmiyor çünkü sadece ikincisini hatırlıyorum.* Yaranın orta noktasından girip iki ucu bir araya getirdim. Mumlu diş ipini, camadan düğümü atıp kestim. Zannettiğimden daha kolaydı. İğne deriyi deler, ip geçerken kızcağız, hastam, kımıldamadı bile. Yaptığım, Noel'de hindi doldurmayı hatırlattı...

Birer santim arayla beş dikiş... Zor kısmı düğüm atmaktı. Diş ipinin, diş etlerini kanattığındaki gibi eti kesmeden iki ucu bir araya getirmesine dikkat etmem gerekiyordu.

Kollarım gerginlikten yanar, gözlerim sulanırken yere çöktüm. Derin bir nefes alıp tutarak izledim: kan yüzeye çıktı, bezden kareleri kapladı. Ama fışkırarak değil, peyderpey...

Kanı temizleyip keşiğe bir daha tentürdiyot döktüm. Gerekli miydi, emin değildim ama gene de döktüm. Ardından kendinden yapışkanlı gazlı bezleri aldım, yapışkanlarının yaraya denk gelmemesine dikkat ederek gerip yapıştırdım.

Her iki yaraya yaptıklarımın, ufak bir çocuğun oyuncak ayısını tamiri misali pek amatörce görünse de işe yaradıklarını düşündüm. Fazla bir değişiklik yarattıkları yoktu gerçi. Kızcağızın durumunda fark yoktu: acil servisle morg arası bir yerdeydi hâlâ.

Salonda, sırtım pencereye dönük, benden önceki kiracının sehpayı kurduğu, çözemediğim (bir parmak, toza “3 hamlede #” yazmıştı) satranç problemine baktım bir süre. Elimin tersiyle taşları yere saçtım. Pencereye döndüm; zaman ve mesafeye karşı uyuşuk, her şeyin uzaklaşıp soluklaştığı hissiyle hiçbir şey görmeden öylece seyre daldım.

II

Dehşetli imgeler kapalı gözlerimin altında kısa bir bellek döngüsüyle saldırdı üzerime. Birbirine dolanmış örtülerden yapma derme çatma yatağımda, geceye ait tek bir sahneyi bile silmeyi beceremedim; dehşeti içimi kaplayıp her yanıma titretti. Her anı, her dikişi bir mikroskopta binlerce kat büyütülmüşçesine net gördüm. Tepeyi aşmaya, sadece sekiz kilometrecik mesafedeki hastaneye ulaşmaya çabaladım ama tekerlerim, hızla yükselip minibüsü yutan, oyuncak tekne misali savuran kandan ibaret yolda patinaj çekip durdu...

Bir de o ses, atıliveren çuvaldaki vücudun yere çarpış sesi, beynimin içinde düzenli çan sesleri misali defalarca uyandırdı beni. Garip bir ilintilendirmedi belki, bana çocukken bisikletle dağıttığım *Star-Ledger* gazetelerinin sundurmaya düştüklerinde çıkardıkları sesi hatırlattı.

Sabaha karşı altının bulanık ışığında koltuktan kalkıp konuğuma, batağa atılmış prensesime bakmaya gittim. Aziz Lazarus'un küçük kız kardeşi. Ya şansa ya mucize kabîlinden nefes alıyordu hâlâ. Yıkamaya giriştim. Her şeyi. Odaları, kendimi, onu... Güneş pencereden dalarken banyo perdesini ilaçlı bezle, vücudunu dikkatle, özenle kımıldatıp kaldırarak sildim. Ardından mutfığa dönüp sıcak suyu yenileyerek kızcağızı havluya baştan aşağı temizledim. Yaranın neden daha derine inmediğini ya da önemli organlardan birini hedeflemediğini ilk

defa merak ettim. Yavaşça, kan kaybından ölmesi amaçlanmıştı adeta. Niye peki?

Hafif sidik kokusu sinmiş saçları kurumuş kan ve çamurla keçelediğinden, omuzlarının altına bir yastık yerleştirip başını, su doldurduğum bir leğene yavaşça eğdim. Saçlarını komşumun bebe şampuanıyla yıkadım. Katran karasıydı saçları; Jeanne d’Arc misali düz ve omuz hizasındaydı.

Saçlarını kuruturken durmak bilmez bir öksürük nöbetine tutuldum. Diz çöktüm, halıdaki kare desenler vasıtasıyla düne dönebilme umuduyla başımı yere dayadım. Yılların birikimi yiyecekler ve pislik dalgaya katıldı ve köpekler gibi öğürdüm. Titreyerek kalktım, pervaza tutundum. Kalın boz perdeyi çektim, uçuşan tozlardan boğulmamaya çabalayarak dışarı göz attım. Minibüs şekerleme misali donmuştu; Noel ağaçlarındaki ampullerden de zayıf farları sönmek üzereydi.

İzleyen saatler boyunca enfeksiyon belirtisi aradım: iltihap, ateş, cerahat, şiş... Bunlardan herhangi birine rastlasaydım dikişleri alıp iltihaplanan yeri kurutmaya çalışacaktım. Gerek kalmadı. İşler iyi gidiyordu galiba. Buna rağmen kızcağızı yatakta gözleri kapalı yatarken her görüşümde uyuyor mu yoksa ölü mü, merak ediyordum.

Komşumun evinde, anahtarı yandaki duvarda asılı duran kilitli bir dolapta, ambalajından çıkarılmamış, etiketi üzerinde bir mikrodalga fırın buldum. Kulübeme taşıyıp döküntü kaplardan birinde yemek fırtınasına giriştim: et suyuna çorba, domates çorbası, kremalı mantar çorbası, kremalı sebze çorbası, elma sosu ve sıcak çikolata hazırladım. Boğazına takılacağını varsayarak katı gıdadan kaçındım.

Hastam hiçbirine dokunmadı. Öylece, kolu yataktan sarkarak uyudu. Bir defa iç çekti ve galiba bir kere de

gözlerini açtı ama emin değildim. Boğazında morlu-grili bir bere vardı.

Kanaması var mı diye baktığımda plastik örtünün ıslan-
dığını gördüm. Ama kandan değil. Tanrım, nasıl aklıma gel-
memişti? Mutfağa koşup ördek niyetine kullanabileceğim bir
şey aradım.

İkinci gün ne yedi ne de içti; ateşi feci yükseldi. Açlık-
tan ateş derler ya, öyle değildi: kötü beslenme pıhtılaşmayı
yavaşlatırdı. Serum bağlamak lazımdı ya, eski usul zorla bes-
lemeyle yetinmek zorundaydım. At muayene eder gibi zorla
açtım ağzını. Dişleri, mezar taşları gibi yamru yumru ve leke-
liydi. Başını geri kaykılıp bir damlalıkla verebildiğim kadar
su verdim. Öksürür, öğürür sandım ama öyle olmadı. Ardın-
dan süt denedim. Damla damla. Yeşilimsi balgamla birlikte
geri püskürtünce durdum.

Dikkatinizi çekerim, ben de bir şey yemiyordum ama dur-
durak bilmeden içiyordum. Kapkara kahve beni ellerim titre-
meye başlayana kadar, yirmi dört saat ayakta tutmuştu. Kız-
cağızı bulduğumdan beri taş çatlasa iki saat uyuyabilmişim.
Belki iki saat de atlar gibi ayakta uyuklamışımdır. Ama zih-
nim, şaşırtıcı ölçüde berraktı. Tertemiz olmak yepyeni bir his,
bir masumiyet şarkısı, uzaklarda kalmış güzelim geçmişe bir
dönüştü...

Gece yarısı civarı, bebeklerinkini andıran hafif gurultular duy-
dum. Tepesine dikildiğimde dudaklarının titrediğini, gözleri-
nin peyderpey açıldığını gördüm. Gözleri yoktu! Yok, koyu kır-
mızıydı sadece gözleri... Sirklerdeki ucube gösterisiymiş yahut
hayvanat bahçesiymiş gibi ağzım açık bakakaldım. O da bom-
boş baktı bana. Dudakları kıpırdamaya başladı. Yoksa bana
mı öyle geldi? Yavaşça, çok yavaşça bir 'o' şekli aldı dudakları.

*Eau*⁶ mu demek istiyordu? Mutfağa koşup bir bardak suyla döndüm. Bardağı dudaklarına dayadım ama kafasını kaldırmadı. Mecali yoktu. Serbest elimle usulca kaldırdım başını. Ardından bardağı eğdim. Fazla anıydı hareketim; su, boynuna aktı. Bir daha denedim. Bu sefer boynundaki kasların gerilişini hissettim ve bir emme sesiyle havanın içe çekilişini duydum. Kendi başına içiyordu! Ve yutkunuyordu. Üst üste. Çölde susuz kalmışçasına. Derken gözlerini bana çevirdi ve ‘yeter’ dercesine baktı. Başını yastığa bıraktım yavaşça. Gözlerini kapadı, uykuya daldı.

Arada içerek (su, sebze çorbası, portakal suyu) uyuyup durdu ama hiç yemedi. Et suyuna çorbayı denedim, kokladı ve ağzını açmadı. Yeni bir plan lazımdı; süte ekmek ufaladım ve her iki saatte bir uyandırıp zorla bir-iki kaşık yedirdim.

Sargılarını değiştirirken, silip temizlerken ya da ördeği altından çekerken hep kımıldamadan yatıp ürkütücü parlaklıktaki gergin kaplan bakışlarıyla, egzotik ataların kanını taşıyan, belki eski Makedonların ya da kayıp bir Hint kabilesinin yeşillerini taşıyan gözleriyle beni süzdü.

“*As-tu mal?*”⁷ diye sordum. Gözlerini çevreleyip boynunda boy gösteren morlukları inceledim. “*Est-ce que tu souffres?*”⁸

Ölgün bir ifadeyle kafa salladı; yaptığı hareketteki feci yavaşlığa ‘salladı’ demek zordu. Kan oturmuş yeşil gözlerin üzerimde dolaşması haricinde ilk defa bilinçli iletişim kuruyorduk. Yeşil göz çok görmüştüm ama böylesini hiç görmemiştim. Gözleri başka bir çağdan, başka bir dünyadandı.

6 Su (Fr.) (ç.n.)

7 ‘Fena mısın?’ (ç.n.)

8 ‘Ağrın var mı?’ (ç.n.)

Sonraki iki gün boyunca kar yağdı. Dallar karın ağırlığıyla eğilip nehir manzarasını kapadı. Üçüncü gün bulutlar arasından ışıldayan güneşle kısa bir mola yaşadık ama dördüncü gün daha da fenaydı: uğultulu kuzey rüzgârlarının savurduğu gümüşi tanecikler yüzünden göz gözü görmedi. Karın ağırlığı altında inleyen ağaçlar, dalları çatırdayıp düşerek altlarındaki bembeyaz mahzenlerde kaybolana kadar sarsıldı, sallandı.

Ardından zifiri karanlık geceli, tipili, kemik grisi günler geldi. Rüzgârın esme düzeni yok gibiydi; pusuladaki yönlerin hepsinden ve sürekli değişen hızlarla geliyordu. Sonradan öğrendiğime göre, meğerse bula bula 1971'den bu yana karın en yoğun yağdığı yılı bulmuşum. Doğanın geçirdiği bu tip havaleler sinirimi bozmuyor, aksine dikkatimi kendi havalelerimden kurtardıkları için hoşuma bile gidiyordu. Açlıktan veya donarak ölme tasam da yoktu; yiyecek boldu ve her yan yakacak odunla doluydu. Beni endişelendiren, ilaçların azalmasıydı. Kızın sargıları her gün değiştirilmeliydi ve daha fazla antiseptik, ağırı kesici ve pıhtılaşma önleyici gerekecekti. Minibüsün aküsü boşalmıştı ama dolu aküyle bile yolu aşmak imkânsızdı. İşin fenası, bir *chemin saisonnier* söz konusuydu ki o da kışın kar temizleme çalışması yapılmaması demekti.

Bir sabah erkenden, her geceki ziyaretçim uykusuzlukla yaptığım upuzun semazen gösterisinin ardından komşu eve, hedik aramaya gittim. Sundurmanın basamaklarını aşan kar kapıya dayanmıştı. Anca kum havuzuna yakışabilecek ufak, mavi bir kürekle kendime bir yol açtım.

İçerisi tüm yalıtıma rağmen donma alametleri gösterdiğinden odun sobasını yaktım. Kırık pencereye bir battaniye gerip çiviledim. Battaniyeyi çivilerken ön tarafta, yarısına kadar kara gömülü bir şey çarptı gözüme: paletli bir kar aracı.

Daha önce hiç bunlardan kullanmamama ve elimde anahatarı bulunmamasına rağmen heyecanla, işte bu tüm dertlerimizi

çözebilir, dedim içimden. Aracı kardan tümüyle temizlediğimden ne kullanmayı bilmeme ne de anahtara gerek olduğunu gördüm. Ağır, ölümcül yaralıydı. Nefes borusu sökülümüş, damarları kesilmişti. Kontrol paneli baltayla parçalanmış gibi görünüyordu. Öyle diyorum çünkü ön camına bir balta saplıydı. Şasinin üzerindeki çıkartmada EMNİYETLİ KULLAN, AYIK KULLAN yazıyordu. İçeri döndüm; hastam uyuduğu ve kar yağmayı sürdürdüğü için yapacak pek bir şeyim olmadığından etrafı kurcalamaya giriştim.

Şöminenin üstüne asılı geyik başına, üç ihtişamlı Alpler manzaralı yağlıboyaya ve dolunayda kurtlara kafa tutan mus⁹ resimli büyükçe takvime rağmen burası, bir avcı kulübesinden çok bir bakkaliyeye yahut büyük felaketler beklentisiyle hazırlananların sığınaklarına benziyordu. Asma kilidini kolayca hallettiğim kilerde gaz ocağı, tüp, termal battaniye, cilt koruyucu merhem, sargılar, kompresler, çadır, GPS aygıtı, çakmak adaptörlü flaşör ve en müthişi, morfin buldum. Bir sırt çantasındansa paketlerce fıstık, çikolata, su, ağır kesici, poşet çay ve bir tekerlek küflü peynir çıktı.

Ama en ilginç, rock gruplarının malzemelerini taşımada kullandıklarına benzer kocaman metal sandıktı. İleri teknoloji ürünü dijital kilidine maymuncuk para etmediğinden, bir saatte fazla uğraşıp menteşelerini söktüm. Açmadan önce içimden yavaşça üçe kadar saydım.

Her biri düğümlü, matruşkalar misali başkalarının içine sokulmuş yeşil naylon çöp torbaları... En içteki üçüncüsü tam Noel hazinesiydi: kürklü bir hırka, kalın mı kalın yün çoraplar, kamuflaj ceket, kar botları, aylara karşı kullanılan biberli spre... Daha kurcalamayacaktım ama sandığın tabanının azıcık yüksek ve metal değil, tahta olduğunu fark ettim. Çifte tabanlı bir sandık! Tahtayı kanırtınca altından herhangi bir

9 Kuzey Amerika ve Avrasya'da bulunan, geyik ailesinin en büyük üyesi (ç.n.)

poşete sarılmamış, kocaman, siyah bir parka çıktı. Parkanın göğüs cebinde sarılı mavili bir arma vardı: ortada bir alabalık ve Kanada kazı, altta ABD İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, üstteyse BALIK VE YABAN HAYATI... Parkanın şişkin yan ceplerinden bir şok tabancasıyla bir polis altıpatları çıktı. Fermuarı açtım ve kurşungeçirmez bir yelek ve bir kılıf buldum. Kılıfın içindeyse bir Winchester Magnum tüfek yatıyordu.

III

Bahtsız bedevi dediklerindendim. Ede ede bir kanun adamının hanesine tecavüz etmiştim. İyi ama neden burada oturuyordu? Bir Amerikalının burada ne işi vardı? Kendisi neredeydi peki? Arabası, pikabı ya da orman korucuları ne kullanıyorsa artık, neredeydi? Tipiye yakalanıp anca baharda kar temizlendiğinde beyaz tabutunda bulunan araçları duymuştum. Kaçak avcılarının korucuları vurup ya av kazası bildirdiklerini ya da garibanları ormanda çürümeye terk ettiklerini de duymuştum. Bu durumu yetkililere bildirmeli miydim? Nasıl?

Evin önünü plastik küreğimle temizlemeye çabalarken bu sorularla boğuşuyordum. Tepe yukarı çığ yuvarlamak misali adamın belini mahveden ve karşılığında hiçbir ödül kazanılmayan işlerdendi. Tam bugünlük bu kadar yeter diyecektim, hafif ve gittikçe yaklaşan gıcırtılı, iniltili bir ses duydum. Bir uçak, motoru arıza yapmış bir uçak mıydı duyduğum?

Birkaç yüz metre ileride tuhaf görünümlü bir araç, serap misali beliriverdi. Köşeyi döndü, yokuş aşağı yavaşladı ve önüme gelip durarak yola, az evvel temizlediğimden daha yüksek kar yığdı. Ya elden geçirilip modifiye edilmiş ya da uzak geçmişten kalmış bir kar küreme aracıydı bu. Kaportasında, ön cama iştirilmiş, tank taretlerini andıran pleksiglas bir kubbe vardı.

Oyuncak mâvi küreğimi kaldırarak şoförü selamladım. Kontak kapadı ve ağzı açık, şaşkın baktı.

Fransızca seslendim: “Sizi görmeyi beklemiyordum!”

Camını indirmedi çünkü her iki camı da açıktı. Kirpik ve burun deliklerinden buzlar sarkıyordu. Kapkara sakallarına gümüş yılanlar asılmıştı. Konuşmadan önce dikkatle süzdü beni. “Şef yeni üniformalı var buralarda demişti. Hayvan polisi veya korucu falan... Sen misin o?”

Çözmesi azıcık çaba isteyen kırsal Québec aksanıyla konuşuyordu. “Yok,” dedim.

“E, ne yapıyorsun burada öyleyse? Av? Tuzak?”

Sözcükler ağzından mermi misali çıkıyor, artlarında duman bırakıyorlardı.

“Öyle bir şey işte.”

Koltuğunu döndürdü, indi. Fasulye sıırığı misali upuzun, ince ama göbekliydi. Ordu yeşili parka, kamuflaj pantolonu ve Montreal beresi vardı. Hepsi leş gibiydi ve hepsi üstüne küçüktü. Kürklü kar botları rakunları andırıyordu.

“Hawkshead’den gelen oduncu tayfasından mısın?” Gres lekeli eldiveniyle sakalını ve burnunu sildi. Bölgenin genizden konuşmasına uygun burnu, bir mantarı andırıyordu.

En aşağı iki haftadır değiştirilmemiş giysilerden yayılan leş kokusunu elimle kovmamak için son anda engelledim. Kafa salladım.

“Av kulüben mi bu?” Çimento rengi dişlerini gösterip sırtarak kulübeyi işaret etti. “Arada pompa işi mi yoksa?”

Pompalı tüfekten bahsetmediğini anlamam birkaç saniyemi aldı. “Karımı aldatıp aldatmadığımı mı soruyorsun?”

Sırıtıyordu hâlâ.

“Yok, ben... Münzeviyim... Tatil, falan.”

Kar küreyici ya bozuk sağlığa ya da düşük zekâyâ yahut ikisine birden işaret eden çapaklı mavi gözlerle bomboş baktı.

Elleri iki yanda, mağara adamları gibi avuçları bana dönük sarkıyordu. “Tek başına mı?”

Münzeviler genelde yalnızdır, evet. Başımla evetledim.

“Yalnızlık çekmiyor musun yani? Bu kuş uçmaz kervan geçmez yerde?”

Yıllar yılı çektiğim amaçsız ilişkileri anca inziva temizlerdi. “Yok, pek değil.”

“Ormanların nadir güzelliklerinin tadını çıkarıyorsun yani.”

Öyle mi yapıyordum? Ormanların nadir güzellikleri ne anlam ifade ediyordu bana? İnsanların yokluğu... İnsanlar olmadan kusursuz işleyen bir sistem...

“Öyle de denebilir.”

“Şu *şeylerden* misin yoksa? Ağaç severler... Bambi hayranları?” Gözler fal taşı, ağzı yarım açık, kahkahayı patlatmak için esprisine onay bekliyordu.

“Yok, yok... Bak, hastaneye gitmem lazım... Omzum... Galiba kar kürerken incittim...”

“İşim var benim.”

“Beni götür demiyorum, yardım... Aküm boşaldı...” Cüzdanımı çıkardım. “Para veririm.”

“Bitik ki buralar. Hatlar kesik. Hastane jeneratörle çalışıyor. Burada elektriğin olmasına şaşırdım zaten...” Durdu, komşumun evine doğru gidip dönen ayak izlerini inceledi. Derken beresini çıkarıp kafasını kaşdı. Kayalar kadar keldi. Kulakları, kaynar suya atılmış gibi kıvrıktı. Göz kısarak kulübe, bir o yana, bir bu yana baktı.

Neye baktığını anlamak için döndüm. Pencerede soluk bir gölge, ardından kapanan kara perde.

“Demin demiştin ki...” Göz kırptı. “Sok o cüzdanı cebine. Kablon var mı kablön? Peki, tamam, üç tane yirmilik ver o zaman. Araban nerede? Bir halt görünmüyor kardan.”

Kepenklere kilitledim, perdeleri kapadım. Uyuyan hastamın başucuna neme lazım diyerek komşumdan aldığım ayı spreyini, şok tabancasını ve altıpatları, hepsini kullanmayı bildiği ve kullanacak gücü bulabileceği umuduyla bıraktım. İki dilde not yazdım, paraları alıp kapıyı kilitledim.

Aküsü şarjlı minibüsümde atladım, kar küreyicinin az buçuk temizlediği yola vurup peşinden kilise yönüne saptım. Yol, iki yandan yükselen ağaçlar ve kar yığınları yüzünden tünel gibiydi. Eski köprüye dikkatle yaklaştım, tekerleklerimi ahşap levhalara hizaladım. Çevre yoluna varana kadar birinci vitesle gittim. Kar aracıyla aksi yönler döndük.

Bu sefer tarçın rengi toprakla tuzlanmış tepiyi aşmayı başardım ve çok geçmeden kasaba sınırlarını duyuran yeşil bir tabelayla karşılaştım.

SAINTE-MADELEINE'E HOŞ GELDİNİZ
NÜFUS 4.200 RAKIM 810
(BELÇİKA'DAKİ GEEL'İN KARDEŞ KENTİ)

Tabeladaki sıfırların ortalarındaki delikler, kurşun deliklerini andırıyordu.

Kar küreyici durum konusunda haklı çıktı. Kırık dallar ve elektrik hatları yola saçılmıştı; kasabanın kuzey tarafındaki binalar kapkaranlıktı. Dört katlı, granit bir yapı gördüm. Yüksek bir duvarla çevriliydi. Hastane herhalde, dedim. Trafik yoktu; önünde durup binalardan birinin ardında tarih öncesi otobur dinazorlar misali yavaşça hareket eden vinci seyrettim.

Bakınınca tepeleri taçlı iki sütunun arasına asılı, iki dilde yazılı tabelayı gördüm.

ST. MADELEINE SUÇLU AKIL HASTALARI KLİNİĞİ

Yola devam ederek sokak lambalarından Noel süslemeleri sarkan, her iki yanında otomobil galerileri, lokantalar, havuzları karla dolmuş moteller ve bir süpermarket bulunan bir caddeye girdim. Süpermarketin otoparkı, ben girerken tuzlanıyordu.

Çocukken Vatikan veya Trafalgar Meydanı'nda gördüğüm Noel çamları kadar kocaman, yaşlı köknarlara asılı iki bez pankart vardı. Biri birlik çağrısı yapıyor, diğeriye şunu duyuruyordu:

ELEKTRİĞİMİZ VAR! HİNDİMİZ DE!

Buralarda tüm pankart ve tabelaların iki dilde yazıldığını, Fransızcaların, Fransızca konuşan herkes hipermetropmuş gibi İngilizcelerden üç kat büyük kullanıldığını yeni kavramaya başlıyordum.

Markete ilerlerken ayaklarımın altında çatırdayan tuzlar, geçen sonbahar babamın cenazesinde yürüdüğüm çakıllı yolu getirdi aklıma. Seslerle birlikte görüntüler de geldi: mezara indirilen tabut, üstüne atılan toprak...

Marketin dışındaki hoparlörlerden yükselen müzik girdi araya. Noel müziği. Düşüncelerime öyle dalmıştım ki nerede, hangi zamanda olduğumu unutmuştum.

*Oturup konuşuruz sonra
Düş kurarken ateş başında
Korkmadan karşılamaya
Yaptığımız planları
Yürürken kış diyarında*

İçeri girdikten sonra kırmızı alışveriş arabasını alırken Noel Baba sakallı, sahiciydi galiba sakalı, dinç bir ihtiyarla selamlaştım. Arabanın tekerleri yamulmuştu; aldirmeden iterek sağlık reyonuna yöneldim. İlkyardım rafından bant, gazlı bez, merhem, forseps ve bir termometre aldım. Reyon görevlisine, yakasında Emad Azouz yazıyordu, sürgü sordum. 7. reyondaymış. Peki, hani şu kısa bacaklı, yatağa konabilen tepsi-masalardan? 13. reyon. Ardından uyku hapı, kodeinle asetaminofen, birkaç şırınga ve çeyreklik Betadin istedim. Tezgâh arkasından her birini ayrı sırtarak çıkardı. Ama Kloksasilin, morfin ve lidokain gibi başka şeyler isteyince kaş çattı. Bir de enayi gibi babamın arabasında unuttuğum anti-depresanlardan istedim. Reçetelerini babamın yazdığı sanrı engelleyici ve alkol problemi ilaçlarına da kaş çattı. Reçeteli ilaç bağımlıları kuşağının reklam yüzüydüm resmen.

*Kar yağıyor ah ne harika
Azıcık burnunu dondursa da
Neşeliyiz, kahkahalarla
Eskimolar gibi
Yürürken kış diyarında*

Yiyecek reyonuna geçip arabayı hazır ıvır zıvırla doldurmaya giriştim: vahşice işlem görmüş mikrodalga yemekleri, hunharca şekere boğulmuş gevrekler, hırsla tuzlanmış krakerler... Ufak Brooklyn'in sevdiği ne varsa. Kendime altı şişe orta karar şarap alıp dikkatle dizdim arabaya. Ardından şişelerden ikisini rafa, titrek ellerle geri koydum. Sonra kalan dördünü arabadan yine ellerim titreyerek çıkardım, aldığım yere dizdim.

Arabayı oracıkta bırakıp gittim, yenisini aldım. Çocuk reyonuna geçtim; pijama, çorap, pamuklu iç çamaşırı, üçü on dolardan Bangladeş malı pamuklu tişörtler aldım. Hangi beden alacağımı biliyordum çünkü benim küçük kayıp kız,

Brooklyn'den en fazla bir parmak uzundu. Enden daha kalındı gerçi. İlaç reyonuna geri dönerken coşup doldurmaya başladım: ufak boy bir düz ekran TV, Çin malı feci pembe bir DVD oynatıcı, beş altı tane DVD, bir o kadar CD (Arcade Fire'ın Neon Bible'ı ve The Stills'in Ocean Will Rise'ı dâhil), sonra vazgeçip yerine geri koyduğum bir oyuncak ayı ve ancak nekahet dönemindeki birinin sabır gösterebileceği türden, kar fırtınasındaki bir kar baykuşunu resmeden 1000 parçalık bir yapboz...

Diğer arabama dönüp spor malzemeleri reyonuna, iki taraflı el telsizi bakmaya gittim. Walkie-Talkie denenlerden. Fransızların Talkie-Walkie dediklerinden. Orta yaşlı, Beatles saç kesimli, hayatımda gördüğüm en kalın camlı gözlüğü takmış, insanın dikkatini cidden dağıtan bir görevli sayesinde buldum. İyidir, dedi, parazit yapmazmış ve indirimdeymiş. Acil çağrı düğmesi de varmış. On ilâ on iki kilometre menzilliymiş.

“Cep telefonu mu alsam?” dedim. “Daha iyi olur, değil mi? Daha kullanışlı...”

Amerikan askerlerine bedava verilenlere benzeyen plastik kara çerçeveli gözlüğünün üzerinden baktı. “Dağlarda? Daha kullanışlı? Oralarda o kadar çok çekmeyen yer var ki duman işaretleri daha kullanışlı olur.”

Elimde Talkie-Walkie, dudaklarımda Noel şarkısıyla geri dönüp son alacağım için hırdavat bölümüne gittim.

Piknik tüp.

*...ama don, gaddardı
Geldiğinde gariban
Kışlık yakacak toplamaya...*

İki araçlık konvoyumla geldiğimi gören kasiyer, “Nasılısınız bugün?” dedi. Saçlarını iki yandan örmüştü ve hastam kadar genç görünüyordu. Sınıf arkadaşıydı belki.

Fransızca, “Bu şartlarda ne kadar iyi olunursa,” dedim, “daha iyiye de gidebilir, daha kötüye de.” Öylesine sorulara yanıt vermek, havadan sudan konuşmak, bildim bileli aşmıştı beni. DNA’mda yok. Beni duymadı galiba ki önemi yoktu çünkü aygıtı yapbozun kodunu okumadı. Acayip bozuldu kız. Kıp kırmızı kesilip yardım için etrafa bakındı, ardından kodu elle girdi.

“Bunlar sana olur, değil mi?” Etiketlerini taradığı giysileri işaret ettim. Daha da kızardı; niye, anlamadım. Ona hediye edeceğim falan mı sanmıştı?

“O... Olur herhalde.”

Çorap demetinden kalın yirmi dolarlık demetini çıkardığımda gözünü dahi kırpmadı. Para üstünü morlu yeşilli mavili Kanada dolarları ve gene renkli bozukluklarla verdi, “İyi günler,” dedi.

“Sana da,” derken bronz kuşlara, nikel samurlara, gümüş muslara dalmıştım. “İyi Noeller ayrıca.” Uzattığım yirmi doları sahteymiş gibi inceledi. Sahteydi bir bakıma.

Çıkışta Noel Baba’ya benzeyen adam hindi alıp almadığımı sordu. Yanıtımı beklemeden gençliğinde bir hindiyi yirmi dakika içinde öldürüp yolduktan sonra yiyebildiğini söyledi. Rekormuş buralarda.

Aldıklarımı minibüse yükledim, arabaları geri götürdüm ve umumi telefon bakındım. Süpermarkete bitişik McDonalds’ta buldum. (Mikes, Moores, Wendys, Tim Hortons... Bu bölgede apostrof kullanmak yasak mıydı?) Siyah plastik kaplı rehberin çoğu sayfası yırtılmıştı. Ama V harfi sağladı. İki çeyreklik atıp Avant-Mont Veteriner Hastanesi’nin numarasını

tuşladım. Telefon çalarken otoparkta feci şişman bir kadının elindeki kar fırçasıyla bir *golden retrievera* bir, iki, tam üç defa vuruşunu şaşkınlıkla izledim. Ne *olmuştu* bu dünyaya?

Yol tarifini tekrar edip ezberleyerek, “Teşekkürler, birazdan oradayım,” dedim. Otoparka koştum ama kadınla köpek metalik gri bir Saab’a binmiş, gidiyorlardı. Plakasının son üç harfini görebildim: RND. Minibüsü çalıştırmam iki dakika sürünce tüydü kadın.

Yola vurunca radyoyu kurcalamaya giriştim. 96.9’da Jean Leloup’nun “Le Grand héron”unda, 99.5’te “Yükseklerden Gelir Meleklerin Sesleri”nin Fransızcasında ve 99.9’da Plants and Animals’ın “Bye Bye Bye”ında durdum. Ta Vermont’tan yayın çekiyordu! Alman radyosuyla, Blaupunkt’la aşık atamazdı kimse!

Sokak lambalarından şeker çubukları sarkıyor, yeşil ampuller çam dalından, simli yuvalarından göz kırptıyordu. Yol boyunca bunları seyredip hız sınırlarını aşmamak için olabildiğince yavaş ilerledim. Bir de arkama takılan sapsarı Hummer hayrına hiç frene basmamaya çalıştım. Güvenli sürüş mesafesi anlaşılan buralara benim kadar yabancıydı. İyice yavaşlayıp dörtlülerimi yaktım. Arkamdaki üç dört kez selektör yaptıktan sonra yanımdan hızla ve en uzun parmağını göstererek geçti.

Elim bir anlığına torpido gözündeki 38’liğe gitti. Takibe hazırlanıp gaza yüklenecektim, ondan da vazgeçtim. Plakasını yazdım (666 HHL) ve 99.5’teki Montreal istasyonunu açtım.

Babamın avukatı bir defasında bana klasik müziğin öfke kontrolüne yaradığını söylemişti. Vaughan Williams’ın Lark Ascending’i çalıyordu ki harikaydı ama odaklanamıyordum. Soru doluydu kafam. Mesela çevirse polisin sorabilecekleri vardı: *Kullandığınız aracın ruhsatının yenilenme süresinin iki sene önce dolduğunun farkında mısınız, beyefendi? Kullandığınız aracın ciddi bir suça karıştığının farkında mısınız? New Jersey*

eyaletinde arandığınızın ve hakkınızda gözaltı emri bulunduğunun farkında mısınız?

Sokak adlarının hepsi İncil'dendi. Matthieu, Marc, Luc, Jean. Sağa, Mathieu'ye, ardından sola, Marc'a döndüm. Geçen yıldan kalma Pumas-Lynx maçının afişleri asılı bir hokey salonunu, salıncaklı, tırmanma demirli ve dinazor dili şeklinde kaydıracağı olan bir okulu geçtim. Çocuklar neredeydi ama? Şimdiye kadar bir tane bile görmemiştim. Neden sokaklarda kaymıyor yahut kardan adam yapmıyorlardı? Yahut geçen arabalara kar topu fırlatmıyorlardı? Neredeydiler? Emekli kasabası mıydı burası?

Sağa, Luc'a saptım; dağ eteğini kirleten yeni apartmanların ısıltılarını ve çöplerini geçerek ufak bir tepeye kurulu veterinerine yöneldim. Yokuştaki araçların tümü herhalde el freniyle park edilmişti. Benim el freni çalışmadığından yokuşun başında durdum ve kaygan basamakları kaykaya binmiş şempanze hareketleriyle tırmandım. Tepeye vardığımda dönüp kapkara kayalarla, suları dona kafa tutan azgın nehrin yolunu belirleyen huş ve kavaklarla bezeli, karla kaplı vadiye baktım. İntihara meylim vardı herhalde çünkü içimden aşağı atlamak geldi. Öyle güzel, öyle el değmemiş görünüyordu ki... Hazindi de ayrıca: sanki eski dünyanın sonunu seyrediyordum.

Antika bir alışkanlığım var: gördüğüm yerlerin Kolomb gelmeden önceki hallerini hayal etmeye çalışırım hep. On beş katlı bina yüksekliğinde ağaçlar, berrak sularda zıplayan devasa balıklar, yemyeşil ormanlarda dolanan kurtlar, dağ aslanları... Ya da tutup insanlık sonrası manzaraları gözümde canlandırırım. Dünya'mızın canına okumamız on bin yılımızı almıştı ama biz gittikten sonra doğanın intikamını alışı, beton ormanlarını gerçek ormana çevirmesi en fazla iki yüz yıl sürecekti. 9/11'deki gibi gökdelenleri art arda indirecekti doğa. Tüm barajları yıkacaktı. Kentleri bataklığa döndürecekti.

(Paris eskiden bataklıkmiş. Londra da.) Çoğu hayvanı soylarının tükenişinden kurtaracaktı...

Gözlerimi kırpıştırarak kafamdaki görüntüleri sildim, göğe baktım. Bulutların arasında zarif bir S çizerek sıçrayan bir yunus, hemen yanındaysa ön ayaklarını açmış, atılan bir aslan vardı. Doktorumun dediğine göre Hamlet kafayı yemeden önce bulutlarda develer, çakallar ve balinalar görmüştü.

Kliniğin kapısındaki iki dilde tabelanın ufacak İngilizce yazısı HAYVANLAR KUCAKTA VEYA TASMALI TUTULMALIDIR diyordu. İçerideki hava ilaç ve hayvanların korkusunun karışımı, ekşiydi. Arka taraftan boğuk iniltiler geliyordu.

Güzel birini görecektim havamda değildim ama işte, karşımda biri vardı. Beyaz önlüklü, Rafael-öncesi döneme ait dalgalı saçlı, uzun boylu, upuzun bacaklı bir kadın, kraliçe edasıyla pencere önünde duruyordu. Dikkatimi tek dağıtan o değildi: erkek görevlinin beyazlatılmış dişleri ve suni bronz teni de söz konusuydu.

Şırınga, sefalesin ve petidin istedim. Kedimin avcı tuzağına yakalanıp ağır yaralandığı yollu bir hikâyeye uydurmuştum gelirken. Doktorun hafif baş onayı üzerine istediklerimin verilmesi şaşırtıcıydı. Kadına teşekkür edecektim ama kanatlı kapılar çoktan ardından kapanmıştı.

Faturam hazırlanırken veterinerle hastamın durumu hakkında konuşmak geldi aklıma. Hatta muayeneye getirmek... Tıp doktorları bu tür durumları, yasalar gereği yetkililere bildirmek zorundaydı. Ama veterinerlerin böyle bir mecburiyeti yoktu. En azından Amerika'da...

"Vergi dâhil 114,44 dolar," dedi görevli. "On dolar daha eklerseniz pire banyosu veririm."

Güldüm. Ardından sesimi alçaltarak, “Diyazepam ya da benzeri bulunur mu sizde?” dedim. Sakinleştiriciydi. Kendim için istiyordum çünkü uyumayı unutmuş gibiydim.

“Var. Ama onun için doktor—”

“Atamaz mısın araya?” Baştan çıkarır umuduyla göz kırpıp azıcık dudak büktüm. “Hani, numune gibi..”

Görevli sağa sola baktı, dudağını ısırды. Ardından dönüp arkasındaki metal dolaba açtı. Tuhaf bir fısıltıyla, “Şirketten,” diyerek paketi uzattı.

Zielin’di ilacın adı. İki tanesi yarım tonluk bir atı devirmeye yetiyordu. “Şey,” dedim, “nankörlük etmek istemem ama... Daha hafif bir şey yok muydu? İnsana göre...”

“Hay Allah! Yanlış paketi verdim!” Döndü, yine dolaba daldı. “Bu olur mu?”

“Harika! Teşekkürler.” Altı tane yirmilik saydım. İki pire banyosuna denk yedinciye tezgâha bıraktım. “Mutlu Noeller.”

Tam çıkarken kapıya yapıştırılmış bir kayıp ilanı ilişti gözüme. Yakından baktım. On dört yaşlarında, kısa siyah saçlı, gözlüklü. En son St. Madeleine’deki Çocuk Koruma Yurdu’nda görülmüştü. Adı, Céleste Jonquères’di.

Döndüğümde hâlâ uyuyor, rüya gören köpekler gibi kırmıldayıp inliyordu. Aldıklarını gürültü çıkarmadan yerleştirdim, DVD oynatıcıyla yapbozu yatağın yanındaki sandalyeye bıraktım, televizyonu ayakucuna koyduğum tabureye oturttum. Açtım, anteniyle oynayarak on iki karlı kanal arasında yarım yamalak gösterenini buldum. Ardından gündelik yaka-cak hırsızlığım için komşu eve yollandım.

Geri geldiğimde hastam TV’nin vampir ışığı altındaydı; dişleri sıkılıydı ve gözyaşları yanaklarında parlak şeritler çiziyordu.

Evcil hayvan ve bebeklere yapılan türden, Brooklyn'e yaptığım türden teskin edici sesler çıkardım ve yanaklarını kâğıt mendille kuruladım. Kafamı karıştıran ve endişelenmeme yol açan birtakım inlemeler ve tuhaf jestlerle karşılık verdi. Zekâ özürlü müydü yoksa?

Yatağın kenarına ilişip iki dilde, "Ağrın var mı?" diye sordum.

Dalgınca kafa salladı ve sessiz filmlerdeki gibi dudaklarını kımıldattı. İşaret parmağıyla iki üç defa dudaklarına dokundu.

"Ah, açsın!" Yiyecek getirmek için kalkıyordum, bileğimi tuttu. Güçsüzdü. Parmağı yine dudaklarına gitti ama bu sefer dik değil, çapraz durdu.

"Ha, anladım. Konuşamıyorsun."

Başıyla pek halsiz evetledi, gözlerini kapadı. Ya da bilemiyorum, aptallığım karşısında göz devirdi belki.

Öylece bakakaldım. Sağır ve dilsiz. Yok, sağır değildi. TV'den kalın bir ses daldı araya: biri buralardan, Laurentia'dan üç Québec askeri, Afganistan'daki bir canlı bomba eyleminde hayatlarını kaybetmişti. Televizyonu kapadım. Dikkatimi toparlamaya çabaladım.

İşaret dili repertuvarımda "Merhaba" ve "Nasılsın?" vardı sadece. "Seni Seviyorum" ise hiç hoş karşılanmamıştı.

Eliyle yazı işareti yaptı. Niye aklıma gelmemişti bu? Gömlek cebimdeki kalemle katlanmış emlakçı ilanlarını çıkardım. İlanlardan birinin arka yüzüne, okuyabilmek için yakın gözlüğüümü takmamı gerektiren İngilizce bir şeyler yazdı: *Ölüyorum, değil mi?*

Hızla kafa salladım ama gördü mü, emin değilim. Yazmaya devam etti: *Polise haber verme.*

Başımla onayladım. En azından bu konuda mutabıktık. *Bulunmak istemiyorum.*

O yaşlarda bir ara ben de bulunmak istememiştim.

Yatağa yığıldı yine. Kafası yana devrildi, bakışları tavana sabit kaldı.

“Adın ne?”

Doğrulmadan kaleme uzandı. Bir şey yazıp üstünü karaladı. Başka bir şey yazdı, çevirip bana gösterdi: *Ste-Davnet Kilisesi’ni biliyor musun?*

“Kilise? Evet, seni orada buldum. Hatta belki...” Yazmaya devam edince cümlemi yarım bıraktım. Yazmıyor, adeta basıyordu. Bekleneceği gibi yavaş değil, hızla yazıyordu.

Yemlikte anahtarlar var. Arka avluda, papaz lojmanı. Büyük anahtar arka kapıyı açıyor. Gözlüklerim lazım. Bir de çizim defterim.

Son arzu ve vasiyetin için mi?

Üst katta, soldaki ilk oda. Komodin. En küçük anahtar.

“Tamam. Ama sen nasıl—”

Altı kedimi de besler misin bir de? Bir de sigara getirir misin?

“Olur tabii ama—”

Dikkatli ol.

“Olurum ama sen nasıl—”

Orada oturuyordum eskiden. Nenenle.

“Öyle mi? Nenen nerede şimdi?”

Mezarda.

IV

Eldivenleri hatırlıyorum. Bulaşık eldivenleri gibi, turuncu, lastik. Yatağımdaydım; uyuyordum. Döşemedeki gıcirtıyı duydum. Nenemin her seferinde çıkarttığı gıcirtıydı. Baş ucu lambasının yakılışını, yataktan dolaba, dolaptan komodine ilerleyen ayak seslerini duydum. Bu rutin her seferinde üzerime eğilip, "Uyudun mu?" diye fısıldamasıyla biterdi. Mırıldanarak evet, derdim, uyuyorum ama iyi ki yanımdasın ve iyi ki sabah birlikte kahvaltı yapacağız.

Gıcirtıyı duydum ama her niyeyse rutine uymuyordu. O yüzden uyandım. Yarı uyur bekledim ışığın yanmasını, adımların yataktan dolaba, dolaptan komodine ilerlemesini. Derken bir düşünce yılan misali sırtıma çöreklenip bedenimi sarmaya başladı. Canım ya, dedi bana, nenen değil ki o. Nasıl olsun hem? Öldü nenen.

O zaman açtım gözlerimi ve eldivenli bir el ağzımı kapayverdi. Kocaman bir gölge gördüm. Derin soluklar duydum. Bira kokusu aldım. Ağzımı kapayan eli ısırdım; dişlerimi var gücümle lastik eldivene batırdım. Ama elbette el sayısı ikiye ve diğeri boğazıma yapıştı. Debelendim, öğürdüm ve karanlık çöktü.

Kendime geldiğimde bağılıydım. Yüzüm ve saçım çamur içindeydi.

Mumya gibi sarmalanmışım. Ağrı kesicilerden sersem gibiyim. Midem de bulanıyor. Bir şey yeme hatta sigara fikri bile kusma hissi veriyor.

Gözlüksüz kör gibiyim. Ezilmiş soluk borum yüzünden zor nefes alıyorum. Ya da bana ezilmiş gibi geliyor. Uyuyan bir kuşu yutmuşum, sonra kuş uyanıp paniğe kapılmış ve boğazımda çırpınıyor sanki. Konuşmaya çalışıyorum, sesim çıkmıyor. Ama iyileşirsem ki hiç zannetmiyorum, bir daha kimseyle konuşmayacağım zaten.

Ağlamayı kesemiyorum ve hıçkırıklarım boğuk çıkıyor. Buzun altında kalmış, gözleri kocaman açık, üstünden geçenlere kurtarmaları için yakaran bir ördek gibiyim. Lütfen. Hemen.

Neredeyse 15'imdeyim ama 115'imde gibiyim. 16'mı görmeyi planlamıyorum. Nenemin yanına gideceğim. Noel'den önce.

Aile ağacı.

Benle bitiyor.

Azıcık daha iyiyim. Yavaştan toparlanıyorum. Kim bilir nerede, bir kulübedeyim. Pencereden görebildiğim azıcık manzaraya barksak Brioche denen akılsızın yaptırdığı ama yılın yarısında sel bastığı ve kışları yolları kapandığı için kimseye kiralayamadığı avcı kulübelerinden birindeyim galiba. Bir de sesim gitti. Onu daha önce söylemiş olabilirim. Yanımda gece teleskobu mudur nedir öyle bir şeyi, kavanozda otu, pul koleksiyonu olan ve genelde tedirgin, galiba doktor bir Amerikalı var. Sabahtan akşama durmadan kahve içiyor ve doğumhane kapısındaki babalar gibi sürekli volta atıyor. Yatmadan önce ufak bir deftere bir şeyler yazıyor ya da Kırık Rüzgâr adlı, kapaksız bir kitabı okuyor. Niye kapağı yok diye sordum, herhalde çok fazla fırlatılmaktadır, dedi.

Her gün geçmişine dair ayrı hikâye uyduruyorum. Ameliyat sırasında sinir krizi geçirmiş bir kalp cerrahı... Mesleki hata davası

yüzünden kaçak durumuna düşmüş bir doktor... Sahte diploma doktorluktan hüküm giymiş bir mahpushane kaçkını... Hastaneden kaçmış, kendini hekim sanan bir akıl hastası... Ama belki doktor bile değildir. Kim bilir, belki Jeffrey Dahmer¹⁰ Fan Kulübü'nün başkanıdır.

İyileştiğimde benden ne bekliyor, bilmiyorum. İyileşirsem tabii. Beni soyduğu kesin ve başka ne yaptı, Tanrı bilir. Ama hayatımı kurtarmışsa herhalde teşekkür etmeliyim çünkü bu sayede ölmeden önce iki önemli şey yapabileceğim. Devamını sonra yazarım, yakacak odun getirdi.

Gözlerim bulanık; tavandaki su lekelerine bakıyorum ve lekelerden biri turuncu eldivenli adama dönüşüyor gibi ama yüzü baş aşağı; ağız tepede, gözleri altta.

Hâlâ kimle kaldığımı kestirmeye çalışıyorum. Amerikalı olduğumu aksanından anlıyorum ('Zed' yerine 'Zi', 'Irak' yerine 'Ayrek' diyor) ama aynı zamanda, özellikle küfrederken makineli tüfek gibi Paris Fransızcası konuşuyor.

Okumayı cep telefonlarına ve mesajlaşmaya ve giysilere tercih eden tombalak bir öğretmen kuzusu olduğum için bir kız çetesinin bana taktığı türü bir hikâye uydurdum. Yuttu. Gerçekleri öğrenirse işleri batırır ve her yerde konuşur ve ikimizi de öldürtür.

Öyle salak falan değil ama ne bileyim, sudan çıkmış balık, New York'a bırakılmış bir tavşan gibi görünüyor. Vur ensesine, al lokmasını. Alcide Bazinet'yle boy ölçüşemeyeceği kesin.

Beni zavallı, dilsiz bir kızcağız zannediyor ve öyle zannetmesini hiç bozmayacağım. Manastıra kapanmış rahibeler gibi

10 Jeffery Lionel Dahmer (1960-1994): Milwaukee Yamyamı adıyla da bilinen seri katil (ç.n.)

davranacağım. Hem zaten o kadar çok ağrı kesici veriyor ki istesem de konuşamıyorum. Ne alene olduğumu bilse...

Yataktan kalkabilirsem bir daha dışarı çıktığında etrafı karıştıracak, hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışacağım. Nereli olduğunu bile söylemiyor bana. Neptün'den geldim, deyip duruyor.

V

Sabah alacasından önce uyandığımda Céleste hafifçe horluyordu. Kâbuslar, iki çırpıyı burnumdan soluyarak birbirine sürttüğüm, gözlerimle kulaklarımın saklı tehlikelere karşı fır döndüğü, kısacık kıllı bacaklarımın rüzgâra nal toplatmaya hazır beklediği mağara adamı düşleri basmıştı uykumu. Uyku sersemi, yarı kapalı gözlerle pencereden görünen, uçuşan puslu, boynuz ve hortumlu mamutumsu şekillerle dolu bulanık, belirsiz manzaraya baktım. Ağaçlar hayaletsiydi; kar uzuvlarını eğiyor, kırıyordu. Birinin üstüne elimde testereyle çıktığımı hayal ettim.

Cıvıldamaya başlayan kuşlar, tüm kuşların güneye göç etmediğini hatırlattı. Tanıdık kuş sesleri değildi hiçbirisi. Birkaç güvercinimsi, Dodoların çıkardığı söylenenlere benzeyen, *hu-hu* veya *du-du* gibi art arda tekrarlanan iki heceli ses vardı sadece.

Kuş seslerini dinlerken bir karar, ani bir karar aldım: kalıp fırlayacak, geldiğim yere dönerek yaptığımın sonucuyla yüzleşecektim. Turistliği becerememiştim. Münzeviliği becerememiştim. Doğa tecrübemin, doktorluğumun sonu gelmişti. Elimden geldiğince zorlamıştım kendimi ve zorlayacak yerim kalmamıştı. Hepsini toplayıp kötü bir ay diyerek geçirdiğim diğer kötü ayların anılarının yanına gömüverecektim.

Hem kaçtığım onca suçlamadan sonra ergen bir kızla yaşamayı nasıl *düşünebilmişim* zaten? Hem de *ciddi* düşmanlara sahip bir ergen kızla... Tekmil altyazısıyla bunaltıcı bir Avrupa

filminin içindeydim. İpin ucu kaçıyor, yörüngeden sapıyordum. Ergenlikte asit, üniversitede ot, yetişkinlikte kokain ve alkolle dolu geçmişimin akılsızlıkları birleşip beynime zaman ayarlı saldırıya geçmişlerdi. Gri hücrelerimi tıraş köpüğüne dönüştürüyorlardı. Bu yabancı ormana, cinai umacılarla çevrili bu delik deşik kiliseye başka ne demeye gelecektim yoksa? İlahi çağrılar yüzünden mi? Azizlik hezeyanları yüzünden mi?

Polise gider, teslim olur, gördüklerimi anlatırdım. Kıza da doktor bulurdum. Sahicisinden. Céleste başına gelenlere dair, en azından inanılacak bir şey anlatmamıştı ama polisler anlatırdı. Polisler de onu korurdu.

Ama ilk iş, sözümü tutup papaz lojmanına gidecektim. Ya da ikinci iş. İlk kahvaltı yapacaktım. Yataktan kalktım, hastama göz attım, ardından buzdolabını açtım. İçimden bir ses *pes etmiyor, büyüyor*, dedi.

Tavada cızırdayan pastırma ve yumurtaları, öfke ve ısırapla, tükürük saçarak küfreden tavuk ve domuzları dinlerken Céleste'in kahvaltımı ya da başka bir şeyi yiyemeyeceğini fark ettim. Çaydanlığın altını yaktım.

Gözlerinden birini açınca, "Vejetaryensin, değil mi?" dedim. Tepsisine tabağını kasten gürültüyle bırakmıştım.

Yavaşça evetledi.

"Yulaf lapası yaptım sana."

Yanıt vermedi.

"Buralarda azdır herhalde senin gibisi. Vejetaryen lokantası var mı civarda?"

Pek titrek, uyku sersemi doğruldu, başucundaki kalemle kâğıda uzandı. *Eşcinsel barları kadar çok*.

Gülümsedim. Niye böyle bir karşılaştırma yapmıştı peki? "Eşcinsel misin sen?"

Céleste durakladı, birkaç harf yazıp karaladı. Ardından başıyla evetledi.

On dört yaşında eşcinsel olunabiliyor muydu? “Bu... Yani, benim için sorun değil.”

Onaylamana sevindim.

On dört yaşında alaycı olunabiliyor muydu?

“Nasılsın?”

Bir yıldır büzülüp bir topun içine tıklı bırakılmışım gibi.

“Kafaca?”

Felaketin yaklaştığını hissediyorum.

Aramıza hoş geldin. “Yok, fiziksel anlamda kafan demek istedim.”

Su altındaymışım gibi.

Durakladım. “Neden... Konuşamıyorsun?”

Bir şeyler yazdı, karaladı, tekrar yazdı. *Kendimi asmaya kalkıştım, gırtlığımı zedeledim.*

Yalan söylediğinden neredeyse emindim. “Anlatmak ister misin?”

Neyi?

“Seni bataklığa kimin, niye attığını.”

Kitap mı yazıyorsun? O bölümü anlatma. Kalemi bıraktı, sırtını bana, yüzünü duvara döndü.

“Okuldaki çete deme sakın çünkü inanmıyorum.” Kalkıp yatağın diğer tarafına geçtim. Bu yaşlardaki kızların sırlarını saklamayı sevdiklerini biliyordum ama bu durum gülünçtü. “Vakti geldi, Céleste. Anlat bana her şeyi.”

Bomboş bakıtı bana. Gözleri açıktı ama kör gibi bakıyorlardı. Birden teması kaybettim; kan çanağı gözleri mahzun uzaklaştı benden.

Bir kez daha şok tabancasını, ayı spreyini ve altıpatları komodinın üstüne bıraktım. Ama bu sefer acil durumlar için Walkie-Talkie de vardı. Alıp konuşamazdı elbette ama tek düğmeye basarak bana yardım çağrısı yollayabilecekti. Ya da her şey yolunda mesajı. Ne yapması gerektiğini anlatırken dinlediyse tabii. On ilâ on iki kilometre içinde kaldığım sürece tabii. Telsiz dağlarda işe yaradığı sürece tabii. Üstüne bir de tüfeği alıp ayakucuna dayadım. Kasaba kızıydı, nasıl kullanacağını bilirdi. Kepenkleri indirdim, perdeleri çektim, kapıyı kilitledim.

Minibüsümün camından içeri tertemiz ayaz, reçine ve is kokuları doldu. Yüz elli milyon kilometre ötede yanan şafak gemisi karları, bakması her güzellik gibi neredeyse acı veren bir elmas denizine çevirmişti.

İki yanı sedirlerle bezeli kilise yolunun tepesinde zamanda yahut zamanın dışında, evrenin kıyısında durakladım: kilisenin haçı ve pencereleri ak ve altın göğe karşı serapmışçasına ışıldıyordu. Meleklerden bir koro başladı kafamın içinde. Kafayı bulduğumuzda duyduğumuz melekler...

*Ding dong! Göğü Rabbin
Yarıldı Meleklerin Şarkısıyla...*

İçimdeki gerilim, kiliselerin yaydığı hüznün, çevremde hissettiğim tehlike, umacı dehşeti: şafak ışığı, yaban havası, ağaç ve taş ve kar kokuları her şeyi yumuşatıyordu. Anti-depresanlardan ölçsüzce güçlü doğal ilacın bünyeme girdiğini hissettim yine. *Buradasın. Hayatın boyunca yöneldiğin yer burasıydı.* Laurentia dağlarının zirvelerine, çamlara yağın gün ışığına, mezarlığın arkasındaki kapkara kadim gölcüğe, yarı donmuş nehrin köpürdüğü vadiye baktım. Gözlerimi kapayıp seslere

kulak kabarttım: suyun çağlayışı, kuşların şarkıları... Hepsi önümde uzanıyordu. Özü... Neyin ama? Seçeneklerin? Olasılıkların? Kefaretin?

Çok uzaklardan gelen bir ses, bir tüfek patlaması, kafamda bir başka sesi, Céleste'in yarı donuk çamura çarpışını tetikledi. Gözlerimi yumup ellerimle kulaklarımı örttüm. Hipnotizmayla o sese tepki vermeye şartlandırılmıştım adeta. Ama vermem gereken tepki neydi?

Tüfek bir daha patladığında anladım. Neden buraya geldiğimi, ne yapmam gerektiğini anladım. Her şey bulutsuz gök misali berraklaştı. Kuzeye yeni bir başlangıç yapmak, şehirden kaçmak, doğada huzur ve mutluluğu bulmak için gelmemiştim. Mutluluk yoktu yazgımda; öyle programlanmamıştım. Kuzeye kimseyi kurtarmaya da gelmemiştim. Hoş, gelişimin parçası, büyük bir parçasıydı o. Hayır, buraya birini öldürmeye gelmiştim. Öldürmeye ve ölmeye. *Ölümüne tatil*. Bu kiliseyi satın alışım bir başlangıç değil, bir sondu.

İki katlı papaz lojmanı, kötü cadının kurabiyeden evi misali sarımtırak kahverengi tuğladandı ve karın ağırlığına karşı sipsivri yapılmış çatısı, grili yeşilli yamalarla kaplı, çatlak bir battaniyeye benziyordu. Çatının kenarlarından mavi ışıltılı, kallavi buzlar sarkıyordu. Kapıları ve ufak pencereleri koyu çikolata rengiydi. Buzla kaplı, dökme demirden çitleri vardı. Bahçe kapısı ben girerken dış gıcırdattı.

Arka tarafta, kapının yanındaki kendir bir bezin üzerinde, kurumuş çamur kaplı postallar ve içlerinde birer adet turuncu lastik eldiven vardı. Kapıya iliştilmiş nottaki el yazısını tanıyordum: *DİKKAT KEDİ VAR*. Döndüm. Arka bahçenin ortasında, tahta bacaklarına yem artıkları yapışmış bir yemlik vardı. Not kuşları uyarmak için miydi yani? Parmak uçlarımda

ilerleyip yemliğin içini karıştırdım ve kurumuş kuş pislikleriyle kaplı anahtarlığı buldum.

İlk girdiğim yer, mutfaktı. Kırmızı tuğla duvarlar, çam parkeler. Kocaman, kara bir fırın. Kocaman, yuvarlak bir masa. Her yana, yerlere şişeler, tabaklar, bıçaklar ve benzeri saçılmıştı ama yakından, dikkatle baktığımda bir hırsızdan çok, temizliğe hazırlanan birinin işi gibi geldi.

Açtığım ilk mutfak dolabı ağzına kadar ciltli kitap doluydu. Açtığım ikinci mutfak dolabı ağzına kadar ciltli kitap doluydu. Açtığım üçüncü... Buzdolabı veya fırını açsam içlerinde başka, belki ciltsiz kitaplar bulacağımdan pek kuşku duymuyordum. Açtığım dördüncü dolapta çoğu kahvaltılık, çocuk gevreği, yiyecek vardı. Frosted Flakes, Froot Loops, Fuity Pebbles, Cocoa Krispies, Cocoa Puffs, Reese's Puffs, Cap'n Crunch, Corn Pops, Count Chocula, Honey-Combs, Honey Smacks, Lucky Charms... Ne kadar çok 'k' sesi vardı. Küfreder gibi. Alt raftaysa Hindili Peynirli, Tavuklu Somonlu, Ton Balıklı diye giden metal kutular diziliydi. Kedilerin vejetaryen olmadıkları açıktı.

Birer karış arrayla dizili altı çanağa ton balıklı mamadan koymaya giriştim. Kapıdan dışarı birkaç defa, "Gel, pisipisi..." diye seslendim. Yanıt gelmedi. Zaten niye *sesime* geleceklerdi? Koku lazımdı esas. Çanakları ellerime üzerli üst üste dizip dışarı taşıdım. Kendir bezin üstünde, kırk dört numara postalara yanına dikilip bir kez daha seslendim kedilere.

Birdenbire ortaya çıkıveren iki kedi derhal bileklerime sürünerek ayaklarımın yanında mırlamaya başladı. Biri siyah, öteki beyazdı ve ikisi de aç görünüyordu. Gelenlerden diğer iki ya da üçü yabaniydi; uzak durdular benden. Bir tanesi sırtüstü yatıp inlercesine miyavladı. Çanakları yere bıraktım.

Rahatsız etmemek için içeri dönüp pervazı kurumuş çamurlu ayak izleriyle kaplı mutfak penceresinden seyrettim.

Beş kedi iştahla mamaları yerken altıncısı, bezgin bir benekli, karnı yerde yavaşça altıncı çanağa ilerledi.

Mutfak masasındaki zarf yığınıını karıştırdım. Çoğu faturaydı, ceplerime tikiştirdim. El ilanları ve broşürler vardı. Biri SAQ'ındı; eyalette içki alınabilen tek yerdi SAQ. California ürünü Pinot Noir'ı normal fiyatı 19,99 yerine 19,49'a satıyorlardı. Millet yağmalamadan yetişebilir miydim acaba?

Mutfakta köpek kapısı da vardı ama ortalıkta köpek yoktu. Bir iki tane görsem hoşuma giderdi. Bildim bileli köpek sevmişimdir. Beş yaşındayken gözümü kedi cırmaladığı ya da yedi yaşındayken bir kediye yavru bir sincabı yerken gördüğüm yahut bir Habeş kedisi ben dokuz yaşındayken bacaklarına dolanıp korkuluklardan kafa üstü düşürerek dedemi öldürdüğü için değil. Hayır, kedi sevmemin sebebi şımarık mesafelilikleri, çağırınca gelmemeleri, eve döndüğünde sevinç gösterisi yapmamalarıydı. Swinburne dâhil, birçok şaire göre bir erdemdi bu:

*Kuyruk sallayabilir köpekler
Eve gelince bizler
Sense akıllısı arkadaşların
Başkadır senin karşılığın
Patini avucuma bırakırsın
Usulca her şeyi anlatırsın*

Yemekten sonra dışarı su doldurduğum kaplarla çıktım. Kediler içerken veya en azından iki üç tanesi içerken mezarlar arasında dolanmaya gittim. Kedilerin en cana yakını, kırmızı tasmalı pofuduk bir beyaz, peşimden geldi. Arada beni düşürmek istemiş gibi önüme atlayıp durdu. Önce anlamadım ama sonra donuk topraktan kucağa almam için numara

çektğini düşündüm. Haklıymışım. Kucağıma almama izin vermekle kalmadı, papaz lojmanına omuzumda döndü.

Merdivenden çıkınca gelen ilk oda, besbelli nenenin çalışma odasıydı ve daha, daha fazlasıdır tarzı döşenmişti. İçinde iki deri koltuk ve yerden tavana yükselen kitaplık, farklı konularda, asırlık yahut yarım asırlık kitaplarla tıka basa doluydu. William Beebe'den *The Bird, Its Form and Function*, Albert Camus'den *Sisifos Söyleni ve Diğer Denemeler*, Rilke'den *İmgeler Kitabı*, Voltaire'den *Candide, Dua Kitabı, Ateistin İncili, Dâhiyi Keşfetmek, Dâhi Çocuk...* Çoğu tozlu veya günüşiğinden solmuşken aralarında E.M. Forster'dan *Meleklerin Uğramadığı Yer, Hart Crane'in Tüm Şiirleri* ve P.T. Barnum'un otobiyografisinin de bulunduğu bazıları, içlerindeki kırklı yıllardan kalma iade tarihli kartlarıyla kütüphane kitaplarıydı.

Kırmızılı beyazlı İran halısının üzerine kurumuş saksı çiçeklerinin kırıntıları ve toprak saçılmıştı. Kedi veya başka bir hayvan çiçekleri saksılarından kazıymıştı pençesiyle anlaşılan. Kolçakları kedi pençesi izleriyle dolu bir iskemlenin arkasından iki çift maskeli göz parıldadı. Rakunlar... Yaklaşınca atıldılar, pençelerini ahşap zeminde takırdatarak aşağı, mutfığa kaçtılar. Köpek kapısını kilitli tutmak gerekiyordu...

Kütüphanenin karşısındaki duvardaki şöminenin ızgarasının yerinde maun altlıklı bir atlas, onun üzerindeyse bir Kanada Anglikan Kilisesi bayrağı vardı. Beyaz zeminde Aziz George'un kırmızı haçı ve dört yanında dört yeşil çınar yaprağı... Hemen yanda kocaman, üstü türlü kâğıt, kitap ve aralarında tahtası katlanır fildişi bir satranç takımı, Edison dönemine yakın bir kısa dalga Telefunken ve bir Smith Corona daktilo da bulunan çeşitli nesneyle dolu bir ahşap masa vardı. Dedem, LC Smith'in daktilo işine girmeden önce çifteli tüfekleriyle tanındığını anlatmıştı.

Masanın arkasında, kimi yeri çatlayıp soyulmuş duvar kâğıdıyla kaplı duvarda Céleste'in on iki yaşında girip başarıyla geçtiği üniversite sınavını duyuran bir yerel gazete sayfası asılıydı. Bir de ufak bir uçağın dümenindeki Céleste ile uzun saçları bembeyaz bir kadının fotoğrafı vardı duvarda. Tekerlekleri üzerinde metal plakalar bulunan ufak uçak, donmuş bir gölün üzerinde duruyordu. Yakından baktım yaşlı kadına. Nneydi herhalde. Keskin hatlı, hoş kemikliydi. İkisi de gülümseyordu. Céleste'i böyle gülümserken görmemiştim. Céleste'i gülümserken görmemiştim zaten.

İki süpürgelik kapısını açtıktan sonra koridorun sonunda Céleste'in, satrançtaki atın hareketi benzeri tuhaf bir L şeklindeki odasına ulaştım. Oda, pınarlarla beslenen göller misali serindi. Çam parkeleri kirliydi; bir sürü çamurlu iri ayak izi ve bezle silinme izleri vardı. Evin diğer yerleri gibi bu oda da kitap doluydu. Evin kendisi kütüphaneydi hatta. Tuğla ve kalın kartondan yapılma kitaplığın en üst rafında alçı veya kurşundan minyatür hayvanlar diziliydi. En az otuz taneydi ve çoğunu tanıyordum: Tiranozor, Brontozor, Titanozor, Stegozor, Hadrozor, Albertozor, Pterodaktil, Yohippus, Triseratops, Megalodon, Mastodon, Smilodon... Céleste'le ortak noktamız vardı.

Alttaki bel vermiş raflardan birindeki, ergen kızların normalde okuduklarından çok farklı (*Felsefe Dergisi*, *Yeni Ateist*, *Yaban Hayatı Kriminolojisi*) dergi yığınının üzerinde ağzına kadar dolu bir kül tablası duruyordu. Diğer kitaplar arasında *Tanrı Yanılgısı*, *Hayvan Çiftliği*, *Dominyon*, *Etik Katil* gibileri vardı. Üstü morg masalarını andıran gri bir sırada *Kuzey Amerika Yaban Hayatı* açık duruyordu. Sayfada bir yer kırmızı kalemle çembere alınmıştı:

YABAN HAYATI DEDEKTİFİ OLUN

Masa başına, bilgisayara zincirlenmeyin. Evde kendi kendinize öğrenebileceğiniz bu basit çalışma sizi koruma ve çevrebilimde harika bir kariyere hazırlayacak!

Yaban Hayatı Dedektifleri, soyu tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalan türleri bulur, mahsur kalmış hayvanları kurtarmak için paraşütle atlar, kaçak avcılarını suçüstü yakalar!

Dışarıda yaşayın! Çamların, yıldızların altında yatın! Milyon gibi yaşayın, milyon gibi görünün!

Milyon gibi yaşamak mı? Ne demekti bu şimdi? Etrafı kurcalamaya devam ettim. Sıranın arkasında, duvarda asılı bir notta 'Dünyanın En Tehlikeli Yaratığı' yazıyor, yanındaki oksa az ötedeki boy aynasını gösteriyordu. Hemen yanınaysa bir karikatür yapıştırılmıştı: ilk karede bir avcı, gölde neşeyle oynayan bir ayıya nişan alıyordu. İkinci karedeyse ayı, avcının salonundaydı: doldurulmuştu; pençeleri açık, öfkeyle kükrüyordu.

Bir mantar panoya aşırı kullanılmış görünen bir Paris haritası, birbirinin üstüne binmiş en az bir düzine gazete kupürü raptiyelenmişti. İçlerinden biri eskilikten sararmış, PVC kaplanmıştı. St. Madeleine Star gazetesindendi. Aralık 1958 tarihindendi.

YEREL KAHRAMAN

Bölgemizde nadir görülen bir dağ aslanı, geçen hafta Ravenwood Gölü civarında iki avcı tarafından vuruldu. Hayvanın izini altı av köpeği sürmüştü. Avcı Moss Bazinet (44), "İlk atışım hızını kesti, canına okudu," diyor. "Yanına vardığımızda köpekler etrafını çevirip havlamaya başladılar. Bakışları canını bağışlamam için yakarıyordu sanki. On beş metreden, tam gözünden vurdum." Kasabalıları kahraman diyor ama Moss omuz silkiyor. Alçakgönüllülükle, "Elimden geleni yaptım," diyor, "Tanrı'nın yardımıyla."

Aynı konuda, daha yakın döneme ait bir kupür daha vardı:

OTTAWA (CP) 1958'de soyunun tükendiği sanılan gizemli Doğu Kugarı, Québec'in Laurentia bölgesinde yaşıyor olabilir. İpucu, Québec City'deki Laval Üniversitesi'nde, Dr. Marie Sabin'in mikrobiyoloji laboratuvarında incelenen bir kıldaki DNA'da ele geçti. Kılın alındığı kırk parçası dağlardaki tuzaklardan birinde bulunmuştu.

"İki sene önce bu projeye başladığımızda Doğu'nun Loch Ness canavarını bulduk diye espriler yapıyorduk. Ama şimdi elimizde somut bir delil var. Çok heyecanlı."

Geçmişte Kuzey Amerika'nın her yerinde yaygın görülen kugarlar Avrupalıların gelişiyle yoğun avlanmaya başlayınca kalan son üç sığınağa, Rocky Dağları, Washington Eyaleti'ndeki Olimpik Yarımada ve Florida'daki Everglades'e çekilmişlerdi. Bilinen son canlı Doğu Kugarı, 1958'de Québec'in Laurentia Dağları'nda vurulmuştu. O zamandan beri Ontario, Québec, Maritimes ve New England'da kugarların görüldüğüne dair binlerce haber yapıldı ama bu iri kedilerin varlığına dair somut delil bulunamadı.

Dr. Sabin kugarları çekebilmek için Québec'in ormanlık bölgelerinde kugar idrarına batırılmış sıırıklar dikmiş. Sırıklar, yaklaşılabilecek hayvanların kıllarından alabilmek amacıyla çıt-çıtla kaplanmış. Nihayet Aralık ayında, Laurentia Dağları'ndaki sıırıklardan birinde bulunan numune pozitif çıkmış.

Laurentia kugarı nereden gelmiş olabilir? Mümkün üç açıklama var: İlki, hayvanın bir hayvanat bahçesinden yahut bir egzotik hayvan meraklısının yanından kaçmış olması. İkincisi, Kuzey Amerika'nın diğer bölgelerindeki kugarların doğudaki eski habitatlarına yerleşmeye başlamaları. Üçüncüsüye gizemli Doğu Kugarı'nın soyunun aslında hiç tükenmemiş olması.

En ufak anahtarla Céleste'in komodinindeki üst çekmeceyi açtım ve donakaldım. Yırtılmış, bulanık bir fotoğraftaki bir yüz bana bakıyordu. Veterinerin yüzü. Kesinlikle aynı kadındı. Aklıma doluşan düşüncelerle fotoğrafı yana çektim, türlü heykeltıraş malzemesi (keskiler, kablolar, çubuklar, dübeller,

mıhlar) arasında ufak, yuvarlak camlı, incecik çerçevesi ütop-
yacı komün sakini modeli gözlüğü buldum. Kapağında minik
harfler yazılı mavi kaplı eskiz defteri en alttaydı. Yazanı oku-
yabilmek için Céleste'in gözlüğünü takmak zorunda kaldım:
SADECE ÖLÜMÜMDEN SONRA OKUNABİLİR.

Üst kattaki odalarda telefon yoktu ama mutfak duvarında
siyah bir tane vardı. Çevir sesi beklemiyordum ki yoktu za-
ten. Mesaj sesi vardı ama.¹¹ Brook'un cep telefonunu, mah-
keme kararını çiğneyerek tuşladım ve otomatik kesilene ka-
dar upuzun bir mesaj bıraktım. Ardından avukatım J. Leon
Volpe'yi aradım.

Merhaba yerine, "*Ciddi* boka battığının farkında mısın,
Nightingale?" dedi. Aslında babamın avukatıydı; sürekli bez-
gin, küfürbaz, İtalyan takımları giyen ve herkesten, özellikle
benden nefret eden bir adamdı. Genizden gelen, sorguya çe-
kici, avukattan çok gangsterlere yakışır bir sesi vardı.

"Farkındayım."

Arkadan en sevdiği ve hiç kapamadığı, ellilerin müziğine
saplanıp kalmış AM radyo kanalının sesi geliyordu.

"Tanrı aşkına, Nile, üç haftadır sana ulaşmaya çalışıyo-
rum! Mesajlarına bakmıyor musun hiç? Kimse mesaj yolla-
mıyor mu sana?"

Benden özellikle avukat şakalarını yüzünden nefret edi-
yordu. "Ne istiyordun?"

"Ne mi? Ne sanıyorsun ulan? Ne sikime bu bok yağmur-
nun altında kaldığımı öğrenmek istiyorum! Beyannameler, ifa-
deler, tutuklama emirleri, kısıtlama emirleri, maddi tazminat
talepleri... Katz, Carp & Ferret'ten telefonlar, e-postalar... Bun-
ların içinde boğuluyorum resmen. Senin vekilin miyim ben?"

11 Birakılmış mesajın beklediğini belirten aralıklı sinyal tonu (ç.n.)

Bir avukatın boğulmasını nasıl önlersiniz? Cevap bir: Suyu düşmeden önce vurursunuz. Cevap iki: Ayağınızı gırtlığından çekersiniz. “Kabul edersen.”

Upuzun, pek sahte iç çekti. “Bu hazırlık aşamasında, keşke önce bana danışma inceliğini gösterseydin diyebilir miyim? Bir de yaptıklarını korkunç sorumsuzca bulduğumu söyleyebilir miyim?”

İşinin büyük kısmı, görünüşe göre, herkese haddini bildirmektir. “Tabii.”

Beşe kadar saydım içimden. “Peki, neredesiniz hazretleri?”

Uyuşturucu bağımlılığıma laf ediyordu. Eski bağımlılığıma. “Bir mezarlıktayım.”

“Nerede? Kolombiya? Afganistan?”

Koridorun ucundaki buzlu pencerede kar küreyicisini andıran bir şey görür gibi oldum. Kiliseye doğru ilerliyordu. Tuhaftı çünkü yol çoktan temizlenmişti. Yarı yolda durdu.

“Kayıt dışı kaydıyla soruyorum ve palavra atma: Brooklyn Jessica Martin’i kaçırıp taciz ettin mi?”

Kar küreyicisi gerisin geri gidip gözden kaybolmadan önce daha iyi bakabilmek için mutfaktan çıktım, telefonun kordonunu sonuna dek gererek sarmallıktan çıkarana kadar ilerledim koridorda.

“Diyalog mu yapıyoruz Nile? Yoksa kıytırık bir monolog mu yapıyorum burada?”

İç monolog; Hamlet’mişsin gibi düşün. “Dinliyorum.”

“Brooklyn Jennifer Martin’i kaçırıp taciz ettin mi?”

Pek zeki olduğu söylenirdi ama ağzından tek zekice laf çıktığını duymamıştım. Oysa babam sürekli zekice şeyler söylardı. “Göbek adı Jennifer değil.”

“Nile, Tanrı aşkına—”

“Elbette yapmadım öyle şeyler.”

“Ne halt ediyordun öyleyse kızla?”

“Hayvanat bahçesine götürdüm. İsteği üzerine.”

“Kimin isteği? Hangi hayvanat bahçesi?”

“Brook’un. Cape May.”

“Eski karının iznini almadan.”

“Eski karım değil o.”

“Ama birlikte yaşadınız.”

Arkadan Penguins’in ‘Earth Angel’i geliyordu. Ayrıca klavye tıkırtıları da. Aynı anda iki iş birden yapıyordu sanki. Yüz yüze konuştuğumuzda bile aynı anda iki iş yapıyor his-sine kapılırdım.

“Doğru,” dedim.

“Cenazede harika bir çift gibi görünüyordunuz. Baban da çok seviyordu onu; torun sahibi olma fikrine bayılıyordu. Neden ayrıldınız, Nile? Sen ve senin... Sorunların yüzünden mi?”

Kürtaj yaptırıyorum, hiç itiraz etme: eski sevgilimin söz-leri. “Hayır. Şey... İşte, öyle şeylerden.”

“Wehmut veya Weltschmerz’in ya da Almanlar her ne bok diyorsa ondan mı?”

“Hayır.”

“Hâlâ gaipten sesler duyup bir şeyler görüyor musun? Tarih öncesi yaratıklar, masal canavarları, öyle şeyler? Ne deniyordu?”

Çenesini tutmaktan aciz babam, Frankfurt’taki nöropsiko-loga gidişimden bahsetmişti anlaşılan. Doktor Neefe’nın var-dığı sonuç, ‘Pareidolia’ydı. Aksanlı İngilizcesiyle, “Beynin,” diye açıklamıştı, “gelişigüzel örüntüleri tanınabilir imgeler olarak yorumladığı bir araz. Hepimizde azıcık vardır. Bulut-larda veya alevlerde yüzler, hayvan şekilleri yahut sosiste Mer-yem Ana’nın suratını ya da incirde cinsel organ görüveririz.

Tuvalet kapağında fare... Veya Beatles plaklarını tersten çalınca gizli mesajlar duyarız. Pek çok ressamda vardı bu araz. Bosch, Blake, Münch ve Magritte ilk aklıma gelenler. Münch meşhur 'Çılgılık'ı günbatımında gözüne 'pıhtılaşmış kan' gibi gelen bulutları gördükten sonra yaptı. Hamlet ve Scrooge'da vardı mesela. Lewis Carroll'da... Birçok bilim insanında da. Özellikle Hermann Rorschach'da. Ama sizde, Herr Nightingale, sizdeki çok ilginç bir şekli. Psicotomimetik şekli. Sizin gördükleriniz, beyninizi maruz bıraktığınız psikedelik kimyasallar bombardımanından kaynaklanan nörolojik yankılar, his artçıları gibi görünüyor." Aldıkları darbeler, şoklar emekliye ayrıldıktan yıllar sonra başlarına musallat olan profesyonel futbolcularınki gibi, demiştim o zaman içimden.

"Alo? Nile? Orada mısın?"

"Meine Halluzinationen betreffen Sie Nicht."

"Oha! Yavaş ulan! Ne dedin?"

"Sanrılarım ile ilgisi yok durumun."

"Ha, yani çocuğu, annesinden izin almadan yüz elli kilometre uzağa götürdün yani."

"Brook bana telefon açtı. Beni özlediğini, annesinin izin verdiğini söyledi. İzci sözü verdi. Gittiğimde kapıda bekliyordu." Pembe plastik valiziyle.

"Ama hayvanat bahçesine gitmediniz."

"Gitmedik."

"Bir motele gittiniz."

"Arabanın bozulması benim kabahatim mi?"

"Değil. Öyle antikalar illa bozulur. Ama Atlantic City'ye gitmeniz sizin kabahatin. Cape May'e pek yakın sayılmaz orası."

Ağlayan küçük bir kıza nasıl hayır denir? Ben hiç beceremedim.

“Brook oraya götürmemi istedi. Yalvardı. Hiç görmediğini, dünyanın en büyük lunapark trenine binmek istediğini söyledi.”

“Mahkemede sakın söyleme bunu.”

“Çünkü?”

“Çünkü o dediğin Atlantic City’de değil.”

“Değilmiş, öğrendik.”

“Sen de kızı alıp bir kumarhaneye götürdün.”

“Dalga mı geçiyorsun? Nasıl girecekti içeri? Dış telleri var yahu!”

“Eski karın içeri sokabilmek için kıza makyaj yaptırdığını öne sürüyor. Kız orada... Dur bakayım, seksen dokuz dolar elli sent kazanmış. Parayı kızın... Pembe valizinde bulmuş.”

“Zırva. Yalan. Makyajı kastediyorum. Para kazandığı doğrudur.”

“Nerede kazandı peki?”

“Motelde.”

“Motelin kumarhanesi mi vardı?”

“Hayır. Poker oynamayı öğrettim. Altı el bunaltıcı papaz kaçtı oyunundan sonra.”

“Odanda.”

“Doğrudur.”

“Çıplak poker mi?”

İç çektim. “Hayır, değil.”

“Sarhoştun herhalde. Ya da kafan dumanlıydı.”

“Gibi.”

“Ya o?”

“Kafası mı? Evet. Tonla loliop ve şekerlemeden.”

“Pokeri nerede oynadınız? Yatakta mı?”

“Evet. Kalp şeklindeydi. Pembe şifon yatak örtüsü vardı.”

“Yatakta seksen dokuz dolarını aldı, öyle mi?”

“Elli sent de var.”

“Kapama telefonu. Fena çişim geldi.”

Volpe karşısındakini beklemeye aldığı anda radyosu otomatik devreye giriyordu. Dixie Cups’ın ‘Chapel of Love’i bitene dek dönmedi. Telefonu kenara bırakıp Walkie-Talkie’den Céleste’e ulaştım. Uyanık olmasını beklemiyordum. Anında ‘Her şey yolunda’ tuşuna basarak cevap verdi. Akıllı çocuk.

“Nile? Nile? Bir şey daha var... Karının avukatı marazi bir şeyden, satanist tören gibi bir şeyden söz etti. Ölü bir adamın eliyle ilgili bir şey...”

Gülmem tuttu. Eski sevgilimin avukatı hukuk fakültesinde komedi okumuştı anlaşılan.

“Gülünç bulman ne hoş, Nile. Mahkemede de gülecek misin sorduklarında?”

Kahkaha attım. “Son oyunumuzda elime Maça Ası, Sinek Ası, Maça Sekizlisi, Sinek Sekizlisi ve Karo Valesi gelmişti. Ölü adamın eli denir ona.”

“Hiç duymamıştım.”

Az daha, “Hiç duymadığın çok şey var,” diyecektim vazgeçtim. Genelde hep az daha söyleyecekken vazgeçerdim zaten. “Vahşi Bill Hickok kafasının arkasından vurulduğunda elinden yere düşen kartlar bunlardı.”

Kısa bir sessizlik. “Aranızda bir şey geçti mi? Pokerden sonra, kalp şeklindeki yatakta yani.”

“Hayır.”

“Birlikte yattınız ama.”

“Sözlük anlamıyla.”

“Tek yataklı oda mı tutmuştun?”

“İki. Ama Brooklyn yanıma gelip yattı. Annesiyle yaşadığımda da sıkça gelirdi yanımıza. Kâbus gördüğünde ya da uyuyamadığında.” Tüm ışıklar yanmıyorsa uyuyamazdı.

“Ertesi sabah birlikte jakuziye gittiğinizde üstünüzde ne vardı peki?”

“İtiraz ediyorum! Tanık yönlendiriliyor! Mr. Nightingale’in Miss Martin’le birlikte jakuziye girdiği kanıtlanmadı.”

“Savcının ensende pişireceği bozaya hazırlıyorum seni.”

Volpe o işi iyi biliyordu; eskiden savcıydı çünkü. Fordham’dan mezun olduktan sonra avukatlığa başlamış ama hayatının kalanını sürekli yalan söylenerek geçirmek istemediğinden karşı tarafa geçmişti. Babama bakılırsa daha sonra, askere alınmak istemeyen avukatların sığınağına dönüşen FBI’a girmişti. Şimdiyse New Jersey’deki suç ailelerinin kontrolündeki yatırım fonu şirketleri adına sözleşmeler düzenleyen bir kurumsal avukattı. E, öyleyse niye beni savunmasını istiyordum? Disko çağından beri tek bir savunma davası kazanmamış birinden? Çünkü elimde akrabaya en yakın bir o kalmıştı: babamın anaokulundan beri en yakın arkadaşıydı. Avrupa’da hatta Çin’de bile ziyaretimize gelmişti. Herkesten nefret ediyordu ama işte, avukat, doktoru seviyordu.

“Jakuziye Brooklyn girdi. Ben girmedim. Hatırladığım kadarıyla mayoluydu. Ben o sırada duştaydım.”

“Çıplak mı?”

Durakladım. Sahiden mi soruyordu? “Evet. Deliyim ya.”

“İki oda tutsanız daha akıllıca olmaz mıydı?”

“Dönüp bakınca, evet, olurdu. Ama Brooklyn tek başına kalmak istemedi. Korkuyormuş, öyle dedi. On yaşındaydı; o yaşıta ben de olsam korkardım.”

“Annesini niye aramadın?”

“Aradım. İki defa mesaj bıraktım. Brook’un hiç zahmet etme, annem hafta sonunda yeni ‘sırıttık sevgilisiyle’ demesine rağmen aradım.”

“Ya dönüşteki trafik suçu?”

“Ne olmuş ona?”

“Polis raporunda çevre yolunda başka bir sürücüyle sarhoş kafayla kapıştığın, tehdit ve küfür savurduğun, önüne geçtiğin ve camdan tabanca gösterdiğin yazıyor.”

Bazen, kafayı bulunca küfrettiğim doğrudur. “Önce o benim önüme geçti. Siktirik bıyıklarının altından sıırttı. Otuz kilometre boyunca dibimde seyrettikten sonra hem de.”

“Ama gerisi doğru mu? Sarhoş muydun?”

Alkol benim tetiklerimden biridir; başkalarının terbiyesizliklerine karşı aşırı hassaslaşmama yol açar.

“Hız sınırını da,” diye devam etti Volpe, “altmış kilometre aştın mı?”

Hız, uyuşturucuların kralıdır ve roketler alkolle çalışır. “Mümkündür.”

“Tabanca?”

“Brooklyn’indi.”

“Brooklyn silah mı taşıyor?”

“Otuz sekizlik Walther. James Bond’un gözdesi.”

“Dalga geçiyorsun.”

“Birebir plastik kopyası.”

“Metal detektörlerinden geçebilen cinsten... Ay, Tanrı aşkına, Nile, su tabancası mı? Kim vermiş peki?”

“Doğum günü için istemişti. En kalitelisini aldım.”

“Katillerin ilk alıştırılmalarını su tabancalarıyla yaptığından haberin yok mu senin?”

“Yok artık. Çocukken bir sürü oyuncak tabancam vardı. Senin yok muydu?” Volpe’nin çocukluğunu hayal bile edemiyordum.

“Sonuçlarını hiç mi düşünmedin? Masum, küçük bir kızın böyle bir olayın şokunu atlatamayabileceği hiç mi gelmedi aklına?”

“Esas coşan oydu yahu! Başımın etini yedi! Sırf herifi yakalayayım diye de değil; sıkıştırıp durdurayım, yüzüne sıkayım diye! Yaptım da istediğini. Polis çevirdiğinde gülmekten sorulara cevap veremedi. Annesine döndüğümüzde bana aynen şöyle dedi: ‘Hayatımda geçirdiğim en güzel hafta sonuydu, Nile amca. Haftaya gene gidebilir miyiz?’ Annesine bunu söylememiş mi? Annesi unutmuştur belki bu ayrıntıyı.”

Volpe gene derinlemesine iç çekti. “İnternet var mı orada? Québec’te?”

“Sen nasıl...” Durakladım çünkü anlamıştım. “Hayır, yok. Renkli TV bile yok.”

“Yok mu?”

Kim kimle dalga geçiyordu şimdi? “Yok, burada tarih öncesi yaşanıyor. Hiç gelmemiş miydin? *Taş Devri*’ni burada çekmişlerdi.”

“Sen ne halt ediyorsun oralarda, ukala herif?”

Ukalalığımı üç şey tetikler: gerginlik, alkol ve Volpe. “Pek bir şey etmiyorum.”

“Niye şaşırmadım acaba? Neden zerre şaşırmadım acaba? Baban senin için ne derdi, hatırlıyor musun?”

Bir bakalım. Ne derdi babam benim için? Gözaltına alınmak için doğmuş mu? Sınıf arkadaşlarımdan hepsi yetişkinliğe adım atarken ergenlikte saydığımı mı? “Yok. Söyle bakalım.”

“ ‘O da payına düşeni istiyor.’”

“Komikmiş. Sağ ol, hatırlattın.”

“ ‘Çocuksuzluk bunu—’ ”

“Çocuksuluğa mahkûm edecek.”

“O işte. Ne nüktedan adamdı! Hiç kafa yarıştıramazdım onla. Babanla yaşamak çok eğlenceliydi herhalde.”

“Hiç sorma.”

“Altı kişilik enerjisi vardı.” Bendeysen anca bir tembel hayvana yetecek kadar.

“Sendeyse anca bir tembel hayvana yetecek kadar.”

“Hatırlattığın için tekrar sağ ol.”

“Yedi ölümcül günahattan biridir tembellik.”

“Öyle diyorlar.”

“Affettin mi onu?”

“Ne için?”

“Sana Paris’te yaptıkları için.”

“Evet, elbette.”

Nahoş bir sessizlik çöktü; radyoyu dinledik. Crests’ten ‘Trouble in Paradise’ çalıyordu. “Oraya gitmeden önce aşılarcını oldun mu?”

“Ne için?”

“Ne bileyim, orada ne varsa işte. Deli dana... Domuz gribi... Toynak iltihabı...”

“Burada hayvan yetiştirilmiyor. Yamyam herkes.”

“Ukala dümbeleşti... Dinle, ne yaparsan yap ama hız yapma, içme, çevirmeye yakalanma. Bir durdurdular mı boku çanağıyla yedin demektir. Genel emir var.”

“Yani?”

“Yani içkili yakalanır hatta kırmızıda geçtin diye bile durdurulsan polis telsizleri falan derken adın ve derdin tabak gibi ortaya çıkar.”

“Québec’te de geçerli mi o emir?”

“Ayılar ormanda sıcıyor mu?”

“E, herhalde.”

“Tahta atın siki tahtadan mıdır? Herhalde geçerli ulan!”

“Çevirmeye yakalanmam.” Çevirmeye yakalanmam dediğim anda bildim bileli yakalandığımı düşündüm.

“Bildim bileli yakalandın sen çevirmelere.”

“Öyle diyorlar. Şey... Bu hikâye basına çıktı mı?”

“Tüm gazeteler yazdı. *The New York Times*, ‘Pul Koleksiyoncusu Kaçtı’ diye manşet attı... Elbette çıkmadı gazetelere!” Lise müdürüm gibi kaş çattığından emindim. “Babanın hatırı için elimden geleni yapacağım, Nile. Ama açıkçası, sonunda duvara zincirli paslanmaz çelik bir ranzada yatabilirsin.”

VI

Minibüsü birkaç denemeden sonra çalıştıramayınca öylece oturup avukatıma sormalıydım dediğim soruları düşündüm: *Eski sevgilim ne kadar istiyordu? Alıştığı ilacı bol hayatı sürdürebilmesi için babamın mülkünün ne kadarı yeterli gelirdi?* Bir yandan da babamın hayaletinin soruları düşüyordu aklıma: *Bunlardan bir şey öğrendin mi, Nile? Bir şey öğrenebildiysen asla kayıp hanesine yazılmaz. Öğrendin mi? Öğrendim, baba. Güzel bir kadınla yaşadıktan sonra güzelliğin önemsizliğini öğrendim.*

Marş nihayet bastı. Onu gördüğümde yolun yarısını almıştım. Kırmızı tasmalı beyaz kedi. Yolun kenarında, gayet sakin, limuzinini bekliyordu adeta. Frene basıp kapıyı açınca köpek misali atlayıp kucağıma yerleşti. Ardından yolcu koltuğuna geçti, operaya götürülen dul kontes misali dimdik oturarak dosdoğru ileri bakmaya başladı.

Ama operaya gitmiyorduk maalesef. Bir tür aynalar salonuna, arttıkça artan şekilsizlikleri beni geçmişime, hastane günlerime götüren bir karakterler galerisine gidiyorduk. Hepsi birer hayaletti. Beynimin uydurukları değilse tabii.

Ste-Madelein'e'deki REMAX, kulübemi kiraladığım emlak acentesiydi; açık ama bomboştu. Gergince ıslık öttürdüm ki nadiren yaparım. "Kimse yok mu?" diye seslendim Fransızca.

Bir sifon çekildi, bir kilit açıldı ve gür kır saçlı, iri yarı bir kadın, ağzında izmaritiyle Fransızca kadın yazan kapıdan çıktı. Derdimi anlatınca sigarasıyla işaret etti. “Sola.”

Talimatına uydum, şaşırtıcı loşluktaki büronun eşiğinde durakladım. Emlakçının yüzü, bilgisayar ekranının ışığında ölü gibi görünüyordu; kaş çatıp odaklanmıştı, dili dışarıdaydı. Dikkatini emlak dosyaları değil, oyundan alabilmek için hafifçe öksürdüm.

“Orayla mı ilgilisiniz?” dedi emlakçı Fransızca. Gözleri ekrandaydı hâlâ. Sarımsı saçları toplanmamış başaklar misali dökülüyordu alnına. Yüzü sivilce kaynıyordu. Emlakçıdan çok, süpermarketlerde kasadaki müşterilerin torbalarını dolduran oğlanlara benziyordu. “O bok çukuruyla mı?” Yanındakinin kopya çekmesini engellemek isteyen öğrenci misali koluyla dizüstü bilgisayarının yanında duran zarfı örttü. Kafası dumanlıymış gibi görünüyordu. Benim gibiler bilir. “Laflar dönüyor, malum.”

“Laflar derken?”

“İşte, ayinler, falan. Tuhaf şeyler. Zamanında kötü şeyler olmuş. Daire tutun daha iyi. Hatta gidip New Orleans’ta sele kapılmış karavanlardan alın daha iyi.”

Sağ eliyle cep telefonunda bir numara tuşladı, kafasını arkaya çevirip alçak sesle konuştu. Telefonu kapadı, işaret parmağının tırnağıyla alt ve üst dişlerine vurmaya başladı. Duymaya bayıldığım türden bir ses değildi.

Dosyayı çekmeceye atıp kalkarak, “İyi, gidelim bakalım,” dedi. Kar küreyici gibi uzun, çok uzun boyluydu. Sırık gibi. Buranın suyundan falan mıydı acaba? “Bankaya. İsterseniz ciple, isterseniz yürüyerek.” Tercihimi belirtemeden kulaklıklarını takıp iPod’unu kurcalamaya girişti.

“Cip mi? Kaykayına bineriz sanmıştım.”

Sağ kulağındaki kulaklığı çıkardı. “Efendim?”

“Benim minibüsle gideriz.”

Yolda Banque Laurentienne’in kilisenin sahibi olduğunu söyledi. “El koyma falan işte.”

“Haciz.”

“Onu dedim zaten.”

Dikiz aynama bakarak kediyi görmeye çalıştım. Elimi koltuğun altına uzattım, kürke değdi.

Emlakçı etrafına bakarak, “Bunlardan birine hiç binmemiştim,” dedi. “Harabe falan resmen.”

Başımla evetledim. Sahibi gibiydi. Harabeydi ve zor harekete geçiyordu. “Gidiyor işte.”

“Seksenlerin pompa aracı, değil mi?”

“Doğru. E, haciz—”

“Bir iki kademe atlamak istemez miydiniz? Cillop Ford Bronco var elimde. On bin kilometrede; on bin dolara bırakırım.”

“Yok, sağ ol.”

Bazı köpek türlerini hatırlatan kâküllerin ardından bakıyordu. “Ama... Yani, kiliseye paranız yetiyorsa niye bu döküntüyü kullanıyorsunuz?”

İyi soruydu. Yanıtlamak içinse Freud lazım gelebilirdi. Kısa cevap, duygusal nedenlerdi. İlk kız arkadaşımın çıktığımda böyle bir minibüs kullanmıştım. Gerçi hayatım boyunca böyle döküntüler kullanmıştım. Belki hallerine acıdığım, belki babamı şaşırtmak için. “Düşük gelir kredisi gibi bir şeyden miydi haciz?”

“Yok ya. Orayı alan adam Ste-Anne-des-Plaines’i boyladı.”

Döndüm, sorarak baktım.

“Kodes,” dedi.

Amerika'da otuz yıldır görmediğim bir Esso¹² tabelasının yanından geçtik. İki tane de kapatılmış Katolik kilisesi gördüm. Bankanın otoparkına girerken, "Bu taraflarda kapatılmış kilise çok," dedim.

"Montreal'i gördünüz mü? Orası daha fena."

İnternette kaptığım Québec bilgimi göstereyim dedim. "Mark Twain, Montreal için kilise camına denk getirmeden tuğla fırlatamayacağın şehir, der."

Emlakçı kafasını kaşıdı. "Kilise camına denk getirmeden sıçamıyor muymuş?" dedi.

Çeviri sorunları işte. Tam açıklayacaktım, emlakçı bankanın dışında birini bağıra çağıra selamlamaya başladı. Kaldırımında oturan dilenci bir kadın *punk*. Ayağının dibindeki battaniyede titreyen yaşlı bir köpek vardı. Yanına giderken dilenci bir *punk* değil, banka girişinin bir tarafına yaydığı türlü ıvır zıvırı satan bir Kızılderili olduğunu anladım. Girişin diğer tarafındaki tabutsu karton kutuda uyuklayan adam eşiydi tahminen.

Sattıklarına bakınırken usulca ve İngilizce, "Beyazlar Kızılderili topraklarında oturdukça," dedi, "Québec hükümeti yasa dışıdır."

"Hangi topraklar onlar?" dedim.

"Hiç uğraşmayın," dedi emlakçı.

"Bütün eyalet," dedi kadın. "Hukuk okudum ben. Sisteme girip içeriden yıkacağım. Batı kapitalizminin temeline saatli bomba koyacağım."

Céleste'in hoşuna gideceğini düşündüğüm turkuaz kolyeyi incelerken emlakçı kulağıma fısıldadı: "Yerinizde olsam yüzden yukarı çıkmam. Yerinizde olsam hiç almam zaten. Vergi borcuna değmez."

12 ABD menşeli petrol firması ExxonMobil'in markalarından biri (ç.n.)

Bir emlakçıdan beklenmeyecek bir tavsiyeydi. Kadına istediği fiyatı, yirmilik bahşişle birlikte verdim.

Emlakçının yüzü şaşkınlıkla, inanmazlıkla buruştu. “Ne yaptınız ama—”

“Neden vergi borcuna değmiyor?”

“Bahşiş mi verdiniz? Aklınızı mı kaçırdınız siz?”

Açıklama niyetine, “Hava buz gibi,” dedim. “E, niye sen olsan almazdın kiliseyi?”

Emlakçı kafa sallayarak bankanın kapısını itip içeri daldı. Peşinden gittim. İki bankomatı aydınlatan floresanın altından geçtik. Makinelerden birinin ekranı parçalanmış, üstüne HİZMET DIŞI yazısı yapıştırılmıştı. Diğerinin yanındaysa tanıdık bir kayıp kız ilanı asılıydı.

“Anglikan kilisesi çünkü” diye açıkladı emlakçı, alçak sesle. “Yakında yakarlar. Ya da yanındaki kemik tarlasına buldozer girer.”

Soru, sorulmak için sabırsızlanıyordu; sordum.

“Niye mi?” dedi emlakçı. “Çünkü millet yatırım yokluğunu oradan biliyor. Kimse hayaletli bir kasabaya para bağlamak istemiyor. Kaz kafa hayaletleri, falan işte.”

“Kaz kafa?”

“Anglo tayfası.”

“Ha.”

Emlakçı, bir görevliye bir şeyler söyledi. Bir sıraya oturup bekledik. Artık her niyeysel şakaklarında ter boncukları belir-meye başlamıştı.

“Peki, haçların üzerlerinde neden gamalı haçlar var?” dedim. “Protestanların yanına Yahudiler de mi gömülmüş?”

“Bilmem, sanmam. Ama... Makul aslında. Onlar da İngilizce konuşuyor, değil mi?”

Buralarda suya insanların boyunu uzatıp aklını kısaltan bir kimyasal madde mi karışıyordu acaba?

“Bir de, inanmayacaksınız ama orada aynı cinsiyet evlilikleri falan yapılmış.”

Uygun dehşetle baktım.

“Bir de hayvan falan gömerlermiş.” Hıhladı. “Ev hayvanlarını falan.”

“Evet, yazıtlardan birkaçını okudum.”

“Kızılderililer'i de. Bir de bataklık, falan. Kara çamur... Kötü buharlar da çıkıyormuş içinden diyorlar. Bence bataklıklarda sahici kötülük var. Dipsiz göl... Bataklık. Avcıların köpekleri falan kayboluyor oralarda. Ta ne zaman bir at arabası, sürücüsüyle birlikte kaybolmuş mesela.”

Demek Céleste'i oraya bu yüzden atmışlardı. “At arabasının ne işi varmış orada?”

“Zengin Anglolar'ın ölüleri at arabalarıyla taşınırmış. Karanlık çöktükten sonra. Cemaat elde çıralarla peşinden gidermiş.”

“Peki, köpek kaybeden avcılar? Avcıların mezarlıkta ne işi oluyor?”

“Aslan kovalıyorlar.”

“Pardon?”

“Dağ aslanları işte. Kugarlar.”

“Doğu Kugarları mı? Ama... Soyu tükenmemiş miydi onların?”

“Gören falan var. Son elli senede bir kere falan. Bir de şey var... Buraların efsanesi falan. Zırva tabii ama kimilerine göre bataklıkta yaşayan bir canavar var. Jersey Şeytanı'yla¹³ dağ aslanı arası bir şeymiş.”

“Yani kilise duvarlarındaki delikler—”

13 New Jersey'nin güney bölgesinde yaşadığı söylenen efsanevi yaratık (ç.n.)

“Yok, yok, kugar veya canavar avlamayla alakası yok. Dert etmeyin. Avcı eğlencesi işte. Çanı vurmaya çalışıyorlar.”

Çimen yeşili takımlı, geniş, çiçekli kravatlı banka müdürü bizi ayakta karşıladı. Saçı suni çim kadar kısa ve kafasına yapıştırılmış gibiydi. El sıkışırken dili tokasından sarkmış, kalın ve bronz rengi kemerine takıldı gözüm. Kısacık boyunu tazmin etmek istercesine uzundu adı: Pierre-François O’Hanrahan-Latulippe. Demek halkın tümü fasulye sıırığı değilmiş. Koyu gri duvarları yüzünden daha da küçük görünen ofisinin bir ucundan diğerine gerilmeden sıçrayabilirdim. Tuzakçılara bile azıcık klostrofobi verebilirdi burası. Müdürün arkasındaki duvarda uzun elbiseli, başlıklı ve çizmeleri kanatlı, sakallı bir adamın afişi asılıydı. ‘Yunan Ticaret Tanrısı Hermes’ yazıyordu afişte. Afişte Hermes’in ayrıca hinlik, tatlı dil, sahtekârlık, yalancılık ve hırsızlık tanrısı olduğu yazmıyordu ama.

Müdür Fransızca birkaç defa, hepimiz oturduktan sonra bile, “Oturun, oturun,” dedi. Koltuğunda iki tur atarak kısa boyun sağladığı yer çekimi avantajı sayesinde balet zarafetiyle aniden durup ayağa fırladı ve tipine uymayan, tok, tınılı bir radyo spikeri sesiyle ve mükemmel bir Fransızcayla kiliseyi anlatmaya başladı.

“Tarihsel ayrıntılarla yormayacağım sizi ama kasaba kütüphanesinde, ilgileniyorsanız tabii, güzel bir kitap mevcut. Kütüphaneciye sormanız yeterli. Adımı verirseniz kitabı eve götürmenize bile izin verebilir! Karım olur kendisi!” Kısa, azıcık ürkütücü bir kahkaha attı. Mendilini çıkarıp alnını sildi. “Bir asırdan eski bu kilise, yapım tarihi 1906’dır, eyaletimizin karşı konulmaz güçlerinin kurbanlarından biri maalesef. Orta yolcu Hristiyanlığın düşüşü ve Montreal’in kuzeyinde İngilizce konuşan nüfusun azalmasından bahsediyorum.”

Birden emlakçının cep telefonu, Iron Maiden'dan 'The Number of the Beast'i çalmaya başladı. Emlakçı telefona davranırken müdür, "Kapa şu telefonu!" diye bağırdı.

Ardından toparlanıp derse devam etti. Ama kaldığı yerden değil. "1824'te kabul edilen bir yasa uyarınca Québec'teki tüm kilise mülkleri diyakozluğa değil, Fabrika adlı bir kuruma aittir. Fabrika'nın mütevellî heyeti onaylamadığı sürece kimse bir kiliseyi kapanmaya zorlayamaz."

Uzun bir sessizliğin üzerine, lafını unuttuğu düşüncesiyle, "Bu sefer onay verdiler demek," dedim. Pencereden dışarı dalıp gitmişti lafının ortasında.

"Evet, her zamanki sebeplerden. Kiliseye gidenlerin azalması. Bu vakada, huzurevinden getirilip götürülen ihtiyarlar haricinde kiliseye giden kalmamıştı. Yaşlanan kadro, ki bizim vakada hepsi ölmüştü ve elbette bakım ve ısınma masrafları... Buna karşın, Dinsel Miras Vakfı'ndan ödenek çıkardı kilise kurtulabilirdi."

Bir kez daha, bu sefer hiç zorlanmadan sabaha kadar uzayabilecek görünen suskunluğu bozдум. "Ama çıkmadı," dedim. Müdür cevap vermedi. Emlakçıysa dinlemiyor gibiydi. Yüzü asıktı; gözü titreyip duran cep telefonundaydı.

"Çıkmadı," dedi müdür sonunda. "Bu da oturulacak bir yere çevrilebileceği anlamına geliyor. Niyetiniz o mudur?"

Başım la evetledim.

"Mülk, eyalet arazisinde," dedi müdür, "haberiniz yoksa... Yani oralar uzun süre imara açılmayacak. Öyle bir niyetiniz varsa diye söylüyorum, Mr. Nightingale. On sekizinci yüzyılda İrokualar'ın tümüyle tarihten sildiği zannedilen Weskarini kabilesi, kiliseye bitişik yaklaşık iki bin dönüm üzerinde hak iddia ediyor. Hem federal hem eyalet hükümetlerini ilgilendiren dava bu yüzyılın ortalarına kadar sürebilir."

Müteahhit olmadığımı, etraftan başka arazi alma niyeti taşımadığımı söyledim. Sadede gelmesini istiyordum. “Ne kadar istiyorsunuz?”

Müdür hafifçe öksürdü. “Papaz lojmanı için mi, kilise için mi?”

“İkisi birden.”

“Papaz lojmanının tadilata ihtiyacı var. Kilise boş... Artı dört nokta iki dönüm... Islak arazi... İki doksan dokuz.”

Thoreau, Walden Gölü’ndeki huzur için yirmi sekiz dolar ödemişti. “Alıyorum.”

Müdürün tek kaşı kalktı. “Fiyata mezarlık dâhil değil yalnız. İstemezsiniz zaten.”

İsterdim aslında. “Peki biri... Gelip ilgilenir mi?”

“Mezarlıkla mı? Hayır. Günleri sayılı artık. Katolik Olmayan Mezarlıklar Yasası’na göre bir mezarlık, kamu sağlığına zararlı görülürse Sağlık Bakanlığı tarafından kaldırılabilir.”

“Kaldırılabilir mi?”

“Buldozer falan, dedim ya,” dedi emlakçı.

Dedin ama senin bilgine Wikipedia kadar güvenilir ancak. “İyi ama... Niye kamu sağlığına zararlı görülsün?”

“Çöküntü çukurları var,” dedi emlakçı. “Bir de çeteler.”

“Öksüz o mezarlık,” dedi müdür. “İlgilenen gönüllüler temizlemeyi bırak, çimlerini bile biçemeyecek kadar yaşlı artık. Çitleri paramparça. Mezar taşları dökülüyor, batıyor. Vandalaların hedefi oldu artık.”

“Tarihsel önemi var demiştiniz ama?”

“Kiliseyi kastetmiştim.”

“Mezarlığın bulunduğu araziye de satın alırsam?”

“Sonra? Mezar taşlarını, çiti onarıp vandalizmi mi önleyeceksiniz?”

“E... Evet.”

“Mezarlık bu satışa dâhil değil,” dedi emlakçı.

“Sahibiyle anlaşabilirim belki. Kime ait?”

“Sahibi,” dedi emlakçı, “şimdilik adının açıklanmasını istemiyor.”

Canıma tak etmişti emlakçı. Tokadıma yakın dolaşmaya başlamıştı.

“Bu durum her şeyi değiştiriyor mu, Mr. Nightingale?” dedi müdür. “Mülkü almayı düşünüyor musunuz hâlâ?”

O kadar değil. “Evet, elbette. Göl de dâhil mi araziye?”

“Satışa göle erişim hakkı dâhil sadece,” dedi emlakçı. “Yerinizde olsam gitmezdim hiç o tarafa ama.”

Ben senin yerinde olsam gördüğüm ilk köprüden atardım kendimi. “O niye o?”

“Dedim ya. Perili orası. Dibi de yok. Herkes oraya Boğulmuşlar Gölü diyor.”

“Lütfen,” dedi müdür. “Yerel boş inanç hepsi.”

“Boğulanlar var orada. Kayak yapan çocuklar... Cesetleri hiç bulunamamış.”

“Elli sene önceydi o,” dedi müdür. “1958 kışı. Orada kayak artık yasak. Gerçi herhangi bir emniyet sorunu yok, herkes biliyor. Özellikle motorlu kızak meraklıları.”

Emlakçı oturduğu yerde heyecanlı çocuklar gibi kıpırdanıp duruyordu. Yere baktığımda pabucunda bir damla kan gördüm. Bakışlarım kırmızı burun deliğine yöneldi. Çatlayan damarlar, yanan dokular... Kar kuşu... Kokainman. Bildiğim şeyler.

Müdür, “Papaz lojmanına baktırmak için eksper tutmak istersiniz herhalde,” dedi. Daha iri birine uyabilecek, ama ufak gövdesini Amazon’a girmiş gibi gösteren çiçekli, geniş kravatını düzeltti. “Teklifinizi yapmadan önce demek istiyorum.”

“Eksper mi? Gerek yok. Biliyorum, orası...”

Durakladım. Başka dillerden başka sözcükler geldi ama İngilizce veya Fransızcaları gelmedi. Yılların bağımlılığı bazı sözcük ve deyişleri, tavan arasında kutulayıp bıraktıktan yıllar sonra açmaya kalkıştığınızda ufalanan yahut sayfaları birbirine yapışan kitaplar misali yok etmişti.

Aksansız bir İngilizceyle, “Pek mi döküntü?” dedi müdür.

Aksanlı bir İngilizceyle, “Tamircinin rüyası mı?” dedi emlakçı.

Fikrimi değiştirmeden, başka bir dangalak daha yüksek teklif vermeden hızla formları doldurdum. Sırıtan müdürle burun çeken emlakçı kredi kontrolü ve banka onayından bahsedince meblağın tümünü içeren bir Central Jersey Bank çeki yazdım. Ayrıca babamın Neptune’deki bankerinin ve Newark’taki avukatının kartvizitlerini verdim. Onayın on iş gününe kadar uzayabileceğini vurgulamakla birlikte bu kadarından hoşnut kalmış gibiydiler.

“Bir aksilik çıkmazsa,” dedi müdür, “Noel’i orada geçirebilirsiniz. Ne uygun!”

Céleste’i düşündüm. “Öyle.”

“Québec’te size ulaşabileceğimiz bir numara var mı, Mr. Nightingale?” Bunu İngilizce, beni sınamak istermiş gibi söyledi.

“Hayır, ben... Avukatımla temas kurmanız en iyisi.”

Müdür dizlerine şaplak atarak ayağa kalktı. Gülümseyerek elini uzattı ama derhal geri çekti. Tekrar oturdu. “Bir husus daha var, Mr. Nightingale. Az daha unutuyordum. Kusuruma bakmazsanız çok eşyanız var mı? Yoksa her şeyi yeni almayı mı düşünüyorsunuz? Soruyorum çünkü sizden önce oturanların eşyası boşaltılmadı ve... Şey, boşaltılacağı da benzemiyor. Ama dert etmeyin. Fiyata tüm mobilya ve eşya dâhildir.

İstediginizi atar, istediğınızı bırakırsınız. Satış imzalandığında hepsi sizin olacak. Anlayacağınız, epey kelepİR mal alıyorsunuz.”

“Tüm eşyayı sahiplerine yollayabilirim. Kime aitler?”

“Şişko bir bunağa,” dedi emlakçı. “Geberip gitti.” Burnuna kâğıt mendil parçaları tıktırıyorİdu. “Bir de dört göz torunu vardı. Balınayla yavru su aygırı...”

Yüzünü ekşİten müdür, “Olağanüstü insanlardı,” dedi. “Sağlam, delifişek... Akıllı, yetenekli, yaratıcı. İki Rönesans kadını. Onları hak etmiyorduk ve emin ol, uzun süre burarlarda öyle insanlar göremeyeceğiz.”

“Çok şükür.”

“Dr. Jonquères’in bu kasabadakilerin toplamından fazla diploması vardı. Psikoloji, teoloji, matematik... Karım yazdıklarına bayılır. Hemen her gün kütüphaneye giderdi. Burarlarda tek kitap okuyan oydu. Torunuysa... Céleste... Gerçek bir dâhidir. Harika çocuk denenlerden. Hakkında bir makale çıkmıştı. Müthiş bir kızdır.”

Emlakçı ağzı açık dinliyordu.

“Kayboldu zavalıcık,” dedi müdür. “Ama bir yerden çıkacak, kesin. Céleste kafaca herkesi alt eder. Çelik kapan gibidir kafası.”

Emlakçı ağzını kapadı. “Kiliseyi neye çevirmek istiyorlardı? Neydi adı?”

“Hayvan Rehabilitasyon Sığınağı,” dedi müdür.

Emlakçı, “Hangi hayvanı rehabilite etmek istediklerini duyunca,” dedi, “güleceksiniz.”

“Hangisini,” dedim. İnsanları mı?

“Ayıları” diyerek kahkahayı patlattı.

Şaşırdım. Ayılar neden rehabilitasyona ihtiyaç duyacaklardı?

“Aslında Céleste—”

“Her şey bankaya ait,” diyerek lafı kesti müdür.

Konuyla alakası yoktu ama emlakçıyı susturmaya yetti. Ben ise şaşkın, hangi konuyu konuşacağımı kestiremez konumda bıraktı. Kalan eşyalar, rehabilitasyona alınan ayılar, bankanın kilisenin sahibi oluşu... Emlakçıya baktım. “Kilisenin önceki sahibi hapiste dememiş miydin?”

“Ha, o beyefendi,” dedi müdür. “Resmen mülkün sahibi olmadı hiç. Teklif verdi ve kabul edilecekti. Şey olmasaydı... Gerisi malum.”

“Malum değil,” dedim. “Ne oldu? Niye hapiste?”

“Yasa dışı ticaret. Hayvan... Parçaları. Québec’in en eski manastırlarından birinde eğitim görmüş, dindar bir zat için şaşırtıcı elbette. İster inanın, ister inanmayın, Ste-Madeleine’deki St-François Kilisesi’nde diyakozmuş eskiden. Anladığım kadarıyla kiliseyi, Anglikan kilisesini, şeye... Neye dönüştürmek istiyordu?”

“Arazi ve Irmak Market,” dedi emlakçı.

“Hah, evet, arazi ve ırmak market. Ön kapıdaki eleman ilanını görmüşsünüzdür.”

“Gördüm. Çalışanlarını akıl hastanesinden bulmak istiyor gibi geldi bana.”

“Kimse orada çalışmak istemez,” dedi emlakçı. “Dedim ya, perili falan orası.”

Birden bıçak saplanırcasına geldi aklıma: “Büyük bir 4x4’ü var mıydı? Kırık farlı? Önü ızgaralı?”

Ufak tefek bankacıyla fasulye sırtığı emlakçı bakıştılar. “Bildiğim yok,” dedi bankacı. Omuz silkti öteki.

“Arazi ve Irmak Market nedir?” dedim.

“Bir çeşit... Hayvan mekânı,” dedi emlakçı. “Hepsi bir yerde falan. Hayvan al, hayvan sat, hayvan doldur, üstüne bin,

ye, vurmayı öğren... Piskopos hapisten çıktığında dert çıkarcaktır. Uyardım sizi. O çıktığında Çin'e falan taşınmayı düşünmelisiniz bence."

Piskopos mu?

Müdür yeni öldürölmüş cesetlere has gülümseyerek, "Al-dırmayın ona, Mr. Nightingale," dedi. "Her şey yolunda gidecek. Bu kasabada daima öyle olur."

Emlakçının tavukpençesi kadar kemikli, kocaman elini, ardından müdürün güvercin şekilli, Céleste'inki kadar küçük elini sıktım. Kartvizitlerini verdiler. Emlakçı başıyla kapıyı işaret etti, gidip açtı ve dışarıda keskin nişancılar varmışçasına bakındı. Bana çıkmamı işaret ettikten sonra arkamdan kapıyı kapadı. Durakladım, kapının ardından gelen boğuk sesleri dinledim.

Dışarıya çıktığımda pencereden duvara vuran gölgelerini gördüm. Gölge oyunundaki gibiydi. İkisi de öne eğik görünüyordu. Gülmekten.

VII

Minibüse binince elimi uzatıp koltuğun, ardından yolcu koltuğunun altını yokladım; ufak ve kürklü bir kafayı okşadım. Sol gömlek cebimden iki kartviziti, sağdakinden okuma gözlüğümü çıkardım. Müdürle emlakçının soyadları aynıydı. Kanlarındaki pigme eğilimi bir nesil atlamıştı anlaşılan.

Céleste'e bir sinyal daha yollayacaktım, rahatsız etmeye-yim dedim. Gerektiğinde o bana yollardı nasılsa. Minibüsten indim, izlendiğim hissi yaratan ensemdeki karıncalanmaya al-dırmadan karşıya geçtim. Earls adlı, düşük bütçeli bir kovboy filminden alınmışçasına iğreti duran ahşap bir dükkâna iler-ledim. Earls'ün apostrofu bir bantla örtülmüş, altındaki mar-ket yazısı tinerle silinmişti.

Earl içeri girdiğimde pembe mide şurubu içiyordu. Karahin-dibaların polen kürelerini andıran kabarık ak saçlı, epey yaşlı bir adamdı. Yanakları bildiğiniz mordu. Sırtında 50'lerden bir buz hokeyi oyuncusu deseni bulunan, ilk örüldüğünde muh-temelen beyaz ama artık karamel rengi bir yün kazağı vardı.

Reyonların arasında gezindim, bir *Montreal Gazetesi* ile tozlu resim malzemeleri arasına yanlışlıkla konmuş görünen iki kutu kedi maması aldım. Tezgâhta, kasanın yanında, orga-nik gübreliliğin eşiğinde bir sepet muz ve üzerine İNDİRİMDE ÇÜNKÜ BAYAT yazan bir paket sandviç ekmeği duruyordu.

"Başka bir şey var mıydı?" dedi Earl, İngilizce. "Kibrit me-sela?" Bir kutu 'her şartta yanan' kibrit alıp gösterdi.

Gazete için mi, kedi mamaları için mi? “Olur,” dedim. İşleri öyle kesat görünüyordu ki kıyamayıp ilaveten Céleste için bir torba Avustralya şekeri ile bir şişe Harfang des Neiges (Kar Baykuşu) marka Québec şarabı aldım. Şişeyi aklıma berberlerdeki dezenfektanları getiren mavi gargaraların arasında bulmuştum. “İşler nasıl? Ayrılıkçılar nasıl davranıyor sana?”

Parmaklarını gerip kıtırdattı. “Geçen hafta hırsız girdi. İlk hiçbir şey çalınmamış sandım. Ama iki gün sonra bir baktım ki müşhillerin hepsi gitmiş. İşe bak. Kimin aldığını da biliyorum. Bobby Adams. Arkadaşımdır; benden yaşıldır. Al sana bedava tavsiye: doksanını aşmış kimseye güvenme. Su da bastı dükkânı. Ta bileğime kadar.”

“Geçen haftaki fırtınada mı?”

“Yok, seksenlerde. E, başka bir şey? Bu nasıl?” Yılbaşı eğlencesi kaynana zırlıtlarından gösteriyordu. “Ya da şunlar?” İki deste kart gösterdi bu sefer. Bir destenin arkasında pek az giyinmiş bir sarışın, ötekinde pek az giyinmiş bir esmer vardı.

İskambil fena fikir değildi. “Olur ama bir bunlar mı var elinde? Küçük bir kız için alacağım da.” Son cümleden pişman yumdum gözlerimi.

Earl iskambilleri elimden alıp torbama attı. “Küçük kızlar bayılır bunlara. Sigaraya da.” Göz kırparak arkasında duran keten perdeyi çekti. Raflar dolusu, Yerli, Dağlı, Kısrak gibi markalara sahip sigarası vardı. Kartonlu on beş dolara.

“Ben şunlardan alayım,” diyerek tezgâhta duran sakız-sigaralardan bir avuç alıp torbaya attım.

Amerikan dolarıyla ödedim, para üstünü Kanada bozukluklarıyla verdi. Parmakları köpek pençesi kadar kara ve sertti. Üç dolarlık Kanada bozukluklarına “loonies” (bir yüzünde dalgıçkuşu vardı)¹⁴ iki dolarlıklaraysa “twonies” dendiğini

14 Loonie aynı zamanda çatlak, zırdeli anlamı taşıyor (ç.n.)

sonradan öğrendim. Kanadalılar, Amerikalılar'ın kendileriyle niye dalga geçtiklerini anlamadıklarını söylediklerinde insanın içinden böyle şeyleri göstermek geliyor.

Earl verdiğim banknotu ışığa tutarken, "Amerika'da yaşayan birinin Kanada'da gömülemeyeceğini biliyor muydun?" dedi.

İrkildim. "N... Niye?"

"Yaşıyor çünkü."

Rahatlayarak iç çektim. "İyiymiş."

"Arkadaşım Bobby Adams'tan öğrendim bunu. Başka espri de bilmez. Sonunda yeter deyip boğazına sarılana kadar sürekli yapar aynı espriyi. Duymuş muydun daha önce?"

"Yok... İlk kez duyuyorum. Unutmam ama. Baksana, bu Bobby Adams piskoposu tanır mı?"

"Piskopos mu? Hangi piskopos? Joey mi? Rahip Tutu mu?"

Başka bir deneme: "Farı kırık bir dörtçeker var mı?"

"Dört çeker nedir?"

"Neyse, boş ver."

"Yok, yok, söyle."

"Dört çekişli pikap... Benim aradığımın kocaman bir ızgarası ve tepesinde ısıldakları var. Kocaman da tekerlekleri."

Düşündü biraz. "Bobby Adams. Bileycilik yapardı burarlarda. İyi çalışırdı."

Kapının yanındaki tertemiz beyaz stantta dükkâna uyumsuz bir dizi... Neydi, bilemedim. Üzerinde, gayet profesyonel harflerle 'Mikro-Yeşiller' yazıyordu. Hepsi etiketliydi. Kızıl hardal, Çin kişnişi, perilla, tatsoi, mitzuna, maşe gibi adlarını hiç duymadığım egzotik şeyler. Su teresi, soya filizi, Frenk soğanı, roka, kırmızı kabak, dereotu, rezene, yenebilen Çin krizantemi gibi tanıdıklar da vardı. Bulduğum bir poşet bam-yayı torbama attım.

“Mikro-yeşil değil ama o,” dedi Earl.

“Olsun.”

“Torunumun işleri,” dedi Earl başıyla standı işaret ederek. “Tüm o bokları serada yetiştiriyor. Hawkshead tarafında. Fransız kornosu kadar yuvarlaktır ama iyi çocuktur. Karım, tabiata karşı suç, derdi. Ölüp gitti sonunda. Bunlar da fena satmıyor işte. Şehirliyer bayılıyor bu boklara. Kayakçılar, şık zımbırtılı tipler...”

Gülümsediği için gülümsedim. “Bu bamyaya için,” diyerek iki tane yirmiliği uzanıp Earl’ün yelek cebine tıktırdım. İhtiyarın hoşuna gideceğini düşündüm.

Minibüse girince kediye yerinden avucuma doldurduğum mamayla çıkardım. Kucağıma kurulup elimden yedi. Diğer elimdeki bamyayı koklayıp kafasını çevirdi. Karnı doyunca yolcu koltuğuna geçti, dimdik oturup bakışları ileri çevirdi. *Eve, James.*

Kontakla uğraşırken caddenin diğer ucundan, küreyicisini kaldırmış epey hızla bana doğru gelen bir kar küreme aracı gördüm. Yaklaştıkça durmayacağını kavradım. Duracaktı canım... Kedi sıçradı ama koltuğun altına saklanamadan yakaladım. Paltomun içine tıkıp hızla kapıyı açarak dışarı attım kendimi.

Küreyici, ön camıma birkaç santim kala durdu. Sürücüsü kıkırdarak camdan uzandı. Daha önce gördüğüm kara sakallı adam. “Yine karşılaştık, arkadaşım!”

Ya, evet, epeydir almamıştım leş kokunu. Doğrudum, ürkmüş kediye şoför koltuğuna bıraktım. O kontağını, ben minibüsün kapısını kapadık.

“Nasıl korkuttum ama? Toslayacağım sandın, değil mi?” Sesi, öncekinden de daha fazla, burnunun üzerine mandal sıkıştırılmışçasına genizden çıkıyordu.

Yüzümdeki karı silip evet, bana toslayacağını düşündüğümü söyledim.

“Komikti ama. Yüzünü görmeliydin. Garajdaki çocuklara anlatacağım. Buralarda şakalarımınla tanınıyım ben. Göreceksin.”

Hayatımda gördüğüm en hoş eşek şakalarından birini yaptığını, daha fazlasını görmek için sabırsızlandığımı söyledim.

Kar küreyici bir kahkaha daha attı ama birden durdu. Öfkeli boğa misali burnundan soluyarak dimdik baktı. “Dalga mı geçiyorsun benle? Dalga geçiyorsan dişlerini kerpetenle sökerim ha!”

Sözcüklere kalkışmadan sert bir cevap verdim.

Sakalını kaşıdı. “Bu döküntünün hurdalık vakti gelmiş. Beş yaşında çocuk boyamış sanki. Boyayıp dağdan aşağı yuvarlamış.”

“Gidiyor işte.”

“Anneannem bundan hızlı gider.”

“Senin küreyiciden hızlı gider.”

Kaldırıma bir tükürük savurdu ama yetiştiremedi. İribaşları andıran balgam ayağımın dibine düştü.

“Ben kimim, bilmiyorsun, değil mi?”

Öğrenmek için bekledim.

“Kamyon Rodeosu'nun şampiyonuyum ben! İki yıl üst üste! Notre-Dame-Du-Nord'da yapılan var ya hani? Duymadım deme, bak...” Gene dimdik, sıkıyorsa duymadım de, der gibi baktı.

Gözümü kapayıp parmağımı şakağıma dayadım. “Duydum canım, duydum tabii. Oprah’a çıkmıştın, değil mi? Kamyonunla mıydı?”

Şaşkın köpeklerin yaptığı gibi kafasını yana eğerek baktı. “Gene dalga mı geçiyorsun benle? Şehirli ukala göt şakası mı bu? Benle dalga geçersen ağlatırım ulan seni! İstesem seni Kraut¹⁵ minibüsünde böcek gibi ezdim be! Hâlâ da ezebilirim ha!”

Kar aracına baktım. Başımla dediğini onaylarken üzerindeki belediye yazıları dikkatimi çekti. Harfler eli titremeyen, dik çizgi çizebilen bir profesyonelin işi değildi. Ya da imla bilen birinin.

“12,7 ilâ 12,8 saniyede dört yüz metreyi alırım!”

Herhalde beni böyle şeyleri ipleyenlerle karıştırdın. “Müthiş.”

“Müthiş tabii.” Geçirdi. Dişlerinin lahana çürüğü, içtiği ev yapımı her neyse (böğürtlen sulu gres yağı?) onla karışarak yüzüme sökün etti. “Bobini yaptırmak istiyor musun?”

“Bobin derken?”

“Marş işte.”

Akümü şarj ettiği gün epey zorlanmıştık. Omuz silktim.

“Egzozu da. Fena sesi. Krank falan, ne varsa.”

İş tamirata, doktora, dişçiye, avukata geldiğinde ayak sürüme eğilimim ortaya çıkar. Arabalarımaya hayatıma gösterdiğim özeni göstermişimdir hep.

“Niye düz kontak yapmıyorsun bu boka?”

Düz kontak? Tost makinesine bile düz kontak yapamazdım.

15 1918’den beri, özellikle I ve II. Dünya Savaşları’nda Alman askerlerini kasten kullanılmış aşağılayıcı terim. Almandaca esasen “ot” yahut bir bitkinin gövdesi ve yaprakları anlamına gelir (ç.n.)

Québec'i Kanada'nın araba hırsızlığı merkezi yapanlara has bir özgüvenle, "Ben yapayım," dedi. "Küllüğe işlemek kadar kolaydır."

"Yok, çalışır sonunda."

"Her yerde yaptım. Buralarda, Amerika'da bile. Her yere gittim, her şeyi yaptım ben. Tek şey hariç. Tahmin edebilir misin, bakalım? Hiç yapmadığım tek şey. Bul bakalım."

"Hım... Diş fırçalamak mı?" demedim. Aklımda hâlâ minibüsün böcek gibi ezilişi görüntüsü vardı. Omuz silkmekle yetindim.

"Hiç cüce götürmedim." Kafası geri devrildi, bir tutam kahkaha boşaldı ağzından.

Bu nefis espriye birlikte, onun kahkahaları sönene dek güldük. "Banka müdürü istemedi mi?" dedim.

Sırıtsı kaybolarak yerini deminki şaşkın köpek bakışına bıraktı. "Ne demek o şimdi? Gene dalga mı geçiyorsun benle, şehir oğlanı? Benle dalga geçersen yatırır, kafana basarım ha! Ne burun kalır ne diş!"

Dişlerimle ilgili ikinci tehdidiydi. Belki kar küreme işi yerine dişçiliğe girmeliydi. Sırık boyuyla minibüsün yolcu mahalli tarafına baktı. Kediye mi? "Minibüsü gördüm orada." Başıyla emlak bürosu tarafını işaret etti. "Bu güzel ormanlardan yer almayı mı düşünüyorsun?"

"Belki."

"Anglo kilisesini mi?"

Nereden biliyordu? Omuz silktim.

"Ben seni gizli görevde yeni korucu sanmıştım. Yanıldım mı?" Gözlerini kıskarak bakarken dudaklarına bir sigara sıkıştırdı. "Bu da gösteri aracın."

"Neyim?"

“Gösteri aracı. Alımlar için. Baskınlar...”

Başımla evetledim. Uyuşturucuyu mu kastediyordu? “Uyuşturucu mu?”

“Yok be, *nimrod*... Ayı döşü, pençe, kartal tüyü, öyle şeyler. Ama o işteysen bile bana söylemezdin herhalde.”

Nimrod... Avcı demekti. Yaradılış'ta geçerci. “Yok, söylemezdim herhalde.”

“İyi kılık değıştirmişsin ama. Saçlar, giysiler, şapka... Akıllıca. Az daha kandıracaktın beni.”

Seni kandırmak için akıllı olmak gerekmiyor, arkadaşım.

“Bir maske taksan Cadılar Bayramı'nda Zorro kılığıyla şeker toplarsın.” Sigarası, çektiği nefesle yarısına kadar yandı. “O yüzden her yanda dolar saçıyorsun. Satıcı hesabı, doğru mu?”

Takip mi ediliyordum? Nereden biliyordu?

Alt dudağından, yapışan bir tütün parçasını temizledi. “O zaman birkaç ay önce senin... Yoldaşlardan birinin başına geleni duydun herhalde... Korucu, avlak bekçisi, hayvan sever, artık ne diyorsanız işte.”

Omuz silktim gene.

“Bak ona şaşıırırım, çok şaşıırırım. Buralarda büyük haberdi. Nerelisin sen? Fransa mı?”

Onca soğuşa rağmen montunun önü açık, gömleği göbeğine kadar düğmesizdi. Aradan, hayvanat bahçeleri haricinde gördüğüm en kıllı gövde görünüyordu. “Öyle.”

Bir firtresiz sigara daha çıkardı. Paketi bana uzattı. “Fransızlar, derdi amcam, gariptir. Tepikle dövüşür, suratla tepişirler. Altmış dokuzu siz icat ettiniz ya, ondan.”

Artık pek sigara içmiyordum ama ikramı (Şahin marka bir sigara) geri çevirmedim. Beriki bir kutu kibrit fırlattı. Kutunun üstünde, görünüşe göre şişme memeli, platin bir sarışın

vardı. Earl'ün iskambillerindekinden. E, altmış dokuzu Fransızlar mı icat etmişti yani? "E, ne oldu avlak bekçisine?"

"Vuruldu. Av kazası. Komik tarafı, kurşungeçirmez yelek giyyormuş herif. 500'lük Nitro'yla vurulmuş."

Neden bahsettiğini anlamamıştım ama şaşırmış gibi yaptım. "Kurşun yeleği mi delmiş?"

"O yavrularla duvarlara içinden köpek geçecek büyüklükte delik açabilirsin. Ama hayır, yeleği delmemiş."

Adamın Kızılderili sigarasından iki ciğer dolusu çekmesini bekledim açıklama için.

"Belden aşağı vuruş hesabı. Sıhhiyecilerden biri üç dakikada kan kaybından gitmiş, dedi. Fıskiye gibi fışkırmış namussuz."

Kısık bakışları, yeni korucu bensem aynısının başıma geleceğini ima edercesine kasıklarımında dolaştı. Ardından kafasını yana çevirdi, baş ve işaret parmağıyla burnunu sıkarak yere sümkürdü. "Sever misin kızları?" Parmaklarını ordu malı montunun, esasen el bombası taşımak üzere tasarlanmış göğüs cebine sildi. Platin sarışından bir kibrit çıkarıp sigaramı yaktım.

"E, herhalde. Yoksa bana—"

"İbne misin diye sormuyorum; kızlardan hoşlanır mısın, diyorum. Çok kuku gördüm ben. 117'deki Cave'i duydun mu hiç? Amcamın mekânıdır."

Hafif baş dönmesi eşliğinde savurdum dumanı. Kibrit kutusunun üstünde yazan adrese takıldı gözüüm. "Geçtim yanından."

"Silah dersin, orada duracaksın. Silah severim ben. Bir gün dağlara vurup kuş falan avlarız senle belki."

Tabii. Sığırlar senkronize yüzmeye başladığı zaman. "Avcı değilim."

"Ha, doğru ya. Unutuyordum. Sen şu çevrecilerdensin, değil mi? Anti tayfasından."

Avcılarla alıp veremediğim yoktu. Vince dayım avcıydı ve iyi adamdı. Artı, her şeyi ahlak tartıma koymaktan, öyle bir tartım olmadığından değil, yıllardır yanlış tarttığından vazgeçmiştim. “Yok, değilim.”

“Biliyorum. Tüfeğini gördüm.”

Has... “Tü... Tüfeğim yok benim.”

“Onu da gördüm.”

“Kimi?”

“Céleste Jonquères. Yerinde olsam uzak dururdum ondan.”

İkimizin de anlayamadığı laflar geveledim. Beynim ses telleriyle bağlantısını kaybetmişti.

“Melez bir yaban kedisi... Anasının kabilesi gibi. Hepsi kavgacı, sinirli ve genelde kötü tiplerdi. Kime istersen sor. Hem olanlardan sonra artık hasarlı mal sayılır. Olanlardan sonra hiç eskisi gibi olmadı. Hiç...”

“Neydi olanlar?”

“Nenesini öldürdü. ‘Merhamet için,’ diyordu. Kafasına torbayı geçirdi çünkü yalvarmasını duymak istemedi. İstirap çektiğini görmek istemedi. Bataklık kahpesi işte. Anası gibi. Başbozuk. Yerinde olsam uzak dururdum. Cinayeti var ve seni de nallamak için tereddüt etmez.”

Bir şeyler daha geveledim ama adam çoktan aracına binmiş, geri vitesle takmıştı.

VIII

Şimdi ev sahibimle ilgili bildiklerimi anlatacağım. Fazla bir şey yok. Adı, Nile (Annesiyle babası balayına Mısır'a gitmiş) soyadıysa Nightingale (Florence'la akrabalığı yok). Açıkçası erkeklerin yanında hiç rahat etmem ben (erkekler ve okul, kriptonitlerimdir benim) ama Nile istisna olacak gibi. Fena birine benzemiyor. Kendi kendine mırıldanmadığı zamanlarda mesafeli ve sessiz. Yanında, düşüncelerime karıştırmadan kalabiliyorum. Bir Amerikalı, meleklerle ve ölümden sonra hayata inanan biri için akıllı da sayılır ayrıca. "Öncesi vardı, sonrası da var," dedi bana. "Evrende hiçbir şey, evrenin kendisi dâhil, tümüyle son bulamaz."

Kasvetli aziz kılıklı, hep böyle zırvalıyor ama hiç bana bebekmişim gibi yetişkin sesiyle falan hitap etmiyor. Sakin bir sesi var; nazik ve kibar da. Kuğu falan gibi. Ama buralardan değil, kazara yolunu şaşırp bu tarafa gelenlerden.

Görünüşe gelince: nenemin Monet dediği tiplerden. Uzaktan bakınca acayip yakışıklı ama yakından bakınca, eh. Saçları hayatı boyunca tarak görmemiş gibi; yatmak yerine dik durmayı seviyorlar. Okuma gözlüğü koyu camlı. Emekli korsanlar veya yaşlı rock yıldızları gibi siyah giyinip morumsu kırmızı bir fular takıyor.

Savaştan falan dönen askerler gibi feci yorgun görünüyor; bakışlarıysa kilisenin doğu penceresindeki vitraydaki İsa'nınki gibi mahzun. Nenem dâhil kimilerine göre hayatta insanların başına, katlanamayacakları şeyler gelir. 'Hayatın parıltısını alan' türden şeyler. Nile için annesinin ölümü olabilir bu. Ya da belki babası dövüyordu çocukken. Ya da nenemin 'züppelik hastalığı'

dediği, insanlara hep daha fazla şeyler edindirip hep daha fazla mutsuz kılan virüsten, 'aşırı sahiplik'ten mustarıptır. Nenem, 'Ne kadar şey edinirsen o kadar şey kaybedersin,' derdi.

Nile'in annesi zengin bir ailedenmiş. Geçinmek için çalışması gerekmediği halde doktorluk yapan babası da. Nile 'babasına çekmişmiş' çünkü o da tıp fakültesine gitmiş. Tıp fakültesini kazanmasını kutlamak için annesiyle babası Nile'a hep istediği arabayı almışlar. 30'lardan kalma, soyu tükenmiş bir Fransız arabası. Delage. Paris'te gezmiş, sonra arabayı ABD'ye getirtmiş. Resmini gösterdi. Minibüsü gibi, tam bir döküntüydü.

Nile, Avrupa ve Asya'da, aşçılar, hizmetçiler, şoförler ve yerli dadılarıyla büyümüş. O yüzden beş dil (!?) konuşup Çin masalları biliyor. Amerika'ya dönüp kendi başına yaşamaya başlayınca çevirmenlik yapmış. Hâlâ yapıyormuş arada. Çevirdiği kitaplardan birini markette gördüğünü söyledi. Noel'de alsana bana, dedim. Olmaz, dedi. Bana göre değilmiş.

Nile bir de pul biriktiriyor. Öyle bir hobisi olacağı milyon yıl geçse gelmezdi aklıma. Pul biriktirmekten daha inekçe iş var mı? Bana bilimle ilgilenip sürekli okuduğum için inek diyorlar ama bence Nile benden daha inek. Ama dediğine göre Edgar Allan Poe, Sherlock Holmes ve Julian Barnes da pul biriktirmiş. Freddie Mercury, Kurt Cobain, Thom Yorke ve Arcade Fire'in başçısı da pul koleksiyonu yapıyormuş veya yaparmış.

Nile neredeyse sürekli klasik müzik dinliyor. Bir gece bana, "Klasik müzik severler artık yaşlandı; ölecekler yakında," dedi. Bir de gümüş kilitli, gümüş kalemli, siyah kaplı defterine yazıp duruyor. Annesinin hediyesiymiş. Bazen nenemin kitaplarından bir şeyler kopyalayıp geceleri bana okuyor. Saramago'nun, ektiğin ağacın günün birinde kendini asacağın ağaç olup olmayacağını bilemeyeceğin cümlesi gibi laflar. Nile da intihar mı etmeyi düşünüyor? Günlüğümü mü okuyor?

Nile'in her şeyi iyi değil tabii. (Kimsenin değildir.) Bir tuhafılığı var. Merkezinden kaymış gibi. Yayı gerilmiş gibi. Feci öfkeli,

hemen parlayıverecekmiş gibi. Bir örnek vereyim. Dün gece, yemekten sonra (Bamyalı bir şeydi; iğrençti) biraz viski içti ve kişiliği, Jeckyll/Hyde düğmesi varmış gibi değişiverdi. Daha neşeli, daha kendine güvenir oldu. Sonra gözlerine hapisten kaçmış katil bakışları yerleşti. İşler iyice sarpa saracak derken bir de baktım şişenin kalanını lavaboya döküyor. "Azıcık beyin humması," dedi sonra. "Arada nüksediyor." Musluğu açtığında su, lavaboda yatan kaşıktan suratına sıçradı. Gülmeye cesaret edemedim.

Nile bir de olmayan şeyler görüyor. Nereye baksa. Buzlu bir yamaçta Usame Bin Ladin'i, tavandaki bir lekede bir geyiği ısırان bir kurdu, buz tutmuş pencerede bir brontozoru... Tamam, onları ben de görüyorum ama Nile epey uğraşıp bana gösterdikten sonra görüyorum. Bir şey mi kullanıyor acaba?

Daha iyiyim artık. Daha çok yiyorum ve canım FECİ sigara istiyor. Bir paket. Bir karton.

Nile bugün Ste-Mad'deki veterineri nereden tanıdığımı sordu. Ben de tanıdığımı nereden çıkardığımı sordum. Defterimi ve gözlüğümü alırken resmini gördüğünü söyledi. Çok iyi rol yapamıyorum; onu ilgilendirmediğini söyleyebildim sadece.

Etrafı kurcalıyorum (nenem hiç beceremediğimi söylerdi) ve Nile beni iş üstünde yakalamadan, beni yakalayıp boğmadan falan vazgeçmem lazım.

Nile'ın spor çantasında bir şeyler buldum. Suç şeyleri gibi. ÇOK korkutucu... Sonra yazacağım. Dışarıdan sesler geliyor. Gervais'nin kar aracına benziyor. Şimdilik ve belki ebediyen bu kadar.

IX

Minibüs ilk denemede çalıştı ve ibreyi kadranın sağına dayayıp çevre yolu hız sınırını epey aşan, kış mevsiminde toprak yollar için belirlenenin iki katına varan bir hızla kulübeye yollandım. Dönemeçleri her sert alışımdaya yüküm yer değiştirdi. Araçları sollayamadığım yerlerde emniyet şeridini kullandım, bir tehlikeli yol uyarısını devirmekten kılı kılına kurtuldum. Bir yandan telsizin düğmesine basıyordum. Bir, iki, üç... Cevap gelmiyordu.

Kulübe görüş alanıma girdiğinde uzanıp koltuğun altından şişeyi aldım. Kedi patilerini ön panele dayamış, bozuk yolun sarsıntısına karşı dengesini korumaya çalışıyordu. Talisker'den çarçabuk bir fırt çektim. Bir tane daha... Buğulanmış camı indirdim.

Kulübenin bacasından yılankavi kara dumanlar yükseliyor, içeriden sızan ışık karda mavi lekeler yaratıyordu. Pervazları donmuş pencereler dev pulları andırıyordu. Kapı aralıktı; asma kilidi açılmıştı.

Kapıyı gacirtıyla ittim ve bir tüfek namlusunun kusursuz daire şeklinde, ufak ve karanlık ağzıyla yüz yüze geldim. Tüfek Céleste'in elindeydi; parmağı tetikteydi.

Kafamda bir uğultu başladı (korkudan? uykusuzluktan?) ve çok uzaklardan, uçuşan kazlarınkini andıran bir ses duydum. Filmlerdeki gibi ellerimi yukarı kaldırdım.

“Niye öyle yaptın şimdi?” dedi Céleste, kupkuru bir sesle. Yataktaydı; sırtını duvara dayamış, oturuyordu.

Sanki bir kedi veya köpek konuşmuşçasına şaşkın baktım. “Ama... Ben sanıyordum ki—”

“Evet, bir mucize oldu. Konuşabiliyorum. Günün birinde aziz ilan edecekler seni.”

“Ama nasıl—”

“Yere! Yüzüstü! Kafanı uçururum yoksa!”

Gıcırtilı, Marge Simpson’ın gençliği türü kısık bir sesi vardı. Ellerimi indirdim ama yere yatmadım. “Niye?”

“Onu uyandırdın çünkü.”

“Kimi?”

“Gervais’yi.”

“Gervais?”

“Kar küreyici.”

“Has... Geldi mi?”

“Kapıya bir bakıver, Sherlock.”

Kapının tutamağının etrafında kıymıklar vardı; asma kilitle çizilmiş, yamulmuştu. Sherlock Holmes’la tek ortak yanımız uyuşturucuydu.

“Ne istiyormuş?”

“Ben olduğumdan emin olmak. O kadar. Silahı yoktu üzerinde çünkü. Ama bende vardı. Otuz saniye falan kaldı.”

“Ben uyandırmadım onu.”

“Yere yat,” dedi. “Yoksa...”

“Yoksa?” dedim. “Yere yatmıyorum. Ona bir şey söylemedim ben.”

“Anladık.”

“Geri gelecek mi yine?”

Yüzüme dimdik baktı, sakın bir sesle, “Hayır,” dedi. “Ama başkaları gelecek. Bugün değil. Yarın da gelmezler herhalde. Önce kuzenine haber vermesi gerekecek. Kararları kuzeni verir. Gervais odun kafanın tekidir.”

Atılıp hiç zorlanmadan tüfeği elinden alabilirdim. “Kuzeni kim... Nerede?”

“Kodeste.”

Yarı boyumda, üçte bir yaşımda ve yaralarından dolayı güçsüzdü. Artı, içki destekliydim. “Ne zaman çıkacak?”

“Yakında.”

Namluyla babamın evrak çantasını işaret etti. “B.C.N... Adının baş harfleri mi?”

“Değil.”

Tüfeği tek eliyle tutarak diğer eliyle çantanın kilitlerini açtı, kapağını kaldırdı. “Uyuşturucu satıcısı mısınız?”

“Değilim.”

“Öyleyse niye burası Amerikan parasıyla dolu?”

“Acil durumlar için.”

“Yanında da tabanca var.”

“Dikkatli baktın mı?”

“Paraya mı?”

“Tabancaya.”

“Niye bakacakmışım?”

“Su tabancası çünkü.”

“Su... Aman, neyse. Bu ne peki?” Çantanın iç cebinden sarı bir kâğıt çıkardı. “Kaçağsın, değil mi?”

Kaçtığından kaçamazsın; kaçtığını yanında götürürsün. Babamın özgünlükten uzak sözleri. “Öyle.”

“Sapık mısınız? Pedofil misiniz?”

Gözlerimi kapadım. “Hı-hı. Kuzeyin Humbert Humbert’iyim.”¹⁶

“Açıklama istiyorum.”

“Konuşmadığın zamanlar daha hoştu sanki.”

“Kim olduğunu ve burada ne halt karıştırdığını bilmek istiyorum.”

“Tam ben de sana onu soracaktım.”

“Kodesten falan mı kaçtın?”

“Hayır, vali son saniyede affetti. Tam sandalyeye bağlamışlardı, elektrik kesildi. Fırtına yüzünden. Tanrı’nın işi işte.”

Sırıtmadan, dimdik baktı Céleste. “Polis mi peşinde?”

“Herkes peşimde.”

“Niye?”

“On dörtlük kızları kaçırıp ormana gömdüğüm için.”

“Suçlusun çünkü. Kaçak bir suçlu.”

“Kaçağım.”

“Dert değil. Eskiden öyle olman sorun değil. Hâlâ öyleysen sorun. Çok suçlu tanıdım ben. Eski suçlu da çok tanıdım. Onlardan biriyim.”

Kar küreyicinin söyledikleri, katil olduğu geldi aklıma.

“İlginç. Haberim yoktu. Ne suçu işledin peki?”

“Haberin olmayan, bana ait bir sürü ilginç şey var. O şeyleri sana daha sonra anlatabilir veya anlatmayabilirim. Duruma bağlı. Karar vermedim henüz. Çocukları taciz eden birine açılıp açılmayacağıma yani.”

“Cinayet miydi?”

16 Vladimir Nabokov’un 1955 tarihli ünlü romanı Lolita’nın anlatıcı baş karakteri (ç.n.)

Hafif bir şaşkınlık. “Soruları ben soruyorum burada. Asker kaçağı mısın?”

“Geldiğim yerde askerlik zorunlu değil.”

“Neresiymiş orası?”

“Neptune.”¹⁷

Göz devirdi. “Ne iş yaparsın peki?”

“Çizgi hakemiyim. Tenis.”

Bir daha göz devirdi. “Pul defterlerini ve... Diğer şeyleri niye yanına aldın?”

“Seni ilgilendirmez.”

“Böyle mi para kazanıyorsun?”

“Kazanıyordum.”

“Bağımlı mısın?”

Kol ve bacaklarımda, özellikle yatarken hâlâ ara sıra istemsiz kasılmalar oluyordu. Dikkatini çekmişti herhalde. “Bağımlıydım.”

“Kokain? Eroin?”

Aklına ne gelirse. Tutkal, gaz, formaldehit ve temizlik malzemeleri hariç. “Çoğunlukla alkol.”

“Bıraktın mı?”

Bir arkadaşım, bıraktıktan iki sene sonra, sırf meraktan çakıp aşırı dozdan gitmişti. Aynısının başıma gelebileceğini biliyordum. Cevap vermedim.

“Konuş. Yetişkinmişim farz et.”

Haklıydı. “On bir yıldır, sürekli değil ama neredeyse sürekli bırakmaya çalışıyorum. Kolay değil.” On iki adım hikâyesi. Yoksunluk ve ıstırap. Teslim bayrağı çekmemeye, dengeyi

17 New Jersey’de bir kasaba (ç.n.)

korumaya, hazzı amaç değil, kaza görmeye çalışmak. “Babam öldükten sonra fren yaptım. Toplantıları falan bıraktım.”

Céleste tüfeği indirdi, dalgın bakışlarla şarjörü çıkardı. Simgelerden ve Freud’dan bahsetmeye başladı ama dinlemedim. Düşüncelerim kilometrelerce ötede, güneydoğuydu. Simgecilik isteseydim gidip Bergman’ın ilk dönem filmlerini izlerdim. Derken bir baktım, parmaklarını sayıyor.

“Üç, dört, beş sorum var,” dedi. “Olur mu?”

“Ben de beş tane sorabileceksam olur.”

“Bir. Bu ne?” Eski sevgilimin tazminat talebinin fotokopisini gösteriyordu.

“Para tırtıklama girişimi. Benden beter haldeki birinin.”

“Karın mı?”

“Eski sevgilim.” Hakkını yemeyeyim, avukatı eski sevgilimden daha beter haldeydi muhtemelen.

İşaret parmağı evrak çantasına yöneldi. “Bu kadar para nereden çıktı?”

“Bankadan.”

“Soygun mu?”

“Sayılır. Babamın hesabında yatıyorlardı.” Daha ne eklemem gerektiğini düşünerek iç çektim. “Arkamda kredi kartı izi bırakmak istemedim.”

“Kim peşinde?”

“Eski sevgilimin avukatı mesela.”

“Ne istiyor?”

“Avukat değil; eski sevgilim... Bankadaki parayı... Ya da ne kadar koparabilirse işte.”

“Seninse vermeye niyetin yok.”

“Yok.” En zor tarafı Brooklyn’i yitirmektir. Benim değildi; annesiyle evlenmemiştim; üzerinde yasal hakkım yoktu. “Ama kızına bir miktar verebilirim.”

“Brooklyn Jessica Martin’e mi? Kaçırıp taciz ettiğin kıza mı?”

Cinsel suçlamalar intikamda eski modaydı ama hâlâ işe yarıyor, daima inananını buluyordu. Birini bu yolla mahvetmek mümkündü. Zehir bir kere salınmayagörsün, asla ortadan kalmıyordu. “İddiaya göre.”

Çantayı kapadı; kilitlerin sesi uzaklardan gelen bir patlama gibiydi. “Para verip mi susturacaksın kıızı?”

Kanıtlanabilirliği yoktu, mahkemede de önem taşımazdı ama Brooklyn’e kimi daha çok sevdiği, kimle yaşamak istediği sorulsa beni söylerdi. “Hayır. Sonunda gerçeği söyleyecektir.” Deniz kenarında yürürken ilk kez elimi tutuşu, dikkatimi çekmek için montumu çekiştirişi geldi gözlerimin önüne. Küçük kızlar, yaşlı kedilere benzer: sizden hoşlanmazlarsa dünya üzerinde hiçbir şey hoşlanıyormuş gibi yapmalarını sağlayamaz. Céleste’in bakışlarında sapık domuzun teki olduğuma hâlâ inandığını görebiliyordum. “Beş soru doldu, değil mi?”

“Son bir tane daha?”

“Beş tane sorabileceksam.”

“Neden korkmadın? Tüfeği doğrultmuştum yüzüne. Gervais altına kaçırıldı resmen.”

Ne diyecektim? Yaşamayı umursamadığımı mı? Hayatımın her geçen gününün daha azdan gittikçe daha fazla eksildiğini mi? Toplam şu kadar. Eksi bir saniye. Eksi bir saniye. Milyonlarca dakikayı toplamaktan, binlerce bomboş saati öldürmekten yorulduğumu mu? Ölümün ya da kanserin beklediği son yılların altın değil, teneke yıllar olduğunu mu?

“Upuzun, amaçsız bir hayat yaşadım,” dedim sonunda. “Arkamda, önümdekinden çok daha fazlası kaldı. Neden korkacağım?”

Céleste’in gözlerinin yaşardığını görerek şaşırdım. Ağlatmak istememiştim kızcağızı. Görmeyeyim diye kafasını çevirdi. “Yaşlısın,” dedi. “Ama o kadar değil.”

Yaşlıların yorgunluğu vardı ama üzerimde. *Evrende salınmaya çalışan bitkin kanatlar*: öyle demişti babam. Ölüm, ergenliğimden beri içimde uzak bir tınıydı; artık gürültülü, ölen kuğuların sadece bir defa söyledikleri türden bir şarkıya dönüşmeye başlamıştı. 44 yaşındaydım (Çinlilerin ölüm sayısının çiftesi)¹⁸ ve 45’i göremeyeceğimi biliyordum.

“Yaşlı geliyorum kendime. Hayatımın çoğunda bu hissi taşıdım. Sen, Céleste, bu yaşta anlayamazsın...”

Bakışlarını kaçırmaya, yere bakmaya devam etti. “Anlıyorum,” dedi, fısıldarcasına. Duyabilmek için yaklaşınca göz pınarlarında boncuk yaşlar gördüm. “Sahiden. Ben de yaşadım onu... Nenemin Le réveil mortel dediği şeyi...”

Le reveil mortel. Ölümün alarmı, ölümün gerçekliğini fark ediş... Çocukluğun bitişini belirleyen, insanın kendi ölümlülüğünü kabul edişi... Aynı deyişi annem de kullanırdı. Canlıymışım, hayat doluymuşum, umudum varmış gibi yapmalıydım. Céleste için. Pes etmemesi için. Daha on dördündeydi. Söyleyecek dört beş şey düşünüp vazgeçtikten sonra ikimizi birden şaşırtan bir şey yaptım: kolumu omzuna doladım. Usulca. Derken boynuma sarılıp hıçkırmaya başlayınca, kimseye yapmadığım kadar sımsıkı sarmaladım. Ardından başını yavaşça yastığa indirdim, yorganın ucu ağzında, büzülüp

18 4 rakamı Çin’de, okunuşu ‘ölüm’ kelimesiyle neredeyse aynı olduğundan uğursuz sayılır (ç.n.)

yatışını seyrettim. Yün battaniyeyi üstüne örttüm ve bir sandalye çekip uykuya dalana dek bekledim.

Komşuda bulduğum, eleştirmenin tekinin ‘saf şiir’ dediği kapaksız romanı aldım. Yarım saat sonra, daha yarım sayfa okuyabilmişken Céleste bana döndü, şiş gözlerini ovuşturdu. Uyandığını, konuşmaya, sorularımı yanıtlamaya hazır olduğunu söyledi. Sesi fısıltıdan fazla değildi ama söylediği her sözü dikkatle dinledim.

X

Şunu baştan koyalım bir. Bunları dikkat çekmek ya da saçma sapan özel hayatımın her ayrıntısını anlatmak için yazmıyorum. Blog falan değil bu. Nenem bugünün çocukları günlüklerini, cep numaralarını, aptalca şiiirleri ve çıplak fotoğraflarını internete koyan utanmaz, mahremiyet bilmeyen, gösteriş budalası şöhret arsızları, derdi. Ben onlardan değilim. Nenem öyle olmama izin vermezdi zaten. Televizyon seyretmeme bile izin vermezdi. Belki o yüzden arkadaşım yok, belki o yüzden kimse benle konuşmuyor. Hayır, bu günlüğü, ben öldükten sonra herkes gerçeği öğrensin diye yazıyorum. Benim gibi faydasız, güçsüz kişilerin de arkalarında faydalı ve güçlü bir şey bırakabilmelerini umuyorum. Hayatımın yer israfından, oksijen solumaktan, ürün tüketip çöp üretmekten öteye geçtiğini hissedebilmek istiyorum.

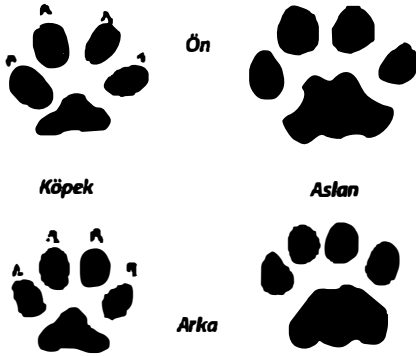
Her şey bir kazayla başladı. Sonbahardı; ormanda dürbünüm ve harekete duyarlı fotoğraf makinemle (ikisi de nenemin hediye siydi) yürüyor, çok nadir bulundukları ve güzellikleri yüzünden en sevdiğim iki hayvanı, ayı sansarı¹⁹ ve vaşak arıyordum. Nenem geçen sene bu zamanlarda kuzeydoğu ormanlarında ikisini de gördüğünü söylemişti. İki kadın avcının, sırf güzel halı olur diye bir vaşağı vurduğunu söylemişti. Elime geçseler onları halı yapardım. Neyse, ayı sansarı veya vaşak izi göremeden (ne ayak izi, ne dışkı)

19 Amerika, Avrupa ve Asya'nın kuzeyinde görülen, sansar ailesinin en büyük üyesi, gulo gulo ya da wolverine (ç.n.)

eve dönerken, zorlu ve tehlikeli diye hiç sapmadığım bir kestirmeğe girdim. Genelde avcılarla motorcular dolanırdı o patikada.

Yaptıklarımı yaparken görseler anında vururlardı beni herhalde. Mesela kısa süre önce bir pamukkuyruk (tavşan) ölüsü bulmuştum ve tam gömecekken yanında, toprağa saplı bir şey bulmuştum. Adına M-44 kartuşu diyorlar. Yasa dışı. Yaylı bir aygıt; beraberinde kokulu yemle satılıyor. Bir hayvan gelip yemi çekiştirince yay boşalıp zavallının ağzına bir sodyum siyanür hapi fırlatıyor. Siyanür nemle birleşince öldürücü bir gaz salıyor. Neneme götürmüştüm kartuşu. O da alıp yaban hayatı görevlisi Müfettiş Déry'ye götürmüştü. Müfettiş ilgileneceğini söylemişti ama ilgilenmemişti. Ondan sonra bahsedeceğim.

Kugar izlerine benzeyen birtakım izleri takip ediyordum. Köpeğinkilere benzer ama daha büyüktür tabii. Farkı şöyle anlaşılır:

Buralarda kimse yıllardır kugar görmediğinden, yanıliyordum herhalde. Ama yürürken iki şeye denk geldim: bacak kapan türden bir tuzak (bir taş alıp ezdim), bir de bir huş ağacının dibine bırakılmış, üstündeki dallaraysa tahta bir platform çivilenmiş 'namussuz yem' buldum. Anason tohumu, şekerleme ve çikolata kaplı kuru üzümünden yapılmıştı. Hepsini alıp kurumuş bir dere yatağına gömdüm; görüleceğim diye çok korktum ama görülmedim.

Patikadan devam ettim. Ne zaman bir bira kutusu ya da ağaca bağlanmış bir kumaş parçası görsem (ikisi de yem konan

yerleri işaretlemeye kullanılır) patikadan ayrılıp topladım. Bir sosiskutusu, peynirli cips torbası ve iki dilim çürümüş pizza buldum. Hepsi yemdi. Ayrıca tuvalet kâğıdıyla yeri belirtilmiş bir yığın insan dışkısı. Hepsi, hepsi orman hayvanları için ziyafet demekti.

Hoparlörlerin konuştuğu direkleri hâlâ duran eski arabalı sinemaya ve yıllardır kapalı duran bowling salonuna ulaştığımda akşam alacasıydı. Salonun içinden ışık geldiğini görünce şaşır-dım. Bir havalandırmadan da duman sızıyordu. Yoluma devam edecektim ama feci meraklı olduğumdan arka kapının camından bir şey görebilir miyim diye gidip baktım. Diğer pencerele-rin hepsi tahtalar çakılarak kapatılmıştı. Işığın geldiği, çatıya ya-kın pencere hariç.

Hiçbir şey göremedim ama bir şeyler duydum. Duyduklarım-sa tasviri zor, birtakım yüksek, balon patlamasına benzer şeylerdi. Ardından iki veya üç çığlık geldi. İnsanlardan çıkan seslere ben-zemiyorlardı.

Kapıya vuracaktım, son anda vazgeçtim. Binanın yanına do-lanıp yukarıdaki pencereye baktım. Bir şekilde çatıya çıkabilsem, dümdüzdü çatı, yüzüstü yatıp aşağı sarkarak pencereden içeri ba-kabilirdim. Ama çatıya ulaşmam için uzun bir merdiven lazımdı ve etrafta hiç merdiven yoktu. (Zaten olsa çatıya çıkmama gerek kalmaz, pencereye ulaşırdım!) Ta eve kadar gidip merdiven ge-tirme fikri, özellikle o saatte hava iyice kararacağından, hoşuma gitmeyince başka çare düşünmeye çalıştım.

Dönüp binanın ön girişine geldim. Her yerini ot bürümüş eski otoparkta koyu camlı, siyah bir 4x4 vardı. Aracın yanındaysa dal-ları çatıya uzanan bir kızıl çınar... Genç çınarlar tırmanmaya çok uygun ağaçlar değildir. Hem tırmanabilsem bile çatıya en yakın, kırılmadan beni taşıyabilecek daldan en az iki metrelik bir atla-yış yapmam gerekecekti. Hem çatıya ulaşabilsem bile sonrasında aşağı nasıl inecektim?

Tırmandım. Tırmanışimdaki tehlikeleri veya şişmanlığıma kar-şın nasıl kıvrak olduğumu yahut hayatımı ve dalı tehlikeye atarak

şempanze gibi ta en ucuna nasıl gidebildiğimi, çatıya nasıl atlayabildiğimi anlatmayacağım. Böbürlenmeye girer çünkü. İçeriden gelen seslerde adrenalini coşturan, beni çeken bir şeyler vardı.

Boynumda fotoğraf makinem, elimde dürbünümle baş aşağı sarktım. Kanın kafama hücumunu, başımın döndüğünü hissettim. Sarktım ve pencereden baktım.

Şunları gördüm: iki ahşap bowling kulvarında yaklaşık yirmi tane ufak metal kafes. Bazılarında gölgeler hareket ediyordu ama içlerindeki hayvanların cinslerini seçemiyordum. Biraz daha sarkarsam düşerdim.

Çınara döndüm. Bir daha atlamayı gözüm kesmeyince başka çözüm aradım. Ağacın az ilerisinde, binanın kuzeye bakan tarafında kuru ot ve çalı çırpıyla kaplı bir tümsek vardı. Çatının kenarına tutunup sarktıktan sonra kendimi bıraksam yere sağ salim inebilirdim.

Şaşılacak ölçüde yumuşak oldu inişim. Kol ve bacaklarımda birkaç çizikle kurtuldum. Şort giymemem gerektiğini biliyordum! Şimdi, dedim, en iyisi gidip kapıyı çalmak.

Gerek kalmadı ama. Daha varamadan kapının gıcırdayarak açıldığını duydum. Köşeden kafamı uzatınca eğilmiş bir adamın kapının kenarına bir tahta parçası sıkıştırdığını gördüm. Kapı kapanmasın diye. Sonra eski filmlerde gangsterlerin yaptığı gibi ateşi avucunda saklayarak bir sigara yaktı. Kısa boylu, briyantınli kara saçlıydı. Uzak Doğuluydu.

Bir taş aldım, biraz gerileyip var gücümle çatıya fırlattım. Çatıdan sekip diğer yandaki çalılığa düştüğünü duydum.

Dönüp gene köşeden baktım. Adam hâlâ sigara içerek diki-liyordu. Sağır mıydı? Diğer tarafa, çalılıkların arasına gidip bağ-
lamak geldi aklıma. Ne işe yarayacaktı ama? Aklıma başka şey gel-meyince aynısını yine yaptım: bir taş daha alıp çatıya fırlattım.

Bu sefer bağırarak bir şeyler söylediğini duydum. Sesin geldiği tarafa, sırtı bana dönük, çalılara doğru gittiğini gördüm. Kapıya gittim, sıkıştırdığı tahtayı çıkardım ve içeri girip kapıyı kapadım.

Ne yapmıştım şimdi? Gözlerim loşluğa alışırken böyle sordum kendime. Sesim titreyerek, "Merhaba," diye seslendim. "Merhaba!" diye bağırdım sonra. Cevap gelmedi.

Birkaç basamak inip başka, kilitli olacağını düşündüğüm bir kapıya ulaştım. İki elimle tutup tüm gücümle ittim; karatahtada cıyırdayan tebeşir sesiyle açıldı. Ardından bir koku geldi ki sormayın! İğrenç bir karışım. Öyle keskindi ki az daha öğürecektim.

Beton duvara tutunarak yavaşça, eskiden yan kulvar olan yere vardım. Tam karşımda otomatik lobut yerleştirici düzenek olmalıydı ama şimdi sadece kocaman bir delik vardı. Bir daha, "Merhaba?" dedim.

Ortadaki, eskiden ahşap olan ama artık çimentosu kalmış iki kulvarda kafeslerin şekillerini görebiliyordum. Tavanın birkaç yerinden çıplak ampuller sarkıyordu ama ışıkları fazla değildi. Oyuklardan birinde tökezleyip en yakın kafese ilerlerken arka kapının vurulduğunu duydum.

Kafeste ne gördüğümü başta anlayamadım ama sonra içim kalktı. Kocaman bir ayı, bir Boz Ayı kımıldayamayacağı kadar ufak bir kafese tıkmıştı. Kafesin altı yüzü de parmaklıktı; ayının üstünde durabileceği düz bir satıh yoktu. İnleyerek parmaklıkların arasından pençesini uzattı. Tuttum ki yapılacak iş değildi. Karındaki delikten çıkan metal tüpü o zaman fark ettim.

Bir düzine kadar kafes, tahliye borusuna bağlanan metal bir oluğun üstüne yerleştirilmişti. Koku feciydi. Bir de perde yerine plastik şeritlere sahip, küvete benzer, acayip bir aygıt vardı. Yanında, yerde, gümüş renkli, taşınabilir bir CD çalar duruyordu.

Çabucak ilerledim. Kafeslerden birinde, dışarıdan duyduğum çığlıkları atan iki yavru ayı vardı. Diğer kafeslerden iniltiler geliyordu.

Gözlerimi yumup derin bir nefes aldım. Ardından fotoğraf makinemle kafesleri, içlerini, oluğu, her yeri, binanın ön tarafından gelen sesleri duyana dek körlemesine çektim. Bir kapı kapandı, ayak sesleri yaklaştı.

Duvara tutunarak arka kapıya koşup basamakları çıktım. Kapıda, dışarıda biri bekliyor korkusuyla durakladım. Fotoğraf makinemi bir yere mi saklamalıydım?

Saklayacak yer bakınırken bowling kulvarında biri kramponlu ayakkabıyla koşuyormuş gibi takırtılı sesler duydum. Ardından biri anlamadığım bir dilde, ne İngilizce ne Fransızca bir şeyler bağırdı. Kapıyı itip açtım.

Kimse kapının ardında tuzak kurmamıştı. Patikaya, nenemin hiç gitme dediği, akşam karanlığına zor bela görebildiğim tehlikeli patikaya koştum. Koştum, düştüm, kalktım, biraz daha koştum, nefes nefese koştum. Her kuş civıltısında, her çalı çıtırtısında kötü adamlara yakalandığımı sandım. Akciğerlerim patlayana, öleceğimi zannedene kadar koştum. Bir süre sonra patikayı kaybettim, dallara, çalılara daldım. Sonunda dalların arasından yamacı görünce nihayet eve, neneme, inanılmayacak denli feci, anlatmaya nefesimin zor yeteceği bir öyküyle dönüyordum.

Ayılar sekiz türe ayrılır. En büyükleri Boz Ayı'dır. Ardından Kutup Ayısı, Amerika Siyah Ayısı, Asya Siyah Ayısı, Tembel Ayı, Panda, Gözlüklü Ayı ve Malaya Ayısı gelir. Koala en küçükleridir ama zaten tam ayı sayılmaz. Bu türlerin hepsi tükenme tehdidiyle karşı karşıyadır.

Ayılar pek çok nedenle insanlar tarafından avlanır; spor için (özellikle Kuzey Amerika, Avrupa), tarım ve turizme zarar baha-nesiyle (Japonya, ABD), eti ve yağı için (Kanada, Türkiye) ve tıbbi amaçlarla (her yerde). Yavruyken yakalanan yabani ayılar ayrıca, ya dans ettirilerek (Hindistan, Pakistan, Bulgaristan, eskiden Yunanistan ve Türkiye) ya da zincire bağlanıp köpekleri üstüne saldırtma oyunuyla (Pakistan ve eskiden Avrupa'nın tümü) eğlence amacıyla da kullanılırlar.

Malum sebeplerden dolayı, ayıların tıbbi amaçlarla yakalanıp öldürülmelerinden bahsetmek istiyorum.

Çin, beş yüz küsur yıl önce ayı safrası ve safra kesesini geleneksel tıpta kullanmış ilk ülkedir. Bunlar günümüzde neredeyse her şeyde kullanılmaktadır: yanıklarda, iltihaplarda, burkulmalarda, kırıklarda, hemoroitlerde, sarılıkta, hepatitte, kasılmalarda, ishalde, vesaire. Ayı safrası şaraba, çaya, göz damlalarına, fitillere ve şampuanlara koyulur.

İnsan elinde, tutsaklıkta büyümüş ayılardan safra çıkarma ya da 'ayı çiftçiliği' fikrini ilk ortaya atan Çinli Ham İlaç Firması'ydı. Buna 'sağma' adını verdiler. Birey yahut ailelerin evlerinde ayı beslediği yüzlerce ufak çiftlik kuruldu. Daha sonra binlerce ayıyı barındıran 'Süper Çiftlikler' açıldı.

Doğada yakalanan ya da çiftlikte büyütülen ayıların (çoğunlukla Siyah Ayılar) safra kanallarına veya safra keselerine cerrahi bir işlemle metal ya da lastik bir kateter takılır. Ardından ayının safra sıvıları karnından çıkan bir boru vasıtasıyla 'alınır.' Kimi yerde safra plastik bir torbaya aralıksız akıtılır. Kimi yerdeyse boru günde dört defaya kadar açılıp kapatılır. Kateter veya safra torbasını parçalamalarını engellemek için ayılara sıklıkla metal bir ceket ya da 'korse' giydirilir. Ya da boyunları telle bağlanır.

Sağma işini kolaylaştırmak için bazen ayıların pençeleri ve dişleri sökülür ya da eğelenir. Safra toplayan çiftlik çalışanlarının çoğu kask takar. Neden? Çünkü sağma sırasında ayılar dişlemeye,

pençelemeye, ısırmaya ya da kafalarını parmaklıklara vurmaya kalkışır. İşlem bittikten sonra sakinleşir, titreyerek, inleyerek, pençeleriyle karınlarını tutarak büzülüp yatarlar.

Hayvanlar bu 'sağma kafeslerine' veya 'sıkıştırma kafeslerine' ya da 'tabut kafeslere' içine şeker veya bal konmuş suyla kandırılarak sokulur. Susuz bırakıldıkları için hevesle gelir ayılar. Tatlı su hazzı için çok yüksek bir bedel öderler.

Kafesler, ayıların hareketlerini kısıtlama amacıyla ufak, 1 x 1 x 2 metre ölçülerinde yapılır. Ağırlıkları 500 kiloya kadar çıkan hayvanlar bu kafeslerde zar zor oturur, zar zor sağa sola dönebilir. Parmaklıklar, kimi ayıda bir metreye varan upuzun yaralar açar. Kafes zeminleri aralıklı parmaklıktan yapıldığı için ayı hiçbir zaman ayağını düz zemine basamaz. Bu yüzden sürekli kanamalı yaraları olur.

Dişleri önceden sökülmemiş ayıların çoğunun dişleri parmaklıkları ısırma yüzünden yıpranır ve kırılır. Parmaklıklara sürekli vurma yüzünden kafalarında, sırtlarında ve pençelerinde yaralar oluşur.

Parmaklıkları daha sık olan bazı çiftliklerde ayılar santimetrelerce yığılabilen dışkıları içinde uyumaya zorlanır. Bu tip durumlarda hayvanlar daracık yerlerinde kendilerine helalar yapmaya çalışır.

Kışları, eksi otuzları bulan soğuklara rağmen uyumalarına izin verilmez. Ayıların doğal yapılarının yalnız yaşamaya meyilli olduğu unutulmamalıdır. Yabani içgüdülere sahip, yabani hayvanlardır ayılar. Araştırmacıdırlar ve geniş bir alanı bölge bellerler. Hissettikleri kapalılık korkusunu hayal etmek mümkün değildir.

Ayıların yüzde altmış ilâ sekseni safra işlemeleri sırasında veya sonrasında ölür. Kateter takılmış ayıların ortalama ömrü 10 yıldan kısadır. Yabandaki bir Siyah Ayı'nın ömrü ortalama 25 ilâ 30 yıldır.

Tutsak aylar sürekli ıstırap içinde yaşarlar. Bildiğim kadarıyla başka hiçbir hayvan, başka hiçbir durumda ölmek istememiş, kendini parçalamamış ve intihar etmeye kalkışmamıştır.

Çiftliklerde doğan yavrular 2 ilâ 3 aylıkken annelerinden ayrılırlarken doğadaki yavrular 2 ilâ 3 yıl anneleriyle kalırlar. Bu yavrulara, safra ürünlerinin pazarlanmasına destek adına çiftliklere ziyaretçi çekmek için arka ayakları üzerinde durmak, amuda kalkmak, sandalye taşımak, ipte yürümek, top atmak, bisiklete binmek, boks ve benzeri sirk numaraları öğretilir. Ayı yavrularıyla fotoğraf çektirmek de sunulan eğlenceler arasındadır.

Ayların gösterilerde kullanılması bir ya da iki yıl sürer. Ayı iki buçuk yaşına gelir gelmez kafese konur ve sağılmaya başlar. Saffra üretimleri biten aylara yiyecek verilmez. Ya kendi kendilerine ölmeye terk edilirler ya da pençeleri ve saffa keseleri için öldürülürler. Çoğu ayı çiftliğinde ayların pençeleri müşteri talep ederse kesilir. Taze ayı pençesi yaklaşık 250 dolardır ve 4 yıldızlı otellerde ayı pençeli yemekler 500 dolar civarında satılır.

Asya'daki ayı nüfusu aşırı avlanma yüzünden azalmaya başlayınca yaban hayatı tacirleri diğer ülkelerde saffa kesesi aramaya başladılar. Öldürölüp sadece saffa kesesi alınmış pek çok Amerika Siyah Ayısı, Boz Ayı, Kutup Ayısı bulundu. Bu öldürmeler Güney Amerika'nın Gözlüklü Ayları'na bile sıçradı. Birçok kaçakçı çikolataya batırılmış, gümrüklerden şekerleme diye yahut kokuyu bastırmak için kahve kutularına saklanmış saffa keseleriyle yakalandı. Artan ticaret Malaya Ayısı gibi bazı türleri tüketişin eşğine getirdi. Sadece Kanada'daki ayı parçaları ticaretinin yılda 100 milyon doları bulduğu tahmin ediliyor.

Japon bilim insanları 1950'lerde, ayı saffrasının faal bileşeni UDCA'yı kimyasal yoldan sentezlediler. Bu ürün her yerde bulunmaktadır ve ucuzdur. Ayrıca ayı saffrasına 50'den fazla, aralarında

Çin sarmaşığı sapı, Madagaskar menekşesi, karahindiba, Japon devedikeni ve krizantem de bulunan nebati alternatif mevcuttur. Buna rağmen insanlar hâlâ 'esas şey'in peşinde. Nenemin dediği gibi, eski efsaneler ve iksirler, tıpkı dinler gibi, zor ölüyorlar.

Devam edeceğim...

XI

Céleste bana ‘ayı çiftlikleri’ni, aklı ürküten, içi ürperten şeyleri anlatırken birden durdu ve “Devam edeceğim,” dedi. Gözlerini kapadı, mırılayan Ay’ın yanına kıvrıldı ve anında uykuya daldı.

Uykudaki kıza, “Seni yine yalnız bırakmam gerekiyor,” dedim ve aynısını bir nota yazıp ‘ama bu son olacak,’ diye ekledim. Her zamanki önlemlerimi aldım, silahları ve telsizi erişeceği yerlere bırakıp perdeleri kapadım, pencereleri kilitledim. Bugünlerde ergenlere su kaplumbağası bile emanet edilmiyor ama kulübeyi Céleste’e emanet etmekte beis görmedim. Neden, sormayın.

Tam kapıyı açtığımda bir sürprizle karşılaştım. Dışarıdan değil, içeriden. Ay yataktan atladı ve bacaklarımın arasından dışarı, karlara koştu. Gitti, patilerindeki karı yalayarak sakince minibüsün yanında beni beklemeye koyuldu.

Emlakçı yerinde değildi ve banka müdürü Noel iznine ayrılmıştı ama bankanın resepsiyon bölümünde bir zarf dolusu belge beni bekliyordu. Yanında ufak, hediye kâğıdına sarılı, üstüne yeşil bir not ilıştırilmiş bir de kutu vardı. Normalde paketi de zarfı da oracıkta yırtıp açardım ama aklım başka yerdeydi. Ayıları atamıyordum aklımdan. Lobideki koltuklardan birine oturdum ve bakışlarımı yanık turuncu halıya diktim. Neydi öykünün sonu? Ne oluyordu ayılara?

Sonunda kalkıp papaz lojmanının önceden kalmış elektrik, yakıt ve telefon faturalarını ödemek için sıraya girdim. İşim bitince yine gidip oturdum ve hevesizce zarfı açtım.

Satışın onaylandığını belgelerden birinde banka müdürü kusursuz Fransızcasıyla, bir diğerindeyse emlakçı, kusurlu Fransızcasıyla yazmıştı. Ancak Ocak'ta Ste-Madeleine'deki bir noterle halledilmesi gereken bazı formaliteler vardı. Bununla birlikte istersem ayın 22'sinden itibaren papaz lojmanına taşınabilir, aynı tarihten önceyse kontrol ve tamirata başlayabilirdim. Saatime baktım: ayın 19'uydu. Şaşkındım. Tonla bürok-rasi, dağlarca vergi borcu yahut ödenecek ceza bekliyordum. Hatta tümünden ret bile... Hediye paketini açtım; içinden yeşilli kahverengili bir deri anahtarlık çıktı. Anahtarlıkta altı pirinç anahtar ve gümüş bir haç vardı. Notta iki ayrı el yazısıyla iki adet MUTLU NOELLER yazılmıştı. Sağ olsunlar.

Ama artık taşınma konusunda tereddüdüm vardı. Céleste için doğru yer miydi orası? Ne kadar üzer, ne kadar ürkütürdü kızı? Sadece kilisenin bataklığına atılmamıştı; nenesi de orada yatıyordu. Ayrıca orada mahkûm gibi olacak, dışarı adım atamayacaktı. Saklanacak, onu kimsenin tanımadığı başka bir yer bulmalıyım. Mesela Alaska'da veya New Jersey'de...

Çıkarken tezgâh açan iki Kızılderili'yle karşılaştım. Adam bir tahta parçasıyla kar temizliyor, mukavva yatağına yer hazırlıyordu. Kadınsa, Mayaların kürkünde yıldızlarla dolu göğü gördüğü jaguar desenli bir örtü seriyordu. Yerde yatan bir levhanın üstünde DEMOKRASİ ASLA İŞE YARAMAYACAK. AKILLI İNSANLARI SEÇECEK SAYIDA AKILLI İNSAN HİÇBİR ZAMAN OLMAYACAK yazıyordu. Bir Amerikalı sıfatıyla kadının önemli bir noktaya parmak bastığını hissettim. Gülümsedim, karşılık vermedi. Yoluma devam ettim.

"Kuğu ister misin bir tane?" dedi arkamdan İngilizce.

Yanlış anladığımı zannederek durakladım. "Ne?"

Ağız iple büzülen bez bir torbadan sedefli bir cisim çıkarıp uzattı. Bir değil, gaga ve göğüs tüyleri birleşik iki kuğuydu. Hoştu.  ş iliği hassas, orantıları doğruydu. Öyle şeylerden pek anlamam gerçi.

Elimi cebime atarak, “Kaça?” dedim. C leste’in gözde kuşuydu. Dediğine göre hiçbir su kuşu havada veya suda kuğudan hızlı değildi.

“Hediye,” dedi kadın.

 ıkaracağım yirmilikleri duraklayarak geri tıķıřtırdım. “ ok hoş bir parça,” dedim. “Sen mi yaptın?”

Adamı gösterdi. “Sanatçı o. Ben anarşistim.”

Sanatçıya baktım. “Teşekkürler,” dedim ama meşguldü, kafasını bile kaldırmadı. “ ok naziksınız...  kiniz de.” Bu tip şeylerde, böyle beklenmedik kibarlıklarda elim ayağım dolanır.  yice gevelemeye başlamadan, hızla uzaklaştım.

Minibüs, otuz iki yaşındaki herhangi bir araç kadar inatçıydı ama çalışana kadar ben de inatlaştım. Kiliseye, artık benim kilisemdi, altın anahtarlarla yöneldim. Anahtarları burnuna doğru sallayarak Ay’a, “Bunlar hangi hazinelerin kapılarını açacak dersin?” dedim. Sağ patisiyle anahtarlara iki hamle denedi. Heyecanlıyım (ikimiz de heyecanlıydık) ama hız sınırını en fazla bir gıdım açtım. Sabırsız bir motosikletli bir süre, niye anlamadım, tamponumun dibinde peşimden geldi. Yol iki şeritliydi. Ne yapmamı bekliyordu? Gaza basmamı mı? Yana  ekilmemi mi?  kisini de yapmayınca hızlanıp yanımdan geçti ve geçerken parmağıyla kaskına vurdu. Altında gelmiş geçmiş en büyük, en gürültülü Harley vardı. Deri cekeatinin sırtında beyaz harflerle şu yazıyordu:

BUNU OKUYAB L YORSAN
D ş ENSEMDEN ULAN

Kiliseye yaklaşırken güneş daşlardan birinin ardına saklandı ve her yan, dev bir kuş adeta kanatlarını açmışçasına griye kesti. Bu yükseklikte, yılın bu zamanında güneş beşten önce batıyordu. Benim kadar içmelerine şaşmamak lazımdı. Eskiden içtiğim kadar yanı.

Işık solarken papaz lojmanının kapısında, bir kolumda Ay, kilide üç defa yanlış anahtar soktum. Tam dördüncüyü deneyecekken kapının üstündeki metal tokmak dikkatimi çekti. Harika kanatlı bir kedi-gargoyle... şimdiye çalınmaması şaşırtıcıydı. Aklıma Scrooge'un kapı tokmağında Marley'nin yüzünü görüşü geldi. Ay kolumda titremeye başlayınca dördüncü anahtarı denedim. Uydu. Kapı önce direndi, ardından derin bir gacırtyla açıldı. Ay'ı yere bıraktım; doğruca koridordan mutfağa koştu.

Sahipliğin, simgesel geçişin ve diğer şeylerin coşkusuyla topuklarımı vurarak dans ediyor olmam lazımdı ama tek düşünebildiğim, üst katta gerçekleşmiş ölümdü. Tam kiliseye geçecektim, daha acil bir şeyi hatırladım. Ahşap parke koridorda ıslak ayak izleri bırakarak mutfağa gittim. Altısından beşi yemek ziline geldi: Merkür, Venüs, Jüpiter, Plüton ve Kuyruklu yıldız. Ay ortalarda görünmüyordu.

Kiliseye giderken dayanamadım, pus ve ürkütücü kuzey loşluğunda Poe'nun elinden çıkmışa benzeyen mezarlığa saptım. Çam veya kavaklardan birinden bir serçenin, Kanada'da tanındığı adıyla ak gerdanlı serçenin cıvıltısı geldi. Céleste'e bakılırsa bunlar, *Ah-Tatlı-Kanada-Kanada-Kanada* diye ötermiş. Derken taştan tařa sekerek ben kanatsız gülen üç karganın gaklamaları serçenin sesini bastırdı. Peřlerinden gittim, dibinde üç küçük mezar taşı bulunan upuzun bir çama ulaştım. Tařlardan birinin tacı parçalanmıştı. Diğerleri keçeli kalem yazılarıyla kirletilmışti. Birinde FLQ, diğerinde İBNE

OLACAĞINA ÖL yazıyordu. Céleste'e FLQ'nin anlamını sormam lazımdı. Bir de keçeli kalem yazısının neyle silineceğini.

Ağacın arkasındaysa emlakçının saçma bulduğu hayvan mezarlığı vardı. Durup mütevazı taşları inceledim. Hüzünlü, acıklı yazıtlar sıklıkla insanlarla hayvanları karşılaştırıyordu. Mesela bulabildiğim en eski yazıt, 31 Aralık 1906'da ölmüş, Bailey adlı bir İrlanda seteriniydi:

*Yaklaş, kibirli insan ve sustur gururunu
Hayvan var altında diye kıvrırma burnunu
Kimi taşın altında yatan insan domuzdan beter
Buradakinin sadakati hepinizinkini geçer*

Şu da 5 Nisan 1942'de ölmüş, Gri adlı bir Alaska kurduna aitti:

*Burada yatar arkadaşımın kalanlar
Sevgiliydi tanıdığım herkesten fazla
Çok sevdim ben onu o da beni
Hep sakindi, üzmedi hiç kimseyi
Her görevini layıkıyla yerine getirdi
Gri'nin yarısı kadar olsan sevin, ey fani*

Bunları okurken iki ayrı yönden birkaç saniye arayla sesler geldi. İlki kilise yolunda homurdanan bir motorun sesiydi. Ardından daha yüksek bir ses, hemen arkamdan bir hırıltı geldi. Döndüm. Ne kadar tüyüm varsa dikildi ve yüzümü ateş bastı. Kılıç dişli kaplanları andıran koskocaman bir kedi önümde çömelmişti; kafası ve gövdesinde altın pırıltılar vardı ve kuyruğu rahat iki metreydi. Korkudan yahut korkutup kaçırmak için değil, pençeleri ya da daha büyük ihtimalle dişleri sağ bacağıma saplandığı için haykırdım. Gözlerimi kapayıp çılgınca tekmelemeye, kollarımla havayı

dövmeye başladım. Sonrası sessizlikti. Gözlerimi açtım. Kedi gitmişti. Aşağı baktım. Bacağımda diş veya pençe izi yoktu. Pantolonum parçalanmamıştı.

Yeni bir hayal, arızalı bir aklın yeni bir belirtisiydi. Kendime kızarak kafa sallarken bir başka, bu sefer daha alçak bir ses geldi aynı yönden. Ufacık, beyaz bir kedi, Ay, iki eğri büğrü, harap mezar taşının arasındaki kar ve toprağı, diğer kedilerin gömüldüğü ve günün birinde kendisinin gömüleceğı yeri kazıyordu. Ay'ın üzerimdeki etkisi sakinleştiriciydi ki ölümüne korkunun ardından bana tam gereken oydu. Beni görünce birkaç adım atıp vazgeçti ve miyavladı. İlerledim, bana geldi, yarı yolda buluştuk. Kucağıma aldım, lojmana dönüş yolunda omzuma tırmandı.

Biri kırmızı bir spor arabayı kapının ta dibine kadar getirip evin içine dalmadan bırakmıştı. Ayağını arka tampona dayamış, elindeki aygıtla meşgul sürücü epey tanıdıktı. Oyuncu muydu?

Ay'ı yere bırakıp kapıyı açtım. Ardından ziyaretçime doğru yürüdüm. Fransızca, "Ne aramıştınız, beyefendi?" dedim.

Bana hemen cevap vermeyip kafasını elindeki aygıttan kaldırmayınca adamı süzecek vakit buldum. Benim boylarda, bir seksenin biraz üstünde ama kamyon misali yapılıydı. Çene sınırlarını çizen, kullanılmış kedi kumu ince sakalı, aynı incelikteki bıyıkla birleşmişti. Fosforlu turuncu şapka, kauçuk uzun çizmeler ve sırtında vurulmuş kuşlar için ağılı cebi bulunan avcı ceket. Hepsi üst kalite ve etiketleri az evvel sökülmüşçesine yeniydi.

Blackberry yahut iPhone'unu gömlek cebine soktu, bana göz kısararak bakıp elini uzattı: "François Darche."

Tabii ya. Minnesota Wild'dan emekli, kovulma veya cezalı bir buz hokeyi oyuncusuydu. El sıkışıyla kemiklerimin ktırdamasına hazırlandım ama sünger gibi çıktı. Bezgince gülümserken bir hokey yıldızının benden ne isteyebileceğini merak ediyordum.

İstediği, çarçabuk açıkladığı üzere, on kilometre öteye yaptırdığı lüks villası için kilise arazisinden geçecek yoldu. Kestirme yani.

“Ama mezarlık orası,” dedim. “Batak ayrıca.”

“Mezarlık kısmını hallettim bile. Bataklığını doldurur, yolu yaparız. Yan yol falan, ne diyorlarsa artık.”

“Yan yol mu? Biyom yahu orası.”

“O ne demek?”

Emin değildim. “Bir... Ekosistem.” Céleste'in anlattıklarını hatırlamaya çalışıyordum. “Turnalık ve kuğuluk ve daha bir sürü...” Kurbağalık? Ördeklik? “Yol yaparak kaç türü yerinden edeceğinin, öldüreceğinin farkında mısınız?”

Darche, kim bilir kaçınıcı defa, ayının veya serserinin biri gelip kaçıracakmış gibi Ferrari'sine baktı. Yolcu koltuğunda, oklarının uçları batan güneşin soluk ışığında parıldayan kocaman bir yay vardı.

“Birkaç kaplumbağa ve kurbağadan ne çıkar? Sana yirmi bin teklif ediyorum, Peder.”

Céleste'e bakılırsa bölge bunlarla kaynıyordu. 4x4'leriyle, kocaman cipleriyle arkadaşlarını dağlarda gezdiren, eğlence uğruna uçana kaçana sıkkan bankacılar ve avukatlar ve hokey yıldızları...

“Sivrisinek yuvasıdır en fazla,” dedi Darche. “Çürüme de... Leş gibi kokuyordur buralar. Bir düşün. Yirmi kafa diyorum.”

Kafa salladım.

“Yirmi beş.”

Düşünürmüş gibi durakladım. “Geçen sezon ne kadar kazandın?” Artık istatistiklerde geçtiğinden sporculara böyle sorular sorulabiliyordu.

Gülümsedi. “İki buçuk civarı.”

“Milyon mu?”

“Aynen.”

“Fiyatım bu. İster al, ister alma.”

Gitti. Boşta birkaç öfkeli gaza yüklenme ve pencere zangırdatan Metallica tınısının ardından vites taktı, arabanın arkası binen güçle yükseldi. Geri viteste hızla kilise yoluna indi, patinaj yaparak dönüp çevre yoluna çıktı ve dumanlar saçarak uzaklaştı. Mösyö Darche’ı son kez gördüğümü umuyordum; son kez görmüyordum elbette.

Mutfaktaki telefon çalmaya başladı. Art arda, telesekreter çağında artık hiç duyulmayan şekilde. Galiba on beşinci çalışmada açtım.

“Nile.” Kaslı bir ses yapışıverdi yakama.

“Numarayı nereden buldun?” Cevap açıktı. Volpe’ye böyle sorular sormadan önce düşünmem lazımdı.

“Bana böyle sorular sormadan önce,” dedi Volpe, “düşünmelisin.”

Arkadan Mark Dinning’in ‘Teen Angel’ı duyuluyordu. ‘Earth Angel’, ‘My Special Angel’, ‘Johnny Angel’, ‘The Angels Listened In’... 50’ler epey ruhani yıllarmış. “E, ne haber?”

“Bir dava daha çıktı. Fransa’dan bir yazarla bir yayıncı. Üstüme yığdıkları boku küremek için çevirmen tutmak zorunda kaldım.”

Unutmuştum o meseleyi.

“Dava açılmada Guinness rekoru falan mı kırmak niyetindedin? Nedir bunlar, Nile?”

“Adamın kitabını iyileştirdim.”

“İyileştirdin demek. İddianamede ne diyor, dinle bak: ‘orijinal bir sanat eserini bozmuş, kötü niyetle, bilerek ve isteyerek yanlış çevirmiştir.’ Doğru mu bu?”

Sanat eseri mi? “Bir iki değişiklik yaptım, evet.”

“Ne tür değişiklikler?”

“Ufak tefek şeyler. Anlatıyı toparladım, bazı sıkıcı diyalogları renklendirdim, dandik bir karakteri öldürdüm ve seks dolu bir bölüm ekledim.”

“Yazarla yayıncı, kitabı baştan sona yeniden yazdığını iddia ediyor. 100.000 dolar tazminat talep ediyorlar. Maddi, cezai ve emsallik.”

‘Yazar’ çeviri sorununu, her paragrafa *ve sonra* diye başlayarak önüme sürmüştü. ‘Yayıncı’ kitabın sayfalarını ters basmıştı. “Yazar kitabı kayıt aygıtına okumuş, yayıncıya telefonda dinletmiş.”

“Alakasız, ilgisiz, konu dışı.”

Avukatlar neden eş anlamlılarla konuşur hep? “Evet ama ikincil, tali ve fuzuli değil mi peki?”

“Nile... Mesele fikri mülkiyet. Sanatsal etikten hiç bahsetmiyorum. Bu konularla uğraşamazsın.”

“Sanatsal etik mi? Yahu kitabın ne idüğü belli değil! Ha vaalanlarında veya otellerde unutulmuş cinsten. Pencereden atılan cinsten.”

“Valla burada adamın Fransa Kültür Bakanlığı’ndan yazar bursu kazandığı yazıyor.”

“Hükümetler öyle yazarlara bir daha yazmama şartıyla para vermeli.”

“Kitabın Fransa’da satışı nasıl?”

“Peynir ekmeğin tam tersi.”

Upuzun iç çekti gene.

“Söylemeyi unuttuğum bir şey var,” dedim. “Alakalı olabilir veya olmayabilir. Ya da... İlgili... Yayıncı, yaptığım işe karşılık ödeme yapmadı bana.”

“Para vermedi mi?”

“Vermedi. Ödeme yerine satıştan yüzde almayı kabul etmiştim.”

“Bedava mı çevirdin yani kitabı? Nereden esti aklına? Biliyorum nereden estiğini. Baban derdi ki ‘engin yanlış—’

“Yapma tecrübesi.”

“Hah, o işte. E, nasıl temizleyeceğim bu boku ben, Nile? Ne yapmamı bekliyorsun?”

Her zaman yaptığını tabii: şaşırtmaca ve geciktirme, vatan-daşı avukat masraflarıyla canından bezdirme... “Bilmem. OJ Simpson’ın avukatını mı tutsan? İlkini?”

Céleste’e sinyal yollayıp uygun karşılığı aldıktan sonra kiliseye bakmaya gittim. İçerisinin fotoğraflarını görmüş, pencerelerinden bakmışım ama içine girmemişim henüz. Céleste içinin boş olduğunu, değerli ne varsa hırsızların yürüttüğünü söylemişti. Değersiz eşyayı da.

Daha yakın diye önce arka kapıdan girmeyi denedim ama ilk beş anahtar işe yaramadı. Altıncıyı deneyecekken ön taraftan hafif bir ıslık sesi geldi. İnsan ıslığı. Darche mı gelmişti yine?

Bakmaya giderken ıslık kesildi, yerini kapıya vurma sesi aldı. Üç sağlam vuruş. Ardından hoş bir tenor geldi: “Noel’in ilk günü, verdi bana aşkım...”

Köşeden bakınca tuhaf bir ayak haricinde bir şey göremedim. Cesaretle ilerledim.

“Armut ağacının altında kızıl kekliği. Noel’in ikinci...”

“Birine mi bakmıştınız?” diyerek araya girdim çünkü şarkı on ikiye kadar gidiyordu.

Uzun kır sakallı, yaşlıca bir adam, “A, merhaba!” dedi. Büyüclere yakışır bir sakal. “Mutlu Noeller!”

“Size de.”

Çıplak bir sokak lambasının ışığı yüzünden yüzünü buruşturuyor, kırışıkları iyice belirginleşiyordu. “İş için gelmiştim.” Sakalı ay ışığındaki dereler gibi parıldıyordu.

“İş?”

Kilisenin kapısındaki ilanı işaret etti. “Şirketinizdeki. İlan vermişsiniz. ‘Pazarlamada çalışmak üzere orta yaş üstü...’”

“...Yaş sınırı ve akıl sağlığı şartı yoktur.”

“Çok akıllıca.”

“Ne çok akıllıca?”

“Eski akıl hastalarını işe almak.” Galler aksanıyla konuşuyordu. Ya da ona benzer bir şey.

“Ha, onu ben—”

“Çalışan gösteriyorsunuz, hem vergiden muaf oluyorlar hem de hükümetten teşvik alıyorsunuz. Ayrıca maaş vermeniz de gerekmiyor çünkü kendilerini gönüllü sanıyorlar.”

“Ha, anladım. Yalnız ilanı—”

“Resmen var bile değiller. Gogol’un *Ölü Canlar*’ı gibi biraz.”

Anlamadan ama anlamış gibi kafa salladım. Daha fazla okumam şarttı.

Göz kırptı adam. “Merak etmeyin. Ağzım, korolardaki oğlanlarınkı kadar sıkıdır.”

Yanlış mı duymuştum? Adamı süzdüm. Quaker Oats gevrek kutusundaki tip gibi babacan görünüyordu. Takma dişleri, tozlu halıyı andıran kırmızımsı yün gocuğu ve seloteyle pabuçlarına sabitlenmiş galoşları hariç.

Öksürerek, “Ne tür bir mal pazarlayacağız?” dedi. Öyle şiddetle öksürüyordu ki kan yahut safra veya soluk borusunu çıkaracak sandım.

“Herhangi bir şey pazarlamayacağız. İlanı asan ben değilim.” Lafımı kanıtlamak için ilanı yırttım. “Ama bir yardımcı arıyorum. Temizlikçi ya da restorasyondan anlayan biri. Öyle birini tanıyorsanız...”

“Kader, menteşeleri şanstın bir kapıdır.”

“Pardon?”

“Mesleğim antikacılıktır, Mr...”

“Nightingale.”

“Galler’de dükkânım vardı, Mr. Nightingale. Dedemden kalma. Orada doğdum ben. Hatta beni, ‘Üst Kısmı Bu Taraf’ yazan bir kutuda getirmişler.”

Kibarca gülümsedim. “Anladım... Ama ben esasen... Eh, içerinin yenilemesini yapacak, damı aktaracak birini arıyorum.”

“Uzmanlığım oyuncaklardı. Antika oyuncaklar. Kurşun askerler, tahta atlar, minyatür müzik aletleri gibi şeyler. Aynada saç tarayan, zil çalan, dans eden kurmalı maymunlar. Alır, onarır, satardım. Kilisenin orgu var mı mesela? Akort edebilirim.”

“Orgu galiba... Götürmüşler. Siz...” Az daha ‘enstitüden misiniz’ diyecektim, tuttum. “Ste-Madeleine’den misiniz?”

“Şimdilik. Göl kıyısındaki atölyeme dönene kadar. St-Nicolas Gölü. Atölyemi görmemeniz imkânsız. Ufak, kırmızı beyaz çizgili bir evdir. Çubuk şekerler gibi.”

Kurbağalar misali, göz kırpmadan baktık birbirimize. Ne diyeceğimi bilemiyordum. “E... Farı kırık, büyükçe siyah bir pikap kullanan birini tanı mıyorsunuzdur herhalde?”

“Buradaki herkesi ve herkesin malını bilirim.”

O tarafı kurcalamaktan vazgeçtim. “Şey... Buralarda kilise tamirâtı ve yenilemesi yapan birileri var mı? Sağa sola sordum ama kimse—”

“Suyu şaraba çevirmeyi deneyin daha iyi. Kasabalılar sizi çite kadar kabullenir ama kapıyı açmanıza izin vermezler.”

Kasabalıların gücendiği, daha sonra öğrendim, tiksindirici buldukları bir simgeyi ayağa kaldırmaya çalışmamdı. Akla yatkın olsun olmasın kiliseyi ve arazisini kapkaranlık bir ölüm kuyusu, kötülüğün ve bataklik şeytanlarının yeri sayıyorlardı.

“Eşek gibi çalışırım ben, Mr. Nightingale. Burayı baştan aşağı siler, ovalarım. Sapı samandan ayırıyorum. Zimba gibiyimdir hatta doğuştan atletimdir. Bu armut vücuda kanmayın. Yılın bu döneminde tomurcuklanırım hep. Her şeyi bana bırakın. Göreceksiniz, nazar boncuğu gibiyimdir. Aranana kanımdır. Her yeri mis gibi sabunla siler, parlatırım.” Elini uzattı. “Myles Llewellyn. Hizmetinizdeyim.”

Ben de elimi uzattım; heyecanla sıkıp hızla salladı.

“İsterseniz yarın işe başlarım. İsterseniz hemen şimdi başlarım. İşten hiç kaçmam. Kaytarmam. Üşenmem. Başlayayım mı hemen? Ha? Atlayayım mı eyere?”

İhtiyar eyere, anca uçabileceği kadar atlayabilecek haldeydi. Gülümsedim, göz kenarlarını kırıştırarak gülümsedi. Alnında ÇALIŞMAYA UYGUN DEĞİLDİR yazıyordu adeta. Kibarca, kırmadan, ne şimdi ne daha sonra hizmetine gerek duyacağımı nasıl söyleyebilirdim? Noel’e bir hafta kala hem de?

“Mr. Llewellyn...” Babaminkine benzer, yetkin pozlar takınarak hafifçe öksürdüm. Kararsızlık fırtınasına kapılarak

gözlerimi kapadığımda babamın yüzü çıktı karşıma. *Yap işte,* diye fısıldadı. *Söyle adama Tanrı aşkına!* “Mr. Llewellyn, siz... Tam aradığım adamsınız. İşe alındınız.”

Kiliseye kadar nasıl gelebildiği merakı içimde, yeni çalışmamı Ste-Madeleine’e götürdüm. Nasıl geldiği konusunda muğlâktı. Kilise kapısındaki ilanı nereden biliyordu peki? “Küçük bir kuş çıtlattı,” demekle yetindi.

Yolun büyük kısmını hafif eğik karma makinesi yavaşça dönen bir çimento kamyonun arkasında gittim. Sola, tımarhane yoluna saptığında Mr. Llewellyn’in, “Kamyonu takip et,” demesini bekledim. Demedi. Üç kilometre ötedeki Les Trois Rennes adlı lokantada bırakmamı istiyordu. Boş otoparkta papaz lojmanının telefon numarasını yazıp adama verecektim, numarayı bilmediğimi fark ettim.

“Ararım ben sizi, Mr. Nightingale. Aziz Stephen Günü uygun mudur?”

İrlandalılar Boxing Günü’ne²⁰ bu adı verir. “Olur. Al bakalım şunları.” Üç tane yirmilik uzattım. “Avans.”

Paraya gözlerini kısarak baktı. Göz kapaklarından biri düştü. “Amerikalı orman korucususun sen, değil mi?”

Nasıl yayılıyordu bu tip laflar? Orman yangını hızıyla, ta tımarhaneye kadar hem de? Senli konuşmaya geçişine uydum. “Nereden duydun onu?”

“Çenemi tutarım, merak etme. Senin gibi adamlar lazım bize. Her yan sansar kaynıyor. Marihuana yetiştirenlerden veya metamfetamin yapanlardan bahsetmiyorum. Telsizli, maki-neli tüfekli, uçaklı kaçak avcılık örgütlerinden bahsediyorum.

20 26-27 Aralık. Birleşik Krallık ve bağlantılı ülkelerde Noel’in ardından gelen resmi tatil (ç.n.)

Hayvan parçaları, organları kaçırın motosikletli ergen çetelelerinden bahsediyorum. Al sana modern dünya!"

"Başka neler var duyduğun?"

"Ortağınla birlikte karargâh yapmak, delilleri korumak üzere kiliseyi satın aldığını... Buzdolaplarında yasa dışı avlanma kanıtları, hayvan parçaları falan..."

"Ortağım derken?"

"Céleste Jonquères. Fişek gibi kızdır. Cin gibidir. Gazetede onla ilgili yazı çıkmıştı."

İrkildim. "Céleste mi? Maalesef öyle birini—"

"Sansarların en pislerini, Bazinet'yle Cude'u enselemeye çalıştığını da duydum. Kalpleri karadır onların. Kuzenler, biliyorsun."

"Evet... Biliyorum."

"Bilmediğin bir şey söyleyeyim öyleyse. Gervais Cude'un postallarını kapının yanına koyan benim. Eski köprünün dibindeki bir çukurda buldum. Lastik eldivenler içlerindeydi." Tanrı delileri kutsasın; ışığı görüyorlar çünkü. Kapıyı açıp minibüsten indi. "Sen kuzenleri hallet, Dérys'in icabına ben bakarım."

"Mandıraları mı? Nasıl yani?"²¹

"Görürsün," diyerek döndü, hızlı adımlarla Les Trois Rennes'e girdi.

Céleste, özellikle Gervais'yle karşılaşmalarından sonra etrafta dedikoduların dolanmasına şaşmadı. Bir de Earl'le konuşmamdan sonra. Bir de sağda solda yirmili banknotlar saçmamdan sonra.

"Onla ne ilgisi var?" dedim.

21 Dérys, İngilizce 'süt ürünü' veya 'mandıra' anlamına gelen 'dairy' sözcüğünün çoğulu 'dairies' ile aynı okunuyor (ç.n.)

“Yasa dışı iş çevirenler, tacirler falan hep yirmi dolarlık kullanır. Baskın falan gibi şeyler için sahne hazırladığını, numara çektiğini düşünüyorlar.”

Gervais onu anlatmıştı. Mr. Llewellyn’in postallar hakkında söylediklerinden bahsettim.

“Mr. Llewellyn mi? O mu koymuş botları oraya?” Çok şaşırılmış gibiydi. “Nasıl tanıştın onla?”

“Karşılaştık... Tanıyor musun?”

“Evet... Yaşlı suçlulardan. Eskiden avcıydı. Karısı terk ettikten sonra azıcık kaçırdı, sürekli daha büyük silahlar almaya başladı. Fil vuran cinsten tüfekler... Ama hayvan vurmak yerine kaçak avcıları ürkütmede kullandı tüfekleri. Lambalı gece avcılarını, falan. Sonunda bir korucuyu vurdu. Kazayla. Ya da kazayla değildir belki çünkü korucu, kaçak avcılardan rüşvet alıyordu. Neyse işte, sonunda enstitüye yatırdılar. Anlayacağın... Arada kaçıyor dışarı... Sen nerede karşılaştın?”

“Kilisede?”

“Kilisede mi? Ne işi varmış orada? Sen ne yapıyordun?”

“Bakınıyordum... Öylesine. Llewellyn... İş arıyormuş. Kilisenin yeni sahibi sandı beni.”

“Noel Baba’nın cücelerinden ve beş yüz yaşında olduğunu söyledi mi?”

“Yok... Unuttu herhalde.”

“İngiliz aksanıyla mı konuşuyordu?”

“Evet. Galler’de antikacı dükkânım vardı, dedi.”

“Hayatında Québec’ten çıkmamıştır. En azından nenem öyle diyordu.”

Durakladım, gizemli Mr. Llewellyn’i ve ‘mandıraların icabına bakma’ sözünü düşündüm. “Ha, unutmadan, bir de dedi ki—”

“Anlamadığım,” dedi Céleste, “seni niye kilisenin yeni sahibi sandığı.”

Omuz silktim. “E, belki... Bilmiyorum. Ama şimdi düşününce, fena fikir değil gibi sanki. Oraya gidersek... İkimiz. Geçici bir süre için... Burada daha fazla kalamayacağımız kesin.” Babamdan duymaktan nefret ettiğim sözcüğü kullanmadım: Taşınıyoruz.

“Gidemeyiz ki oraya. Bana ait değil artık; atıldım oradan. Şimdiye biri almıştır bile.”

“Aldı, evet.”

“Satılık ilanlarını o kadar yırtmama rağmen... Öyle mi? Aldı mı biri? Mücadele edeceğim onla, Nile! Bir avukat... Hayırsever bir avukat bulup konuyu Yüksek Mahkeme’ye taşıyacağım! Adil değil ve yasa dışı ayrıca... Ev nenemindi—”

“Vergilerini öder miydi?”

Céleste, düşmanymışım gibi baktı. “Sonlara doğru biraz geciktirmişti... Tamiratlar, sağa sola saldıranlar yüzünden ve bir de belediye, ateist olduğunu, kugarları gördüğünü ve kaçak avcılara bulaştığını öğrendikten sonra sürekli vergileri artırdığı için parası azalmıştı... Ama elinden geleni yaptı. Piper Cub’ını bile sattı.”

“Piper Cub nedir?”

“Hem de nefret ettiği birine! Müfettiş Déry! Avukat bulup mahkemeye vereceğim... Uçak işte.”²²

“Müfettiş Déry kim?”

“Adamın biri işte.”

“Kimi mahkemeye vereceksin?”

“Kimi mi? Kim aldıysa kiliseyi işte! Yasa dışı!”

“Kim almış peki, biliyor musun?”

22 Piper J3 Cub, 1937-47 arasında üretilmiş küçük eğitim uçağı (ç.n.)

“Biliyorum.”

“Kim?”

“Alcide Bazinet. Seni ilgilendirmez.”

“Kodesteki adam mı? Piskopos?”

Yüzüme, kafamın içindekileri görmüş ve gördüklerine şaşırılmış gibi baktı. “Kim söyledi onu? Mr. Llewellyn mi? Earl mü? Aferin. Önce ipin ucunu bulursun. Çekersin, ipi bulursun. Sonra...”

“Sonra?”

“...kurcalamaya devam edersen bir bakmışsın ip domuz bağı olmuş, bataklığa atılmışsın. Yeter artık, soru sorma, lütfen. Başımı ağrıttın.”

“Kilise ve evi Alcide Bazinet almadı.”

“Sen ne bileceksin? Hiçbir şeyden haberin yok. Yerinde olsam öyle kalmaya dikkat ederdim. Kurcalamayı bırakmazsan canından olursun. Ciddiyim, Nile. Belki evine dönsen daha iyi. Nereden geldiysen işte. Neptün gezegenine...”

“Yakında gideceğim zaten. Ama evini geri almak için kimseye dava açmana gerek yok.”

Céleste, migren ağrısı saplanmışçasına alnını tuttu. “Niyeymiş?”

“Satın alan benim çünkü.”

Birkaç saniye konuşmadı ama gözleri üzerimden silindir gibi geçti.

“Aferin. Mirasyedi hayatı zordur tabii. Umarım keyfini sürersin. Amerikalı turistler... Kartpostal yolla bana arada.”

“Orada oturacağız. Yakında. Üç gün sonra.”

Céleste, bu sefer Mr. Llewellyn’in koğuş arkadaşlarından biriyle karşı karşıyaymış gibi baktı.

“En azından seni ne yapacağımı kestirene kadar,” diye ekledim. “Çalışacak ve okula gidecek kadar iyileşene dek.”

“Bir daha okula gitmeyeceğim ben. Peki... Sonra ne yapacaksın? Satacak mısın başkasına?”

“Ne istersen yaparsın.”

Bakışlarını kaçırdı. “Tutkal mı kokladım yoksa evle ne istersem yapabileceğimi mi söyledin?”

“Öyle dedim.”

“Deli misin sen?”

Cevaplaması, görüldüğünden çok daha zor sorudur bu.

“Alay mı ediyorsun benle?”

Kafa salladım.

Bluzunun üst düğmesini başparmağı ve işaret parmağıyla tutup kasa kadranıymış gibi sağa sola çevirmeye başladı. “Ne istiyorsun benden?”

Bilmiyordum açıkçası. Temiz kalmak için bahane mi? Akıl sağlığına dönüş yolu mu? Céleste ve kilise öfkemi, şiddet yüklü patlamalarımı tımar eder gibiydiler. “Orada oturmak istemezsen, zor geliyorsa anlayışla karşılarım. Başka yere gidersin.”

“Yok, orada kalmak istiyorum. Ömür boyu. Başka bir yere gitmek istemiyorum.”

“Kal o zaman.”

“Senle mi?”

“Bir süreliğine.”

“Altı kedim?”

“Onlar da.”

“Kayıt dışı mı? Münzeviler gibi mi?”

Suç ortaklığı gülümsemesi sundum Céleste’e. İkimiz de özümüzde münzeviydik. Aramızdaki farksa insanlardan, benim

herhangi bir konuda ne denli az bildiğimi, onunsa ne kadar çok şey bildiğini anlamamaları için uzak durmamızdı. “İstersen öyle de diyebilirsin.”

Dudağını dişledi. “Tamam ama uyarıyorum seni: benle yaşamak zordur. Azize falan değilimdir. Huysuzumdur; alışman gerekecek. Asiliğim çoktur. Ayrıca kızım diye yemeğini, temizliğini falan yapacak değilim. Ya da başka şeyler... Okula da gitmem. Okula gideceğime göle atlar boğulurum daha iyi. Kırımı da öderim. Yardımına karşılık geleni de. Artı masraflar.”

“Ödemeni başka yoldan yapacaksın.”

“Bir çapanoğlu çıkacağını biliyordum altından.”

“Bana her şeyi anlatacaksın. Ama bu sefer gerçekleri istiyorum. Alcide Bazinet’yle ilgili ne varsa.” Adı duyar duymaz irkildi. “Seni bataklığa atan o muydu? Ayıları bowling salonundaki kafeslere kapatan da o mu?”

“Anlatacağım, söz. Ama beni... Yani anlattıktan sonra beni bir başıma bırakamazsın. Mahvederler beni...”

“Merak etme, seni—”

“Beni yalnız bırakma, Nile. Lütfen. Tek başına kalamam. Daha küçük sayılırım...”

Elimin tersiyle yanağına dokundum. Gözyaşı kontrolü için değil, şefkatle.

“Gözyaşı arıyorsan yok. Hiç ağlamam ben. Neredeyse hiç. Bir daha da yapma öyle.”

“Peki.”

“Öyle sersem gibi de bakma.”

Denedim.

“İyi, aman, ağlayacağım şimdi,” dedi, “tek laf istemiyorum. Tamam mı?”

Başım la anladığımı belirttim.

“Kolunu omzuma atmaya, saçımı okşamaya ve her şeyin yoluna gireceğini söylemeye de kalkma çünkü ne falcısın ne de kriz uzmanı. Rehber öğretmenler gibi babacan tavırlara da girme çünkü ne babamsın ne rehber öğretmenimsin.”

Kabul ettim ama galiba duymadı beni. Hıçkırmaya, titremeye başladı. Yaşlar boşaldı gözlerinden. Tek büyüğünü kaybetmiş, yetişkinlerin saldırısına uğramış, ölüme terk edilmiş herhangi bir kız gibi. Evine yeniden kavuşmuş herhangi bir kız gibi.

XII

"Katillerin %90'dan fazlası erkektir ve cinayet sebeplerinin en başında 'sevgi' gelir. Avcıların %90'dan fazlası erkektir ve hayvan öldürme sebeplerinin en başında 'sevgi' gelir. Hayvan sevgisi, yaban sevgisi, koruma sevgisi, Tanrı sevgisi..."

—Dr. Dorothée Jonquères

Nile bana Alcide Bazinet'yi sordu. Anlattım. Yoldan koşturarak gelen kuduz bir köpek gibidir ama senden başka kimse bilmez çünkü çok uyuşuk ve zararsız görünür, dedim. Laurentia dağlarındaki, eyaletteki, belki tüm ülkedeki en korkunç, en ipini koparmış yaratıktır, dedim. Ayaklı bir orman yangını, bir sel, bir vebadır, dedim. Batıda dört atlı polisi vuran marihuana yetiştiricisi Jim Roszko'dan bin beterdir, dedim. Gözleri, benim hayatta görmemek için dua ettiğim şeyleri görmüştür, dedim.

Herkes bilir, oğlan çocukları canlılara işkence etmeyi, canlıları öldürmeyi sever. Belki öyle kızlar da vardır. Ama büyüdükçe vazgeçerler genelde. Bazinet hiç vazgeçmedi. Küçükken de nefretle doluydu ve nedenini bilen yok. Böceklerle başladı. Bacaklarını, kanatlarını yoldu; büyüteçle yaktı. Şarkı söylemiş gibi ağızlarını kocaman açışlarını seyretmek için yakaladığı kurbağaları kavanozlara kapadı. Kurbağalar şarkı söylemiyorlardı elbette: boğuluyorlardı. Earl'e bakılırsa Bazinet 6 veya 7 yaşındayken bir ardıc kuşu yakalamış; zavallıyı tel çitte elektrikle kızartmaya kalkışmış, sonra da sürfile makasıyla kafasını kesmiş. Babası yavru köpekleri

atmasını söyleyince garibanları, arka bahçeye açtığı deliklere sokup boyunlarına kadar gömmüş. Ardından çim biçme makinesiyle üzerlerinden geçip kafalarını koparmış.

Görünüşe göre Bazinet her hayvana hakkında idam kararı çıkarılmış gibi bakıyor. Hayvanlarla alıp veremediği ne ya da neden hayvanları geçim yolu sayıyor, bilmiyorum. Hayvanlar zarar görmeye açıklar diye mi? Hayvanlardan daha kurnaz olabildiği için mi? Korktukları, büzüldükleri, ağladıkları için mi? Bunlarda kudret görüp kendi kusur ve zaaflarını mı örtüyor? Motosikletliler gibi, tabanca taşıyan ufak piçler gibi, Phil Spector, Robert Blake, Ted Nugent, Sarah Palin gibi mi? Safari Kulübü gibi mi?

Neneme küçükken aynaya bakıp kendi kendine, büyüdüğünde Laurentia ormanlarının en güçlü adamı olacağını söylediğini anlatmış bir keresinde. "Yaban Hayvanlarının Efendisi."

Baz, 'evlilik dışı' kızı yüzünden cemaatten atılınca, Laviguer'un video dükkânının yanındaki kırmızı tuğla binada bir köpek evi açtı. Köpek yetiştirecek, havaalanlarında uyuşturucu ve bomba bulmayı öğretecekti. Dediğine göre zenginliğin yolu, hükümet ihalelerinden geçiyordu. Ama planı işe yaramadı çünkü köpekler hasta ve açtı ve onları eğitmeyi bilmiyordu. Köpekleri ne yaptı sonunda, bilen yok. Derken golden retriever yetiştirmeye başladı. Hayvan mağazalarına satmak için değil, kayak veya ava gelen (yalan tabii) ve kasalar dolusu köpekle dönen Çinli işadamlarına satmak için.

Nenemin, herkesin veteriner sandığı ama esasında başka bir şey olan bir arkadaşı bize, o köpeklere götürüldükleri yerde yapılanları gösteren, Humane Society'nin çektiği bir videoyu ödünç vermişti. Köpekler yere yatırılıyor, bağlanıyor ve derileri öldürülmeden yüzülüyordu. Merhamet dilenerek inliyor hatta derilerini yüzen elleri yalıyorlardı köpekler! Özür diler gibi... Derilerinden giyecek yapılıyor, leşleri lokantalara satılıyordu. Videoda bir de kafeslere tıkılmış, titreşen, boğazlanıp kanları kürklerine akmasının diye asılan kediler de vardı.

Baz başkalarının bu işten epey para kaldırdığını görünce işe girişmek istedi. Bir defasında, kedilerimden birine ateş etmekle suçladığımda bana, "Kedilerle köpeklerin soyu hiç tükenmeyecek," dedi. "Minklerden veya foklardan neden farklı olsunlar? Neden onların da kürkü kullanılmasın? Asyalılar işi biliyor. Hem gıda hem giyim."

Bir küsur yıl sonra Baz'ın köpek evleri dize kadar artık ve çürümüş leşle doldu. Borç verdiği bir sığır veterinerine, havlamalarını, inlemelerini engellemek için köpeklerin ses tellerini kestirdi. Hayvanlara Zarar Verme suçuyla yakalandı ve 500 dolarlık ceza ile yırttı. Bir daha yapmasını engellemeye yetmedi tabii. İş, en az kendisi kadar vahşi ve çok daha salak kuzeni Gervais'e satana kadar gaddarlığa devam etti. Gervais test amaçlı tazılar yetiştirdi, çoğu yetiştiricinin yaptığı gibi Kanada Havayolları'nın Montreal-Paris seferleriyle Avrupa'ya yolladı. Bankacı Latulippe bir defasında bana, o hatta sık uçanların çok geçmeden köpek ulumalarını duymaya başladıklarını söylemişti.

Gervais işini geçen sene kapadı ve bina, kamu sağlığına tehdit sayılarak yıkıldı. Şimdi kar küreyici. Sezon dışındaysa e-Bay'de kilerden çok daha fazla çalıntı mal satıyor.

Bazinet'ye daha büyük işlere soyundu. Ormanlarda ve köylerde her avcının büyük adam sayıldığını öğrenmişti. Avcılara saygı duyulduğunu, avcılardan korkulduğunu, avcılarının dikkat çektiğini... Ki o yüzden kaportasına kanlar içinde geyikler, marallar, muslar, dorsesine genellikle pençeleri kesilmiş ayılar bağlayarak gelip durdu. Görülmek, dikkat çekmek istedi. Herkese bir mesaj vermek istedi.

Baz'ın hayatı 3 temel faaliyete bölünmüş görünüyor: son avından bahsetmek, avlanmak ve bir sonraki avı planlamak. Yasa dışı tuzaklarla, yemlerle ve hemen her seferinde yasal miktarı aşarak, av mevsiminde ve mevsim dışında avlanıyor. Sadece bir defa, gece vakti mus avlarken yakalandı. Nasıl 'avlandığını' anlatayım. Şasisi yükseltilmiş, tamponu ilaveli ve koruma ızgaralı pikabıyla geceleri

sapa yollara giriyor. Bir mus gördüğünde ışıldağını yakıyor. Öylece kala kalan hayvana pikabıyla çarpıyor, garibanın bacaklarını kırıyor. Yanında, yakalanma ihtimaline karşı iki Kızılderili çalıştırıyor. Mahkemeye çıkınca Kızılderililer anayasanın kendilerine tanıdığı gece avlanma hakkından yararlandıkları yönünde ifade verdiler. Baz elini kolunu sallayarak çıktı mahkemeden.

Bazinet, ihtiyar Beauchamp'ın bovlng salonunu satın alacak kadar çok para kazandı. Ardından Çin'den bir ayı-çiftçisi getirtti. Onları suçüstü yakalamama ya da yaptıklarını videoya çekmeme gerek kalmadı. Kendi çekiyor. Reklamını yapmak için çektiği videoları, golden retrieverleri sattığı Çinli, Vietnamlı, Kuzey ve Güney Koreliler dâhil ne kadar alıcı varsa hepsine yolluyor. Ted Nugent türü tiplere, diğer manyaklara falan da.

En feci videosunu, hapse girmesini sağlayan videoyu da neme St-Mad'deki 'veteriner' vermişti. Reklam videosu değildi; bambaşka bir şeydi. Veteriner nasıl ele geçirdiğini söylemedi. Fotoğraflarımla birlikte Montreal'deki polislere, Baz'ın etki alanının dışındakilere götürmemizi salık verdi.

Kendi de yaparmış ama 'kızı için korkuyor'muş, öyle dedi. Başka zaman açıklarım, dedi. Kopyalarını çıkarmayı unutmayın, dedi. Kopyaları saklamayı da.

'La Soupe' adlı video, Chez Bao Dai adlı, Mont Tremblant'ın kuzeyindeki bir Vietnam lokantasında çekilmiş. Kayıttaki saate göre gece yarısından hemen sonra. Lokantanın sağında solunda Noel süsleri var ve içerisi iki kuzenle dört arkadaşları (Darche, Déry ve iki oğlu) haricinde bomboş görünüyor. Uzun bir masada, karşılıklı değil, yan yana oturuyorlar. Banka dizilmiş gibi. Masanın diğer tarafında, yerde sarımsı bir sıvıyla dolu çok geniş bir metal kap var. Altında mavi alevler görülüyor. Kamera kanatlı bir kapağa dönüyor, Bao Dai'nin kapıyı iterek açışını görüyoruz. Bekledikleri anın nihayet gelip çatıldığını söylüyor.

"Özel çorba vakti," diyor. "Ülkemde bir tası bin dolar. Milyonerlere özel!" Gülümsüyor. Diğerleri gülüşüyor. Sonra el çırpıyor, herkes susuyor. Işık loşlaşıyor, kamera tavana dönüyor. Başta pek bir şey görünmüyor; karanlık çünkü. Ama birtakım sürtünme sesleri, kahkaha ve tezahürat duyuluyor. Sonra görüyorsunuz. Bowling salonunda gördüğüm gibi bir kafes. İplerle yavaşça aşağı indiriliyor. Sonra metal parmaklıklardan çıkan kara pençeleri, kırmıldanışlarını görüyorsunuz. Kafeste canlı bir Siyah Ayı var. Kafes alçalırken kahkahalar ve tezahürat artıyor. Kafes sonunda önce bir cızırtı, ardından dakikalarca süren ve kahkahaları bastıran bir çığlık yükselene kadar inmeye devam ediyor. Ayı, ayakları pişene kadar kızgın yağda kalıyor. Video Alcide Bazinet'nin, ayının yaşadığı korkunun etin tedavi edici etkisini artırdığını anlatmasıyla son buluyor.

Baz, yasa dışı yaban hayvanı ölüsü bulundurmaktan, ticaretini yapmaktan, av sezonu dışında yaban hayvanı avlamaktan, soyu tükenmekte olan türlerin yasa dışı ihracatından ve hayvanlara zulümden hüküm giydi.

Mahkeme tutanağının son kısmı şöyle (Y, Yargıç Johanne Lebrun ve B, Bazinet):

Y: Çocuğunuz var mı, Mr. Bazinet?

B: Evlilik dışı bir ergen kızım var. O yüzden cemaatten aforoz edildim. Bihakkın. 'Tanrı takdis olunmanızı ister; o yüzden fuhuştan uzak durmalısınız' Selanikliler IV, 3-4. Bu yüzden bu saflık yüzüğünü takıyor ve gençlere cinsel perhiz öneriyorum.

Y: Kızınız hayvanlara sizin gibi mi bakıyor? Öyle mi yetiştirdiniz?

B: Sorularınızın konuyla ilgisini anlamıyorum, efendim. Ama cevap vereceğim. Kızıma hayvanlar üzerinde hâkimiyetimiz olduğunu öğrettim. İncil'de, Yaratılış'ta yazdığını öğrettim. Yaratılış I, 24-26'da şöyle der: 'Ve Tanrı, insanı kendi suretimizde, kendimize

benzer yaratalım, dedi. 'Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun.'

Y: İncil hayvanların acı çekmelerine izin vermemiz gerektiğini söylüyor mu? Hatta İncil'de, 'Herhangi bir canlı yaratığa ıstırap vermek yasaktır' yazmıyor mu?

B: İncil'in neresinde yazıyor o?

Y: Talmud'da.

B: Talmud mu? İncil değil o. Yahudi misiniz siz? İncil, hayvanları, ıstırapa yol açsa bile ihtiyaçlarımız için kullanabileceğimizi söyler. Hayvanların kurban edilmesi Tanrı buyruğudur. Canları yanıyor herhalde.

Y: Sizce, Mr. Bazinet, o eski çağları geride bırakmadık mı? Modern çevrecilik ve hayvan hakları hareketi—

B: Hayvanların hakları yoktur. Çünkü akılları—

Y: Bir kez daha soracağım, Mr. Bazinet. Lafımı kesmeyin. Modern çevrecilik ve hayvan hakları hareketi birlikte yaşadığımız yaratıklara gönüllerimizi açmamızı öneriyor. Onlara sempati duymamızı, varlıklarını paylaşmayı denememizi, varlıklarını hissetmemizi... Sözde 'akıl' denen şeye sahip olup olmadıklarına bakmadan. Neler hissettiklerini bilmiyoruz. Sadece yaşıyorlar ve sizler gibi insanlar, Mr. Bazinet, hayatlarını ellerinden almakta beis görmüyor.

B: Hayvanlar açlık ve arzu hisseder. Yediklerinde ve çiftleştiklerinde haz duyarlar. Ama insanlarla aynı değildir bu, değil mi, efendim?

Y: Lafımı bitirmemiştim. Çoğumuz kendini, insan ya da hayvan yerine koyabiliyor. Karşı tarafta, kurban olmayı hayal edebiliyor. Ama anlaşılan edemeyenler var. Uç vakalarda bu kimselere psikopat diyoruz. Siz, Mr. Bazinet, sizin anlayışlı bir hayal gücünüz var mı?

B: Hayvan hakları hareketi, derin çevrebilim, eko-feminizm, Gaya'ya tapmak, Tabiat Ana, Tehlikedeki Türler Yasası... Bunların hepsinde pagan işi doğaya tapınma kokusu var. Ya da Uzak

Doğu gizemciliğinin. Bunlar bizim Hıristiyan ahlak bakışımıza yabancıdır. Batı geleneklerimize de. Yabancı yaratıklar buraya Yüce Tanrı tarafından, insan incelesin, kovalasın, avlasın, öldürsün, pişirip yesin diye konmuştur. Eko-manyaklar insanı yaratılışın zirvesinden indirip sistemin sıradan bir parçasına dönüştürmek istiyor. Yüce Tanrı'nın istediği bu değildir.

Y: Neymiş peki Yüce Tanrı'nın istediği?

B: Ölmek ve öldürmek hayatın, Efendimizin yarattığı evrenin parçalarıdır. Doğal bir şey, doğal bir dinamiktir. Hayvanları yemek için, sizin de yediğinizi tahmin ettiğim yiyecekler için öldürüyoruz. Milyonlarcasını mezbahalarda her gün öldürüyoruz. Bazı hayvanlar da öldürüyor. Doğaları gereği. İnsanlar? Bizler de hayvanız; neden bazılarımız öldürmesin? Neden bu da yaptığımızın, bizi tanımlayanın bir parçası olmasın? Avcı doruğu diye bir şey var; dayanılmaz bir haz duygusudur. Tanrı bize bunu hediye etmiştir. Hayvanlara da vermiştir. Pek çoğu, mesela aslanlar ve ayılar, bizi öldürmek istemiyor mu sizce? Büyük, küçüğü yer. Hatta bazı hayvanlar, tavşanlar veya antiloplar mesela, ömür boyu korku içinde yaşarlar.

Y: Hayvanlar zalim değildir. Zevk için işkence yapmazlar. Bu noktada, daha önce bahsettiğim yere, anlayışlı hayal gücüne, şefkate geri dönüyoruz. Hakkınızdaki suçlamaların sonuncusu zulüm yaptığınızı vurguluyor. Birlikte yaşadığımız, pek severe benzediğiniz şekliyle söyleyeyim, Tanrı'nın yaratıklarına...

B: Bir kedi, bir fareyi öldürür ve fareye işkence eder. Doğası böyledir. İnsan da hayvanları öldürmek, hayvanlara işkence etmek zorundadır. İnsanın da doğası budur. Siz, efendim, eğitilmiş bir hanımsınız. Size Nietzsche'den bir alıntı söyleyeyim: 'Hayat, özünde yabancı ve zayıf olanı ele geçirme, yaralama, zaptetmedir; baskı, sertlik ve kişinin kendi gücünü kabul ettirmesi ve kullanmasıdır.'

Y: Kudret haktır ve silahlı avcılar, silahsızlara canları ne isterse yapabilir mi diyorsunuz?

B: Evet. Zayıf ettir, kuvvetli yiyendir. Bakın, yabandaki zayıf hayvanların, avcılarının nüfuslarını kontrolü olmasa açlıktan öleceklerini bizzat hükümetimiz söylemiyor mu?

Y: Ama avcılar daha büyük, daha güçlü hayvanları öldürüyor. Doğal seçilimin tam tersi bu.

B: Darwin'le işim olmaz benim. 'İnsan hayvanları ve çocukları gereğinden fazla sevdiğinde, insanlığa karşı sevmiş olur' diyen Sartre'ı tercih ederim.

Yargıç hükmü açıklayınca gülümsedi Bazinet. Yaptığı her şeyin Tanrı huzurunda yasal olduğunu söyledi. Birçok başka ülkede de.

"Cezanız dolup hapisten çıktığınızda," dedi yargıç, "o ülkelerden birine gidip yaşamınızı tavsiye ederim."

Bazinet mahkeme salonundan çıkarılırken... Nasıl görüldüğünü bilemiyorum. Yüzü ve saçları plastikten yapılmış gibiydi. Saçının gerçek saçı olmadığını herkes biliyor. Sentetik kılla karıştırılmış babun kılından bir peruk takıyor. En azından herkese öyle söylüyor.

Baz aramızdan, boyunu bir yetmiş beşin üzerine çıkaran topuklu çizmelerini takırdatarak geçerken durdu ve benle neneme döndü. Sakin bir sesle, bakışları üzerimizde değil, yukarıda bir yerde, "İtibarımı zedelediniz," dedi. "Hiçbir Bazinet itibar kaybedemez. Hiçbir Bazinet hapse düşemez. Hiçbir Bazinet unutmaz." Ne cevap vereceğimi bilemedim, orta parmağımı gösterdim.

Kapıdan çıkarken bana, yine sesini yükseltmeden, "Öldünüz siz," dedi. "Balık gibi yarılacak karnınız." Tehditlerine illa hayvan katardı. "Geyik gibi böğüreceksiniz."

XIII

Meğer bunlar tehditten de öteymiş ve nenemi kapsıyormuş. Ama kimse, polis dâhil, inanmıyor bana. O yüzden burada doğrusunu yazacağım çünkü nenem hakkında çok yalan söylendi. Cadı olduğu, iblis olduğu, deccal olduğu, falan filan.

Annem ölünce nenem beni almaya, bana bakmaya geldi. Montreal'deki bir kilisede çalışıyordu ama geri dönmemeye karar verdi. Ste-Davnet Kilise kadrosundaki açığa başvurdu ve buraya tayinini çıkardı. Pozisyon yıllardır açıktı. Sadece pek bir cemaat kalmadığından değil, iş maaşlı olmayıp sadece yatacak yer sunulduğundan.

Nenem inancını çoktan yitirmiş, ilk aşkına, matematiğe sarılmıştı. Tanrı'ya değil, ölçüme inanıyordu. Ara sıra, mesela ayın her üçüncü pazarı, kilisede dinin dünyada ne büyük sefaletlere yol açtığını anlatan vaazlar veriyordu. Ne anlattığını anlayan pek yoktu. Zaten cemaatinde hepi topu altı kişi kalmıştı. İki 70'in, üçü 80'in, biri 90'ın üzerindeydi ve hiçbiri anlattıklarını anlayacak akıl sağlığına sahip değildi. Belki Mr. Llewellyn hariç.

Temelde dini, ölümünden sonra hayatı ve diğer tüm çocukça zırvaları aslında yüzlerce yıl önce aşmış olmamız gerektiğini anlatıyordu. İnsanların kim bilir ne zamandan beri ölümünden, hiçlikten korktukları için Tanrı ve dini icat ettiklerini söylüyordu.

Aşağıda cennet ve cehennemi sorduğumda okumam için bana verdiği şiir var (ya da bir tragedyadan bir parça). MS 55 civarında Seneca yazmış. İngilizceye sadece şair değil aynı zamanda orman korucusu da olan Rochester Kontu çevirmiş.

*Hiç var sadece ve hiçtir ölüm, ölümden sonra
Sınırdır son nefesin en sonunda.
Yatsın muhteris inanan yanda,
Cennet umudu, inancı kibir yalnızca;
Yatsın köle canlar korkularıyla,
Hangi yöne, neresi, sen hiç aldırma
Savrulacağız bu hayattan sonra.
Ölünce oluruz odunu bu dünyanın
Savruluruz madde yığınınına
Yokluğun ve doğmamışların arasına.
Aç zaman yutuverir hepimizi toptan
Tarafsız ölümdür bedenle ruhu birbirine katan.
Cehennem ve kötülerdir hâkimi çünkü
Tanrı'nın ebedi alevli zindanlarının
(Başbozukların icadı, aptalların korkusu)
Koca köpeği tutar kapıyı ki ardında
Anlamsız hikâyeler, boş masallar
Düşler, hevesler vardır anca.*

Başpiskoposluk sonunda nenemi kovdu, aforoz etti ve kiliseyi satılığa çıkardı.

Nenem, zannedilenin aksine, intihar etmedi. Bir defasında bana, "Hiçbir hayvan," demişti, "intihar etmez veya intihar ederken başkalarını öldürmez. Ben de." (Hayvanların intiharı konusunda yanılıyordu ama o, başka hikâye. Anlattım zaten.) Nenenin kanserden öleceği doğrudur ama hayatına kanser yüzünden son verdiği doğru değil. Nenem, öldürüldü.

Cadılar Bayramı'ndan önceki gün, akşam yemeğinden hemen önceydi. Kasabadan bisikletimle döndüğümde kapının önünde bir ambulans duruyordu. Dönüp duran ışığı ağaçlara havai fişekler saçıyordu. Ambulans şoförü nenemi üst kattaki çalışma odasında, sandalyede bulduklarını söyledi. Kafasında plastik bir torbayla. O torbalara 'Çıkış Torbası' ya da bazen 'Aussie Torbası' deniyor. Boynun etrafına dolanıp kapatılabilen cırt cırtlı bir ağzı

ve torba içinde kalan havanın yerini helyumla dolduracak tüpe uzanan bir hortumu vardır. Nenemin üyesi olduğu Kanada Ölme Hakkı Şebekesi'nce onaylanmış bir yöntemdir. Zaten o yüzden intihar hükmü verdiler. Ama torbayı kullanırken ikinci bir kimsenin yardımı gereklidir ve defalarca söylediğim gibi, ben orada değilim. Peki, ona kim 'yardım etti' öyleyse? 911'i arayıp küçük kız sesiyle konuşan kişi ben olduğunu söylemiş. Kaydı dinleyin, ben olmadığımı göreceksiniz, dedim. Kayıt yokmuş.

Çıkış Torbası neneme zorla takıldı. Kimin yaptığını biliyorum. Koca postallı (teşekkürler, Mr. Llewellyn) göbeği ıslak çimento torbası gibi sarkan biri. İşini bitireceğim biri.

XIV

Tırnak makası ve cımbız marifetiyle diş ipinden dikişlerini alırken gıkını çıkarmadı Céleste. Cesaret gösterisi mi yapıyordu? Hayır. Sıkı bir doz petidin vermiştim. Öyle güzel iş gördü ki Céleste bir yıllık ilacı alıp alamayacağımı sordu. İki bıçak yarasının etrafında iltihaplanma izi aradım, bulamadım. Kızarıklık, şişme, ateş yoktu. Şansım yaver giderse mesleki hata davası açılmayacaktı.

Céleste yattığı yerden, “Borcum ne kadar, doktor?” dedi.

Boynundaki morumsu çizgiler solmuş, el ve ayak bileklerindeki ip yanığı kızıl halkalar neredeyse yok olmuştu. Ama gözlerinin altında hâlâ elma çürüğünü andıran izler vardı.

“Birkaç ayrıntı daha.”

Yastığını düzeltti, yükseltmek için katladı. “Ne konuda?”

“Bazinet.”

Homurdandı. “Yapma,” dedi. Kan çanağı gözleri rahat bırakmam için yalvarıyordu. “Bugün uygun değil. Yarın olmaz mı?”

“Bugün, şimdi olsun. Merdiven çıkmak gibi. Basamak basamak çıkalım.” Avukatıminkini andıran bir tonla konuşuyordum.

“Peki, savcı bey. Ama senin merdiveni tırmanmadan önce sana, zorladığın, kurcaladığın, boku karıştırdığın için teşekkür etmek istiyorum.”

“Eminim Bazinet’yi çocukken bu yola iten bir şeyler, bir takım güçler vardı. Annesiyle babası bu... İşte artık neye dönüşüyse ona dönüşmesinde mutlaka rol oynamışlardır.”

“Bazinet’nin bahanesi yok. Annesiyle babası iyi insanlardı. Ablasıyla ağabeyi de gayet iyiler.”

“Ama böyle bir şey, bu tür bir zalimlik ve gaddarlık durduk yerde ortaya çıkmaz. Hasta olduğu açık. İyi bir doktor lazım ona. Ama esasen—”

“Yok ya! Ne yapacakmış iyi bir doktor? İyileştirecek miymiş onu? Güldürme beni. Baz’a esas sağlam bir cellat lazım.”

“Esas merak ettiğim... Bu gaddarlığı daha önce hiç... İnsanlara yönelmiş mi?” Yaralarını, hedeflendiği belli yavaş ölümü işaret ettim.

“Hapisteydi o sırada.”

“Ama emri o verdi, öyle mi?”

“Tam bilmeden söyleyeceğim: evet.”

“Kabadayı ve ödlele biri, değil mi? Blöfünü görünce dişleri dökülenlerden hani?”

“Hayır.”

Eski teori çöpe gider. “Kuzeni miydi? Gervais? Seni bıçaklayan o muydu?”

“Bilmiyorum.”

“Boynuna vuran?”

“Bilmiyorum.”

“Seni bataklığa atan pikaptaki o muydu?”

“Bilmiyorum.”

“Niye oraya attılar seni?”

“Bir sürü şey atılır oraya. Koltuklar, buzdolapları, alışveriş arabaları, hayvan leşleri. Dipsiz kuyu gibidir.”

“Kısmen donduğu için şanslısın.”

“Hayır, sen şanslıydın.”

“Siyah pikap. Farı kırık... Biliyor musun kimin?”

“Bilmiyorum.”

“Kocaman bir ızgarası, dorsesine lehimli, üzerinde hayvan duran bir tür platformu da vardı. Hayvanın ağzına lamba tı-kılmıştı.”

Céleste kaş çattı ama bir şey demedi.

“Hayvanın pençeleri kesikti bir de.”

“Safra kesesini alınca genelde pençeleri de keserler. Taze-liğini kanıtlamak için.”

“Safra keselerini Québec’te mi satıyor?”

“Québec’te, Kanada’da, Amerika’da... Büyük bir Asya marketi bulunan her yerde. Ama çoğu Çin’e gider. Bazinet ve ortakları Çin’den gelen siparişleri karşılamak için epey yırtı-nıyorlar.”

“Gördüğüm pikap onundu yani.”

“Onun çıkarsa şaşmam.”

“Ne zaman çıkıyor Bazinet?”

“Sonraki ayın on dördünde.”

“Sevgililer gününde mi?” Kırmızı kalpler yerine kıpkırmızı, kesik bir kafa geldi gözlerimin önüne. Sevgililer Günü’ne dair tek bildiğim, Aziz Valentine’in o gün kafasının kesildiğiydi.

“Belki daha önce.”

“Kalabileceğin başka bir yer var mı? Şubat boyunca, geçici olarak... Uzaklarda, ben onun kelleyi alacak yol bulana kadar?”

“Kelleyi mi?”

“Halledene kadar demek istedim.”

Céleste kafasını yana eğip eskiden psikiyatrlarımın baktığı gibi baktı. “O çıktığında eve taşınmış olacağız. Hiçbir yere gitmem. Kapıya barikat dizerim. Bana bir silah bul, yeter. Ne kadar büyük, o kadar iyi. Top mesela.”

“Silahıtan anlıyorsun yani?”

“Anlayacak fazla bir şey yok. Vurmak istediğin şeye doğrultup tetiği çekiyorsun işte. Aptallar bile kullanabiliyor, malum.”

“Çıktığında peşine düşecek yani?”

“E, herhalde.”

“Bir arkadaşının evi yok mu? Ya da bir akrabanın? Montreal’de falan?”

“Söyledim ya: arkadaşım veya akrabam yok benim.”

“Baban? Baban nerede?”

“Savaş zayıatı. Ne kendini ne fotoğrafını gördüm ne de sesini duydum.”

“Annen?”

“Kafası uyuşturucudan öyle betonlaşmıştı ki Çocuk Hizmetleri aldı beni. Kaçtıktan sonra.”

Aşağı yukarı Céleste boyuna geldiğim yaşları düşündüm; aynısını yapmıştım.

İç çekerek, “Coşkulu fon müziği giriyor burada,” dedi.

“Evden mi kaçtın yani?”

“Atıldım desen daha iyi.”

“Annemi görüyor musun hiç? Ne oldu annene?”

“Ravenwood Gölü’ne daldı. Kafası dumanlıyken.”

İşe bak. Ben de benim çocukluğum baktandı diyorum. “İntihar mı?”

Omuz silkti Céleste. “Onu konuşmak gelmiyor içimden. Ne şimdi ne başka zaman, tamam mı?”

“Peki ya... Deden?”

“Öldü.”

“Burada sizinle mi oturuyordu?”

“Yok. Nenem kilisedeki işi alınca buraya gelmeyi reddetmiş. Kumar Komisyonu’nda güzel para kazanıyormuş. Kahanawake’de. Kızılderili kanı vardı dedemde. En azından rezervasyona²³ alınacak kadar.”

“Yani sen... Yarı Kızılderili misin?”

“Çeyreğin çeyreği. Fransız, Yunan ve ta eskilerden bir doz da İskoç kanı var bende.”

“Kızılderili kanın... Yani, şey, mirasından gurur—”

“Kızılderililerin alayı rezildir. Neredeyse beyazlar kadar. Özellikle avcılar. Hayvanı öldürüp af dileme... Pöh! İlk geyiğini öldüren oğlanın yüzüne kan sürme falan... Palavra. Kafeslere şahin tıkıştıran kabileler gördüm ben. Kafese sokulan şahinin yemeyi reddedip açlıktan öleceğini herkes bilir. Kızılderililer bir sürü türü yok ettiler veya edilmesine yardımcı oldular.”

“Soylarının tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını biliyorlar mıydı ama?”

“Kel kartallarla altın kartalların durumunu biliyor ama gene de vuruyor, zehirliyor, tüylerini karaborsa satıyor, hâlâ uçlarına kartal kellesi geçirilmiş dans sopalarını kullanıyorlar. Çığırtdan kuğuların²⁴ soylarının tükenmek üzere olduğunu biliyor ama yine de öldürüyorlar. Neden? Çünkü kuğular parça başı bin papele satılıyor. Orman karibularının²⁵ neredeyse tükendiğini biliyorlar ama daha birkaç hafta önce Innular kalan

23 ABD ve Kanada’da Kızılderililere ayrılmış, içlerinde bulundukları eyaletlerin değil, ABD Kızılderili İşleri Bürosu yasalarına göre, ilgili Kızılderili kabilesi tarafından yönetilen bölgeler (ç.n.)

24 Kuzey Amerika’ya has bir kuğu türü (ç.n.)

25 Kuzey Amerika Ren Geyiği (ç.n.)

yüz küsurdan kırkını öldürdü. Québec'teki ayı sansarlarının tükenmekte olduğunu biliyorlar ve hesapta ruhani dünyalarla bağlantıları olmasına rağmen onları kurtarmak, ormanlara geri getirmekle ilgilenmiyorlar. Neden? Çünkü nadirler, koruma altındalar ve dolayısıyla 'eğlence kaynağı' sayılıyorlar."

"Bütün Kızılderililer mi böyle yoksa birkaç çürük elmadan mı bahsediyorsun?"

"Alaca doğanların tükenme tehlikesi altında olduklarını bildikleri halde yuvalarından yavru alıyorlar. Yamaçlardan ipe sarkıp dişilerine karşı kask takarak."

"Niye... Ne yapıyor ki dişileri?"

"Yaklaşanın kafasını gagalıyorlar. Düşününce... Keşke ben de yapabilsen."

"Ama niye? Ne gerek var onca zahmete?"

"Alaca doğan dünyanın en hızlı kuşudur. Herkes istiyor işte. Şeyhler gelip yavru başına iki bin dolar ödüyor. Kuşlar... Azaldıkça fiyat artıyor."

"Ama her ırkın, her ulusun içinde hırsız, haydut ve kaçak avcı vardır. Niye Kızılderilileri özellikle anlatıyorsun?"

"Ungava ve Hudson Körfezi'ndeki balinaların soylarının tükenmeye yüz tuttuğunu biliyorlar ama Balıkçılık Bakanlığı mevsimlik kotayı yirmi yedi balınaya indirince 'soykırım' ve 'terörizm', 'hayat tarzımıza müdahale', 'insan haklarımız elimizden alınıyor' diye yaygara kopardılar."

"E ama çok eski gelenekleri o... Biz gelmeden çok önce burada yaşayan insanların gelenekleri."

"Gelenek diye illa iyi olacak değil ya. Gelenekler değişebilir, yerlerine daha iyi yollar gelebilir ki bir süre sonra onlar gelenekleşir."

"Ama hayatları, ana beslenme kaynakları—"

“Kutup ayılarının tehdit altında olduğunu biliyor ama gene de katletmeye devam ediyorlar.”

“Ama yemiyorlar mı ayıları? Kürklerini hayatta kalabilmek için kullanmıyorlar mı?”

“Amerikalı besili ganimet avcılarına rehberlik etmekten çekinmiyorlar.”

“Ganimet avcılarının hepsi Amerikalı mı?”

“Avrupalı, Asyalı, her neyse işte.”

“Kanadalı?”

“Kayaklarla bitap düşene kadar kurt kovalıyorlar. Bugünlerde kurtları tehlikedeki türler listesinden çıkarttırmaya uğraşıyorlar. Tümünden tükensinler diye.”

“O dediğin Alaska’da sanıyordum. Uçaklardan kurt vuruyorlardı.”

“Neyse işte.”

“Yani senin garezin tüm Kızılderililere mi? Yoksa sadece avcılara mı?”

“İnsanların hepsine.”

Kısacık, az daha hepten kısacık kalacak hayatında bunca şey görmüşken kim ayıplayabilirdi Céleste’i? Diyecek laf arandım biraz. “Hangi kabilenin kanı var sende?”

“Laurentia.”

Öyle bir kabile duymamıştım ama başımla onayladım. “Dilini konuşabiliyor musun?”

“Hayır. Dili ölü. Son konuşabilenler de geride birkaç sözcük bıraktı. Aslında tek bir sözcük. . .”

“Hangisi?”

“Kanada.”

“Yok yahu? Ne demekmiş peki?”

“Köy. Cartier karaya ilk ayak bastığında Laurentia’da yaşayanlara topraklarına ne ad verdiklerini sormuş. ‘Kanada’ demişler.”

Lafı Bazinet’ye, bir savunma stratejisi kurmaya getirmeye çalıştım ama o konuda Céleste su koyuverme eğilimi gösterdi. O meseleyi dert etmek için şubata kadar vaktimiz bulunduğunu öne sürdü.

Alaycı bir sesle, “Şimdi,” dedi, “tartışacak başka konularımız var.”

Epeydir büyüyor, aşırı üflenmiş balon gibi şişiyordu bir süredir; gözlerinde, yanaklarındaki renkte görebiliyordum. Bir patlama geliyordu. Kiliseyle, kiliseyi satın almamla ilgili bir şey miydi? Yoksa kaçak avcılar ve rüşvetçi korucularla mı ilgiliydi? “Ne gibi?”

“Sigara ve bana neden hâlâ sigara getirmediğin konusu. Milyon kere istediğim halde.”

“Getirdim ya.”

“Çok komik. Onlar sakızdı. Beş yaşında falan mı sanıyorsun beni? Yetişkinim ben. Sayılırım yani.”

“Yetişkin değilsin. Sigara falan da getirmeyeceğim sana. Zararlı sana.”

“Zararlı mı? Yok ya? Sağ olasın Bağımlı Bey! Ne cüretle ne içip ne içmeyeceğime karar veriyorsun?”

“Doktorunum senin.”

“Doktorum değilsin. Sen benim... *Bourreaumsun*.”

İşkenceci yani. “Sigara içmiyorsun, o kadar. Nekahet dönemindesin. Azıcık yiyorsun zaten. Ayrıca sadece sağlık meselesi değil. Bu kulübe resmen yangın tuzağı.”

“Taşınana kadar mı bekleyeceğim yani?”

“Hayır. Orada da içmeyeceksin.”

“Yok ya? Canım nerede, ne zaman isterse orada, o anda içirim. Bana ne yapacağımı söylemeye kalkma, pis yarma. Doğruca bakkala gidiyorum şimdi.”

“Bak, ne diyeceğim... Meyankökü şekeri getirebilirim.”

Kocaman gözleri gazapla aydınlandı. “Cehenneme kadar yolun var!” Sözcükler ağzından ejder alevleri misali fışkırdı. Yataktan zor bela kalktı, iskemlenin arkasına asılı gocuğumu aldı. Minibüsün anahtarını cebinde bulunca gocuğu sırtına pelerin gibi atıp sendeleyerek kapıya yöneldi. Hızlı davranıp önüne geçtim, kolumu uzatarak yolunu kestim.

“Çekil önümden, keş herif!”

“Lütfen yatağa dön, Céleste. Dışarı çıkacak kadar iyileşmedin.”

Aklın sesini dinlermiş gibi durakladı bir an. Gocuğu sırtından yere bıraktı. “Peki,” dedi ama kolumu indirdiğim anda kapıya atılıp tutamağı yakaladı. Elini tuttum.

“Bırak beni! Ne cüretle bana dokunursun?”

Elini bıraktığım anda dönüp kollarıma, sırtıma yumruk indirmeye girişti.

Japon masajından öte gitmeyen saldırıya karşı numara-
dan büzüldüm. Göz göze geldik; gördüğünden hiç hoşlan-
madı. “Gülme bak! Sapık! Amerikan teröristi! Bir daha hiç
konuşmayacağım senle! Babam değilsin sen! Arkadaşım bile
değilsin! Sen... Tanıdıksın sadece! Tükürüp attığım sakız gibi
unutacağım seni!”

Tuttum çenemi.

Dişlerini sıktı. “Evde yalnız kalırım ben. Kanomu kendim sürerim, tamam mı?”

Başımla peki, dedim.

Nefes nefese, “Söyle,” dedi, “niye katlanıyorum sana ben?”

“Efendin ve sahibin olduğum için mi?”

“Sen... Seni... Cehenneme git! Bekle, bak söyleyince...”

“Kime?”

“Boş ver.”

“Cehenneme inanmadığını sanıyordum. Cennete de.”

Yakarırcasına, “Sigara,” dedi, “kilo almamı önlüyor.”

“Olmaz. Bırakmanın tam zamanı. Birkaç sene sonra teşekkür edeceksin bana.”

“Birkaç sene mi? Güldürme beni. Yıllarca yaşamayı planlamıyorum ben. Günlerce yaşamayı planlıyorum. Onun için bana sigara ver. Hemen.”

“Kendini öldürmeyi mi planlıyorsun yani?”

Buz gibi sürünge bakışlar dikildi yüzüme. “Çok, pek çok açıdan yanlış bu durum.”

“Kendini öldürecekse kilonu niye dert ediyorsun?”

Mantık tuzaklarına alışık değildi herhalde, dudaklarını dişleyerek bomboş baktı. Öyle dişliyordu ki kanatacak sandım. Dudakları hepten titremeye başladı. “Sen... Seni hiç ilgilen-dirmez. Kim diyor kendimi öldüreceğimi hem? Ben öyle bir laf mı ettim? Bir kere bile? Nereden çıktı bu? 911’i aramam-dan mı? Günlüğümü okumandan mı? Okudun, değil mi? Bur-nunu her halta sokan bir—”

“Günlüğünü okumadım. Doğru mu peki?”

“Doğru! Kes artık, tamam mı?”

“O zaman niye diyet yapıyorsun?”

“Kes artık dedim. Bazı şeyler mantıklı değil işte, tamam mı? Anlayamayacağın şeyler var... Seni aşan şeyler. Düzgün değil, eğri büğrü düşünüyorsun sen çünkü. Konuşma artık, lütfen. Yoruldum senle konuşmaktan.”

XV

*Nile öyle canımı sıktı ki şimdi 'kürsüme', 'portakal kasama' çık-
kacağım. Nenem ikinci büyük hatan derdi bunun için. Kürsüler ve
portakal kasalarına çıkmak 13 yaşındakilere göre değildir, daha
büyük olman, hak etmen gerekir, derdi. Ama artık 14 yaşındayım,
15'e yakınım ve hak ettim.*

*'Özetle' savım şudur: Yaban Hayatı Bakanlığı bu eyalette ka-
çak avcılarla mücadeleyle ilgilenmiyor. Daha fazla adam tutma-
ları ve yasaları katılaştırmaları gerekiyor. Ama yapmıyorlar çünkü
avcıları, gerçekte emirlerinde çalıştıkları insanları kızdırmak is-
temiyorlar. Müfettiş Déry'nin bana söylediği gibi: "Bizler, sosyal
yardım bürolarının muhtaçlara yardım ettiği gibi yardım ediyor-
ruz avcılara." Eyalette hangi korucuya sorarsanız sorun, aynısını
söyleyecektir. Bakanlık ruhsat satarak, turizm sanayii de teçhizat
satanlarıyla, rehberleriyle, otelleriyle, havayollarıyla gerek yasal,
gerek yasa dışı hayvan ölümlerinden para kazanıyor. İş bozmak
istemiyor kimse.*

*Québec'te yasalar sürekli ensenizde solumaz. Aşağı yukarı
her mevsim, av mevsimi gibidir. Son beş yılda her üç korucudan
biri işten atıldı. Atılanların hepsi iyiler tarafından! Atılmayanla-
rın çoğu kıdemli, masa başında oturmaktan, evrak ve tablo dol-
durmaktan göbek bağlamış tipler. Kızlarının iskemlelerden ne*

kadar uzağa gittiğini görmek için hayvanlara değil, esas bunlara verici takılmalı!

Bunlardan bazıları, çok şaşıracaksınız, kaçak avcılardan ya da rehberlik yapan çetelerden rüşvet alma suçlamasıyla soruşturmaya tabi tutuldu. Ste-Mad'de neredeyse 30 yıldır rüşvet alan iki tane korucu var mesela. Aylık ödemelerini veya uyuşturucu torbalarını sapa yollarda teslim alır ve X bölgesinden X gün boyunca uzak dururlar. Kimliklerini herkes bilir: baba oğul Déry dedektifleri. Peki, niye kimse ihbar etmez bunları? Son ihbar edenin elleri bir Ford Bronco'nun kapısında kırıldı çünkü. Diğerleri av kazalarına, göl kazalarına veya çığ kazalarına kurban gitti.

Sakinleştım biraz. Başka şeylerden bahsedebilirim. Dün gece karıştığım bir yaramazlık var.

Fena nikotin krizi geçirince hıncımı, sigara içmeme izin vermiyor diye Nile'dan çıkardım. Kontrolü tümenden kaybettim; sapıttım resmen. Nile'a vurdum hatta! Bu yüzden uykum kaçınca gecenin kör saatinde kalkıp özür dilemeye karar verdim. Bir de itiraf ediyorum, taşınırken beni yanına almayacağından korkmaya başlamıştım.

Nile'ın yatağına emekleyerek gittim. Elimi karnına koydum. İnip kalkıyordu. Uyanmadı ama. Sonra eğilip kulağının ucunu ısırdım. Gene uyanmadı! Parmağımı yanağında gezdirdim. Kak-tüs yahut kirpi gibi dikenliydi yanağı. Bunun üzerine gözlerini açtı ama şaşırmış gibi bile yapmadı. İyi olup olmadığını, bir şey isteyip istemediğini sordu. "Sigara," dedim. Kaşlarını çatınca, "Şaka yaptım!" dedim. Şakaydı. Sigara içmek istemiyordum aslında. İçsem kusardım falan herhalde. Neyse işte, tam 'tepem attığı' için özür dileyecektim, Nile lafımı kesti.

"Bir hikâye dinlemek ister misin?" dedi, gözlerini ovuşturup esneyerek. "Gerçek bir hikâye. Paris'te geçiyor. Az evvel rüyamdaydı."

Olur, dedim. Hikâye, hele Paris ve Nile’la ilgiliyse dinlemek isterdim.

“İşığı açayım mı?” dedi.

“Açma,” dedim.

“Yatağında mı dinlemek istersin, burada mı?”

“Burada,” dedim.

Noel yakındı, diye başladı. Babası, Nile’ı Grand Palais’deki pul sergisine götürmeye söz vermiş. Nile 7 veya 8 yaşındaymış. Giderlerken babası bir hastanenin önünde durmuş. Bir şey alması gerektiğini, iki saniyeye döneceğini söylemiş. Hastanenin arkasına park etmiş ve Nile’ı arabada, anahtarları kontakta bırakmış. İki saniye değil, iki saat gelmemiş. Nile arabadan inip babasını aramaya hastaneye gidememiş çünkü 4 tane ergen oğlan gelip arabanın etrafını sarmış. Önce arabanın önündeki Jaguar süsünü sökmüşler, sonra Nile’ın önde korkarak büzüldüğünü görünce camlara falan vurmaya başlamışlar. Yüzlerini cama dayayıp alay etmişler. Sonra biri bagaja tırmanıp arka cama işemiş. Çok korkmuş Nile. Kullanmayı bilmediği halde arabayı çalıştırmaya kalkmış. Geri viteste arabayı hastane duvarına vurmuş. Çocuklar arabanın üstüne çıkıp Fransızca ve Arapça bağırılmışlar. O zaman Nile kornaya basmaya başlamış. Kızmışlar ve çocuklardan biri bir taş alıp Nile’ın oturduğu tarafın camını kırmış. Bu arada hastane güvenliğinden biri gürültüye gelince oğlanlar kaçmış. Güvenlik görevlisi çocukları değil, babayı şikâyet etmek için polisi aramak istemiş. İhmalle suçlayacakmış ki babası önemli doktor olmasa ceza da almış şahiden.

Neymiş peki mesele? Babası hastaneye girdiğinde bir acil vaka gelmiş. Noel’de çoğunluk izinde olduğundan babası mecburen müdahale etmiş. Arabada bıraktığı oğlunu unutmuş.

“Affettin mi babanı?” dedim.

“Elbette. Ama annem affetmedi.”

"Adamın hayatını kurtarmış mı peki?" Bu hikâyeye öyle son yaraşırdı.

"Yok, ölmüş adam."

Birer kâse lapa yedikten sonra Nile bana bir hediye verdi. Bir çift kar beyazı kuğu. Alçı taşından, galiba. ÇOK güzeldi. Yataktan fırlayıp boynuna sarılmak hatta öpmek istedim ama bacağıma kramp girdi, tepsimi devirip yere kapaklandım. Nile beni yerden kollarına tüy kadar hafifmişim gibi aldı.

Bana, sigara yasağı haricinde tabii, niye iyi davrandığını, niye bana yardım ettiğini sordum. "Aziz zannediyorum herhalde kendimi," dedi. Bana çılgınca tutulduğunu söylemesi umuduyla neden bana hediye verdiğini sorunca kuğuları bir Kızılderili anarşistin verdiğini (Kimi kastettiğini biliyorum galiba. Onla mı ilişkisi var yoksa?) ve beni düşününce başka şeyleri düşünmediğini söyledi. Başka şeylerin ne olduğunu söylemedi ama. Hiç akıl hastalığı çektin mi diye sordum, doğuştan sinirim bozuk, dedi. "Ciddi soruyorum," dedim.

"Ciddi?"

"Evet," dedim.

"Üç yıl bir enstitüde yattım."

Şaşırdım hatta korktum ve ne diyeceğimi bilemedim.

"İki yıl da yarı deliler için yarım pansiyon kaldım bir yerde."

"Neden? Neyin var senin, Nile?"

"Hiç... Tam tanı konamadı."

"Şizofreni mi?"

"O aileden. Fakir kuzenlerden biri belki. Araya depresyon da katarsan... İki gözlü zihin, duymuşsundur. Duymadın mı? Mağara adamları öyleymiş. Beynin bir kısmı konuşuyor, diğer kısmı dinleyip itaat ediyor gibi bir şey. İnsanın tanrıları icat etmesinin

nedeni... Sesleri açıklamak için. Ama ne derler, o ayrı bir hikâye. Benim sorunum... Tıbbi heyecanlandıran türden bir sorun, diyelim."

"Nasıldı? Yani şeyde..."

"Tımarhanede mi? O dönem hayatımda kocaman bir boşluk. Gri, kocaman bir boşluk. İki sene boyunca sakınleştirciler, televizyon ve plastik eşya... Enstitünün sloganını rüyalarımda görürdüm hep: 'Gib mir deine Hand.' Beatles'tan galiba. Benim kadar çatlak doktorlarla birlikte hiçbir yere varmayan iki yıl. Yabancıların terbiyesizliklerine karşı, diyelim, aşırı hassaslaştığımda da..."

"Deli gömleği mi?"

"Lafı her geçtiğinde burnuma klorin kokusu geliyor."

"Paris'te miydi?"

"Frankfurt. Paris'te rehabilitasyona girdim."

Ben de kötü şeyler yaşadım diyorum. "Peki... Yani diğer hastalarla..."

"Özel odam vardı, çok şükür. O sayede Damlatan Dieter'ı, Mastürbasyoncu Manfred'i, Sidikli Siegfried'i fazla görmedim. Bir de kendini psikiyatr sanıp burnunu bulduğu her yere silen bir ihtiyar vardı."

"Tanrım! Okul günlerim gibi."

"Düşününce, evet."

"Peki, orada yatışının... Yani babanla ilgisi var mıydı?"

"Babam mı? Paris'te beni arabada unutmasını mı kastediyorsun? Yok, yok, onu iki günde unuttum. Deliliğimde kimsenin kabahati yok. Ne annemin ne de babamın. Kafamdaki kablolar dolaşık doğmuşum, o kadar. Alkol ve uyuşturucu da tuz biber. Kabahat varsa benim yani."

Ne diyeceğimi bilemedim. "Paris'te doğdun, değil mi?"

"Hayır."

Yüzü ciddiydi ama şaka yapıyordu galiba.

"Ondan mı tıktılar içeri seni? Uzaylı olduğun için mi?"

"Aferin. Sonunda sırrımı çözdün."

XVI

Céleste dalga geçtiğimi sandı ama geçmiyordum. Neptune, New Jersey’de bir kasabadır. Jack Nicholson orada doğmuştur. Danny DeVito da. Neptune’un üçüncü mütevazı meşhuruysa babam, askeri cerrah, pankreas uzmanı ve *Kim Kimdir*’in son iki baskısında yer almış uluslararası idareci Dr. Bertram Christian Nightingale’dir. Babam, *Kim Kimdir*’de şöyle geçiyor:

Dr. Bertram Christian Nightingale (d. 1932 Neptune, NJ; ö: 2008 Paris, Fr.) Diploma (John Hopkins) Master (Harvard). Amerikan Silahlı Kuvvetleri’nde askeri cerrah (1947-1965); Centre National de la Recherche Scientifique’te pankreas cerrahı ve araştırmacı (1965-1971); doğal felaket veya silahlı çatışma kurbanlarına yardım sunan, kâr amacı gütmeyen insanî örgüt Médecins Sans Frontières International’in²⁶ (MSFI) kurucularından (1971). Dr. Nightingale 1984’ten 2000’e kadar MSFI adına yerel tıbbi kadroların eğitimini yönetmiş ve dünya çapında şubeleri bulunan (Paris, Londra, Lizbon, Madrid, Atina, Frankfurt, Milano, Şanghay, New York) araştırma ve eleman alımı merkezleri ‘Grup 9’u kurmuştur. Dr. Nightingale, 2008’deki ölümüne kadar pediatrik onkoloji enstitülerine bağış toplamak dâhil birçok hayırsever çalışmada yer almıştır.

26 Uluslararası Sınır Tanımayan Doktorlar (Hayalidir; gerçek Sınır Tanımayan Doktorlar örgütüyle karıştırılmamalıdır) (ç.n)

Çok seyahat ettiğimizi söylememe gerek yok herhalde. Sık seyahatlerimiz benim için yedi yılda, teoride beni incelikli ve dünyaya dair bilgili kılacak, bana bir dizi hayat ve kültür deneyimi kazandıracak beş ayrı okul demekti. Babam seyahatlerle bana iyilik ettiğini, hayatım boyunca unutmayacağım, beni daha dolu, daha ilginç bir insan kılacak egzotik bir hediye verdiğini zannediordu. “Ülkenin hissini edinmenin tek yolu, parçası olmaktır,” derdi. “Dili öğren, etkileşimde bulun, büyü. Nereye ekiliyorsan orada çiçek aç.” Ama ne büyüdüm ne de çiçek açtım: ufalıp kurudum, kendi içime çekildim. Beş dadının yardımıyla beş dili, sosyalleşmek ya da yerel âdetleri öğrenmek değil, şifre kırmayı sevdiğim için öğrendim. Cümleleri, kelimeleri, pul biriktirir gibi biriktiriyor, böyle hatırlıyordum.

Avrupa’da altı, Asya’da bir yıl dolandık; babam ulusların gerçek hayatlarına dalarken ben yatılı okullarda veya pul albümlerinin sayfalarında saklanarak hepsini es geçtim. İnsanlardan, yanlışlıkla batağa basanlar misali geri çektim kendimi. Tabiatımın yalnızlığa uygunluğuna, başkalarının varlığının beni her nasılsa bulandırdığına, keşiş hücreleri veya çöllerin ideal yerlerim olduğuna inanmaya başlamıştım.

Babam beni izinden gitmeye teşvik etmedi hiç ama tıbbı ilğimden bahsedince Paris’teki Broussais-Hôtel-Dieu’ye girmemi sağladı. Bir buçuk yıl sonra hekimlik yapamayacağımı anladım. Hocalarımdan da aynı sonuca vardığına inanmam için de nedenlerim vardı. Hekimlik için doğuştan gelen ve bende bulunmayan türden bir karakter lazım. Diğer yaratıklara sempati duymak, kurtarılmaya değeceklerine inanmak gerekir. Onlar da yoktu bende.

Yön değiştirdim ve gidip d’Armaille sokağındaki rehabilitasyon tesisine, Marmottan Hastanesi’ne yattım. ‘Hataya müsait, kazaya müsait ve bağımlılığa müsaitsin’ diyen babam

kızılmaktan veya üzülmekten çok rahatladı. Dediğine göre, ‘acil durumlarda başvurulacak türden, özellikle cesur insanlardan’ değildim.

Bana dair madde şöyle:

Nile Christian Nightingale (d. 1964 Neptune, NJ; ö. 2009, St. Davnet, QC) Öneme haiz herhangi bir diploma ya da derecesi yoktur. Beceriksiz bir çevirmen ve zamanını boşa sarf etmiş sıkıcı bir pul meraklısıdır. Kim daha beter hayat yaşayacak yarışmasına tek başına katılmış bir debelenici, işten işe girip dikiş tutturamayan, aile bağlantılarını çarçur eden, en üst seviyelerden en altlara düşen bir başarısızlık üstadıdır. Özellikle meşhur babasıyla (bkz. Dr. Bertram Christian Nightingale) kıyaslandığında dünyadan sessizce geçip gitmiş, herhangi bir şey veya kişi üzerinde etki ve ardında iz bırakmamıştır. New Jersey’de bugün, tıpkı turnalar gibi hiç Nightingale kalmamıştır.²⁷

İçimden bir ses, Newark’taki Basiret Merkezi’nin yanındaki bankomatta bana, *uyuşturucular yaşamının ölmekten iyi olduğu yanılığını yaratırlar*, dedi. Ilık bir Cadılar Bayramı gecesi idi; eğlenceli saatlerden epey sonrasıydı ve aklım aşırılarıyla dolup taşıyordu: aşırı nüfus, aşırı üretim, aşırı pazarlama, aşırı tüketim, aşırı harcama, aşırı büyüme, aşırı ilaç... Eksiyeye düşmüş hesabımdan para çekemeyince listeye aşırı harcamayı da ekledim.

Bankomat, kocaman zincirlere asılı, kalp şeklinde asma kilitlerle sözde kapatılmış paslanmaz çelik kapılı, Homo Erectus adlı bir kulübün dibindeydi. Önüne, yapış yapış kaldırıma oturdum, başımı öne eğip babamın şapkasını kafamdan çıkardım. Hayatımdaki tüm birikimimi içine doldurdum: Üç

²⁷ Nightingale: Bülbul (İng.) (ç.n.)

adet buruşuk beşlik, dört tane birlik ve... Bir, iki, üç, dört, beş, altı sent.

Borç içinde yüzyorsun. Gabon hükümetinden daha fazla borcun var. Sonunda hapse tıkmazsan ölene dek köpek maması yemen gerekecek. Alışkanlıklarımdan biridir: kendi kendimle usulca ama duyulabilir sesle ve ikinci tekil şahısta konuşurum.

Yalınayak, ayak sürüyen, pardösüsü düğmesiz, fermuarı yarı açık bir adam yanımdan geçerek lafımı böldü. Gelecek halim, gelecekteki ikizim miydi?

“N’aber?” dedi. Boston aksanı. Pardösüsünden polis copunu andıran bir sopa çıkardı.

Deliler bildim bileli beni çekici bulmuş, üstüme yürümüş, bana bağırmış, beni kucaklamış yahut boğazıma sarılmıştır. Ben de onları, ışıldayan kafalarını çekici bulmuşumdur hep. Aynı yolun yolcuları, falan işte. “İdare eder,” dedim ki herhalde yanlış cevaptı çünkü adam sopayla avucuna vurmaya başladı. Doğru dürüst baktım bu sefer. Küçükler Ligi’nde kullanılan türden, ufak bir beyzbol sopasıydı. New Jersey Filateli Enstitüsü’nün sponsorluğundaki takımda kullandığım türden. “Zor zamanlar,” dedim, gülümsedi, sopayı yere bırakıp ceplerini karıştırmaya girişti. Şapkama bir çeyreklik, bir onluk ve bir teklik bıraktıktan sonra çekip gitti. On dokuz dolar ve... Kırk iki sent.

Uyuşturucu perişanlığı açısından bakılırsa dibe vurduğum an bu olabilir. Bir Rangers-Devils maçına gitmeye çalışıp adamın birine Newark otobüs aktarması için iki yüz doları ya bundan sonra ya da birkaç saat önce ödemiştim.

Kimyasal bir etmen kafamda oluşmaya başlayarak hayatımın parçalarının nasıl birbirlerine uyduğunu görmeme yardım etti. Hayatım, bildim bileli bulanık ve esrarengiz, buz dağları ve yoğun sisle çevriliydi ama birden berraklığa ulaştı, anlam kazandı. Verdiği hisse tümüyle, çekincesiz boşa gittiği idi.

Beyhude bunalımı beyhude umut, beyhude umudu beyhude hatıralar izlemişti. *Hayatını bir mağarada kış uykusunda geçirseydin aynı şeydi. Ya da güzelce sarmalanıp bir buzdolabında...*

Kaldırımdan su oluğuna, su oluğundan caddenin ortasına, sallanarak yürüdüğümü iyice göstermek için kendimi zorlayarak ilerledim. Sürücüler korna çalıp küfürler savurarak geçerken karşı kaldırıma ulaştım. Peruk ve sivri pabuçlu iki kıyak Japon'un arkasındaki dilenciye doğru yürüdüm. Kafası öne eğikti ve benimki gibi siyah bir Borsalino şapkası vardı. Şapka benim, benden çalınmış gibiydi ama imkânsızdı çünkü benimkinin kafamda durduğunu hissedebiliyordum. Yaklaştığımda kafasını kaldırıp baktı. Bana az evvel otuz altı sent veren adamdı. Sidik kokusu yayılıyordu üzerinden. Elindeki kartonda şöyle yazıyordu:

BİRA, HAP VE KARI PARASI LAZIM
EN AZINDAN YALAN SÖYLEMİYORUM

Şapkasını çıkardı, içine üç beşlik, dört teklik, altı sent ve bir de kopuk düğme attım. Bana verdiği parayı, kabalığa kaçacağı için geri vermedim.

Dakikalar mı yoksa saatler sonra mı, bilmiyorum, arabamla karşılaştım. Tuhaftı çünkü arabamı aramıyordum. Paralel park edilmişti ve anahtarı üstündeydi. Sileceğe bir kâğıt parçası sıkıştırılmıştı. Park cezası değildi; üstünde GERZEK yazıyordu.

Neptune'e kafam dumanlı, sersem sepelek döndüm. İki eyalet polisi geçtim; ikisi de peşime düşmedi. Dairemde yahut güneş almadığından babamın deyişiyle 'mahzenimde' tüm kapıları kilitledim ve hayatımın en derin, en karanlık mutsuzluğuna yuvarlandım. Ki o da az şey değildi. Başımın üzerinde eş merkezli daireler, pullu ve dikenli kuyruklu ejder dönüp durmaya, beni korkutmaya, her şeyden korkutmaya başladı. Ateş ve sel ve deprem ve daha Tanrı bilir neler yoldaydı.

Sahiden de öyleydi: izleyen bir ay içinde ürkütücü şeyler art arda geldi: babam derin ven trombozundan²⁸ öldü; New Jersey Eyalet Polisi beni tehlikeli ve alkollü araç kullanmakla, eski sevgilim çocuğunu kaçırmakla suçladı; bir Fransız yazar bana dava açtı ama ne için, yasal terimi hatırlamıyorum. Bunların sadece biri beni bir haftalık âleme sürükleyebilirdi ama bir araya gelmeleriyle hem bedensel hem zihinsel bir uyuşmaya yuvarlandım. Haftalar boyunca dairemden ne alkol ne sigara ne de uyuşturucu için çıktım. Kuruyan bir çay poşeti misali, yoksunluk uykusunda kaldım. Veresiye pizza ve Çin yemekleriyle idare ettim. Leş kokulu kutuları başucumda... Leş kokulu kutular misali birikti. Kapımın önüne postalar yığıldı, komşularım yaşıyor muyum diye kapımı çalıp durdu.

Saati karıştırmaya hatta saatte gördüklerimin anlamını karıştırmaya başladım. Beş dakikayla beş günün farkını ayırt etmekte zorlanıyordum. Her günün hafta içi veya hafta sonu değil, tuhaftır, haftanın sekizinci günü olduğu gibi bir hisse kapılmıştım.

En ufak işlere, mesela bir bardağa su koymaya ya da dış fırçalamaya kalkışmak bile muazzam çaba gerektiriyordu. Giyinmek, ne kadar çok şey giyersem giyeyim, ısınmama yetmiyordu. Soğuk terler yüzünden su yatağımın sızdığını zannediyordum. Su yatağım yoktu ama. Yıkanmak imkânsız yakındı: ılık su bile tenimde şok etkisi yapıyor, en yumuşak havlular bile cam yünü hissi veriyordu. Pislik içindeydim; saçım delikanlı grupları tarzı ama jöleden değil, yağdan kaskatı ve dimdikti. Ellerimi kesip yerine pençe takmışlarcasına bir şeyleri düşürüp duruyordum. Ayaklarım perdeliymiş gibiydi; ördek gibi yürüyordum. Aynaya baktığımda kendimi tanıyamıyordum. Filler, insansı maymunlar ve yunuslar hariç, insan dışındaki hayvanlar kendilerini aynada tanıyamaz. Resmleşmiş

28 Derin damarlarda pıhtı oluşumu (ç.n.)

miydi artık? Tımarhanelik miydim? Daha doğrusu, yeniden tımarhanelik mi olmuştum?

Paniğe kapılıp antidepresanları artırdım, leblebi gibi yutmaya başladım. İşe yarıyor gibi görünüyorlardı: günün yirmi üç saati uyuyordum. Yan etkileriyse uyandığım saatte çektiğim bulanık görme, baş dönmesi, ayak kaşıntısı, dil uyuşması, burun kanaması, nefes darlığı ve bulanık çışti.

Yağmurun çiselediği bir sabah kafamın içinde beni gerçek dünyaya çağıran bir ses (başka birinin sesi) duydum. Anemin nezleye yakalandığındaki sesine benziyordu biraz. Yaktan fırlamak gibi bir huyum hiç yoktu ama bu sefer öyle kalktım. Paçalı donumun üstüne bornoz, onun üstüne kışlık gocuğumu geçirdim, yün çoraplarımın üstüne de çivili beyzbol ayakkabılarımı (her niyeyse diğer tüm ayakkabılarımın ya sol ya sağ tekleri kayıptı) giydim. Askıları yan durmaya zorlayacak denli dar elbiselikten tomarlarca yasal belge çıkardım. Hemen hepsini iki büyük zarfa tıkıp üzerine onlarla ne yapacağını bilen birinin adresini yazdım. Döküntü Delage Lynx'ime atlayıp zor bela Neptune postanesine gittim. Oradan da Avon'daki aile köşküümüze. Ya da resmi adıyla Deniz-Kenarındaki-Avon'daki. Leş-Kokulu-Newark'ın yetmiş beş kilometre kadar güneyine.

Garajda babamın arabasının yanına park ettim ve torpido gözünden Brooklyn'in plastik 38'liğini aldım. Gürültü çıkarıp komşuları uyandırma korkusuyla on altı basamağı sessizce tırmanmaya çalıştım. Kramponlu ayakkabılarla kolay değildi. Başımı kapıya yaslayıp kulak kabarttım. Ne duyacaktım? Hayaletleri mi? Uzun zamandır kullanmadığım için deliğe uyup uymayacağını kestiremediğim anahtarla kapıyı açtım. Kilidin açılışı tabanca patlaması gibiydi.

Alarmı susturmak için 1906 (dedemin doğum yılı) kodunu girip yemek odasına daldım. Çin kırmızısına boyanmıştı

ama havası değişmemişti: kimi eskiliğin getirdiği kırılğanlıktan, kimiye ipek yahut kadife kaplandığı ve kolayca zarar görebileceğinden oturulmaması gereken mobilyalarıyla hâlâ bir konsolosluğın salonu gibiydi. Babam bir Fransız hastanesinde ölürlen temizlikçinin geldiği açıktı çünkü her yan acımasızca temizdi. Limonlu deterjan kokusu hâkimdi. Tabaklarda erimiş peynirli, keskin Rokforlu, kararmış armutlu çocukluk imgeleri kafamda, ilerledim. Bir dizi uzamış bitki ve ses geçirmeyen limonluktan geçip sarmal merdivenlerden eski odama ulaştım.

Odam da zamanda donakalmış gibiydi. Babama yavrusunun ‘ipini koparmadan önce’ sevgi dolu bir ailenin uysal, uslu çocuğu olduğu zamanları hatırlatıyordu herhalde. Su ya-tağı ve duvarlarında Fransız aktris posterleri vardı. Eski beyzbol kupalarım ve plaketlerim de sergileniyordu ki şaşırtıcıydı çünkü yıllardır hiçbirini görmemiştim. Babam hepsini, Küçükler Ligi Takımı Gergedanlar’ın şapkasıyla çekilmiş çerçevesi bir fotoğrafımla birlikte tavan arasından indirtmişti anlaşılan. Fotoğraftan sonra aynaya baktım ve aradaki hüznü farka kafa salladım.

Hiç değilse bir şeyler giy. Dolapları ve çekmeceleri karıştırıp sonunda siyah dar paça pantolon (pantolon cigarette), çivili siyah kemer ve tokalı, çapraz bağlı, sivri burunlu çizmelerde karar kıldım. Üstüme oldular çünkü Amerikan eğiliminin aksine gitmiş, yaşlandıkça zayıflamıştım. Siyah. *Siyah giyindiğin zamanlarda mutluydun. Bundan sonra hep siyah giyin.*

İngiliz Yeni Dalga döneminde iki yıl lise okuyup Amerika’ya İngiliz aksanıyla dönmüşüm, nasıl mutlu olmayacaktım? Kızlar beni rock yıldızı zannetmişti.

Pikabımı açtım ve iğneyi, babam veya hizmetçi dinlemediyse yıllardır değişmemiş EP’nin üstüne yerleştirdim.

Amacım bir şeyleri atmaktı ama içim elvermedi. Çöp torbasını paketinden çıkardığımla kaldım. İnsan 80’lerden kalma

müzik ve eşyayı nasıl atar? Ya da St-Michel Bulvarı'nı süslemiş film afişlerini? *Possession*'da Isabelle Adjani, *Repulsion*'da Catherine Deneuve... Deliren kadınların çekiciliğine çok küçükken kapılmıştım.

'Love Will Tear Us Apart' bitti, baştan çaldım. Kapsız plak yığınınından bir Psychedelic Furs EP'si çıkardım. Çalamayacaktım çünkü üstüne mum damlatmıştım. Hangi geceydi, hatırlayamadım. Ardından 'In a Big Country'yi ve 'Don't Fear the Reaper'ı çaldım. 45'likler... Kökledim sesi. Bağlantıyı anca ertesi gün, kocaman ülke Kanada'da fark ettim. Üç şarkı: iki şarkıcı intiharı ve bir intihar şarkısı.

Dr. Neefe'in bahsettiği işitsel pareidoliayı sınamak için *Abbey Road* ve *White Album*'ü aradım, ikisini de bulamadım. Upuzun koridora çıkıp babamın çalışma odasına yöneldim. Oda'nın bir tarafı sundurması sütunlu, çardaklı bahçeye, bir tarafı okyanusa bakıyordu. Oda, mümkün en az eşya takıntılı biri için şaşırtıcı ölçüde kalabalıktı. Ağzına kadar vergi ıvır zıvırıyla dolu evrak dolapları, bildim bileli göz koyduğum, Selanik işi kocaman çalışma masası; elmas kol düğmeleri, altın kravat iğneleri ve Cartier dolmakalemler gibi her daim küçümsediğim şeylerle dolu, yeşim taşından antika bir kutu; dünyanın her yerinden hatıralarla dolu, kocaman, ahşap bir büfe... Açtım ve içinde bana ait üç şey buldum: Bir posta pulları albümü, deri ciltli bir şiir kitabı ve gümüş kilitli ve kalemli, üzerinde Günlüğüm yazan boş bir defter. Üçü de annemin hediyesiydi. Annemin verdiklerine bayılırken kendi kendime verdiklerime neden hiç aldırımyordum? İlk kez gördüğüm adaçayı yeşili bir iskemleye oturup üç hediyeği inceledim.

Seksenlerde Paris ve Londra: hep gerçek yuvamın geçmişte kaldığını, bugünde yaşamaya zorlandığımı düşünmüştüm. Bıraktım o görüşü. Yeniden görmeyi istediğim yitik kıtanın

toprakları değildi mesele. Sıla özlemimi belli bir coğrafi yere değil, hiç bilmediğim evrensel bir yere çektiğimi fark ediyordum.

Barselona'dan alınma bir boy aynasında kendimi dikkatle, yabancı birini süzer gibi süzdüm. Ayna meraklısıydı babam. Bu aynayı kıran kırana pazarlıkla aldığı sırada yanıdaydım. Bırakıp gidiyor numarası yapmış, İspanyolca, "Orospu pazarlığına girmem ben," demişti. Kızgın bakışları maske gibi inmişti benimkilere.

Arka tarafta, üstü yeşilli beyazlı, New Hampshire'da yapılmış eski dönem Amerika'sından el işi bir yorganla örtülü bir kanepede vardı. Annem bayılırdı el işi yorganlara. Kanepeye uzandığını, elindeki aynaya hüznle baktığını hayal ettim. Bir yıl sonra, durup hesapladım, yüzümde, kendisinininde görece kadar uzun yaşamadığı değişiklikler görecektim.

Kapadım gözlerimi. Tatil... Tatile ihtiyacın var. Yirmi yıl kadar anca keser seni. Geçmişe değil, onu deneyip beceremedin, geleceğe, yepyeni bir yere gitmelisin. Tüm tatilleri bitirecek, ölümüne bir tatil. Kafam bavul gibi dolmaya başlamıştı.

Tam da tatil denemezdi belki. Hiçbir şey yapmaya ara verip tatile çıkılmazdı. Kalıcı bir taşınma... Bulunması imkânsız, hayatın sakin, yavaş aktığı bir yere... Kentin kargaşa ve debdebesini, sanayi ve arabaların zehirlediği havasını terk edecek, doğanın huzur verici, kadim, daha tabii süreçlerin işlediği münzevilliğine kaçacaktım. Kentler dayanılmazlaştığı için deniz kenarındaki bir mağaraya sığınan Euripides ya da tüm parasını bağışlayıp aynını yapan zengin Mısırlı Aziz Anthony gibi.

"Ölüm, geçmişe takılıp kalmaktır," dedi içimdeki babam. "Ya da herhangi bir yerde fazla takılıp kalmak." Kuzeye, eski bir düşe, yeni bir karanlığa gidecektim. Kanada'nın atlaslarda bulunmayan, kimsenin tanımadığı bir ücrasında yitecek, bir göldeki bir adada münzevi yaşayacaktım.

Kalkıp gideceğim şimdi Kanada'ya

Bataktan ve sazdan ufak bir kulübe yapacağım orada...²⁹

Jersey'den, derler ya, bulutlar altında ayrıldım. Yanıma ne yiyecek ne de doğru dürüst giyecek ve diğer lüzumlulardan aldım. Mamafih albümlerim, cımbızım, büyütecim, saydam zarflarım, perforaj ölçerim, defterlerim, kurutma defterim ve diğer pulculuk malzemelerim gibi lüzumsuzları bırakmadım geride. Hepsini dayımın keten spor çantasına, deri ciltli şiir antolojimle birlikte tıktırdım.

Ve huzur bulacağım orada...

Babamın BMW'sine atlayıp yola çıktım ama sonra acil durum çantası ve deri bir valiz almak için geri döndüm. Bir de torbaya en şahane viskilerinden üç şişe koydum. Hâkim olmadım kendime, cidden.

Ardından Central Jersey Bank'ın West Sylvania şubesine gidip sağ olsun müdürün yardımıyla babamın hesaplarının daha az yüklülerinden birini boşalttım. Yirmilikleri, suçluların para taşımadaki tercihi, dayanıklı ve su geçirmez Halliburton çantalarından birine doldurdum.

Altımda canavar araba, Okyanus Caddesine, trafiğe daldım. Karanlık çökerken kuzey yönünde çevre yolundaydım. Önümde uzayıp giden kırmızı arka far seline karşı gözlerimi yumup açtım. Arabamın içi bana her şeyin gerekli ölçülerde çalıştığını söyleyen hassas, özgüvenli sinyal lambalarıyla (radar dedektörü bile vardı) doluydu. Dışimle bir Talisker şişesi açıp sağlam bir fırt çektim. Ağzımı elimin tersiyle ayyaş usulü silişim dikiz aynasında gözüme takıldı. Başka bir şey daha vardı

²⁹ William Butler Yeats'in 'Innisfree'de Göldeki Ada' şiirinden (Innsifree yerine Kanada konmuş) (ç.n.)

dikiz aynasında: on sekiz tekerli bir şehirlerarası yol canavarı, havalı kornasını kökleyerek solladı beni. Ardından yanlışlıkla yolcu tarafının camını indirdim. Kol saatimi çözdüm. Ağır ve altındandı; aile yadigârıydı. Camdan fırlattım ve yan aynadan emniyet şeridine düşüşünü seyrettim. Ardından arabanın telefonunu söküp attım. Teknolojiden kurtulmanın duyuları keskinleştirdiğini, uyanıklığı derinleştirdiğini okumuştum bir yerlerde. Cebimden katlanmış kâğıtlar çıkarıp direksiyona serdim, tavan lambasını yaktım.

İlk üçü, babamın bilgisayarına indirip bastığım Québec emlakçı ilanlarıydı: kiralık avcı kulübeleri, satılık 'restorasyona açık' kiliseler ve Québec halkı için 'mağrur' diyen bir seyahat broşürü... Bu tür broşürlerde 'mağrur' genellikle 'kuşkucu, yargıcı, kompleksli' anlamına gelir. Hepsini yan koltuğa koyup sonuncu kâğıda, Vince dayımın tarifine baktım.

Vince Flamand, annemin üvey kardeşiydi. Bir doksan sekiz boyundaydı; solaktı ve 1967'de Detroit Tigers tarafından ilk turda seçilmişti. On yedisinde top fırlatma rekorları kırmış, onca rekoruna karşın liseden doğruca Triple A Toledo'ya³⁰ alınmıştı. Peki, ne işi vardı Kanada'da? Kolumu Vietnam'a kaptırmak istememiştim, demişti bana.

Vince dayım Québec, New Brunswick ve Nova Scotia'dan altı ayda bir, ayda bir veya iki kere, şöyle şeyler yazdığı kartpostallar yollardı:

Nile, evlat,

Bu boz ayı pulunun hoşuna gideceğini düşündüm... Halifax'ta bir takımın deneme maçına çıktım. Taşak donduran cinsten sabah ayazında çifte maç hem de. İlk oyunda üst üste iki baba atış yapıp ikinciye dokuzda dokuz çekerek kurtardım. Buralarda sıkı oyun oynanmıyor. Ama Vietnam'da da oynanmıyor.

30 Detroit Tigers takımının pilot takımı (ç.n.)

Vince sonunda Nova Scotia'da değil, New Brunswick'te, Marysville Royals'da (Matt Stairs gibi) oynadı. İstatistiklerini internette bulabilirsiniz. Omzundan sakatlanınca askerden yıratabileceği düşüncesiyle Amerika'ya döndü. Birkaç ay sonra Viet Kong'a esir düştü, yıllarca bir bambu kafeste kaldı.

Savaştan topukları perişan ve Adirondack dağlarında ufak bir kulübe tutup sazdan tabaklarda çatal bıçak yerine çalı çırpı kullanarak yemek yiyecek denli asosyal döndü. Elli kiloya düştüğünde babam devreye girdi, Neptune'a yüz küsur kilometre mesafedeki Lyons'da bir hastaneye yatırdı. O zamandan beri arada hastaneye yatıp çıkıyor. Annem bir defasında, boyu iki santim daha uzun olsa askere almayacaklardı, demişti.

Neptune'dan ayrılmadan önce dayıma e-posta yollayıp tavsiyesini istemiştim. Şu yanıt gelmişti:

Nile, evlat,

Az evvel seni, senle son gittiğimiz maçı düşünüyordum. İçine bir şişe viski saklamıştın girerken; Mets, Yanks'i yenmişti, hatırladın mı? Ya da tersiydi. Belki senle gitmemiştim o maça. Kafam kıyaktı, ne bileceğim? Hâlâ oynuyor musun? Üçüncü kalede gayet sıkı oynadığını hatırlıyorum. Sıkı, iyi demekti, değil mi? İkinci kale miydi yoksa? Sopayı aparkat sallamasan profesyonel olurdun bence. Peki, bakalım sana ne lazım: el feneri (ışıldak değil), pusula, siyah kıyafetler, katran, tel makası... 200 km kadar I-87'den kuzeye vur. Blake'den sol yapıp 190'a, bir sol daha yapıp 11'e, sağa girip 189'a geç, sonra sola, Sınır Yolu'na. Sağda 524 numaralı yolu göreceksin. Şimşek orada oturuyor. Hatırladın mı Şimşek'i? Sakın konuşma onla. Arabanı da kapısında bırakma; ormanda bir yerde bırak. Yüzünü katrana bulayp yürüyerek git. Bahçesinin köşesinde kocaman bir DUR levhası, bir de ufak, bir yanında ABD, diğerinde KANADA yazan bir sütun var. Hiç gitme o tarafa. Kameralar, hareket sensörleri koyuyorlar oraya. Doğrudan arka kapısına yürü. Hizasında bir köpek kulübesi göreceksin. Ben son gittiğimde yoktu ama federaller tel örmüşlerse tel makası işini görecektir...

Lakabını ayaklarının yavaşlığından alan Şimşek Leitner (adını unutmuşum) Vince'in eski takım arkadaşlarındandı. O da asker kaçağıydı. Doğru, hâlâ dayımın tarif ettiği yerde ama toprağın altındaydı. Neyse. İşe yaradı tarif. Vince dayımın zamanında da yaramıştı, bugün, 9/11 sonrasında da yarıyordu.

Sınırı geçtiğim gece, DUR levhası ve ufak sütunu bulmaya çalışırken arkamda, çalılardan sesler geldi. İnsan sesini andıran fısıltılar. Dönüp el fenerimi yakınca kalakaldım.

Bir başka ışık, bana çevrilmiş, yaklaşıyordu. Fısıltılar da. Dili tanıdım.

"Ni hao," dedim. *"Bing ciya na da."*

Fenerimin ışığına biri genç biri yaşlı iki kadının yüzleri girdi. Yüzüme sürdüğüm katrandan mı yoksa dillerinde konuşmamdan mı daha çok ürktüler, bilmiyorum.

"Ni şı şey?" dedi biri. (Kimsin sen?)

"Vo ciyao Nile."

"Cing ça?" (Polis?)

"Peng." (Dost.)

Kısa bir sessizlik, ardından titrek bir ses: *"Hen gao şing ren şini."* (Tanıştığımıza memnun oldum.)

"Ren şini vo ye hen gao şing." (Ben de.)

"Biz peşinden?" dedi yaşlıca olanı, İngilizce. "Sen biliyor yer?"

"Galiba." Fenerimi, üzeri dikenli telle örülü çelik çitlere çevirdim. Köpek kulübesi yoktu ama tarifteki gibi, aşağı yukarı arka kapı hizasındaydık.

"Bisikletleri alıyor biz?"

"Yerinizde olsam almazdım."

Aldılar. Makasla teli kestim, birlikte telleri eğdik ve bisikletleri delikten ittik. Uzaklarda bir köpek havladı ama evde ne ışık yandı ne herhangi bir hareketlenme oldu.

Çitin diğer tarafı sık ağaçlıklı bir yamaçtı. Bisikletleri kâh taşıdık, kâh sürükledik ve sonunda epey aşınmış bir patikaya vardık. Bir Kanada patikası. Patikada, üç fenerle önümüzü aydınlatarak yürürken, “Nereden geliyorsunuz?” dedim.

İhtiyarın anlattığına göre Seattle’a yanaşan bir yük gemisiyle kaçak gelmişlerdi. E, peki buraya, kıtanın diğer ucuna nasıl gelmişlerdi? Bilmiyor yahut anlatmak istemiyor gibiydi kadın.

Genç olanı Çince fısıldayarak, *Çin’e gittiniz mi hiç, efendim*, dedi. Diğeri hemen azarladı.

Evet, bir küsur yıl kaldım. Şanghay’da.

Biz de oralardanız, dedi yaşlısı.

Şanghay’ı beğendiniz mi, efendim, dedi genci.

Duraksadım. Kent benzin ve gaz dumanlarıyla, metan ve amonyum dioksitle kaplı bir fırın, bir hamamdı. Hayat ilk şekillendiğinde dünya muhtemelen öyle kokuyordu. İçinde dünyanın en kötü havaalanının prototipiyle bunalıma girmişlerin gidip ağlayabileceği, kâğıt mendile saat ücreti kesilen, mahzun müzikler çalan, yumruklanıp tartaklanmaya müsait insan boyunda yapma mankenlerle dolu bir bar vardı. Pek hoştu.

Taşraya gittiniz mi hiç, dedi.

Evet. Dağlarda yürüyüşe gittim. Tek bir kuş bile görmedim. Ya da başka, herhangi bir hayvan.

Evet, dedi yaşlısı, *hepsi tüketildi.*

Kanada’da ne yapacaksınız, dedim.

Genci, *şiyon dan*, dedi, anlamadım. Ayılarla ilgili bir şey mi söylüyordu? Yaşlısı diğerinin omzuna vurdu, konuya dair başka şey söylenmedi.

Üçümüz kuzey yönünde, neye gittiğimizi bilmiyordum, konuşmadan yürüdük. Sabaha karşı Québec’in Franklin kenti yakınlarında, bisiklete müsait bir yola ulaştık. Ne yana gideceğiz

merakıyla durdum. Bisikletlerine atlayıp ellerindeki haritaları gösterirken kadınlardan biri, *zay ciyan*, diğeri *ju ni haoyun*, dedi. Ayrı yönlere gittik.

Omzumda Noel baba misali çantam, hızlı adımlarla yürürken kahvaltı planı hazırladım: ulaştığım ilk kasabada sol tarafta bulacağım ilk lokantada duracak, açılmasını bekleyecektim. Ya da sağımda karşıma çıkacak ilk fırın veya şarküteride. Ama ilk ulaştığım kasabada hiçbirisi yoktu. Fransız eyaleti değil miydi burası? İndirimli halı satan bir dükkânın önünde durdum. Kapının iç tarafına parlak kırmızı bir not yapıştırılmıştı. Üzerinde bir telefon numarası ve *acil durumlarda P. Tremblay'i arayınız*, yazıyordu. *Alo, Tremblay? Rahatsız ettiğim için kusura bakmayın ama acil halı almam gerekiyor.*

Kasabanın diğer ucundan çıkıp biraz daha yürüdükten sonra lokantalığa soyunmuş bir çiftte-karavana denk geldim. Orijinal adı boyanmış, üzerine kocaman, siyah harflerle TCG yazılmıştı. Penceresindeki el yazısı bir notta sabah 07.00'de açılacağı yazıyordu. *Hangi 07.00? Doksanlarda mı?* Pencereden içeri baktım, davlumbaz lambalarına yaraşır bir ışık gördüm. Yüzümdeki katranı kâğıt mendille temizledim, basamaklara oturup beklemeye başladım.

Sonunda kepenkler kalktı ve somurtuk bir kızılımsı-sarışın kapıyı açtı, içeri girdim. Üzerinde arka ayakları üzerine dikilmiş bir kedi deseni ve TOM CAT GRILL yazan beyaz bir önlük vardı. Birazdan geliyorum, diyerek mutfağa yöneldi. Duvarları ahşap, tavanı banliyö bodrumlarındaki delikli beyaz tavan parkesiyle kaplı bir odaya geçip oturdum.

Duvarlar veya tavan boyanmış görünmüyordu ama içerisi boya ve kola kokuyordu. Bozuk ısıtıcının pervanesi her turunda tıkırdıyordu. Masada, peçeteliğin yanında, menünün durması gereken yerde, birkaç kilometre ötedeki Hemmingford'da bulunan Pak Safari'nin leş gibi yapış yapış broşürü

duruyordu. Bacaklarıma üflenen ılıklığın rahatlamasıyla broşürün her kelimesini okudum. Broşürde diğer atraksiyonlara ilaveten yeni getirilen, 'Güney Afrika'nın Timbavati bölgesinde yaşayan, nadir bulunan ve soyu tükenmekle karşı karşıya olan' üç beyaz aslandan bahsediliyordu. Sayılarının artırılmasına yardım amacıyla iki dişile bir erkek ta Québec'e getirilmişti. Ne garip kaderdi... Belki günün birinde Brooklyn'i alıp görmeye giderdim...

On beş dakika kadar sonra, broşürde yazanları ezberlemişken, okuyacak başka şeyler bulmak için çantamı karıştırmaya başladım. Benle aynı eyaletten bir Amerikalı'nın internette bulduğum seyahat notlarına bakılırsa Québec halkı, sabırsız insanlardı. İlk düşündükleri, diğer Québec'lilerden uzaklaşmaktı. Orada, burada, Ontario'da, British Columbia'da, Maine'de, Meksika'da, Florida'da... 'Özellikle Florida'da,' diyordu notlarda. Sabırsız, sürekli oradan oraya giden insanlar. Gergin, DNA'larından gergin tipler. 'Québec edebiyatında konusu doğru dürüst giden, takip edilebilen tek bir roman bile yoktur.'

Garson kadın nihayet geldiğinde, dileyceği özre 'Önemi yok' demeye hazırdım ama özür dilemedi. Henüz menü hazırlamadıklarını, kahvaltıda yumurta, evde islenmiş salam, ak-çaağaç şuruplu fasulye ve poutine³¹ verdiklerini söyledi. Mısır gevreği yokmuş. Poutine nedir diye sorunca güldü. Kasabada ikinci el araba satan bir galeri var mı diye sorunca yine güldü.

Fransızca, "Deli misin?" dedi. "Bu çukurda mı? Bu yolun sonunda bulursun belki." Pencereden yolu işaret etti; gözlerinde hınzır pırıltılar vardı. Dalga mı geçiyordu?

Zengin kahvaltının ardından boks, otomobil ve 'Yazın Ge-yik Vurmanın En İyi 10 Yolu' gibi makalelerle dolu balıkçılık

31 Özellikle Kanada'da yaygın tüketilen, üzerine et jölesi ve eritilmiş peynir konan patates kızartması (ç.n.)

ve avcılık dergilerini karıştırarak elimden geldiğince oyalandım. Kadın koyu sütlü kahvemî tazeleyip tabağıma, kapağı kalın parafinli bir kavanozdan çıkardığım ev yapımı reçelden sürdüğüm çok-tahıllı kızarmış ekmekler yıgıdı. Siparişlerini alıp giden iki müşteriiden başkası olmadığından çapraz bulmacasını çözüp Heinz şişelerine su katılmış ketçap doldurmaktan başka yapacak pek işi yoktu. Müşterilerden biri, parkmetre kadar cılız bir ihtiyar, mekânın öğle yemeğı saatlerinde dolaçağını söyledi. Adam kocaman pikabıyla uzaklaşırken, garson kadın masamı, üstüne ufak bir kıtır parçası yapışmış pembe bir süngerle sildi. Mısır gevreğimiz yok demişti hâlbuki.

Duvardaki kocaman saate göre ekmeklerimi tam dokuzda bitirdiğimde, kadın gelip masaya cam bir kavanoz bıraktı. Japon balığı türü şeyleri evde beslemek için kullanılan kavanozlardandı ama içinde balık değil, üzerlerinde çatal izi bulunan fıstıklı kurabiyeler vardı. Altı tane yedim, altı tanesini de sardırıp yanıma aldım. Hesabı (sadece 28 dolar!) ödedikten sonra bir yirmiliğı katlayıp kavanozun altına sıkıştırdım.

İşaret ettiğı, yüz küsur metrelik mıcırlı yolun sonunda karşıma, ucundaki, New Jersey’de bahçe kulübesi bile sayılamayacak ufak döküntüyü iyice küçülten geniş bir yan yol çıktı. Yolda döküntü yahut hurdaya çıkmış kar araçları, turkuaz mavisi ve ikizler için yapılmışçasına birbirinin aynı iki köpek kulübesi, iki buz tutmuş çim biçme makinesi, kötücül görünen türden bir motosiklet ve üstü brandayla örtülü bir yığın vardı. Yığının hemen yanındaki elden geçtiğı belli VW minibüsün tek tekeri brandanın kenarını bastırıyordu ve ön camında 500 dolar yazıyordu. Seksenlerin sonundan bir Alman. Harikaydı. Frankfurt’ta oturduğumuzda babam bunlardan almıştı bir tane.

Zil bozuktu; kapıyı, belki gereğinden şiddetli vurdum. Köpekler havlamaya başladı. Birbirini yankılayan ikiz havlamalar.

Kapı açıldı ve karşıma bowling topu büyüklüğünde pazılı, deri yeleş haricinde çırılçıplak bir adam çıktı. Sol pazısında ağzı açık, dili ve dişleri dışarıda bir yılan, sağdaysa tek, denemesi yapılrçasına yarım bırakılmış bir diş dövmesi vardı. Saçı mısır tarlası modeli örülü adam karşımda boksörler misali başı yana eğik, yumrukları sıkılı duruyordu. Damarları şişik kolları anca ben minibüsü işaret edince gevşedi.

Hiçbir şey söylemeden bir mıhtan sallanan anahtarları alıp yanımdan geçerek çamurlu yola indi. Kocaman, pofuduk terlikleri vardı. Minibüsü ilk değil, ikinci değil hatta üçüncü denemesinde bile değil ama sonunda çalıştırdı, bir deneme sürüşü yapmamı önerdi. Tek başıma.

Çantamı yolcu koltuğuna atıp titreyen ellerle aynaları ayarladım. *Ne bu heyecan, Nile?* Geri vites taktım; önce brandayı ezen tekerin, ardındansa çarptığım, tahminen bir çim biçme makinesinin metal sapının sesi geldi.

Minibüsü viteslerini gacırdatarak, çukurlarda zıplatarak ana yola sürdüm. Ön paneldeki vidalar deliklerinden çıkmaya çabalıyordu. Zıplamalardan birinde torpido gözünün kapağı açıldı. Karavan-lokantaya gidip yüzü neon ışığının doğaya aykırı parıltısında ürkmüş gibi görünen kadın garsona el salladım. Bela çıkarmaya mı geldim sanmıştı acaba? Diş dövme adamın sevgilisi miydi? Gaza basıp ana yolda motor açtım. 100, 110, 120, 130... Çita gibiydi mübarek. Çıkardığı seslerle fili hatırlatıyordu gerçi.

Her hız yapışımdaki gibi rahatladım ve önüme gelene el sallayıp sırtıma başladım. İşe giden motorlulara, yayalara, alçaktan uçan mavili beyazlı ilaçlama uçağına... *Alman arabalı bir Amerikalı iyi niyet elçisiyim ben. Québec âdetlerini incelemeye geldim.*

Yanımdan geçip giden araçlar çamur sıçratınca silecekleri çalıştırdım. Cam iyice bulandı. Cama su sıkacak kol ne redaydi? Bulamadım.

Bulanık görüşlü deneme sürüşünün sonunda geri dönüp durunca aracın içini inceledim. Berbattı. Yolcu koltuğunda koyu kahverengi lekeler, paspaslarda izmarit yanıkları vardı. Arka tarafın zeminindeki kırmızı halı, tabutların içine konan uyduruk döşemelere benziyordu. Bir de tepesinde gece dürbünü bulunan, epey yıpranmış bir alet kutusu vardı. Çıktım, dışına baktım. Tavan iple, tampon telle tutturulmuştu; kapıda ezik vardı. Gövde yeniden ve büyük fırça izlerine bakılırsa galiba bir çocuk tarafından boyanmıştı. Ordu yeşili boyanın altında, kapıda silik harfler görünüyordu: ARŞİÂLÂ PATATES CİPSLERİ.

Kapıyı yine çaldım ve yine beklemem gerekti. Babamın çantasından yirmilikleri çıkarıp yirmi beş tane ayırdım. Gidip tekrar kapıyı çaldım.

Sonunda kapıyı, bu sefer sırtı bana dönük açtı adam. Boyunda turkuaz boncuklardan tasmamsı bir kolye, bileğindeyse enerji ve canlılık bileziği vardı şimdi. Benim için mi takmıştı bunları? Eğilmiş, terliğine yapışan bir şeyi sökmeye uğraşıyordu.

Askeri gece dürbününü göstererek, “Bunu istiyor musun?” dedim Fransızca. “Veya arkadaki alet kutusunu?”

Ne gösterdiğime bakmadan kafa salladı. Terliğine yapışanla daha ilgiliydi. Plastik bir şey. Parayı uzatınca kafasını kaldırdı, aldı, dudaklarını kıpırdatarak saydı ve dört yirmiliği geri uzattı.

“Yanlış mı saymışım?” dedim.

“Kuru hesapladım.”

“Kalsın.”

Kabul etti. “İyi öyleyse. Ben de plaka vereyim. İyisinden. Hediye.”

Parayı başka bir şey söylemeden dar kotunun cebine tıktı. Az ve tek heceli konuşuyordu; larenjiti var zannettim. Ya da *death metal* şarkıcısı... Ama üzerinde eyaletin sloganı (hatırlıyorum) yazan mavi plakayı verdikten sonra berrak bir ses ve normal cümlelerle eskiden Cehennem Melekleri’nin Châteauguay kolunda takılan bir lehimci olduğunu ve minibüsün yolcu koltuğunda bir polis muhbirinin vurulduğunu anlattı.

İKİNCİ BÖLÜM

NOEL

*Et getir bana, şarap getir,
Odunları sonra getir...*

XVII

22 Aralık sabahı şafaktan önceki alacakaranlıkta minibüsü doldurmaya başladım. Sadece Céleste ve bana ait eşyayı değil, komşumuzunkileri de aldım. Yolda belaya bulaşma ihtimaline karşı korucu parkasını giydim, rozetini bir cebe, ABD Balıkçılık & Yaban Hayatı kartvizitlerini diğer cebe koydum. Kartvizitlerde isim yazmıyordu. Sadece mavi-sarı-turuncu logo vardı. Korucunun taşınabilir kırmızı ışıldağını da aldım, sürücü koltuğunun altına yerleştirdim.

Üniformasını banyoda giyen Céleste'e seslendim: "Okuyabileceğim bir şey, kitap falan var mı? Başlayanlar için Koruculuk gibi? Ya da Blöfçünün Yaban Hayatı Dedektifliği Rehberi?"

Kapının ardından gelen cevabı boğuktu. Kapıyı açtı ve üzerinde yakaları kalkık siyah süet pardösüm ve kafasında kar maskesiyle çıktı. Cadılar Bayramı'na terörist kılığında katılmış gibiydi.

"Tüyoları veririm," dedi. "Kaçak avcılara rastlarsak walkie-talkileri kullanırsınız. Cyrano de Bergerac'taki Christian gibi, talimatlarıma göre hareket edersin."

Kıyafetini inceleyerek evetledim.

"Okumuştun, değil mi?"

"Şey... Steve Martin'li filmi izlemiştim."

"Avrupa'nın en iyi okullarında okudun sanıyordum. Ne yaptın oralarda?"

“Çoğunlukla uyuşturucu falan...”

“Rozeti ver.”

“Ne?”

“Rozeti ver.”

Cebimden çıkarıp verdim.

“Elini kalbinin üstüne koy.”

Göz devirerek koydum elimi göğsüme.

“Görevlerini elinden geldiğince yapacağına, Québec eyaletinin yaban hayatı ve doğal kaynaklarını koruyacağına ve her zaman doğru söyleyeceğine yemin ediyor musun?”

“Ediyorum.”

“Atalarının kemikleri üzerine yemin ediyor musun?”

“Ediyorum.”

Rozeti parkanın sol göğüs cebinin üstüne iğneledi. “Bana verilen yetkiye dayanarak seni yaban hayatı dedektifi ilan ediyorum. Kötü adamları ve katilleri tutuklamaya yetkilisin artık. Hatta herkesi.”

Tüm yiğitçe çabasına rağmen minibüse binerken fazla ısıtıp çekince kucaklamam gerekti Céleste’i. İlk kucakladığım an geldi aklıma: kollarımdaki yumuşacık, kuru ve uysal şekil, o gece içeri taşıdığım kaba, sıırıslık, ağır çuvaldan ne kadar farklıydı! Aynı uyku tulumunun üstüne yerleştirip yün battaniyeyle örttüm ama bu sefer minibüsün içi ılıktı.

Direksiyona geçip demir göğşe baktım: gri içinde gri ve kar tehdidi saçan bulutlar. Silecekleri çalıştırdım; radyodan yükselen şarkıya ters ritimde gacırdadılar:

*Nehir üzerinden ve ormandan
Gidiyoruz nenenin evine*

*At biliyor gideceği yolu
Bembeyaz karların arasından...*

Tehlikeli mevsimlik yolda seke zıplaya ilerlerken, “Arkada vaziyet nasıl?” diye seslendim. Çukurlar ve tekerlek izleri ve alçak dalların beyazlığı her yana mavimsi bir parlaklık katıyordu. Öyle soğuktu ki üstünden geçtiğimiz karlar çıtırdıyordu. Radyonun sesini kısıp sorumu tekrarladım.

“Ölmedim daha,” dedi.

Ana yoldaki lambalar hâlâ yanıyor, sabahyıldızları bulutların arasında kırışıyordu. Telefon tellerinden buzlar sarkıyordu. Yolda bizden başkası yoktu.

Yolcuma dikiz aynasından bakarak, “Dikkatli gitmem lazım,” dedim. Céleste battaniyeyi atmış, arka camın buğusuna üçgen kedi yüzleri çiziyordu. “Kaçla gittiğimi bilmiyorum,” diyerek ön panele hafifçe vurdum. “Hız göstergesi çalışmıyor.”

Céleste kutular arasından neşeyle öne geldi. Fazla ısrar etmeden itirazımı sundum, hiç değilse kar maskesini çıkarmasını istedim. Omzumun üzerinden panele, ardından arada saatime göz atarak camdan dışarı baktı.

Birkaç saniye sonra, “İyi gidiyorsun,” dedi. “Hızın... Saatte 79,6 kilometre.”

Bir kez daha hız göstergesine, takometreye, hepsine baktım. Hiçbiri çalışmıyordu. “Nasıl anladın?”

“Telefon direklerinin altmışar metre arayla dikildiğini biliyorum. Hesabı gayet kolay aslında.”

Yüzünü ekşiterek yolcu koltuğuna geçti. Uzanıp ön panele vurdu. Bir, iki. Üçüncüde işe yaradı. Göstergelerin hepsi hareketlendi. Hızımıza baktım. Saatte 80’in azıcık altındaydı.

“Mil cinsinden kaç oluyor bu?” dedim.

“Kırk dokuz virgül dört.”

“Peki ya... Deniz mili?”

Durakladı. “Yüz kırk yedi virgül üç.”

“Şaka yapıyordum.”

“Biliyorum.”

Kiliseye yaklaşırken birdenbire yan aynamda sarı bir araç belirdi ve yaklaştırmaya başladı. Sollamaya başladı, karşı şeritte yanımıza geldi. Polis miydi? Ne siren ne ışıldak vardı. Her zaman tetikte Céleste, derhal koltukla torpido gözü arasına sindi.

Araç, tank mı demek lazımdı, yanımızda devam ediyordu yola. Kafamı çevirip baktığım anda yolcu tarafının camı indi. Sarhoş sırtıtlı, hafif tanıdık bir yüze yavaşça uzanan bir orta parmak eşlik etti. Hızlanıp önüme, tamponumu sıyrarak geçti. 666 HLL plakalı bir Hummer. Aynı salakla ikinci karşılaşmamdı bu. Gaza yüklendim. Derken ayak bileğimde bir şey hissettim. Céleste’in eli.

“Yapma,” dedi usulca.

“Tanıyor musun bu herifi?”

“Hayır ama bırak gitsin.”

Gazdan çektim ayağımı. Haklıydı elbette. Ama üçüncü bir yakınlaşma yaşarsak diye yemin ettim içimden, peşine düşecek, herifi Brooklyn’in 38’liğiyle suratından vurana dek durmayacaktım.

Kiliseye vardığımızda Céleste’in ne hissedeceğinden emin değildim. Neşe mi? Dehşet mi? Rahatlama mı? Gördüğüm kadarıyla hiçbirini hissetmedi. Ben böğürtlenli kan portakallı çayı ve altı kişilik kedi kahvaltısını hazırlarken mutfak masasında, bakışları pencerede, dudaklarında hafif bir kabullenme kıvrımıyla kımıldamadan oturdu. Her birini sevip okşamasına rağmen kediler bile neşelenmesine yetmedi. İlk mama verişimi, Ay’ın peşimden gelişini anlattım, tepki vermedi. Nenesinin

Çalışma odasında gördüğüm, köpek kapısını kullanan iki rakundan bahsettim. Sağırlaşmıştı sanki. “Nasılsın?” dedim.

Yemekle uğraşmayan tek kedi, Ay, kucağındaydı. “Böbür-lenmiyorum,” dedi. Sesi gittikçe kötüleşiyordu; akciğer kanse-riymiş, boynundaki bir delikten çıkıyormuş gibiydi. “Yatıyorum ben,” dedi. Ay’ı öpüp mama çanağının önüne bıraktı. Yardımımı reddederek merdivene davrandı. Her basamakta, başı önde, kâbus gören bir uyurgezermişçesine durakladı. Gözden kayboldu; ardından odasının kapısının açılıp kapanışını, kilitlenişini duydum. Eve, ölüsüne ve canlısına kiliselere layık bir sessizlik çöktü ve içimde vicdan azabı kımıldanmaya başladı.

XVIII

Bütün gün ve gece uyudum ki çok şaşırtıcıydı çünkü geldiğimizde nenemden başka hiçbir şey düşünemiyordum. Bacaklarım halsizdi ve kapıyı kapadığımda bir titreme başladı. Yorganları kafama çektim; uyusun diye kafesi örtülen kuşlar gibiydim. Paniğe kapıldım; sürekli tuhaf sesler, yaklaşan ayak sesleri, zorla açılan pencere sesi gibi sesler duyacağımı zannediyordum. Ya da oksijensizlikten bayılacağımı. Ama azıcık aralık açıp kafamı yastığa koyduğum anda uyuyakaldım. Neden? Nile'in yanında kendimi güvende hissettiğim için mi?

Rüyamda nenemi gördüm, parmağını sallayarak üzülmememi, vaktinin geldiğini ve Nile'in bana bakacağını söyledi. Evleneceğimizi mi kastetti? Neyse, rüyaydı zaten.

Sonra başka şeyler düşünmeye başladım. Ayıları ve özellikle bir ayıyı. Bir de Baz'ın karnımı balık gibi yarmasını ve geyik gibi böğürüşümü. Kalkıp tuvalete koştum ve Nile duymasın diye musluğu açıp kustum. Oturdum ve bir kez daha şiddetle titremeye başladım. Klozet bile takırdadı titrememden.

"Bir daha hiç uyuyamayacağım," diye düşündüm ve ardından kendimi başka bir rüyada, Noel Baba'yla konuşurken buldum. Dizine oturmuş, annemin fotoğrafımızı çekmesini beklerken kulağıma fısıldadı: "Bu sene listeme sadece uslu kızlar girecek." Lafaları kafamdan atamayınca kendimi uyanmaya zorladım ve yine yataktan kalktım. Öğle saatleriydi. Ertesi günün! Koridora, Nile'in hangi odaya yerleştiğine bakmaya çıktım. Tavan arasındaki eski hizmetçi odasının hemen altındaki evin en küçük ikinci odasını,

konuk odasını almıştı. Nenemin odasına yerleşebileceğini söylemiştim daha önce ve yerleşmediğine sevindim.

Nile yemeğe bana boncuklu paspasları hatırlatan lifli bir bitki hazırlamıştı. Yanında haşlanmış otlar ve beyaz bir şeyle, belki diş macunuyla karıştırılmış domates sosu vardı. Hepsini çaktırmadan döktükten sonra Nile film izlemek isteyip istemediğimi sordu. İstemem, işim var (hediye hazırlayacaktım ama söylemedim tabii) dememe rağmen ısrarına karşı koyamadım. Koca bir torba dolusu DVD'yi masaya saçtı. Kiralamamış, almış! Bazıları komeydi. Neşeleneyim diye herhalde. Teşekkür ettim ama içinde cüce bulunan bir şey seyretmeyeceğimi söyledim. Danny DeVito dâhil. Bazıları 'pul' filmleriydi: The Mandarin Mystery, Decalogue IX ve Charade. Paris'te çekilmiş ve başrollerini Cary Grant'le Audrey Hepburn'ün oynadığı Charade'ı seçtim. Film bitince Nile sonlara yakın bir sahneyi buldu ve herkesin peşinde koştuğu üç değerli pulun görüldüğü yerde dondurdu: 4 Şilinlik 1854 İsveç pulu, 1894 3 sentlik mavi Hawaii pulu ve hesapta dünyanın en değerli pulu sayılan Gazette Moldave. Filmde değerleri 85.000, 65.000 ve 100.000 dolardı.

Nile esas 3 şilinlik 1855 pulunun değerli olduğunu söyledi. Renginde hata varmış; matbaacı yeşil yerine sarı basmış. Bu puldan sadece bir tane bulunmuş. İsveçli bir oğlan, dedesinin koleksiyonunu karıştırırken bulmuş. 1996'da 2,3 milyon dolara satılmış. Dünyadaki en değerli pul oymuş.

1894 3 sentlik mavi Hawaii puluna gelince: Nile, esas 1851 2 sentlik pulun değerli olduğunu, hasarsızlarının 750.000 dolar civarında ettiğini söyledi. 1892'de bu pula sahip biri (Gaston Leorux) pul uğruna başka bir koleksiyoncu (Hector Giroux) tarafından öldürülmüşmüş. Bunları not aldım. Hafızam iyidir ama o kadar da değil.

"Gazette Moldave"ye gelince: Nile, öyle bir pulun var olmadığını söyledi.

Kucağımda Merkür, bir yanımda Kuyruklu yıldız, diğer yanımda Ay, kutusundan gevrek atıştırırken Nile filmle ilgili ilginç şeyler anlattı. Oyuncular konusunda. Dediğine göre Cary Grant yaş farkından endişelendiğinden (25'ten fazla; benle Nile arasındakinden fazla!) yazılanın tersine Hepburn'ün canlandırdığı karakterin kendisinin peşinde koşmasında ısrar etmiş. İyi fikir çünkü sübyancı meselesini ortadan kaldırıyor. Neden bunu söylüyorum peki? Çünkü bana fikir verdi: biraz çatlak gerçi ama Nile'in peşinden koşacağım ve böylece sübyancı meselesi ortadan kalkacak.

Audrey Hepburn gibi güzel değilim, o yüzden Jane Eyre olacağım. Jane de benim gibi sıradandı. Yetimdi ve evden kaçmıştı. Nile da Rochester olacak: yaşlı, zengin, mağrur, alaycı, dengesiz ve marazi. Tabii benle tanıştıktan sonra maraziliği kalmayacak. Nile'in eski sevgilisi de Rochester'ın karısı gibi çatlak. Dönmeyecek ona. Sonra bir süreliğine ayrılacağız ve rüyalarımda Nile'in bana seslendiğini duyacağım ve sonunda onu bulduğumda kör olmuş olacak. Ama sonra tek gözü azıcık görmeye başlayacak ve kollarına verildiğinde çocuğunu görebilecek...

Devam edeceğim. Kar küreme aracının sesi mi bu?

XIX

Céleste ilk gün ölü gibi uyudu ama sonraki iki gün bayağı Cuyanık kaldı sanki. Sabahın erken saatlerinde odasında yahut Ofelya gibi koridorda dolaştığını duydum. Hiç lafını etmemesine rağmen gece vakti duyduklarımı duyduğundan eminim: kilise yolunda gidip gelen bir kar aracı, diğer ucunda hayaletler bulunan ve çalıp duran siyah telefon, kafalarına göre gıcırdayarak açılan kapılar...

Kapısını her çalışımda, “Gelme içeri!” diye tısladı. Rende nısalı hışırtılıydı sesi.

Çok geçmeden istemediği bir ağaç için Noel süsleri yaptığını keşfettim. En azından başta istememişti. Earl’ün verdiği bir tarife göre hazırladığım fesleğen ve kişniş soslu makarnadan ibaret basit öğle yemeğinden sonra, “Aptalca bir gelenek,” dedi. “Gencecik bir ağacı kesmek aptalca. Plastik ağaçlar da o kadar aptalca.” Ağzının etrafına bulaşmış salça, kan çanağı gözlerine uyuyordu. Mezarlıkta kesilip çürümeye bırakılmış halde bulduğumu söyleyince (daha uzun iki tanesi kesilip götürülmüştü) süslemenin anısına hoş bir hareket olacağına karar verdi.

“Mağazalar kapanmadan kedilere hediye alabilir misin?” dedi sonra. “Bana bir şey alma ama. Söz mü? Birkaç tane de mum...” Ardından topallayarak odasına gitti.

Bu seferlik ondan önce davranmıştım. Önceki sabah odasında kilitli otururken riske girip sıvışmış, iki düzine mum,

altı paket mama ve bir sürü kedi oyuncağı almıştım. Kara orman pastası, mikro-yeşiller, pembe şampanya da almıştım. Bir de Céleste için üç tane hediye.

“Gidip seni yalnız mı bırakayım?” diye seslendim ardından. “Kusura bakma, olmaz.”

Noel arifesi akşamı Céleste ağacı bir kısmı yeni yaptığı, bir kısmı eski Noellerden kalma rengârenk geyik, vaşak, kugar, ayı sansarı, ayı ve kuğu (her birinden bir çift) ile süslemeye koyuldu. Süslere kırmızı kurdeleler bağladığı kendi alçı dinazorlarından da ekledi. Melekler ve yıldız yoktu. Mumları yerleştirip yaktıktan sonra ağacın altına iki paketli kutu koydu.

“Tanrı’ya inanıyorsun, değil mi?” dedim.

“Evet. Tanrı’ya, Paskalya Tavşanı’na ve Diş Perisi’ne.”

“Ciddi sordum.”

“Ateşli ateistim ben. Nenem gibi.”

“E, o zaman niye Noel kutluyoruz? İsa’ya inanıyor musun peki?”

“Sen?”

Cevaplamadım.

“İki bin sene önce Yahudi bir baş belasını,” dedi, “huzuru bozduğu için götürdüklerinden hiç kuşku duymadım. Hatta bildim bileli azıcık sevmişimdir kendisini. Ama Tanrı’nın oğlu meselesi? Yok öyle şey.”

“Çünkü Tanrı yok...”

“Valla senin Tanrı neneme süper iyi baktı. Anneme de. Bana da. Eğlence için öldürülen hayvanlara da.”

“E, niye kutluyoruz o zaman?”

“Çünkü bu, pagan dönemlerin de bayramı. Mumlar, ışıklar hatta ağaçlar... Tümünden Hıristiyan değil.” Merdivenlere yöneldi. “Hemen dönerim.”

O odasındaiken hediyelerimi ağacın altına yerleştirdim ve içleri cevizle mandalina dolu iki Noel çorabı astım. Salonu çobanpüskülü dallarıyla donatsa mıydım? Noel arka planı isteğiyle perdeleri açtım. Gökte, alçaklarda mavili yeşilli ışık oyunları vardı. Güzeldi dünya.

Ateşi harlıyor, alevlerde yüzen balıklar görüyorken Céleste şaşaalı girişini yaptı. Merdivenden yavaşça, gözlüksüz, gözlerini kısıarak, sırtında yıpranmış siyah bir cüppe, altında bilaro masası yeşili dar pantolon ve ayaklarında çapraz bağcıklı, kısa çizmelerle indi. Siyah ruju ve maskarası olmasa ergen bir Victoria dönemi dudu derdim. Önümden geçip ağaca ilerlerken harika görüldüğünü söyledim.

Kirpiklerini titretti. “Amerika güzeli podyumda,” dedi.

Québec gelenekleri uyarınca hediyelerimizi tam gece yarısı açtık. Céleste gözlüğünü taktı ve paketlenmemiş hediyelerimi torbalarından ilgisiz pozlarda çıkardı. Bir pul albümü (istemmişti), kendi tarih öncesi hayvan pulları albümüm (çok beğendiğini vurgulamıştı), bir teleskop (istememişti) ve bir Jimi Hendrix derlemesi (bunu da). Teşekkür etti ama galiba hayal kırıklığına uğramıştı.

“Jimi Hendrix kimdir, biliyor musun?” dedim.

“Yok.”

Evde aldığı eğitimde inanılmaz bir boşluktu bu. “O...” Hendrix’i bir veya iki cümleyle nasıl tarif edebileceğimi bilemedim. “En büyük... E, göreceksin işte. O da senin gibi Kızılderili kanı taşıyordu.”

Benim hediyelerimse kendi özel koleksiyonundan çıkma, bol okunmuş iki kitaptı: Bertrand Russell’dan Neden Hırıstıyan Değilim ve J. M. Coetzee’den Hayvanların Yaşamı. İkisi de üstüne elle gümüş kuğular çizilmiş beyaz kâğıda sarılmıştı.

Bir de iki karton arasına yerleştirilmiş bir şey daha vardı. Bir çizim mi? Evet, tükenmezle çizilmiş bir portre. Bendenizin.

Gözlerim dikkatli gölgelemeler ve kendinden emin çizgilerde gezinirken, “Çok güzel,” dedim. “Artık başarılı bir estetik ameliyatta neye bakmam gerektiğini bileceğim.” İlk defa ‘normal’ bir insan çizimi yaptığını görüyordum. Genelde Bosch veya Bacon tarzı şekli bozuk yahut boynuzlu tipler çizirdi. Hayvanlarıysa daima gerçeğe uygun, güzel yapardı. “Teşekkür ederim.” Uzandım ve utangaçça sarıldım.

“Onu öylesine yaptım,” dedi. “Kâğıdın altına bak.”

Bir çizim daha vardı. Daha fazla zaman aldığı belliydi bunun: çalışma odasındaki fotoğrafa bakarak nenesiyle birlikte kendisini uçakta çizmişti. Her zaman gereksiz bulduğum foto-gerçekçi tarzdaydı. Şimdiye kadar gereksiz bulduğum...

“Teşekkürler... Bu... Müthiş. Gözüm gibi bakacak, saklayacağım.” Yüzleri, mavi beyaz uçağın ayrıntılarını, tekerleklerdeki küçük metal ‘kayakları’, donmuş gölün renklerini inceledim. “Bu... Kitaplar ve emeğin için teşekkür ederim.”

“Bir şey değil. Benim için onca şey yaptın.”

Gözüm hâlâ resimde, başımla evetledim.

“Buna epey önce başladım,” dedi. “Dün gece bitirdim.”

Komik ölçüde gurur verici portreye baktım tekrar. Gözyaşları işi bozmadan konuyu değiştirme gereği duydum. “Donmuş gölden uçak kalkabiliyor mu? Yoksa tekerleri boşuna dönüp duruyor mu? Ya da kayaklar mı kayıyor?”

“Yedi yaşındayken aynısını sormuştum neneme.” Normal. “O yaşta insan azıcık geri oluyor herhalde. Bir düşün bakalım.”

Eskiden iyi düşünürdüm ama galiba melekemi gittikçe paslandırmıştım. “Üç tahmin hakkım var mı?”

“Bir sürü insanın olayı kavrayamaması şaşırtıcı, Nile. Tekerleklerde sürtünme yok yahut yok sayılır. Uçağa, sürtünmeyi

azaltmak için takılıyorlar aslında. Uçağı onlar sürmüyor. Sadece uçak karnını yere sürtmesin diye varlar. Gövdenin parçaları sadece. Onun haricinde kalkışta herhangi bir güç uygulamıyorlar. Motorlar buzun üstündeki havayı kullanarak uçağı ileri itiyorlar ve uçak ileri hareket edebildiğı için kalkışı yapıyor. Belli bir hıza ulaştınca tabii.”

Tabii. Daha başka, nenesinin pilotluk deneyimi ve uçakla ilgili sorularım vardı ama Céleste kalkıp mutfağı gitti. Ben pembe şampanyayı açarken bir başka hediye paketiyle geldi.

“Aç,” dedi.

Yarı saydam kâğıt ve yamuk şekli nedeniyle ne olduğunu anladım ama elbette çaktırmadım. “Ne olabilir bu?” dedim. “Kravat iğnesi mi?” Kırmızı kurdeleyi çözdüm, beyaz kâğıt havluyu açtım.

“Neneme hediye edilmişti. Ama sana vermemi isterdi, biliyorum.”

Noel ağacı için minik lamba ararken mahzende görmüştüm. Avrupa’da barış sağlanana kadar düşmandan saklanan şaraplar misali gizli denebilecek bir göze yerleştirilmişti. Kutunun üstündeki etikette Абсинт Крисмас (Noel Apsenti) yazıyor ve Çekoslovakya’da yapılmış bir satranç turnuvasına işaret ediyordu. Tarih yoktu ama Sovyet döneminden kaldığı açıktı. Kadehleri, kaşığı ve çakmağıyla birlikte hazırlanmış bir hediye setiydi. Tam da içkiyi bırakmış bir alkoliğe lazım olmayan şeydi. Bir kez daha sarılarak, “Teşekkür ederim,” dedim. “Hep istemiştım böyle bir şey. Harika.”

“Hiç içmemiş miydin bundan?”

“Hayır,” diye yalan söyledim. “Ama hep istemişimdir. Alalım mı birer firt?”

“Sen iç,” dedi. “Kokusunu sevmiyorum. Anason... Ayı avcılarının yemlerini hatırlatıyor bana.”

Kendime güvenemedim; bir oturuşta şişeyi devireceğimden korkuyordum. Ya da bir devrilişte... Eskiden sabaha kadar kafa çekerdim. *Speed* aldım mı ne konuşmam bozulur ne de sarsaklaştırdım. Gerginliğim kalmazdı. Şişeyi aldım, gözden ve gönülden ırak tutma umuduyla mutfak dolabının en üst rafına yerleştirdim.

Geri döndüm, terlemeye başlamıştım; tiklerimi bastırmaya çalışarak pembe şampanyayı açıp ayrı takımlardan kalma iki uzun kadehi doldurdum. Pembe şampanyayı sevmezdim; idare edebilirdim. Kalkışı iyi, inişi berbattı.

Céleste ses telleri kokainden hissizleşmişçesine kısık bir sesle, “Hayatımda gördüğüm en güzel şişe,” dedi. Şişeyi aldı, ateşin ışığına tuttu. “Art Nouveau, değil? Bu çiçekler de anemon...”

Botanikte sıfırdım; omuz silktim.

“Şerefe kaldıralım,” dedi.

Bu şampanya şerefe kaldırmaya fazladır; duyguları bu tür şeylere karıştırırsan tadını bozarsın, derdi babam. Öldüğünden beri sesi içimde yankılanıyordu. Bazen geri-vokalde, bazen solodaydı.

“İyi fikir,” dedim. “İyi bir... Şerefe kaldırma cümlesi var mı bildiğin?”

“Gözlerinle iç bana. Ben de gözlerimle ant içeyim. Ya da kadehine bir öpücük bırak; hiç aramayayım şarap.”

“Bu...” Az daha ‘romantik’ diyecektim, vazgeçtim. “Ben Jonson’dan.”

“Tek bildiğim bu,” diyerek omuz silkti. “Var mı senin bildiğin.”

“Alkolün şerefine. Hayatın tüm dertlerinin sebebi ve çözümüne.”

“Kim demiş bunu?”

“Homer Simpson.” Kadeh tokuşturduk. “Mutlu Noeller.”

“Bildigin dillerde Mutlu Noeller desene.”

Durakladım. “*Joyeux Noel, Feliz Navidad, Frohe Weihnachten, Buon Natale, Feliz Natal, Χαρούγενα Χριστούγεννα, Şengdan kuayle.* Hepsi o kadar.”

“Pijamalı hasta yağız şoföre çabucak güvendi de. İspanyolca.”

Tereddüt ettim. “Kelimesi kelimesine mi yoksa İspanyol alfabesindeki tüm harfleri içeren eşdeğerini mi istiyorsun?”

“Kelimesi kelimesine çeviri... Yok, yok, eşdeğeri olsun.”

“*El vuloz murcielago hindu comia feliz cardillo y kiwi.*” Birkaç harf eksikti galiba ama bir tek bunu biliyordum.

“Peki. Almanca. Ama çeviri bu sefer.”

“*Der Patient mit dem Schlafanzug hat dem dunkelhäutigen Fahrer sofort vertraut.*”

“Yunanca.”

“*Ο άρρωστος με τις πιτζάμες εμπιστεύτηκε τον μελαμψό οδηγό αμέσως.*”

“İtalyanca.”

“*Pigiama paziente era rapidamente bruno fiducia conducente.*”

Gülümsedi. “Peki, o zaman şimdi de... Hayır. Bana çocukluğundan bahset.”

Çocukluk anılarım kısa ömürlüydü; kâğıt misali yanıp gitmişlerdi. “Bitirdiğimde anlatırım.”

“Yaşadığın yerlerdeki Noelleri anlat. Almanya mesela.”

Kutsal üçlü: içki, duygusallık, açgözlülük. “Çocukken kafam karışırdı. Her birinin adı farklı bir düzine Noel Baba vardı sanki. En eskisi, galiba orijinali, İsa’ya benzer, sarışın ve melek kanatlı bir çocuk... Sonra bölgesine göre Weinachtsmann, Aschenmann, Pelznickel, Boozenickel, Hans Trapp, Klaubauf, Krampus, Schmutzli vardı. Ha, bir de kızıl saçlı Ruprecht.”

Gülümsedi Céleste. “Ya Fransa? Québec’teki gibi miydi?”

“Québec’teki Noelleri bilmiyorum pek. Hatta hiç bilmiyorum. Sizde Noel baba mı var?”

Göz devirdi. “Amerika’daki gibi bizde.”

“Fransa’da da aşağı yukarı öyle. Noel Baba, Amerikalı Santa gibi ama Fransızlar geyiklerini de onun kadar önemli sayıyorlar. Noel arifesinde kapılarının önüne, ayakkabılarının içine geyikler için havuç koyuyorlar.”

“Yok canım! Uyduruyorsun!”

“Ciddiyim.”

“Sahi mi? Ayıp ya. Yani hayvanlara öyle bakmak... Sonra ne oluyor peki?”

“Noel Baba geyiklerin yiyeceklerini alıp yerine hediye bırakıyor. Yalnız iki defa geliyor. İlki 5 Aralık’ta, Aziz Nicolas yortusundan önce, ikinci kez 24’ünde.”

“Hep Paris’e gitmek istemişimdir,” dedi Céleste.

“Götürürüm belki bir gün.”

“Kaderimde olduğunu zannetmiyorum.”

“Niye? Falcı mısın sen?”

“O da doğru. E, seviyor muydun Paris’te yaşamayı?”

Hayatımın en güzel yıllarıydı ve çok iyi sayılmazlardı.
“Evet. Harikaydı.”

“Nasıl bir yer?”

“Kartpostallardaki gibi.”

“Yapma ya?”

“Ben oradayken mi? Kollarının altında baget ekmek taşıyan insanlar, bereli ihtiyarlar, fino gezdiren kadınlar, Art Nouveau metro girişleri, Seine kıyısı boyunca kitap tezgâhları, nehir tekneleri, kafelerde gazete okuyanlar, bir sürü skuter, bir

sürü kötü şoför, sıkışık trafik, akla ziyan meydanlar, daracık sokaklar, köpek kakaları, obez turistler—”

“Tamam, yeter. Ben de böyle şeyler düşünmüştüm.”

Şampanya devreye girdi, ateşin başında aynı anda iki ayrı şarkı söylemeye başladık. İkisi de Noel şarkısı değildi. Ben Brooklyn’in sevdiği ‘Çek, çek, çek kürekleri’ne başlayınca Céleste de nenesinin gözdesi, ‘Bana Eve Giden Yolu Göster’e girdi.

Sonra Céleste yurtdışında yaşarken öğrendiğim Noel şarkılarını sordu. ‘Biz Üç Kral’a başlamadan önce azıcık düşündüm. Önce Atina’daki Amerikan okulunda öğrendiğim standart hali:

*Biz Doğu’dan üç Kral,
Ağzımızda plastik bir sigar,
Doluymuş, patladı,
Şimdi yolumuz uzaklar.*

Ardından Fransa’da, Floridalı bir kızıdan öğrendiğim şekli:

*Biz Doğu’dan üç Kral,
Altımızda ucuz donlar,
Süper fantastik sıfır elastik
İki tanesi bir dolar...*

Sonra da Londra’da, sarhoş okul müdüründen:

*Biz Leicester’dan üç Kral,
Altımızda dantelli donlar
Çok berbat sıfır elastik
Pazarda iki peniye satıyorlar*

Ben söylerken Céleste gözlerinde, gittikçe sıyrıyormuşum gibi bir endişe hatta belki korkuyla baktı. Bunu görünce, yine ilk defa Londra'da dinlediğim, John Lennon'ın 'And So This Is Christmas'ını ciddiyetle söylemeye başladım. En az üç yerde melodiyi kaçırdım ve sözleri yanlış söyledim. Céleste her seferinde yeknesak bir sesle düzeltti ama şarkıya katılmadı. Beni şaşırtmaması gereken ama şaşırtan bir şey yaptı: kafasını çevirdi ve ağlamaya başladı. Şarkı yüzünden mi, dedim; hayır, dedi. Eski Noelleri mi hatırladın, neneni mi özledin, dedim; hayır, dedi. Gelecek Noelleri düşünüyormuş. Geleceğinde hiç Noel olmayacağını.

Benzer bir hisse ben de sahiptim. Geleceğin olmadığı, geleceğe açılan kapının kapatılıp kilitlendiği hissi. "Saçma. Tamamen saçma. Yarının ne getireceğini kim bilebilir?"

Elinin tersiyle yanağını sildi. "Doğu'dan üç bilge gelse zararı olmazdı şimdi."

"Bir bakayım şuna."

"Neye?"

"Elini uzat. Avucunu aç."

İsteksizce uzattı, tuttum. Hayat çizgisi kısacıktı. İşaret ettim. "Gördün mü? Biliyordum zaten. Doksanına kadar yaşayacaksın."

"Palavra."

"Tamam, doksanı görmezsin belki. Ama en az seksen."

Yavaşça kafasını salladı. Bir gözyaşını daha, bu sefer omzuyla sildi.

"İlk saldırıdan kurtuldun, değil mi? İkincisini de birlikte atlatacağız. Olursa üçüncüsünü de."

Gözleri yine dolunca kolumu tereddütle omzuna aldım ve etrafımızda mumlar ve ateş çıtırtılarıyla bir süre sessizce durduk.

Birden doğrularak, “Bana bir fıkra anlat,” dedi. “Güldür beni. Lütfen.”

Çaresizce tavana bakarak düşündüm. Her daim yapabildiğim pek az şeyden biri, Brooklyn’i güldürebilmekti. Hiç yapmadığımsa Céleste’i güldürmekti. Nekahet dönemi boyunca yaptığım hiçbir espriye, Brooklyn’in gözlerinden yaş getirenlere hiç gülmemişti.

“Sevmiyorsun ki benim esprilerimi. ‘Çocukça ve aptalca’ demiştin ayrıca.”

“Yok. Hoşuma gidiyorlardı. Cidden. Yalan söyledim. Ben...”

“Sen ne?”

“Şey işte... Kışkandım.”

“Kışkandın mı?”

“Evet çünkü hiç fıkra bilmiyorum. Hiç anlatmadım. Espri-den anlamam ben. Kime istersen sor. Nenem de anlamazdı. Ona çekmişim. Hayatımda hiç komik bir şey söylemedim ben.”

Hayatımda duyduğum en acıklı açıklamalardan biriydi bu. Her çocuk espri-den anlar; her çocuk başkalarını güldürmek ister. “İyi ama demin ‘Doğu’ dan üç bilge gelse zararı olmazdı şimdi,” dedin? Komikti işte.”

“Öyle mi?”

“Öyle.”

Céleste biraz düşündü. “Gülmedin ama.”

“E çünkü—”

“Nenem agelastikti. Ben de öyleyim.”

Ne demek istediğini düşündüm. Gelos, Yunanca gülmek demektir. O olumsuzluk için kullanılıyordu. “Yani sen...”

“Gülemiyorum. Ya da gülme eğilimim yok. Genlerim böyle.”

Gözlerim yerde, düşündüm. Yetenekli hatta dâhi çocuklardandı. Belki kimilerinin ödediği bedeldi bu. Mesela Newton’ın

hayatında sadece bir defa güldüğü (geometrinin ne işe yarayabileceği sorulduğunda) söylenirdi.

“Nenem sardunya yemeyi bile düşünmüştü. Bilir misin nedir?”

Başımla evetledim. *Herba Sardonia*, Sardes’ten³² gelme, ölümle sonuçlanan kasılgı gülme yol açan bir bitkiydi. Alaycı, küçümser, kötücül gülüş anlamındaki ‘sardonic’ bu bitkiden geliyordu. Dalga mı geçmişti nenesi?

“Beni güldürmeyecek miydin sen?” dedi Céleste.

Mahzun palyaço misali zorladım zihnimi. Düzgün espriler aradım. “P, e ve s noktalarından geçen doğruya ne denir?”

“Ne?”

“Pes doğrusu.” Gülümsemedi bile. Aklıma kötü kelime oyunlarından ötesi gelmiyordu. Bir daha denedim. “İnşaat yaparken sen kamyonu kullan, Leonardo da vinci.” İşe yaramıyordu. Bilmece denedim: “Küçük fıçı, içi dolu turşucuk?”

Gözlerini kısarak, “Küçük turşu fıçası mı?” dedi.

“Limon.”

“Başka sor.”

“Bir lamanın üstüne dal resmi çizersen ne olur?”

“Dalay Lama mı?”

“Dalay... Okulda bir şey öğrenmedin mi hiç?”

“Okula gitmedim dedim ya. Yani gitmedim sayılır.”

Evde eğitime gel. Yok, ne desem işe yaramayacaktı. Yaramıştı aslında bir bakıma. Ağlamıyordu artık.

İç çekti Céleste. Gözlüğünü indirip, “Tamam, sağ ol, Nile,” dedi. “Çok... Komikti hepsi. Yatayım artık ben.”

“Masal anlatmamı ister misin?”

32 Manisa yakınlarındaki tarihi Lidya kenti (ç.n.)

“On beş yaşımdayım ben.”

“On dörtsün sanıyordum.”

Kol saatimi çekip baktı. “Bir saat elli yedi dakika önce on beş oldum.”

“Ciddi misin? İsa’yla aynı gün mü doğmuşsun?”

Başıyla evetledi.

Yüzüne baktım. Herhalde bir çocuk için doğulacak en kötü günde doğmuştu. “Peki. Bir hediye borcum var sana o zaman.”

“Zahmet etme. Şimdiye dek kimse etmedi.”

Kadehimi kaldırdım. “Mutlu Noeller ve nice yaşlara.”

Kadeh tokuşturup son şampanya yudumlarımızı aldık. “Absentist açayım mı?” dedim. Daha on dördünde, hayır on beşindeydi, farkındaydım ama gece, iki kat özel bir geceydi artık.

“Yok, sağ ol.”

“Uykudan önce şiiri peki?”

“Ne zamandan beri yatma saatim var benim? Kim bana yat artık demiş acaba?”

“E ama... Yatayım artık dedin demin. Haydi, kalk o zaman.” Birden sesim babamınki gibi çıkıvermişti. “Haydi, bakalım. Doktorun emri.”

“Hayl Hitler.”

“Ve böyle dedim. İsteğim budur.”

Dil çıkardı bana. “Nenem istediğim zaman yatmama izin verirdi. Çocukların doğrusunu öğrenene kadar aptallık yapmaları gerektiğine inanırdı.”

Annem de öyle yapardı. Aşağı yukarı. “Ama ya çocuk, benim gibiye, hiç öğrenemezse?”

“İyi, şiir oku bakalım,” diye homurdandı. “Ama içinde ya benim gibi ya da kendimi özdeşleştirebileceği biri olsun.”

Céleste yatmaya hazırlanırken odama gidip yatağın altından spor çantamı çıkardım. Şiir kitabımı alıp sayfalarını karıştırdım. Zor olabilir, azıcık doğaçlama gerektirebilirdi. Ama alışkıyım öylesine. Brooklyn her gece masal ister, illa kedili olsun yoksa ağlarım, derdi. Epey uyarlama yapmıştım: Kedi ve Sihirli Fasulye Sırığı, Pamuk Prenses ve Yedi Kediler, Kedi ve Kaplumbağa, Kedili Köyün Kavalcısı...

Açık kapısını tıklattığımda Céleste yatmıştı. Gözleri kapalıydı ama uyumuyordu. Yastıkla boğuklaşmış bir sesle, “Buldun mu benim gibi karakter?” dedi.

“Zor o, Céleste. Senin gibisine milyonda bir rastlanır.”

Sırtüstü döndü, yorganı burnuna kadar çekti. “Yani, dünyada benim gibi altı bin beş yüzden fazla insan mı var?”

Ayak ucuna oturdum. “Dinle bakalım:

*Sırtlanlarla şakalaşıp bir de gözdağı verir
Kafasını sallayarak, yan bakan hayvanlara.
Hele bir keresinde çıkmış pençe pençeye,
Yürüyüşe yüreklensin diye bir ayıcıkla.*

*Adam sezince moral çöküntüsünü
Başladı anlatmaya şakrak sesiyle hemen
Kara güne sakladığı sevimli fıkraları
İnlemekteydi kız, bana mısın demeden.*

*Bilinirdi yavaşlığı şaka kavramadaki
Serüvene atılsanız böyle biriyle
Gemicikleri batmış gibi çeker içini
Asık suratla bakar cinas denen şeye.”³³*

33 Barış Pirhasan (1991) çevirisinden yazarın Lewis Carroll’ın orijinal şiirinde yaptığı değişikliklere göre uyarlanmıştır (ç.n.)

Céleste gülümsedi, şaşırdım. “Hah, işte ben. Uydurdun mu bunu?”

“Hayır. Lewis Carroll’ın *Köpan Açı*’ndan bu.”

“Hiç okumadım.”

Hangi çocuk Lewis Carroll okumamıştır? “Okumadın mı? Niye?”

“Sübyancıydı çünkü. Köpan ne?”

“Bir... Hayali bir yaratık.”

Esnemesini bastırdı. “Çakalların penislerinde kemik olmadığı biliyor musun?”

Bildiğim konular değildi. Brooklyn’le penis konusu hiç açılmamıştı. “Bilmiyordum...”

“Ondan başka sadece üç memelininkinde kemik yoktur. Zebra, kanguru ve... Tahmin et bakalım.”

“Pes ettim.”

“Seninkinde!”

Başım la evetledim.

“İnsanın erkeğinde!”

“Hı-hı. Başka şiir okuyayım mı?”

“Yüzün mü kızardı senin?”

“Hayır, canım! Niye kıvarsın? Çakal penisleri yüzünden mi? Bu sadece... Alkoldendir herhalde.”

“Yoko Ono penisim olsa sürekli gülerdim, demişti.”

“Alışyorsun zamanla.”

“Japon lokantalarında fok penisini 500 dolara sattıklarını biliyor muydun?”

Onu bilmiyordum ama bir milyon Çinlinin kaplan penisi yeme hayali kurduğunu biliyordum. Kitabı karıştırdım. “Hayır, bilmiyordum.”

“Penis büyütücü kullandın mı hiç?”

“Céleste...”

“Ciddi soruyorum. İşe yaramıyorlar, değil mi? Yani... Herkes öyle diyor.”

“Penis büyütücülere dair hiçbir bilgim yok. İşe yaramıyorlardır tahminen. İyi de bu konuya nereden—”

“Ahlakçı falan mısın sen?”

“Kim, ben mi?”

“Motosikletçilerle avcılarının, ganimet avcılarının yaklaşık yüzde sekseninin küçük penisli olduğu tahmin ediliyor. Küçük penisler olmasa motosikletliler veya avcılar olmazmış. İşe yarayan bir büyütücü icat edilse topluma fayda sağlar bence.”

Mantık açısından söylediği su götürmezdi elbette ama içimden konuyu uzatmak gelmedi. Sırf ergen bir kızla penis büyütücülerden bahsetmenin getirdiği rahatsızlıktan değildi. Cinsellik, yaşına bakmaksızın kimseyle konuşmamaya çalıştığım konulardandı. Günümüzdeki cinsellikten bahsetme saplantısını hiçbir zaman anlayamadım zaten. Konu açıldı mı, hele lafa argolar, sesli benzetmeler karıştı mı işin büyüğü ve gizemi ortadan kalkıyordu. Değil mi? Yere, parkelerden baş göstermiş bir çiviye takıldı bakışlarım. Evet, ahlâkçıydım galiba.

“Peki, tamam,” dedi Céleste. “Son bir şiir daha. Dur, bakayım şuna. Ben sana okuyayım bir tane.”

İlginç olacaktı: hangi şiiri seçecekti acaba? D. H. Lawrence’ın ‘Yılan’ını mı? Kitabın sayfalarını hızla tarayışı aklıma çocukken çok sevdiğim bir dizideki, hangisiydi hatırlamıyorum, karakterlerden birinin kitapları inanılmaz bir hızla okuyuşunu getirdi. Derleme kitabını geri verdi, dalgınca pence-reye baktı ve ezbere okudu:

*Gelip kilise bahçesine gece yarısı
Haykırır bir kedinin yabanı
Milyon yıllık nefret şarkısını
Sallarken kuyruğundaki yılanı.*

*Eğilir, bükülür ve zıplar
Ve kıvrık pençelerini açar
Cengel gecelerinin yıldızlarına
Ve harap şehirlere ve yasalara.*

*Kadim dünyanın yaratığı
Ve yaban kedileri klanı
Çatılara vurduğunda ayın kızılı
Duydukları öfkedir insana haykırdığı.*

Başını yastığa bıraktı. “Don Marquis,” diye mırıldandı ve ben daha ona veya yirmiye kadar sayamadan düşler âlemine daldı.

Dışarıdan gelen hafif bir gürültüyle pencereye gittim. Afrika kıtası şeklinde buz tutmuş camdan bakmaya çalıştım ama hiçbir şey göremedim. Hohladım, olmadı, pencereyi açtım. Çıtırtı üzerine camı kırdığımı zannettim ama ses pencereyi tutan buzdan geliyordu. Kafamı dışarı uzatınca boynuzu andıran bir şeyli bir gölge gördüm. Yaklaşık dört metre uzunluğunda, iki metre genişliğindeydi ve gözlerim karanlığa alışıkça bir gergedana dönüştü. Şekil ilk defa bir tüysüz maymun adam görüyormuşçasına homurdandı.

Gece görüş dürbünümle aşağı indiğimde gergedan şekli, belki yabancı kokusu aldığından, ta ana yola kadar uzaklaşmıştı. Durakladı. Yakut kırmızısı gözleri parıldadı ve yola daldı. Dürbünü ayarlayıp baktım: kırmızı bir spor arabaydı.

Ertesi sabah, Noel sabahı, vejetaryen kahvaltısına benzer bir şey yaptım. “Noel’de kızarmış leş yenmez,” dedi Céleste. “Kusura bakmazsan doğum günü pastası da.” Bunun üzerine bol tahıllı ekmek kızartıp üstüne ızgara bamya, tofu ve Earl’ün mikro-yeşillerinden koydum: maydanoz, dereotu ve adaçayı tohumu. Yanına da portakal kabuklu ahududu reçeli. Süs amacıyla bir de akçağaç keki. Céleste sırtında nenesinin yerde sürünen ve tütün kokan, soluk kırmızı, kuş, bulut ve bambu desenli kimonosuyla gözlerini ovuşturarak geldi. Oturdu, iki lokma alıp tabağını itti. Ama sütlü kahvemden iki fincan, üçer küp şeker atarak, içti.

“Sana söylesem iyi olacak galiba.”

“Neyi?”

“Aslında vejetaryen değilim ben.”

“Ama sorduğumda—”

“Nenem öyleydi. Ben değilim. Kırmızı et yemiyorum ben. Biliyorum, tutarsızlık. Ya da hak... İstersen hepsini yerim, dert değil.”

“Yemek pişirmeyi öğrenirsem mi?”

“Yaptıkça öğrenirsin. Ben şef yardımcılığı yaparım. Pasta alabilir miyim azıcık?”

Emirlerine kulak asmayıp melekli pasta yapmış, üstüne on beş mum yerleştirmiştim. Ama pastayı kırklı yıllardan beri içine ekmek konmamışa benzeyen bir tahta ekmek kutusuna saklamıştım. Kütük şekli verilen klasik Noel pastalarından da almıştım. Onu da torbasıyla birlikte buzdolabına saklamıştım. Hangisini kastediyordu?

“Pasta mı?” dedim. “Ne pastası?”

“Mumları üfler hatta dilek bile tutarım. Ama ‘İyi ki doğdun’ şarkısı söylemek yok, anlaştık mı?”

Her yerde yanan kibritlerden birini pantolonumun kenarında yakıp mumlara tutarken, “Sigaran yok mu acaba?” dedi Céleste. “Doğum günüm hatırına?”

“Yok. On beş yaşında bıraktım sigarayı.”

Céleste abartıyla kaş çatıp gönülsüzce mumları üfledi. Arından kaşık ve parmaklarıyla koca bir dilim kopardı. Babam görse nöbet geçirirdi.

“Görgü kurallarından anlamadığını söyleyen çıktı mı hiç?”

“Bir iki kişi.”

“Fark etmediysen yanına bıçak ve çatal—”

“Baksana!” dedi yanakları pasta kreması içinde. Masanın ucunda, belki ölmüş bir yoldaşını, belki düşmüş bir kırıntıyı sürüklemeye çalışan irice bir karıncayı işaret ediyordu. Yutkundu Céleste. “Gördüğüm en büyük karınca bu! Baksana!”

Eski sevgilim olsa hayvancığı çoktan ezmişti. İyi ama sahiden bir karınca mıydı bu? Kış uykusuna falan yatmıyor muydu karıncalar? “Hindistan’da daha büyüklerini gördüm ben,” dedim.

“Hindistan’a gittiğini söylememiştin.”

“Sana söylemediğim tonla şey var.”

“Neresinde kaldın?”

Karıncayı izliyorduk. “Orada burada... Janipur, Yeni Delhi, Rawalpindi... İslamabad,” diye aklıma gelenleri saydım.

Dönüp bana baktı. “Son ikisi Hindistan’da değil.”

“Biliyorum... Bölgenin genelini kastediyordum. Oradaki karıncalar atlardan büyüktür.”

“Saçmalama.”

“Doğru ama. Üzerlerine eyer bağlayıp kütük falan taşıyorlar. Ayrıca sırtlarında turist gezdiriyorlar.”

“Milyon yıl geçse inandırmazsın beni buna. Beş yaşında değilim ben.” Uzun, sadece buzdolabı motorunun devreye girişiyle bozulan bir sessizlikte karıncayı izlemeye devam ettik. “Yani... Karınca ailesinden mi o dediklerin? Evrim mi geçirmişler? Nasıl karınca onlar?”

Azıcık beklettim cevabımı. “Fil de diyorlar.”

Céleste aynı espriyi yaptığımda Brooklyn’in yaptığı gibi gülmek yerine elleri belinde göz devirdi. Ardından kaşığını omzuma indirdi, omzuma krema bulaştı. Niyeti o muydu, bilmiyorum.

Birden, gözlerinde bela çıkarmaya hazırlanır bakışlarla, “Eski sevgilinden bahsetsene,” dedi. Fincanını dikledi, dibinde kalan kahveden çok şekeri içti. “Sarışın mıydı?” Ağzını ve yanağını kimononun koluna sildi.

Omzumu temizledim. “Doğal olmayanından.”

“Zayıf mıydı?”

Başımla evetledim. Bağımlılığın, yiyeceklerin geçmişin anılarına karıştığı aşamasına varmıştı.

“İlk bakışta... Birlikte olacağınızı anlamış mıydın?”

Zehrini bilerek açmıştım ağzımı. Zehirli eti yutmuş, yeni-sine sulanan köpekler gibi arzulamıştım. “Sayılır.”

“Güzel miydi?”

Hem anneden hem babadan almıştı güzellik genlerini. Alıp gübreye katmıştı. “Güzel kadındır, doğru. Uyuşturucu sorunu var yalnız.”

“Benden çok daha güzeldir herhalde.”

“Şey... İki farklı tarzda...”

“Ay, tamam. O yüzden mi terk ettin peki? Uyuşturucu bağımlısı diye mi?”

Ölmeye yüz tutan ilişkilerde, kapkaranlık birlikteliklerde, biri nihayet harekete geçene kadar uzayıp giden ölümcül aşklarda uzmandım. Onla kalmamda korkaklığım kadar pervasızlığın da payı vardı. Ayıkken marazi, suskun ve sıkıcı, kafayı bulduğumdaysa enerjik ve eğlenceli olduğumu söylerdi. “Yok, benim de kötü alışkanlıklarım vardı.”

“Niye ayrıldınız peki?”

Ceninle birlikte beni de öldüren bir kürtaj yüzünden. “İşte... Oluyor öyle şeyler.”

“Seks nasıldı?”

Bu konuları konuşmak istemiyordum. Hele on dördündeki bir kızla. Ya da on beş. Ya da herhangi bir yaşta. Lafı değiştirdim. “Sen uyuşturucu kullanmıyorsun, değil mi?”

“Haftada kaç kere yapıyordunuz?”

Durduk yerde gelen soruya güldüm. Eski sevgilimle, aynı kafeste fazla kalınca çiftleşmek yerine birbirlerinin kafalarına vuran goriller gibiydik. “Haftada mı? Verebilecek kesirli cevabım yok maalesef.”

Céleste duraksadı, lafı başa sardı. “Elbette kullanıyorum uyuşturucu.”

“Bu yaşta? Ciddi misin? Yani... Arada ot, benzin koklama, öksürük şurubu falan mı?”

“Çocuk değilim ben, tamam mı? Benden küçük kürtaj yaptıran arkadaşlarım var.”

“Oy... Sen?”

“Tam sayılmaz.”

“O ne demek?”

“Bir şey demek değil. Kürtaj yaptırmadım işte.”

“Kokain kullanmıyorsun, değil mi?”

“Çok eski moda o. Yirminci yüzyıl.”

“Hiç başlama.”

“Kristal met içiyorum ben.”

“İçmiyorsun.”

“Buradaki tüm kızlar içer. Kilo almamanın en iyi yoludur. At binmek denir. Şeker gibi paketli gelir.”

Asit, hatırlıyordum, Bart Simpson şekilli, ekstazyse yunus çıkartmalı satılırdı. O zamanlar müdavimiydim; almak için ne gerekirse yapardım. Eh. Birini öldürmem için beş tane lazımsa, dört tane içerdim. “Valla ben buralardayken at binmek falan yok. Zararlı şeyler bunlar.”

“Peki, babacığım.”

“Kaça satıyorlar?”

“On ilâ on beş arası.”

“Gramı mı? Kokainden çok daha ucuzmuş.”

“Eroin kullandın mı peki?” dedi. “Amerika’da ne deniyordu ona?

E, beyaz, dinamit, kara katran, esmer şeker, çamur, bok, Jones...

“Hiç kullanmadım,” dedim. Ne denli uçurduğunu anlatmak istemiyordum. Zaten bilmediğini varsayıyordum.

“Tanrı’yla el sıkışmak gibiymiş, öyle diyorlar.”

Gözlerimi kırıştırdım. “Tanrı’ya inanmadığını zannediyordum.”

“Mecazen. Neden eroin dediklerini biliyor musun peki adına?”

“Yunanca kahraman veya savaşçıdan geliyor.”

“Biliyorum ama niye?”

“Niye mi kahraman kelimesinden türemiş? Herhalde... Yok, bilmiyorum.”

“Kullanınca kahramanlık sanrıları gösterdiği için.”

“Öyle mi? Ben o sanrıları viskiyle görüyorum.”

“Biliyorum.”

“Ya.”

Başıyla evetledi. “Hollandalı cesareti derler.”

“İçer misin sen?”

“Tabii.”

“Viski?”

“Tabii.”

“Hangi viskileri seviyorsun?”

“İskoç, İrlanda, çavdar ve burbon. Bu sırayla değil ama.”

“Single Malt?”

“Single, harman, kaçak... İlk yudumdan sonra kimin umurunda?”

Gülümsedim. Nenesi konuşuyordu sanki. Derken, niyeyse lafı Mayıs-Aralık aşklarına getirdi. Emma ve Mr. Knightley, Jane Eyre ve Rochester, Edgar Allan Poe ve on üç yaşındaki Virginia Clemm, Samuel de Camplain ve on iki yaşındaki Hélène Boullé, Marlon Brando ve Maria Schneider...

“Marlon Brando ve Maria Schneider mı? *Paris'te Son Tango*'yu mu kastediyorsun? O filmi izlemedin, değil mi?”

“İki kere izledim.”

Aman... Yaşlı biriyle mi ilişkisi vardı; konu oraya mı gidiyordu? “Yaşlı bir adamla ilişki falan yaşamıyorsun, değil mi?”

Kafa salladı; kâkülleri sağa sola sallandı.

“Peki hiç... Yani...”

“Yaşlı biriyle seks yaptım mı diye mi soruyorsun?”

Başıyla evetledim.

“Tabii. Şey... Senin kadar yaşlı değildi belki. Ama bir gün, nenemin uzak durmamı söylediği bir patikadan eve dönerken senin gibi yaşlı biri atladı üstüme. Garip, korkutucudan çok garipti. Bağırmaya başladı adam. İşte, tuzaklarını bozduğum için falan. Sonra beni kafakola aldı ve birden ön dişleri benimkilere çarptı. Sahici öpücük değildi... Islak diş ve dil ve tütün kokusu falan. Gülüp duruyordu. Bir insanın gülüşünde salya duymak çok iğrenç. Elleri de iğrençti. Sülük gibi yağlı parmaklar, leş gibi kapkara tırnaklar. Neyse işte fermuarını indirdi, gömleğimin düğmelerini koparmaya başladı. Gevşekti ama. Ben de 6H kurşunkalemimi boynuna batırdım. İki santim falan girmiştir. Boynunda kalemle patikanın ortasında öylece kalakaldı. Frankenstein gibi! Yanımda hep kalem taşıyım. Sert ve sivri uçlu. Birini burnundan beynine kadar kalem sokarak öldürebilirsin.”

Anlattıkları mızrak misali deliyordu bağrımı ama renk vermemeye çalıştım. “Sonra ne oldu peki? Ne yaptın?”

“Ne yaptım sence? Tavşan gibi kaçtım, ciğerlerim patlayana dek koştum.”

“Oy... Peki sonra... Yani sonrasında toparlanabildin mi?”

“Valla ben öyle sandım ama nenem hayır dedi. Psikoloji okumuştun, biliyorsun. İyiydim yani falan ama o aralar böyle... Patladım işte. Stresten yiyenlerden oldum. Bence bağlantısı yoktu çünkü yemeye daha önce başlamıştım. İşte ne zaman bunalsam kontrolü kaybedip abur cubur, özellikle mısır gevreklerini kutusundan falan yiyordum. Günde yirmi dört saat yemek geliyordu içimden. Earl’e bir sürü çeşidinden ısmarladım, gelince de hepsini nenemden sakladım. Ama bağlantılı değil. Öylesine anlatıyorum. Hormon veya salgı bezi sorunum falan var zannedersen diye. Stresten yiyorum, o kadar. Déry stres yapıyor bana. Oğulları da.”

“Déry sana saldıran adam mı?”

Céleste tırnağını dişlemekle yetindi.

“Söyle.”

“Uzun hikâye.”

“Özet geç.”

“Ne anlatayım?”

“Déry kimdir mesela.”

“Yaban hayatı görevlisi işte, tamam mı? Müfettiş Déry. Rüşvetçi pisliğin teki. O ve oğlu Jacques Jr. Öteki oğlu motosikletçi. Karşılaştınız... Kışları sarı Hummer'ıyla herkesin ödünü kopartmaya bayılır.”

“O salak mı? Ama onu tanımadığını—”

“Korkuyorum onlardan, tamam mı? Üçünden de. Ama nem hiç korkmuyordu. Müfettiş Déry'nin ofisine gitti ve kelayı bastı. Tam ne dedi bilmiyorum ama adam bir daha yakınım bile gelmedi. Oğulları da. Bana zahmete değmeyecek kadar şişko ve çirkinsin, suratın margarin kadar tatsız, senin yerini alacak kız çok, dedi. Haklıydı.”

“Haklı falan değil. Hiç öyle düşünme, doğru değil çünkü.”

“Herkes öyle söylüyor ama. Kız kuruluşuna giden çirkin minik kütüphaneci diyorlar. Minik demiyorlar tam. Kasabadaki Dandurand kardeşler gibi işte. Obez onlar.”

“Obez değilsin sen; alakan bile yok. Herkes yanılıyor, hem de çok. Ayrıca kütüphaneciler sıkı tiplerdir. Hem de ne sıkı. Kız kuruları da.”

“Tablo gibi değilim, orası kesin. Metamorfoz geçirmeyi uman kurtçuk gibiyim daha çok.”

“Genç kızların güzel kuğulara dönüştüğü yaştasın. Ya da yakınlarındasın.”

“Bu aralar Andersen'den Masallar'ı falan mı okudun sen?”

“Mesela gözlerin harika. Eşsiz.”

“Hı-hı, yeşiller. Çok mühim. Eşsiz sayılmazlar ayrıca. Anne of Green Gables, Jane Eyre, Ichabod Crane ve Pinokyo’nunkiler gibi.”

“Ama hepsi bir aradayken... Gerçekten özgünsün sen.”

“O ne demek şimdi?”

“Özgün bir şeyin güzelliği, güzelliğinin özgünlüğündedir.”

Zümrüt gözlerini devirdi Céleste. “Derin laf mı bu şimdi?”

“Bir araba reklamından. Demek istediğim, sen sıradan bir kız değilsin. Ayrıca çirkin falan da değilsin. Alakası yok. Herkes seni kıskanıyor bence. Herkesten akıllı olduğun için.”

“Akıllı olacağıma güzel olsaydım keşke.”

Üzülerek yere indirdim bakışlarımı. Güzel kadınlar, hayal gücünden yoksun erkekler içindir, demek istedim ama o an için Céleste’in duymak isteyeceği cümle bu değildi. “İkisi birden var sende,” dedim neşeyle. “Eşit oranda.”

Céleste gözlerini kapatarak başını öne eğdi. “Gencim diye yalan söyleyenı anlamayacağımı mı sanıyorsun? Ayaklı yalan makinesiyim ben.”

Beyaz yalanlar, derdi babam, daha koyularını getirir.

“Yalan söylemiyorum.”

“Söylüyorsun. Gözümü boyamaya çalışıyorsun.”

“Yok öyle bir şey.”

“Hem de nasıl var.”

“Hem de nasıl yok öyle bir şey.”

“Neden asılmadın bana öyleyse hiç?”

“Sana asılmak mı? Ciddi olamazsın. Sen... Kızım hatta torunum bile olacak yaştasın.” Hesapta zorlanınca duraksadım. “Çocuğum olsaydı...”

“Sen on beşinde, çocuğun on dördünde çocuk yapsaydınız.”

“Hah, işte.”

“Bence Parisli kadınlara alıştığın için... Kafelerde yahut Champs Elysées’de veya Seine kıyısındaki kitap tezgâhlarından birinde ya da meşhur bir köprüde tanıştığın, timsah derisi çantalarından Gitanes sigarası çıkaran anoreksik sosyete kadınları, zengin dullar...”

Gülmeyi bırak, gülümsememeye bile kararlıydım. “Başka nerelerde mesela?”

“Louvre’da ya da Lüksemburg Bahçeleri’nde veya Dôme’da yahut Récamier’de, küçük şapka veya fular takan ve taktıklarının hepsi...”

Bekledim.

“...şık logolu...”

Söylediklerini ciddiye aldığımı göstermek için kaş çattım.

“Güleyim deme bak.”

“Gülmüyorum.”

“Sigara istiyorum, Nile. Şimdi. İşkence ediyorsun bana. Bir karton Gitanes istiyorum. Veya Gauloises. Eski sevgililerinin içtiği türlerden.”

“Paris’teki sevgililerim, daha doğrusu tek sevgilim, sigara içmezdi.”

“Hah! Güldürme beni. Paris’teki kadınların hepsi sigara içer.”

Üstünde durmadım.

İç çekti Céleste. “Yani çirkin ve şişkoyum diye mi asılıyorsun bana? Dişlerim çarpık, gözlerim kan çanağı ve vücudumda anatomi derslerindeki kadavralardan daha çok kesik var diye mi?”

Kafam çorbaya dönmüş, dilim bağlanmış, düşüncelerimi yoldan çıkaran bir baş ağrısıyla kalkıp volta atmaya başladım. Sükût değil, düşüncelilik altındı. “Tekrar söylüyorum, çirkin

değilsin sen. Dişlerinse... Eksantrik. Ki o da iyi bir şey; seni farklı, ilgi çekici kılıyor.”

“Eksantrik? İlgi çekici?”

“Evet. Ayrıca aşırı kilolu değilsin?”

“Neyim peki? Balıketi mi?”

“O bile değil. Artık.” Epey kilo vermişti. Bereleri iyileştikçe, saçları uzadıkça, teni rengini kazandıkça güzelleşiyordu.

“Nenemle bana ne derlerdi, biliyor musun? On-ton ve ton-ton. Balınayla yavru su aygırı.”

“Balınalarla su aygırlarının nesi kötü? Şahane hayvanlar işte.”

“Ha, iltifattı yani hepsi... Ne salağım!”

“Son bir ayda on iki on üç kilo vermişsinizdir. Belki daha fazla.”

“A, iyi, kitap yazarım belki. Bir Ayda Nasıl On Kilo verilir: Ben Verdim, Siz de Verebilirsiniz!”

“Erkekler kapında kuyruk olacak, görürsün. Geleceğin bir Nobel adayıyla falan evlenirsin. Ya da sen aday olursun. İkinci diplomanı alıp evrensel alan teorisini falan bulduktan sonra. Ya da meşhur bir ressam olursun. Veya heykeltıraş. Yahut şair.”

“Olmayacağım öyle şeyler.”

“Olacaksın.”

“Olmayacağım.”

“Olacaksın.”

Öylece gitti bir süre. Brooklyn’le, Brooklyn sekiz yaşındayken yaptığımız sohbetler gibiydi.

“Niye evlenecekmişim?” dedi sonunda. “Arabam olsun, şişmanlayıp tembel çocuklar yetiştireyim diye mi?”

Haklı sayılırdı. “Herkes öyle olmuyor.”

“Evrensel alan teorisi ilgimi çekmiyor ayrıca.”

“Öyle mi? Ne çekiyor peki?”

“Hiçbir şey. Artık. O kadar akıllı da değilim, tamam mı? Hiç olmadım. Nenemin fikriydi o. Kendisi gibi akıllı olabileyim diye. Okuldan ve herkesten nefret ettiğim, kimse bana yanaşmadığı ve neden bahsettiklerini anlamadığım ve herkes şışkofobik olduğu için. Ben de hayvanlarla ilgilendim ve hayvanları kurtarmaya çalıştım ama çabalarım yüzünden nenem öldürüldü, ben az daha öldürölüyordum ve sıra sende ve artık sadece kendimi öldürmek istiyorum.”

Öğleden sonra, aklım duş başlığı kadar tıkanık, upuzun yıkandım. Su duş başlığından akıyor, resmen damlıyordu ve uygun sıcak soğuk karışımını yakalamak çok zordu. Céleste’i düşünürken altında, enstitüdeyken rüyalarım giren bir kelime, Sauberkeit³⁴ yazan yeşil bir haça karşı yıkanan bir çift el gördüm. Kurulanırken mutfak dolaplarının kapaklarının hızla kapanmalarından çıkan gürültü düşüncelerimi dağıttı, kelime ve haç yitip gitti. Havluyu belime sarıp sessiz adımlarla koridora çıktım, kapının ağzından içeri göz attım.

Céleste masadaydı. Önünde bir tas çorba, bir tabak bezelye ve litrelik bir Diyet Kola şişesi vardı. Elinde bir Count Chocula kutusu vardı. Kutunun üstündeki dişlek vampir, ekmek kızartıcının krom ayna yüzeyine bakıyordu. Céleste, herhalde vampir sesiyle, “Ne görüyorum burada?” dedi. “Bir açıdan güzel bir kız! Kimsenin kafasına kakılmayan bir açıdan. Herhalde zor bir hayat geçirmiş.” Kutuyu bıraktı, bir bisküvi aldı ve yemeyi yeni öğrenen bebekler gibi yaladı. Ardından sincap misali hızlı darbelerle kemirerek yedi.

34 Temizlik (Alm.) (ç.n.)

Çabuk adımlarla kapının önünden geçip merdivene yöneldiğimde dolu ağızla arkamdan seslendi: “Nile? Bir saniye konuşabilir miyiz? Nile?”

Geri dönüp mutfığa girdim. “Ne var?”

Ağızındakini yuttu. “Hâlâ hoşlanıyor musun benden?”

Hazırlıksız yakalamıştı. “Elbette,” dedim. “Niye sordun?”

“Hiç.”

Ne diyeceğimi bilemedim, başımla evetledim. “Peki. O zaman... Yemeğini bitir.” Merdivene döndüm.

“Beni bırakmayacaksın, değil mi?”

“Elbette bırakmayacağım.”

“Beni kaçırdın, pardon, kurtardın ve başına kaldım, değil mi?”

“Eh.”

“Ciddi değildim... Yani... Akıllı olmamam ve kendimi öldürmek istemem konularında ciddiydim ama diğer konularda değildim. Ben hiç...”

“Sen hiç ne?”

“Hiç alkol içmemiştim daha önce.”

“Hiç... Ama demiştin ki... Viski seviyorum demiştin.”

“Nenem seviyordu. Ben katlanamıyorum bile. Kristal met de içmedim hiç. Başka uyuşturucu da kullanmadım. On yaşında falan bir kere ot içtim, acayip paranoyaklaştım... Ağacın teki beni boğazlayacak sandım. Yaşlı biriyle veya genç biriyle hiç... Hiç kimseyle seks de yapmadım. Yalan söyledim, özür dilerim. Nenem en kötü üçüncü yanın, derdi.”

“İlk ikisi neler?”

“Neden bana asılmadığını sorduğum için de özür dilerim. Başka ne söyledim? Aptalca yani.”

“Aşağı yukarı bunlardı.”

“Aptalca şeyleri yok sayabiliriz, değil mi? Ya da en baştan alabilir miyiz?”

“Olur.”

“Her dediğime inanmıyorum.”

Başımınla onayladım.

“Arkadaş arkadaşları affeder, değil mi?”

“Eder.”

“Ben... Ördek gibi davranıyordum.”

“Ördek mi?”

“Dişi ördek... Dişi ördekler daima en yakınındaki erkeğe asılırlar. Yakınındaki düzgün sayılabilecek tek erkek sensin. Kusura bakmazsan...”

Dediğini düşünmeye çalıştım.

“Mahalle baskısı aslında,” dedi. “Gençlerin aşırı cinselleştirilmesi diye bir şey. Duymuşsundur.”

Duymak ne, daha yedisinde Shania Twain misali kırıtip saçını savuran, dokuzunda kaşlarını almaya başlayan, onunda çocuk boy tanga giyen Brooklyn’de bizzat görmüştüm. Biraz kitap okumaya veya ip atlamaya vakit ayırmasını önerme cüreti gösterdiğimde, ip atlamak ne demek, demişti.

“Reklamcıların kızların beyinlerini yıkamasını mı kastediyorsun?” dedim. “Cinselleştirilen piyasanın gittikçe daha küçükleri hedef almasını mı?”

Céleste bezelyelerini yiyeceğine çatal ucuyla tabağın kenarında yarıştıyordu. “Hepsi cinsel tektonik plakaların hareketiyle ilgili.”

Cinsel tektonik... “Ha, evet.”

“Ama erkeklerin zaman kaybı olduklarına karar verdim. Seksin de.”

“Doğru karar vermişsin.”

“Paketlenip satılmanın neye benzediğini anlıyorum. Karnımı donduruyor.”

Onayladım. Dâhiler cinsel konularda her daim sorun yaşamıştır.

“Hem, Aristo’nun dediği gibi, cinsel birleşme tüm hayvanlara hüznün verir.”

Onu nereden biliyormuş acaba Aristo? “Aristo mu okudun sen?”

“Arzuyla bağlantılı serbest düşünceyi de Spinoza’dan.”

Bilirmişçesine onayladım yine.

“Hayır, ne Aristo ne de Spinoza okudum. Sağdan soldan kapıp kullandığım laflar işte. Papağan gibi tekrarlıyorum.”

Abartıyor muydu yoksa kendini mi küçümsüyordu?

“Ama Nile, kızın değilim senin ben. Hiç öyle görme, tamam mı?”

“Peki. Vaftiz baban gibi olabilir miyim?”

Céleste elini, kesilmiş gibi bıraktı masaya. “Hep istediğim şey.” Kafasını yavaşça dirseğine yasladı. “Hayır.”

Tek çocuktum ve küçükken anneme hastaneden bana bir kız kardeş getirmesini söyleyip dururdum. “Ağabey nasıl? Kimsesiz, asi bir ağabey?”

Ağzında tuzlu çubuk, bezelyelerle dalgınca oynayarak düşündü biraz. “Bir noktaya kadar,” dedi sonunda tuzlu çubuğu dişlerinde çıtırdatarak. “Ha, gitmeden önce son bir şey daha söyleyecektim.”

İç çektim. “Ne?”

“Kilisede biri var.”

Noel diye kiliseye uğrayacaktım zaten ama yanıma tabanca almayı planlamamıştım. Yedi mermi şarjörde, sekizinci namluda. Tabanca taşımaya dair ilk dikkatimi çeken, melanetin feci ağırlığıydı. Namluya mermiyi nasıl süreceğimi, emniyetini nasıl kapatacağımı Céleste göstermişti. Şarjörü nasıl çıkaracağımı da. Geriye sadece tetiği çekmek kalıyordu galiba.

Céleste kilisenin arka kapısından girip çıkarken teleskobuyla kimi gördüğünden emin değildi. Aldırışsız bir vurguyla, kar maskesi takıyordu, demişti. Bir de uyku tulumu varmış elinde. Nasıl böyle sakın davranabiliyordu? Nenesi bir yerlere sakınleştirici mi saklamıştı?

Filmlerdeki gibi sırtımı duvara verip tabancayı kulağım hizasında tutarak kilisenin pencerelerinden birinden içeri iki defa, biri çarçabuk, diğeri uzun, baktım. İlkinde karanlıktan başka bir şey göremedim. İkincisinde iki soluk turuncu ışık gördüm. Derken hafif bir ses duydum. Bir melodi. Kulak kabarttım. ‘Sevgili Kral Wenceslas’ın melodisiydi. Bakışlarımı lojmana çevirince Céleste’in tavan arası penceresinden kafasını uzattığını gördüm. *Cesaret, cesaret göster. Hollanda tarzı değil.* Bir daha pencereden içeri göz attım. Turuncu ışıklar sönmüş, ıslık kesilmişti.

Bir elimde tabanca, diğerinde anahtarlarla arka kapıya giderken metalde gıcırdayan ahşap sesiyle irkildim. Zorlanan bir kapının sesi. Derken kapıdan siyah kar maskeli biri çıktı.

“Mr. Nightingale! Nasılsınız bugün bakalım? Tatilin keyfini çıkarıyor musunuz? Onca koşuşturmadan sonra biraz rahatlamak şart. Bana göre değil gerçi. Tatillerde bile çalışmam lazım yoksa aklımı kaçıırırım!” Yavaşça çıkardı maskesini.

Tabancayı çarçabuk cebime tıktım. Karşımdaki Myles Llewellyn’di. Kilisede karşılaştığımızda giydikleri, aşağı yukarı, üzerindeydi hâlâ: kırmızımsı yün gocuk, kırmızımsı eşofman

altı, seloteyle tutturulmuş bağciksız ayakkabılar üzerine geçirilmiş galoşlar... “İyiyim, Mr. Llewellyn ama...”

“Hemen durun! Myles deyin bana.”

“Ama bugün Boxing Day değil... Myles.”

“Değil mi? Buyur bakalım. Benim yaşımda günler deste iskambili misali karışmaya başlıyor işte. İskambil destesi demek istedim. Neyse. Zararı yok, yarın gelirim ben de. Aslında ne zaman isterseniz gelirim. Tabii fikrinizi değiştirmediniz ya da anlaşılmamızı unutmadıysanız.”

“Yok... Unutmadım.”

Arka kapıya yöneldi. Parmağını büküp gözlerini kısarak, “Gelin,” dedi. “Size planımı anlatayım. Vizyonumu...”

Kilisenin içi, karanlığa gözüm alıştıktan sonra tabii, ilk gördüğümdeki kadar boş ve sadeydi. Bırak sunağı, minberi veya haçı, oturacak tek bir sıra bile yoktu. Zemin bile çırılçıplaktı. Sunak halısı ve ahşap döşemeden geriye paslı çiviler ve sararmış zambak parçaları kalmıştı. Çatıdaki deliklerin ürünü donmuş su birikintileri de vardı. Kilise eşyasının muhafaza edildiği odanın kapısı önünde serilmiş bir uyku tulumuyla iki elektrik sobası, minber basamaklarındaysa aynı zamanda kasetçalar olduğunu öğreneceğim irice bir saatli radyo duruyordu.

Llewellyn bakışlarımı izleyerek, “Kusura bakmazsınız umarım,” dedi, “doğaçlama yer yapıyordum kendime. Sabah erkenden kalkıp işe girişebilmek için. Git gel kısmından kurtulayım demiştim. Gerçekleri kabullenmem gerekiyor: yaşıyım ve yedeklerden yiyemiyorum artık.”

Dışarıda herhangi bir araç görmemiştim. Nasıl buraya, bunca eşyayla gelebilmişti? İçeri nasıl girebilmişti peki? Anah-tarı mı vardı? “İçeri nasıl girdiniz, Mr. Llewellyn?”

Yanıt vermedi. Gülümseyerek yukarıyı işaret etti. “Şu ışıklara bakın. Bu rengi, herhalde tavus mavisi demek lazım, en

son Chartres'ta görmüştüm. Dünyadaki en güzel şeyler, aynı zamanda en lüzumsuz şeylerdir. Mesela tavuslar ve leylaklar. Ruskin demiş bunu. Ya da bu minvalde bir şey demiş işte.”

Vitraylı yan pencereleri ya da verdikleri adla ‘ışıkları’ işaret ediyordu. Çocukların attığı taşlarla veya canı sıkılan avcılarının mermileriyle parçalanmış, badanacıların boyanmayacak yerleri kapamada kullandığı bantlarla üstünkörü tamir edilmişlerdi. Birinde kollarında kuzusuyla Çoban İsa, diğerindeyse elinde kılıcı ve ayaklarının dibinde prangalı şeytanla Azize Davnet vardı. Mavi ışıkla parıldıyordu.

“Azize Davnet şu, değil mi?” dedim. Adı altında yazıyordu zaten.

Başıyla evetledi Llewellyn. “Esasen Azize Dymphna adıyla bilinir. Davnet, adının İrlanda’da söylenişidir.”

“Kimmiş peki?”

“Delilerin koruyucu azizesi.” Durakladı. “Ensest kurbanlarının, evden kaçan çocukların, vesaire. Bu pencere yüz yaşımdan fazladır. Neredeyse benle yaşıt. Tahminim Robert McCausland.”

“Yapan sanatçı mı?”

“Toronto’daki şirket. Kuzey Amerika’nın en eski vitray şirketi.”

Azizenin mahzun yüzüne yakından baktım. “O... Dymphna da deli miymiş?”

“Hayır. Babası deliymiş.”

Devam etmesini bekledim. “Kimmiş peki babası?”

“İrlandalı krallardan biri. Yedinci yüzyıl. Pagan. Karısı ölünce tüm ülkeyi hatta Avrupa’yı taramış. Yerini alacak birini, o kadar güzel birini bulmak için. Ama istediği gibi birini bulamamış ve... Derler ya, ‘dikkatini’ güzel kızına ‘çevirmiş.’ On dört yaşındaymış kızı. Babasından kurtulabilmek için

Belçika'ya kaçmış. Ama kral Geel'de izini bulmuş ve yine ret cevabı alınca öfkeden gözü dönmüş ve kızın kafasını kestirmiş.”

Oy... Doğru muydu bunlar yani? Tam soracaktım, tuhaf, papaya hasmış gibi bir hareketle kollarını kaldırdı.

“Bu projeye adım, kilise mimarisi tarihinde ölümsüzleşecek. Hayal gücünüz nasıldır, Mr. Nightingale?”

“İyidir. İyiden öte, kontrolden çıkmıştır hatta.”

“Dikdörtgen plan. Yüksek minber, çıkıntılı mihrap ve oda. Kuzey ve güney dikmelerindeki üçgen çatılarla belirlenen kanatlar. Gotik etkiler yani. Bakır levhalı çatı kaplamaları, çift kanatlı havalandırma. Mihrabın tavanı da aynı ama daha alçak. Batı dikmesinin taştan ikiz girişleri, üç dar penceresi ve çatısının tepesinde taştan bir haçı olacak. Çatıya kadar tüm pencerelerin etrafına işlenmiş taş çerçeveler. En tepeye NUNC ET IN HORA MORTIS NOSTRAE yazılacak. Mihrap tarafında üç dar pencere, iki kanatlı ve bir de gül penceresi. Doğu dikmesine taştan çan yeri ve yepyeni bir çan.”

Fena gitmiyordu şimdilik. Ama konuştukça takibi zorlaşıyordu. Bağlantılar ve çizgisel mantık dağılıyor ama her nasılsa, soyut resim veya mozaikmişçesine anlam kazanıyordu. Hatta güzeldi. Cümleleri aklımda haftalarca kaldı, çan misali çınladı.

“Katılmıyor musunuz?”

“Yok, hayır, ben... Şey, uzmanı değil—”

“Sistine Şapel'ine gelen tepkileri hatırlar mısınız? Ya da Dünya'nın yuvarlaklığının öne sürülüşüne? Size düşlerin eserini yapacağım, Mr. Nightingale. Titizimdir; ayrıntının gücüne inanırım. Bize şimdilik sadece bir tane merdiven, arkalıklı sandalye ve biraz ıvır zıvır lazım. Ayrıca Walmart modelini uygulayacağız: sendika yok, dert yok... Sadaka vermekle, para kazanmakla ilgimiz yok; işimiz hayatta kalmak. Elimde sadece bu kilise kaldı. Niye? Çünkü hayatımın aşkı beni otuz iki yılın

sonunda iki satırlık bir notla terk etti. Bu çalışmayı ücret talep etmeden yapacağım... İtiraz etmeyin. Hayır yazmaz lügatimde benim. Anlamını bile bilmem. Gözüme değer, kulağıma girer ama beynime ulaşmaz. Hayır, Mr. Nightingale, retlere sağırim ben! Kendimi meşe ve demirde ispatlamışımıdır. Sabanı aldım mı ardıma bakmam. Ama işte... Elini uzatıp 'Benim adım, Deborah' dedi. O asıldı bana. Labrador misali sakın, ilgisizdim. Dedim ki topu sahasına geri yollayayım... 'Selamlar, hanımefendi! Burası sizlere layık değil görünüyor!' Böyle şeylerden, aksandan falan etkilenir zannettim. Çok genç, çok güzeldi. Etkilerim zannettim... Bırakıp gitti beni! Daha genç bir adama! Emeklilik yaşımı çoktan geçmiştım. Kim bakardı bana artık? Yok, yok, sırf moralim düzelsin diye konuşmayın, Mr. Nightingale! Bu yaşında kimse istemez beni artık. Hurdaya çıktım. Bela işler bunlar. Hiç ellememek lazım. İdare ederim. Uzaklarda kalmış şeylere bakıp iç çekmenin faydası yok. İyileştirilemiyorsa yaşatmaya çalışmak lazım. Şu vitraya bakın... Faal kalmam şart. Ben asla yatmak istemeyen ve asla kalkmak istemeyen organizmalardanım. Müzik! Müziğimiz olmalı! Bir dakika... Evet. Evet, dinleyin. La-la-la-la. Bunu her duyuşumda içime açıklanamaz özlemler doluyor. Hatta hayatımı bu biçime bağlıyorum. Size de tavsiye ederim. Allegro, Andante, Vals, Allegro. Şimdi valsteyim ve hayatımı allegro con vivace'yle bitireceğim. Biliyorum, biraz dinozorum. Ama müzik hâlâ güzel. Ne rock'n'roll ne de hip hop aşabildi bunları. Her yerde bir sürü insan geçmişte yaşamak istiyor. Durup düşündüğünüzde ayıplayamazsınız hiçbirini. Hatalarımın bedelini ödemeye hazırım ama taksitle değil, tek seferde. Ailemle tüm bağlarımı kestim ben. Kör makasla. Şimdiyse içimdeki bahçeyi sürüyorum. Şunu dinleyin bir. Evet, biliyorum, ıslık çalamayacak kadar yaşlıyım; nefesim yetmiyor. Ama var ya, yaşlı görmüyorum kendimi. İçim öyle yani. Gençliğim hâlâ gelecek günlerimdeymiş gibi geliyor bana. Azıcık tombulluk,

araştırmalara göre, hayatı biraz uzatıyormuş. Geçende doktora ne kadar ömrümün kaldığını sordum. ‘Şöyle söyleyeyim,’ dedi, ‘ham muz alma bu aralar.’ Nasıl? Espri bana ait. Çoğu insan haddinden fazla yaşamıyor mu sizce de? Gelip yerleşiyor, sonra ölüyoruz. Dünya aslında bu işte. Kocaman bir tükeniş mekânı, öldükten sonra üye olunan bir tükeniş kulübü. Çok kalabalığımız zaten. Bir kaplanın kıymeti on bin insanın kine eşittir. Blake okuyun.”

İzleyen upuzun sessizliğe koşuşturan farelerin tıkırtıları, kedilerin mırıltıları ve Llewellyn’in hırıltıları eşlik etti.

“Sizden şikâyetim yok, Mr. Nightingale ama en iyisi yalnız kalmam şimdi. Zihin krallığıma çekileceğim. Yarın görüşürüz, değil mi?” Göz kırptı. “Aziz Stephen Günü’nde?”

Lojmana yemeğe hatta kalmaya davet ettim, reddetti. St-Nicolas Gölü’nde evim var benim, dedi. Çıktım, kapıyı kapadım ve ihtiyarı zihin krallığıyla baş başa bıraktım.

Gece kilisede ışık görmedik. Ertesi gün Mr. Llewellyn’i görmedik. Sonraki gün, hafta ve ay da. Bir daha hiç görmedim onu. Céleste gördü ama.

XX

Bugün 31 Aralık. Teleskobumla pencereden Laurentia'nın, dünyanın en yaşlı sıradağlarının karlı doruklarına bakıyorum. Batıdan gelenler veya Avrupalılara o kadar yüksek gelmeyebilirler ama dediğim gibi, bunlar en yaşlı dağlar.

Keşke zaman teleskobu gibi şeyler olsaydı ve ilk Avrupalılar geldiğinde, Algonquin Kızılderililerinin eviyken nasıl göründüklerini görebilseydim. Ormanlarındaki ağaçlar 30 ilâ 50, kimi yerde 80 metre, başka bir deyişle 12 ilâ 15 kat, kimi yerde 25 kat yüksekliğindeyken! İlk yerleşimciler (Fransızlar, İrlandalılar, İskoçlar ve Amerikalı çiftçiler) ormanları engel saymışlar. Ağaçları ot biçer gibi kesmişler hep. Bugün en yüksek ağaç ancak 4 kat kadar...

Laurentia dağlarının adı Aziz Lawrence'tan geliyor. Jacques Cartier körfeze 1534'ün 10 Ağustos'unda, bu azizin gününde varıldığı için. Ama Cartier sadece ufak bir koya Aziz Lawrence adını vermiş. Cartier'nin haritaları İspanyolcaya çevrilirken nehre Aziz Lawrence denmiş. Neden çevirmen adı değiştirmiş peki? Çünkü aziz, İspanya doğumluymuş.

Lawrence, Roma'da kilise mülkünden sorumluymuş ve 258'de, İmparator Valerian diğer memurların kafalarını kestirince Hazine-nadarlığa terfi etmiş. Ama Aziz Lawrence hazineyi koruyacağına millete dağıtmış. Kilisenin hazinelerini getirmesi söylenince körleri, kötürümleri ve hastaları getirmiş. "İşte kilisenin hazineleri," demiş. Latince demiştir herhalde. Bu yüzden ızgaraya yatırıp kızartmışlar adamı. Kızartılırken diğer tarafının çiğ kaldığını öne sürerek çevirmelerini istemiş. Aziz Lawrence bu yüzden kahkahanın azizidir.

Oturduğum yerin birkaç kilometre ötesinde, Bogs & Ravenwood Gölü'nün güneyinde Rivière du Diable³⁵ var. Laurentia Buzulu'nun yarattığı yaklaşık 70 kilometrelik bir vadiden geçiyor. Buzul yaklaşık 2000 metre yüksekliğindeymiş eskiden. Montreal hatta New York gibi gökdelenli şehirleri cüce bırakacak cinsten bir duvar. Bin yıl önce Nile'la buraların en yüksek yeri Binoche Dağı'nın tepesinde dursaydık ÇOK yukarılara, kuzeyin, İsviçre Alpleri'nden yüksek dağlarına bakardık.

Laurentia dağlarından ilk geçen insanlar muhtemelen o buzulun sonlarını görmüşlerdir. Weskariniler miydi? Montagnaisler miydi? Görmüşlerse bile gördüklerine dair bir kayıt bırakmamışlar. En azından henüz bulamadık.

Şimdi de Aziz Lawrence balinalarıyla ilgili bir hikâye anlatacağım. P.T. Barnum, Manhatta'daki akvaryum sirkine beyaz balina yakalamak için Québec'e bir sefer düzenlemiş. Otobiyografisinde şöyle yazmış: "Seferi başlattığım ve başarıyla sonlandırdığım için gurur duyduğumu itiraf etmeliyim. Müthiş bir maceraydı ve servetime binlerce dolar kattı. Balinalar kısa sürede öldüler gerçi." Bunun üzerine iki balina daha yakalamaları için adamlarını yollamış. Onlar da kısa sürede ölmüş.

Aziz Lawrence'a dökülen Saguenay Irmağı'nda eskiden 5000'den fazla beluga balinası yaşarmış (beluga, Rusça 'beyaz' demek). Balıkçılar balinaların balıkları yediğinden yakınmaya başlayınca Kanada hükümeti balina başına ödül koymuş. Teknelerden ateş etmeli av seferleri düzenlenmiş. Amerikalıların trenlerden buffalo vurmaları gibi. Balina nüfusu 500'e düşmüş.

Bugün bir Aziz Lawrence beluga balinası doğal nedenlerle öldüğünde, nehir kirliliği yüzünden yaşarken vücuduna topladıklarından dolayı zehirli atık sayılıyor.

35 Şeytan Irmağı (Fr.) (ç.n.)

Nile'a burada benle kalmaktan memnun olup olmadığını sordum. "Başım göğ'e eriyor," dedi. Gülümsedim. Çok hoşuma gitti. Özellikle olanlardan sonra. Bahane etmiyorum ama bundan sonra hiç roman okumamalı, bilimsel kitaplarla yetinmeliyim. Şampanya da içmemeliyim.

Nile'ın haberi yok ama Noel'de hediye ettiği CD'yi kulaklıkla dinliyorum. Nenem duysa hiç sevmezdi çünkü rock müziğinden nefret ederdi. Ben seviyorum. Çok. Üç şarkıyı dinliyorum sürekli: 'Foxy Lady', 'Purple Haze' ve 'All Along The Watchtower.' Nile'ın şiir kitabını da okuyorum çünkü itiraf etmek zorundayım, 15 yaşında olmama rağmen Lewis Carroll'ı seviyorum biraz. Bu şiiri çerçeve içine almış. Herhalde 'Çılgın Bahçıvan' Nile'a ÇOK benzediği içindir.

Bir fil gördüğünü sandı
Duvarda kaval çalan
Yine baktı, anladı ki
Mektupmuş karısından.

İnek gördüğünü sandı
Rafta, aman ne iyi
Yine baktı, anladı ki
Baldızının yeğeni.

Yılan gördüğünü sandı
Soru soran Yunanca
Yine baktı, anladı ki
Geçmiş gün, bir de baca.

Kâtip gördüğünü sandı
Oturduğu yerde güler
Yine baktı, anladı ki
Su aygırınımış meğer.

Fayton gördüğünü sandı
Atları birer karış

*Yine baktı, anladı ki
Başsız bir ayıcıkmış.*

*Martı gördüğünü sandı
Çevresinde lambanın
Yine baktı, anladı ki
Puluymuş geçen ayın.³⁶*

Zavallı Mr. Llewellyn. Aklımdan çıkmıyor. İyidir umarım.

*Sesim gitti gene. Ama galiba bu sefer geri gelmeyecekmiş
gibi bir his var içimde.*

*Devam edeceğim. Bilin bakalım kim geliyor? Neptün'den Nile
 Bir satranç tahtasının üstüne bir şişeyle iki şarap kadehi koy-
muş, garson gibi...*

36 Çılgın Bahçıvanın Türküsü, Lewis Carroll. Çeviri: Ülkü Tamer (ç.n.)

XXI

Yılbaşıydı. Neşe ve eğlence zamanıydı. Dolayısıyla satranç oynamayı önerdim. Elbette zorlamayacaktım. Sicilya savunmasıyla³⁷ başlayacak, esnek oynayacaktım. Açık verecektim gerekirse. İyileşmemiştii tam. Sarhoşken yaptıklarından utanıyordu; zavallılığın moralini iyice bozmak istemiyordum. Özellikle sesi yine gitmişken ve bir daha gelmeyeceğine inanıyorken.

Sırtında tişörtlerimden biriyle yatağına uzanmış, kapağında SADECE ÖLÜMÜMDEN SONRA OKUNABİLİR yazan defterine bir şeyler yazıyor veya çiziyordu. Ne zaman yanına gitsem hemen kapıyordu defteri. Gene kapadı. Kapağına daha küçük harflerle bir alt başlık eklemişti: NİLE NIGHTINGALE ASLA OKUYAMAZ.

Satranç bilip bilmediğini sorunca defterini açtı hoş bir at kafası çiziminin altına yazdı: *İyi misindir?*

Kesme kadehleri ve üzüm suyu dolu şişeyi yerleştirip soruyu düşündüm. Niye alçak gönüllü davranacaktım? “Şöyle söyleyeyim: ileri bilgisayar programları zor yeniyor beni.” Çocukken Baden-Baden’da babamla Blitz denen hızlı satrançtan oynardık. Parkta benden çok daha büyük satranççılarla da oynar, çoğunu yenerdim. “Peki, sen?”

Eliyle ‘eh işte’ işareti yaptı.

“Sık oynar mısın?”

37 Satrançta beyazın piyonunu e4’e sürerek oyunu açmasına karşı siyahın piyonunu c5’e sürmesiyle yapılan en gözde ve en başarılı hamle (ç.n.)

Arada. Nenemle.

“Yeniyor muydun hiç?”

Sonlara doğru, o... Yenmeme izin veriyordu herhalde.

“Belki sana bir iki numara öğretirim.”

Céleste, etiketinde uyku hali ve yargı zayıflığı gibi yan etkilerine dair uyarı yazan ses kaybı ilacı Voxangel’a uzandı. Bir yudum içti. *Kuşkusuz.*

Şahının önündeki piyonla yaptığı açılışın ardından, benden daha az insancıl kişileri kahkahadan çatlatacak türde bir hamleyle şahını ileri sürdü. Gelenekselliğe uzaklığın böylesi. Anaokulu çocuklarına yakışır bir açılış. “Şey... E... İyi bir strateji mi bu, bilemiyorum açıkçası.”

Olsun. Oynayalım.

“Bana uyar.”

Yorumlar eşliğinde bir düzine kadar hamlenin ardından, tam Sicilya savunmasında yaptığım şahsi çeşitlemeleri anlatırken mat oldum. Muhtemelen nenesinden öğrendiği, pedagojik meşguliyet türü bir tuzağa düştüğüm kesindi.

Bana kolaylık göstermene gerek yok. Kaybetmeye aldırmam.

Tahtaya baktım. Taşları baştan dizdim. Döndürüp siyahları bu sefer Céleste’e verdim. Şahımın önündeki piyonu iki kare ilerlettim. “Sende.”

Bu sefer, parmaklarımı yatağın kenarında tıkırdatarak, dizlerimi sallayarak, her hamleyi uzun uzun düşünerek oynadım. Şükür, saate karşı oynamıyorduk.

Céleste birden pervasız bir hamle yaparak vezirini korumasız bıraktı. Öyle kazanmak istemediğimden, “Vezirine dikkat et,” dedim.

İlacından bir yudum daha alıp *sende* yazdı.

E, madem öyle istiyor... “An gard!” diyerek atımı şah ve vezirine sürdüm. “Şah!”

Şahı kaçıncı hevesle saldırdım, vezirini tahtadan vura-
rak düşürdüm. Atımı filiyle aldı ve şah çekti. Şahımı çapraz
ilerletince filiyle kalemi aldı. Nasıl görememiştim? Neyse, sal-
dırmaya devam. Vezirimi sırtarak sürdüm ileri...

Hücumuma aldırmadı, hata yaptığını düşündüm. Alakasız
bir piyonu tek kare ilerletti. Umutsuzca bir çaba mıydı? Kat-
liama hazırlanarak kendi piyonumu öne sürdüm. Bir piyon
daha öne sürerek şahımı diğer filinin önüne attı. Üç hamle
sonra pes ettim.

Altı oyun daha oynadık. Céleste hamlelerini çarçabuk, ne-
redeyse düşünmeden, kaçınılmaz sonuca acımasızca ilerleyerek
yaptı. Garry Kasparov bir şempanzeye karşı oynuyordu sanki.
Son kareye getirdiği hiçbir piyona karşılık vezir almadı. Her
seferinde en sevdiği taşı, atı aldı. Bir seferinde iki atı zaten ol-
duğu için piyonu piyon bırakıp bırakamayacağını sordu hatta.
Hamle sırası bana geçtiğinde tahtaya bakmak yerine defterine
bir şeyler karaladı. Arada şöyle şekiller takıldı gözüme:

Ve şöyle şeyler:

Arada, dikkatimi dağıtmak amacıyla yaptığı kesindi, çu-
buk şekerleri kafasını geri atıp kılıç yutuyormuş gibi yedi. Ay-
rıca ıslıkla ‘Auld Lang Sang’ı çaldı ve alakasız sorular sordu.

Hangi güzel kuşun adı nahoştur?

“Bilmiyorum.”

Kukumav.

“Konsantre olmaya çalışıyorum.”

Hangi filmde bir kadınla bir adam satranç oynarken birbirlerine âşık olur?

“Pes.”

Hitchcock’un The Lodger’ında.

“Sende.”

Hitchcock’un göbek deliği yoktu, biliyor muydun?

Kafa salladım.

Ameliyatta dikmişler yanlışlıkla.

“Konsantre olmaya çalışıyorum.”

Hangi filmde bir adam, şeytanla satranç oynar?

“Céleste...”

Bergman’ın Yedinci Mühür filminde.

“Biliyordum onu.”

Okuduğun kitap nasıl?

“Hangi kitap?”

Kapaksız olan. Kırık Rüzgâr.

“Berbat.”

Siyahtaki filini tek kare ileri sürdü ve defterine *2 hamlede mat, yeni yılın kutlu olsun* yazdı.

Boşalan kadehlere tekrar meyve suyu koydum. Taşları bir daha dizdim. Karmaşık bir açılış planlıyordum, Céleste uyuyakaldı.

Üzerine battaniyeyi örterken yarı açık defterinde gözüme şu çizim çarptı.

Tamam, kabul. On beşindeki Céleste Jonquères, kırk dördündeki Nile Nightingale'den daha çabuk ve daha akıllı. Oynadığım tüm bilgisayarlardan daha çabuk ve daha akıllı. Tanrı'yla hem de Tanrı'ya fazladan vezir verip oynasa kazanır. Bir dahaki sefere iskambil oynayacağız.

XXII

*Tabiatlarından dolayı kadınlardan iyi satranççı çıkmaz.
Kadınlar mücadelecilerdir.*

—Garry Kasparov

Kimseye söylemediğim (Nile hariç) bir sır vereceğim şimdi: baykuştan çok papağanım ben. Aslında o kadar akıllı değilim. Akıllıların yazdıklarını okuyup hatırlıyorum sadece. Bildiğim diğer her şeye da hemen her şey, nenemden gelme.

Nenemin 1974 Nice Olimpiyatı'nda ve 1976'da Prag'da Kanada'yı temsil ettiğini Nile'a söylemem gerekirdi. İkisinde de şampiyon olamamıştı ama büyük usta unvanına sahipti.

Pul koleksiyoncusu olmayı düşünüyorum. Satranç oyunlarımızın ardından Nile bana müthiş bir Afgan satranç pulları seti gösterdi. Meraklı turşucu olduğumdan seti daha önce görmüş-tüm zaten. Ne kadar harika dediğimde istersem pulları bana verebileceğini söyledi. Hatta istersem koleksiyonunun tümünü alabilirdim! Hayır, dedim. Kibarlıktan dedim ama bence zaten dalga geçiyordu.

Dedesinin koleksiyonunda (şimdi kendi koleksiyonu) iki kıymetli pul varmış: 12 sentlik 1851 siyah Kanada pulu ve Avustralya'dan 1855 tarihli Tersine Kuğu pulu. Biri 125.000, diğeri 85.000 dolar değerindeymiş. Satmaya niyeti yokmuş ama.

Gene dediğine göre 2040'tan itibaren dolaşımda pul kalmayacakmış. Gazete ve kitap da. "Ben görmeyeceğim," dedi. "Ama sen göreceksin." Yanılıyor.

Puldan bahsetmişken bugün Kieslowski adlı Polonyalı bir yönetmenin 10 DVD'lik setinden, 10 Emir'i temel aldığı için başta kuşkuyla yaklaştığım bir 'pul' filmi daha seyrettik. Dokuzuncu film babalarının pul koleksiyonu kendilerine miras kalan iki kardeş hakkındaydı. Çok güzeldi ve aslında 9. Emir'i temel almıyordu ama komik yanı, Charade'la aynı konuyu kullanıyordu: bir gencin bilmeden 3 değerli pulu bir sürü değersiz pulla değiş tokuş etmesi.

Nile gene filmi geri sarıp pul sahnelerinde dondurdu ama bu sefer anlattıklarını dinlemedim. Ekranda görüntülerin terse akışını izlerken hayatta da bir geri sarma düğmesi olsa keşke, diye düşündüm. Bataklıktan gerisin geri fırladığımı, torbanın nenemin kafasından çıktığını, ayının rampadan aşağı değil yukarı gittiğini, Bazinet'nin mermilerinin tüfeğine geri girdiğini, Déry'nin üstümden kalktığını, penisinin içime girmediğini hayal ettim.

Son kısmı hiç kimseye, neneme bile söylememiştim.

Neden? Çünkü Déry, boynuna kurşun kalemimi saplamadan önce olanları birilerine söylersem oğullarıyla birlikte gelip nenemi öldüreceklerini söylemişti. Bana da hep birlikte tecavüz edeceklerini.

"Çok ilginç," dedim ve Nile, anlattıklarının tek kelimesini bile dinlemediğimi anladı.

Nile'la bugün intihardan bahsediyorduk. Konuyu o açtı. Herhalde önceki gece bahsettiğim için. Dedi ki bir tür intihar her gün oluyormuş. Kurbanlar bir şekilde ölmeye karar vermişçesine kimse'nin frene basmayı düşünmüyor görüldüğü yollarda bir sürü kaza oluyor, dedi. Demir yollarında insanlar, kaçacak tonla zamanları varken öylece oturuyormuş bir de. Neden anlatıyordu bunları bana? Annesinin başına geldiği için mi? Kazada öldüğünü söylemişti annesinin; ben de yani demir yoluna çıkıp trenin gelmesini mi bekledi, diye sordum. Hayır, dedi, annem kafatasının omurgadan ayrılması anlamına gelen 'iç kafa kopması'ndan öldü.

Arkadan gelen bir kamyon çarpmış arabasına.

XXIII

Satrançtan sonra, Céleste uyurken, çalışma odasında denk geldiğim, biri dâhi çocuklar, diğeri bir dâhi çocuğun nasıl yetiştirileceği hakkında iki kitabı karıştırdım. İkincisinin adı *Dâhi Yetiştirmek*'ti ve yazarı Dr. Laszlo Polgar, herhangi bir sağlıklı bebeği alıp bir dâhiye dönüştürebileceğini iddia ediyordu. Bunu kanıtlamak için kızlarını, sıradanlık fabrikaları saydığı okullara göndermeyip Macaristan'da, kendi apartman daire-sinde eğitmişti. Üç kızı da büyümüştü; ikisi satrançta büyük usta unvanını almış, dünya sıralamasının zirvesine oturmuştu.

Diğer, *L'Enfant Prodige* adlı kitabın yazarı, Céleste'in nenesi Dr. Dorothée Jonquères'di. Dediğine göre çoğu dâhinin ebeveyninden en az biri, dâhi çocuk yetiştirme takıntılı bir dâhi (yahut çatlak) çıkıyordu. Bu çocuklar genellikle içlerine kapanıyor, ya aşırı utangaç oluyor ya da doğrudan insanlardan korkuyordu. Ya da nefret ediyordu. Leonardo da Vinci daha çok genç yaştayken 'yiyecek çuvalları', 'hela dolduranlar' gibi terimlerle küçümsemişti insanları. Nietzsche gençliğinde insanlar için 'reziller ve beceriksizler' demişti. Çoğu dâhi çocuk ya genç ölüyor ya da intihara meylediyor ama öyle çocukları anlatan bir sürü hikâyedeki miyop, mahzun ve kitap meraklısı tiplere hiç benzemiyorlardı. Bununla birlikte Céleste, genç yaşta ölme meselesi dâhil, adeta rol oynarcasına miyop, mahzun ve kitap kurduydü.

Dr. Jonquères'den birkaç tarihi örnek:

İlk başyapıtlarını ergenlik çağında vermiş Caravaggio çok genç yaşta ölmemişti ama uyum sorunlarını erken yaşlarda çekmeye başlamıştı. 1600'de bir başka ressamı dövmekle suçlanmış, 1601'de bir askeri yaralamıştı. 1603'te bir başka ressamı dövdüğü için hapse atılmış, 1604'te bir garsonun suratına enginar fırlamakla suçlanmıştı. Aynı yıl Roma'da muhafızlara taş attığı için tutuklanmıştı. 1605'te silah kullanmaktan göz altına alınmış, iki ay sonraysa metresinin namusunu korumak için birini yaralayınca Roma'dan kaçmak zorunda kalmıştı. Caravaggio, 1606'da, bir tenis maçının sonucuna dair çıkan bir tartışmada bir adamı öldürmüştü.

Thomas Chatterton şiir kariyerine on birinde başlamış, on ikisinde şöhrete kavuşmuştu. Genç dâhi on yedi yaşında, 24 Ağustos 1770 günü arsenik içerek intihar etmişti.

Terence Judd klasik piyano kariyerine on iki yaşında, Londra Filarmoni Orkestrası'yla çalarak başlamıştı. Yirmi iki yaşında, 1979 Noel'inden bir gün önce kendini Beachy Head'den atmıştı.

Ian Curtis ergenliğinin sonlarında meşhur yeni dalga grubu Joy Division'ın solistiydi. 18 Mayıs 1980'de evinin mutfağında kendini astığında 23 yaşındaydı.

Olağanüstü yetenekli şarkıcı, gitarist ve besteci Kurt Cobain, 5 Nisan 1994'te bir çiftle beynini dağıtmıştı. Yirmi yedi yaşında.

Göründüğü kadarıyla üniversiteye erken girmek, Olimpik jimnastikçilerden çok daha fazla dâhiyi erken tükenişe itiyordu. Sufiah Salem, 2000 yılında, on dört yaşındayken üçüncü yıl bitirme sınavlarından sonra Cambridge Üniversitesi'nden kaçmıştı. Upuzun bir aramanın ardından polis tarafından bulunduğu aşırı baskı yaptıkları gerekçesiyle ailesini suçlamış, üniversiteyi bitirmemiş ve Hull'daki bir sıhhi tesisat firmasında yönetici asistanlığı işine girmişti.

Rita Lafferty 1999'da, on üç yaşında Oxford'u matematikçi diplomasıyla bitirmişti. Halen Amsterdam'da fahişelik yapıyordu.

Kitabın sonunda, Dr. Catherine Morris Cox'un yaptığı ve çocuklukları yeterince bilinen, belgelenmiş on altı meşhur adamın (kadın yok) modern bir IQ testinden kaç alacağına dair tahmin yürüten bir araştırma vardı.

Drake: 130	Luther: 170
Washington: 140	Kant: 175
Napolyon: 140	Da Vinci: 180
Lincoln: 150	Descartes: 180
Rembrandt: 155	Galileo: 185
Franklin: 160	Voltaire: 190
Mozart: 165	Newton: 190
Johnson: 165	Goethe: 210

Goethe'nin hemen altına, tanıdığım bir çocuk el yazısıyla bir kadın eklenmişti:

Dorothée Jonquères: 211.

Ertesi sabah, kitap kucağımda, herhangi bir hayvanın kükremesi yahut mağara adamı korkusu yüzünden değil, yanımda bir şeyin, çarşafa kefen misali sarınmış bir şeyin bana sürtünmesiyle irkilerek uyandım. Ay değildi çünkü Ay, ayaklarımın dibinde uyukluyordu. Çarşafı kaldırdım.

Yüzüstü yatağa yayılmış Céleste'ti sürtünen. Derin uykundaydı; hafif hırıldayarak soluyordu. Aldığım turkuaz kolye boynundaydı.

Kafamı kaldırıp aydınlığa baktım. Şafağın ışıkları camdan tembelce girmeden önce pervazı parıltatıyor, buza yeni bir şekil veriyordu. Bir yüzü andırıyordu verdiği şekil. Yo, hayır. Bu bir yüzdü! Ağaçkakan burunlu ve boğulmuş sıçan sakallı bir

yüz. Kar küreyici! Perdeler... Nasıl unutmuştum perdeleri? Yataktan fırladım, bakındım. Kimse yoktu.

Céleste gözlerini açtı ama kımıldamadı. Bir anlığına ölü gibi göründü; yüreğim ağzıma geldi.

Parlak yeşil gözlerini kırpıştırarak, “Uyuyamadım,” dedi. “Yatağına dön istersen?”

“Yok.”

“Haydi.” Elimi altından geçirdim ve belki alışkanlıktan, boynuma sarıldı. Kollarımda, battaniyesiyle birlikte, tüm ışıklarını açık bıraktığı odasına taşıdım.

Lojmana yerleştiğimizden beri seslenir, kötü rüya görüp korkar endişesiyle odamın kapısını açık tutuyordum. Ona da kapısı ve ışıkları açık yatmasını önermişim. Ne zaman korksa, uyuyamasa, kâbus görse beni çağırmasını söylemişim.

“Niye uyuyamıyorsun? Ağrın mı var?” Yatağa bıraktım, yanına oturdum.

“Yok. Ağrı kesiciler işe yarıyor. Var mı daha?”

“Niye uyuyamıyorsun öyleyse? Korkudan mı?”

“Uyuyamıyorum işte. Aklım kanguru gibi zıplayıp duruyor.”

“Ne düşünüyorsun peki?”

“Her şeyi. Sonunda içim geçince de kâbus görüp uyanıyorum. Yine düşünmeye başlıyorum.”

“Bataklığa atılmanla ilgili mi kâbuslar?”

Burnu ve yanağını kaşıdı. “Yok. Başka şeylerle ilgili.”

“Mesela?”

“Neneme olanlar... Kafeslerdeki ayılar... Kızgın yağa indirilen zavalılık... Sonra Déry. Gervais ve kar aracı... Unutuyordum, penceremden gördüm. Bir de kırmızı spor araba.”

Çevre yolunda veya kilise yolunda sinsice, farları kapalı dolanırken görmüştüm ben de onları tabii ama sözünü etmeme kararı almıştım.

“Balık gibi karnımın yarılması ve geyik misali... Neyse, boş ver.”

Kâbusları benimkiler kadar fenaydı.

“Yani başına gelenleri... Bıçaklanmayı mı kastediyorsun?”

Kafa salladı. “Senin kâbusların nasıldır?”

“Benim mi? Kâbus gördüğümü nereden çıkardın şimdi?”

“Geceleri ses çıkarıyorsun.”

“Nasıl?”

“Homurtular falan.”

“Tek heceli mağara adamı homurtuları mı?”

Gülümsedi. “Evet.”

“Mağara adamı ailemle konuşuyorumdur.” Dil tarihleme uzmanlarına bakılırsa 20.000 yıl önceki avcı-toplayıcılar, bugün kullandığımız kelimelerden birkaçını anlayabiliyorlardı. Tam yedi taneydi ve düşlerimde sürekli tekrarlıyordum: *Ben, kim, biz, sen, iki, üç ve beş.*

“Sahici kelimeler,” dedi Céleste. “Tekrarlıyorsun.”

Sınırlı aile içi sohbetlere yeterliydi bu kelimeler. “İki kâbusum var benim. Çeşitlemeleri de var. Birinde ben, karım ve çocuğum genelde tarih öncesi, bazen mitolojik hayvanlardan kaçıyoruz. Kaçışımız her seferinde dikdörtgen veya kare bir alanda, bir çıkmazda son buluyor. Öleceğimi anlıyorum. Karımla çocuğumun değil, benim öleceğimi.”

Babama anlattığımda endişelenecek yanı yok bunun, demişti. Herkesin gördüğü türden kötü rüyalar işte. Ama aynı kâbusları uyanıkken de gördüğümü söyleyince hemen Frankfurt'taki Doktor Neefe'dan (Nayfı diye okunuyor) randevu

almıştı. Doktor, bu sefer Almanca, “Gördüğün o hayvanlar,” demişti, “imge veya duygu yankıları. Görsel yoldan sabitleşmiş bir uyarının zihnine vurduğu damganın sinirsel izleri. Duygu yankılarının gücü veya kayboluşunun hızı bireylere göre değişir. Mekâna bağlı, bir mekânı tümüyle gözleme eğilimindeki kişilerde zayıf etkiler görülür. Sizin gibi mekândan bağımsız, seçici dikkat vasıtasıyla belli bir uyarı bağlamından ayrı görmeye meyilli kişilerdeyse Herr Nightingale, daha güçlü algısal etkiler olur ki bu şimdiki veya geçmiş psikotropik uyuşturucu kullanımıyla şiddetleri daha da artar.” Çocukluğumda çılgınca incelediğim, üzerlerine titrediğim pullar (tarih öncesi, mitolojik ve varlıkları kanıtlanmamış hayvanlara özel ilgim vardı) gelip musallat olmuşlardı sonunda. “Bir kere görülenin ebediyen zihinde kaldığı doğru mudur, Doktor Neefe?” Doktor parmaklarını çatmış, gülümsemişti. “Ja, in der Theorie.”

“Anlıyorum,” dedi Céleste.

“Hiç sanmam.”

“Pullardaki görüntülerden, değil mi? Çocukluğundan... Uyuşturucuların tetiklediği bir tür... Geçmişten görüntü parçaları gibi?”

Böyle şeylere, olağanüstü erken gelişmişliğe şimdiye alışmışımdır sanıyordum. Ağzım açık kaldı. “Eine kluge Analyse, Doktor.”

“Almanca bilmiyorum ama haklısın diyorsun galiba.”

“Sen de sanrılar gördüğün için mi çözdün derdimi?”

“Sanrı falan görmüyorum ben.”

“Görüyorsun.”

“Görmüyorum.”

“İnkâr ediyorsun.”

“Etmiyorum.”

“İşte, onu diyorum zaten.”

İç çekti. “Peki. Ne tür sanrılar görüyormuşum?”

“DBB. Dismorfik Beden Bozukluğu. Halk arasında ‘Hayali Çirkinlik Sendromu’ diye bilinir.”

Céleste düşündü biraz. “Sensin sanrılı. Öteki kâbusun ne peki?”

“İkincisi kısacık, çok basit ama sürekli tekrarlanıyor. Döngüsel. Bembeyaz bir evyede kocaman, metal bir kaşık. Musluğu açıyorum, su kaşıktan sekip yüzüme sıcıyor.”

Céleste gülümsedi hatta gülmeye yaklaştı. “Ama ben seni gerçek hayatta öyle gördüm! Hem de kaç kere!”

“Kaderimmiş. Kaçamıyorum.”

Güldü bu sefer. Kahkahayla hem de. Tamam, anladım şimdi, dedim içimden. Kelime oyunlarını boş ver. Agelastikleri kaba komedi koparıp gelastik yapıyormuş meğer.

Eliyle ağzını örterek, “Nasıl dönüp dolaşıp tarih öncesi hayvanları seçtin peki?” dedi. “Özel uzmanlık...” Sınıfta gülmeyi gizlemek için yapılan türde öksürerek eliyle başucundaki bir bardak suyu işaret etti. “Affedersin. Anlat sen...”

“Çocuklar arasında en gözde konudur. Açık arayla. En azından oğlanlar arasında. Aslında—”

Bir infilak daha. Burnundan su gelene kadar güldü bu sefer. “Affedersin, Nile. Cidden. Aslında bana... Kutuyu uzatır mısın?” Masasındaki kâğıt mendil kutusunu işaret ediyordu. “Sağ ol. Devam...”

“Nerede kalmıştım?”

Burnunu sildi. “Aslında, demiştin.”

“Ha... Aslında kadar fazla ülkenin pullarında dinazor kullanması şaşırtıcıdır.”

“Çocuklar veya ebeveynlerinin alacağını bildikleri için mi?”

Gözündeki yaşları sildi; gülmesini tutmaya çalışıyordu.

“Evet. Oradan mitolojik hayvanlara, sonra da soyu tükenmişlere geçtim.”

“Soyu tükenme tehlikesinde olanlar?”

“Onlara albüm yetmez.”

“Yani bu işle mi para kazanıyordun?”

“Hayır. Onlar aldığım pullardı. Hiç satmadım.”

“E para?”

“Genelde sahtelerinden.”

“Kalpazan mıydın yani? Suçlu çıkacağını biliyordum.”

“Sahte pul yapmadım. Satın aldım. Ünlülerini. Genelde çok ucuza. Sonra da çok pahalıya sattım.”

“Sahici diye mi?”

“Hayır, sahte diye.”

“Ne? Dur bakalım. Ne?”

“Sahte pulları sahici diye yutturmaya çalışanlardan alıyordum. Sahte olduklarını bildiğimi ama yine de alacağımı ve sahte pul sattıklarını polise falan bildirmeyeceğimi söylüyordum. Bu sayede genelde bedavaya yakın fiyatlara alıyordum.”

“Hâlâ anlamadım.”

“Sahte ve taklit pulların da koleksiyoncuları var. Bazı sahte pullar, orijinallerinden değerlidir. Mesela İtalya ve Fransa’da çalışmış Jean de Sperati veya Meksikalı Raoul de Thuin gibi ustaların yaptıkları. Her birinden epey numunem vardı. Zengin koleksiyoncular da bunları istiyordu.”

“Müthiş zekice! Şeytani! Baban ne dedi peki? Onaylıyor muydu?”

“Hayır. En azından başlarda. Avukatı Str-Ledger’den bir makale yollayınca fikri değışti. Bir de New York Times’tan. Satışlardan biriyle ilgiliydi.”

“New York Times’a mı çıktın yani? Pulların... Haber değeri taşıyacağı aklıma gelmezdi. Küçük inek öğrencilerin hobisi biliyordum sadece. Erkek öğrencilerin. Ne diyordu makalede?”

“Benle ilgili değildi. Posta pullarındaki yanlışlıklar, yazım hatalarıyla ilgiliydi ki o da ilgi alanımdaydı. Bill Gates’in kuzenine mi, karısının kuzenine mi ne hatırlamıyorum, ters basılmış bir uçak pulu satmıştım; adım ondan geçiyordu makalede. Altı basamaklı fiyata.”

“Sen kaç a almıştın?”

“Beş basamaklı fiyata.”

“Sahtekâr! Kapitalist dolandırıcı!”

“Annem de öyle demişti. Babasına çekmişmişim.”

“O da onaylamıyordu yani...”

“Hayır, başından itibaren destekledi. Beni pul işine başlatan, ilk albümümü alan annemdi. Ne ciddiye aldığımı görünce babasının koleksiyonunu verdi. Dünyadaki en hoş Fransız koloni koleksiyonlarından biridir.”

“Spor çantanda o mu var?”

“Yok, o... Bir kasada. Annemin verdiği albümü getirdim yanımda.”

“Neden?”

Çünkü o albüm bir hatıra defteri. Çünkü her pul beni mutlu olduğum günlere götürüyor. “Öylesine.”

“Ama niye pulları yanına... Ne ifade ediyor sana pullar?”

Ne mi? İptal edilen geziler... Geçmiş bir anın, geçmiş bir olayın kayıtları... “Pek düşünmem pulları... Hepsi geçmişte kaldı.”

“Niye o albümü getirdin öyleyse?”

Bir defasında koleksiyoncuların, manevi eksikliklerini maddi şeylerle kapatmaya çabaladıklarını okumuştum. “Sordun ya demin onu.”

“Yanıtlamadın.”

“Bir kez daha... Denemek için getirdim.”

“Neyi denemek için?”

Mutlu olmayı. “Yıllar önce psikoterapistim hobi edinmemi önermişti. Alkolden falan uzak durmam için. Aklım başımda kalsın diye. O yüzden getirdim. Bir daha denemek için.”

“Artık koleksiyoncu veya satıcı değil misin yani? Günün birinde... Öylece vazgeçtin mi?”

“Annem ölünce hemen her şeyden vazgeçtim.” O zamandan beri bir ayağım çukurdaydı ayrıca. Oğlanla ölüm arasında anne durur, derler.

“Alkol hariç.”

Sorguya son vermeyi düşündüm ama açıkçası, sorgulamak umurumda değildi. Céleste geçmişte çok az kişinin sorduğu soruları soruyordu. “Öyle.”

“Nasıl biriydi? Annen. Amerikalı mıydı?”

İşkoliğin tekine dayanabilmek için alkolikliğe sarılmış, güzel bir Fransızdı annem. “Hayır, Fransız’dı. Annem... Güzeldi. Yumuşacık, sevgi dolu bir kalbi vardı. Azıcık da deliydi.” Aile özelliği.

“Sevgilin? O nasıldı? Annen gibi miydi?”

“Uzaktan yakından alakası yoktu annemle.”

“Nasıl biriydi?”

“Fransız’dı. Güzeldi. Azıcık deliydi.”

Gülümsedi Céleste. “Ama yumuşacık, sevgi dolu bir kalbi yoktu.”

“Doğru.”

“Baban nasıldı? İyi biri miydi?”

Babama dair ne yazdığını görmek için tavana baktım. Görevi, görünüşe göre kendi üzerine saygınlık, oğlunun üzerineyse belirsizlik yığmaktı. Her ikisinde de haklıydı. “İyi adamdı. Kesinlikle. Hayattaki görevi... Çoktu. Her türden insanî ödül kazanmıştı.”

“Emekliye ayrılınca ne yaptı? Faal miydi?”

Anlaşıldığı kadarıyla açık artırma ve baloların şaşaasına, debdebesine bağımlı olmuştu. “Evet, çok çalışırdı. Hiç durmadı. New Jersey’de, Manhattan’da, diğer ilçelerde, Long Island’da, Westchester’da hasta çocuklar için pediatrik onkoloji enstitülerine bağış topladı. O tür şeyler işte.”

“Pediatrik onkoloji mi? Onun tek yaptığı kötü genleri aktarılın diye bebekleri kurtarmaktır. Darwin’in tam tersi.”

Vantrilok muydu yoksa nenesi mi konuşuyordu.

“Sana iyi davranır mıydı?”

“Elbette.” Ona kadar say. “Ya nenen sana?”

“Elbette.”

“Çok katı değil miydi? Zorlamıyor muydu seni?”

“İnsan kendini zorlayanı da sevebilir. Venus ve Serena Williams babalarını seviyorlardır. Herhalde.”

Aynı akşam, salonda, yayları bozulmuş bir koltukta huzurla oturduğum sırada kar başladı. Ay, kucağıma yayılmıştı; motoru rölantideydi. Kapaksız kitabım üzerinde açık duruyordu.

Céleste iki üç kediyle en üst kata, dik çatının altındaki, bir manga müfettişin bile bulamayacağı sığınağımsı tavan arasındaydı. Oraya varmak için holdeki bir eşya dolabına girmek, bir sürü kıyafetin arasından geçip ufak bir kapıyı bulmak ve

kapının açıldığı merdiveni tırmanmak gerekiyordu. Céleste tavan arasını duvardan duvara beyaz halı ve sümbül rengi duvar kâğıdıyla bezemiş, mobilya niyetine hasır bir sandalyeyle bir de yelesi yer paspasından, tek gözü bilye bir sallanan at koymuştu. Bazinet ve kaçak avcılık çetesiyle ilgili tüm fotoğraf, DVD, video ve mahkeme belgelerini duvarlardan birinin ardında, pembe yalıtım tabakasının içinde saklıyordu. Gervais'nin postalları ve lastik eldivenleri de oradaydı. Çivili bir levhayı açarak göstermişti bana hepsini. Niye? “Başıma bir şey gelirse,” demişti.

“Evi yakmalarından korkmuyor musun peki?”

“Korkuyorum.”

Acı soğuğa aldırmadan teleskobunu tavan arası penceresinden uzatıyor, saatlerce bakarak defterine takımyıldızları çiziyor ya da Dünya'ya çarpacağı söylenen Apophis asteroidini arıyordu.

Yeni evimden, bataklıkta şatomdan memnundum. Bayram dönemiydi ve arkama yaslanıp oturmak, dünya üzerinde huzur ve merhameti hissetmek istiyordum. Ya da yatıp gözlerimi yummak ve yeni yıla uyanmak... Kafamın içinde sürüp giden savaşı, zamanın tükendiğini, geleceğin uçurum misali yaklaştığını unutmak... Polis yakında, kayıp bir kız veya korucu ya da kayıp korucunun kimliğine bürünmemle ilgili sorular eşliğinde gelecekti. Çocuk Esirgeme ya da buralarda adı her neyse, ayrıca Alcine Bazinet de gelecekti...

Elimi usulca Ay'ın bağına koyarak soluk alıp verişini hissettim. Ardından çok uzaklardaki bir motosikleti andıran bir mırıltı duydu. Céleste'in dediğine göre kediler yüzden fazla değişik ses çıkarırken köpeklerde sadece on farklı ses varmış.

Üst kattaki Telefunken'den bir çocuk korosunun söylediği bir Noel şarkısı geliyordu:

*Kuşlar gitmişti, kıştı, yolladı
Ulu Manitu melek korolarını
Karşılarında soldu yıldızların ışığı
Avcılar duydular şarkılarını...*

Çocukluğumdan beri duymadığım ‘Huron Şarkısı’... Kafamı arkaya yasladım ve dinledim. 1974 civarı, Seine’e altı yüz kilometre mesafedeki tuğla bir hapishanenin, Fransa’daki okulumun görüntüleri...

“Ne müthiş bir şarkı! Hepinizin bildiği gibi, Kanada’nın koruyucu azizi Jean de Brébeuf tarafından yazılmış. Ama belki bilmiyorsunuzdur: Brébeuf’ün mezarı Ontario’da, Midland yakınlarındaki Şehitler Türbesi’ndedir. Anlatırken bile ürperiyorum: Aziz Brébeuf taşlanarak, bıçaklarla doğranarak, baltalar saplanarak, üzerine kaynar su dökülerek işkence edildikten sonra kazığa bağlanıp yakılarak öldürülmüştür. Cesur davrandığı ve acı çektiğini hiç belli etmediği için Iroquois Kızılderilileri kalbini çıkarıp yemişlerdir. Pekâlâ: sıradaki son Noel şarkımızı...”

Spikerin söyledikleri zihnimi kanlı bıçaklı, taş baltalı ve sökülen yürekli imgelerle doldurunca sıradaki şarkıyı anca yarısında fark edebildim. Bunu da bir çocuk korusu, belki aynı genç melekler söylüyordu ve yine geçmişe, bu sefer King’s College şapelindeki Dokuz Ders ve Şarkı’ya³⁸ götürdü:

*...Ama günah ve savaşın ıstırapıyla
Çok ama çok çekmişti dünya
Önüne serilmişti meleklerin
Feci hataları iki bin senenin
Ama insan insana savaşta
Kulak veren yoktu şarkılarına
Kessen gürültüyü ey savaşan insan
Meleklerin sevgi şarkılarını duysan.*

38 Noel’den sonra yapılması gelenekleşmiş, insanın cennetten kovuluşu, Mesih vadedi, İsa’nın doğuşu ve Yaratılış gibi temaların işlendiği Hristiyan ayini (ç.n.)

Mutfaktaki telefon, 'Aydınlık Bir Gece Yarısı Geldi'yi hunharca böldü. Ay tembelce kafasını kaldırdı; gözleri ıslanmış bozuk paralar gibi parılıyordu. Kediyle kitabı kucağımdan kaldırmadan önce yirmi kere çaldı belki...

"Açık veya kapalı hiçbir mecburiyet hissetmeden," dedi kaba bir bariton, "tercih ettiğiniz dinsel inanışın geleneklerine uygun ancak diğer kimselerin dinsel ve/veya dünyevi inanışlarına göre kutlamalarına, dinsel ve/veya dünyevi inanışlarına göre kutlamama tercihlerine saygı göstererek, toplumsal sorumluluk gösteren, bağımlılık yapmayan ve çevreye zarar vermeyen bir Noel kutlamanızı ve ayrıca finansal başarıyla, kişisel tatminle ve tıbbi olaylardan uzak, Hristiyanlarınkı dâhil genel kabul gören takvime uygun ancak diğer kültürlerin takvimlerine saygı gösteren bir Yeni Yıl geçirmenizi dilerim; lütfen kabul buyurunuz. İşbu dilekler, dileklerin yöneltildiği kişi ve/veya kişilerin ırkına, inancına, ten rengine, yaşına, bedensel sağlığına ve cinsel tercihlerine bakılmaksızın dilenmektedir."

Volpe'nin yüksek kalite nükte uğruna her yıl tekrarladığı resmi, sözde avukat usulü yeni yıl tebriği. "Sana da."

"Kıçın donuyor mu oralarda? Québec'te merkezi ısıtma var mı?"

Arkadan gelen şarkıyı duymak için durakladım bir an. Bobby Helms'ten 'Jingle Bell Rock' çalıyordu.

"Henüz yok," dedim. "Hava öyle soğuk ki dün ellerini kendi ceplerine sokmuş bir avukat bile gördüm."

Beşe kadar saydım. "Kanada'da gülüyorlar mı öyle esprilere? Hayatımda duyduğum en uyduruk avukat esprisiydi bu."

"Eh... Aklım bu aralar—"

"İyi haberlerim var."

"Eski sevgilim davadan vazgeçti."

"Yok, o kadar iyi değil. Ama iyi yine de. Hazır mısınız?"

“Hazırım.”

“Fransız yazarla yayıncısı davadan vazgeçti.”

Çok umurumdaydı. “Niyeymiş?”

“Bilmiyor musun cidden?”

Aşağı yukarı biliyordum. Kitap, süpermarketlerde bile zor yer bulacak kadar kötüydü. “Kitabı Walmart’ta gördüm.”

“*Ölümüne Tatil*, New York Times çok satanlar listesinde altıncı sırada! Doubleday cep kitabı haklarını satın aldı. Doubleday yahu! Coen kardeşlerden biri de sinema haklarını istemiş! Satıştan yüzde diye anlaşmıştın, değil mi?”

“Evet.”

“Ne kadar?”

“Amerika’da yüzde on beş. Diğer ülkelerde yüzde yirmi.”

“Nile, oğlum, var ya, dâhisin sen! Sözleşmeyi yolla bana. Sana ne borçlularsa alacağım. Son kuruşuna kadar!” Sözleri, ahizeyi boynuna sıkıştırmışçasına boğuklaştı birden.

“Ne dedin?” dedim.

“Her kuruşuna kadar, dedim.”

“Yok, ondan önce.”

“Sözleşmeyi yolla, dedim.”

“Ondan önce.”

“Dâhisin sen, dedim.”

“Bir daha söyle.”

“Dâhisin. Babana çekmişsin. Nasıl övünürdün senle! Ne severdi seni!”

Çöp kutusunun etrafında dönmeyi kestim, bir, iki, üç kalp atımı durakladım. “Ne yapardı ne?”

“Diğer hattan arıyorlar.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NOEL'DEN SONRA

***Mahvediyor kalbimi, bilmiyorum nasıl,
Artık ben...***

XXIV

On iki günlük Noel tatilini izleyen günler kendimi bildim bileli tatsız, kasvetli olagelmıştır. Haliyle Noel'i izleyen on üçüncü gün Québec taşrasında tatsız ve kasvetli olayların yaşanmaya başlaması şaşırtıcı değildi.

Aydınlık bir gece yarısı mezarlık tarafından motor gürültüleriyle geldi. Nenenin penceresinden baktım. Hepsi parlak siyah beş motorlu kızak art arda dizilmiş, motor bağırtıyordu. Askeri nizamdaymışçasına teker teker yoldan ayrılıp kar ve dizel dumanları püskürterek mezarlığa daldılar ve mezar taşları arasında zikzaklar çizerek ilerlediler. En arkadakinde iki kişi vardı ve arkasında, kar yüzünden tam seçilemeyen, şapka büyüklüğünde beyaz bir şey sürüklüyordu.

Araçlardan ikisi gruptan ayrılıp gölün etrafında, aksi yön-
lere sürüp adeta çarpışma rotasına girdiler. Öyle bir şans yoktu
tabii. Derken yavaşlayıp birbirlerine birkaç metre mesafede dur-
dular ve birden dönerek gölün üzerine atılıp arkadaşlarına yö-
neldiler. Şaşırdım. Bataklık ve göl buz tutmuştu ama bu ka-
dar ağırlığı kaldırabilirler miydi?

Kırılmadı buz.

Çok geçmeden beş araç bir çember halinde gruplaştı. Eğlen-
celerini bitirmelerini, çekip gitmelerini umuyordum ama mo-
tor kapatıp araçlardan indiler. Kısa sessizliği, müzik, Québec
gotik-metaline müzik denirse tabii, bozdu. Motorlu kızaklarda

ses sistemi mi vardı yani? Çok geçmeden kocaman bir ateş yakıldı, gece aydınlandı.

Gece görüş dürbünümle ne sürüklediklerini seçmeye çalıştım. İlk odaklandığım nesne pille çalışan gümüşî bir CD çalar, ikincisiyse on metre kadar ötesindeki beyaz bereli adamdı. Bir mezar taşının başına gidip alkışlarla pantolonunu indirdi ve taş bir meleği idrarıyla suladı. Ardından bir elektrikli testere sesi geldi. Adamın neyi keseceğini anlamam için gece görüş dürbününe gerek yoktu: kendi dedesinden çok önce doğmuş, nadir bulunan bir akçam...

“Céleste! Céleste!”

Odasının kapısı açıldı. “Gördüm,” dedi. Sakindi.

“Tavan arasına! Hemen! Çıkma sakın! Tabancayla şok tabancasını da al yanına!”

“Nereye? Ne yapacaksın?”

“Bilmiyorum.”

“Gitme, Nile. İstedikleri o zaten. Çıkarsan seni vurur, av kazası derler.”

Basamakları dörder atlayarak mutfığa daldım, telefonu kaptım. 122’yi tuşlayıp kapattım. 122 Fransa’daki acil numarasıydı. Aklım yerinde değildi. 911’i tuşlayacaktım, çevir sesi gelmedi. Hatları mı kesmişlerdi? Tekrar yukarı koştum, odamın dolabındaki parkayı askıdan aldım. Durakladım. Sırtıma geçirdim. Tüfeği almalı mıydım? Nasıl kullanacağımı bile bilmiyordum. Aldım. Feneri de aldım.

Nefes nefese aşağı indim, durup soluklandım. Yavaşça on bire kadar saydım. Noel apsantinden iki koca yudum aldım.

“Müziği kapa!” İngilizce bağırdım önce. Ardından Fransızca. Bir daha. Bir daha. İşe yaramadı. “Hemen!” Tüfeği

CD-çaların başındaki tipe doğrulttum. “Kapa dedim!” Feneri yüzüne tuttum. Asyalı, belki Çinliydi. Seyrek sakallı, briyantınlı, arkaya yapışık saçlı ve toprakta fazla kalmış patates suratlıydı. Aklıma derhal 难看 geldi: *nankan*. Çirkin yahut kelimesi kelimesine çevirirsem ‘bakması zor’. “Guan b iyin le!” dedim. Müziği kapadı.

Tüfeği, korucu gibi görünme umuduyla omzuma, namlu yerde astım, çam katiline yöneldim. Diğerleri, kaskları kafalarında, ateşin etrafında bağıriyor, uluyor, itişip kakışıyordu. Beyinlerinde bir yerler on binlerce yıllık ayinleri mi hatırlıyordu? Genetik çarkı terse dönüyordu sanki.

Taze karda, parkamdan pilli oyuncakmış gibi sesler çıkarak ilerledim. Üç metre kala fenerimi ağaç düşmanının kafasına doğrulttum. Paslanmaz çelikte beyaz bere haricinde bir şey seçemedim. “Kapa şunu! Hemen! Kapa ve yere bırak!”

Adam testereyi kaldırıp havada salladı. Ya beni duymamıştı ya da iplemiyordu. Hangisiydi, sormadım. Tüfeğimi namlusundan kavrayıp dayımın öğrettiği gibi adımlayarak, kalça ve omuzlarımı çevirerek, kollarımı uzatarak vurma bölgesine savurdum.

Adam korunmak için testereyi kaldırıncı metallerin çarpışmasından kıvılcımlar fışkırdı. Testere geri tepti; adam kolunu tutarak bağırdı. Bir kez daha, bu sefer aparkat savurdum tüfeği. Dipçik çenesine denk geldi. Kafası geri savruldu, beresi uçarak dallara takıldı. Dizleri büküldü ve sarhoş gibi yalpalayıp kesmeye çalıştığı gövdeye yüzüstü kapaklandı. Testere yanında, yerdeydi. Durmuştu.

Ellerim yanıyor, arı kovanına sokmuşum gibi acıyordu. Kan kulaklarımda zonkluyordu. Hava değil, yanıcı gaz solu-yordum adeta: beynim alev almıştı. Daha beter şeyler yapmadan uzaklaşmalıyım adamdan. Üç isabet, rakip oyun dışı demekti. Gözlerimin önünde adamın gözünün yerinden çıktığı,

pembe optik sinirlerin ucunda sallandığı geldi. Görüntüyü kovalamak için hızla gözlerimi kırıştırdım. Tüfeği omzuma astım, kalbim yarış atı misali gümbürderken diğerlerine yöneldim. Bu çılgınlık gösterisini durdurabilmek için aklıma durmadan yürümekten ötesi gelmiyordu. Görüntüler ve sesler öylece silinip gidebilirdi.

Ateşin başındaki üç mağara adamı çekinmeden, korkusuz bakıyordu bana. Niye korkacaklardı? Bir tarih hocası bir seferinde bana, saldıran bir güç, savunandan üç kat güçlü olmalıdır, demişti.

“Vay anam vay,” dedi üçünün en uzun boylusu. “Maskeli Süvari gelmiş.”

Koyu renkli kask camının altındaki sakalı görmeye çalıştım ama el feneri bile para etmedi. Ama genizden gelen sesi tanımıştım. Giysilerinden taşan bira, ter ve hayvan kanı kokularını da.

“Mikro-yeşil meraklısı, Parisli karı aksanlı göt veren... Daha ilk gördüğümde yaprak yiyenlerden olduğunu anlamıştım.” Gülüşü domuz homurtusu gibiydi.

Yanında duran ve kahkahalara katılmayan adam, “Gervais, avlak bekçisinden bahsetmemiştin,” dedi. Parkama bakıyordu. Fenerimi buharlanmış kask camına çevirdim. Darche. Ferrarili buz hokeyci. Omzunda yayı ve okları asılıydı. “Gazetelere çıkarsa bu iş...”

Göz ucumda hareket hissettim. Testereli adam bileğini tutmuş, yalpalayarak bana doğru geliyordu. Gervais gibi hareketsiz, ölgün bakışları vardı. Gözleri yerlerindeydi, çok şükür. Keldi ve gaga burunluydu. Dişlekliği yüzünden ısırma hazırlanan kaplumbağaları andırıyordu. Anlamadığım, tahminen Québec argosunun en ağır küfrünü savurup kustu.

Eldivenini çıkarıp ağzının etrafındaki kan ve kusmuğu elinin tersiyle sildi. “Sağ olası, Gervais,” diyerek tükürdü. “Ödlek dallama! Ben yokum bu işte! Ne hapse dönerim ne kamu hizmetine! Herifin kanun adamı olduğunu bilmiyordum ben!”

“Götlük etme lan!” dedi Gervais. “Üniformadan mı korktun, zırlak herif!”

“Çenemi dağıttı ulan,” diye homurdandı beriki.

Gervais gülümsedi, bana döndü. “Turuncu giymen lazım, Korucu Efendi. Ekolojik Efendi... Bu kıyafetle nallanır-sın, ona göre.”

“Korucu lafı etmemiştin,” dedi Darche. “Rahip falan sanmıştım bunu. Gözünü korkutacaktık sözde. Hiç öyle olmayacak gibi.”

Yok, yok, dedim içimden. Korkuttunuz gözümü. Hatta dehşete kapıldım. Ama niyeyse tehlike ve dehşet hoşuma gitmişti. Bir adım geri çekilip manzaraya daha dikkatle baktım.

“Korucu falan değil bu,” dedi Gervais. “Kaç defa söyleyeceğim? Piskoposun peşinde bu. Bir de koca götlü dört göz köstebeği koruyor işte. Kimsin biliyorum. Fransız değilsin sen. Amerikalısın, değil mi?”

Duymak istemediğim şeyler. Nereden ediniyordu bilgiyi? Dört göz köstebekten mi? Earl’den mi? Cevap vermedim. Titrediklerini görmesinler diye ellerimi parkamın ceplerine soktum.

“Ne oldu, korucu bozuntusu?” dedi Gervais. “Tırstın mı?”

Öfkeyle ellerimi ceplerimden çıkardım ve titremediklerini gördüm. Öfke korkuyu kovuyordu.

Gervais kaskını çıkardı, terden parıldayan alnını sildi. “Federaller mi yolladı seni? Yoksa ödül avcısı falan mısınız?”

Kelimelerin kendilerini açıklamalarını bekledim; Gervais’in neyi kastettiğini kavramaya çabaladım. Bazinet Amerika’da yasaları mı çiğnemişti? Çevirdiğim kitaptan, *Ölümüne*

Tatil'den cümleler geldi aklıma. "Ölü ya da diri geri götüreceğim onu. Dışarı çıktığı anda. Nedenini biliyorsun."

"O üniformaya kanmam ben. Kime ait, biliyorum çünkü. Kimin hesabına çalışıyorsun? Kendi hesabına mı?"

Ne diyeceğimi bilemedim. Kanada Kraliyet Polisi mi? Hafifçe öksürüp derin bir nefes aldım. "Özel arazideki motorlu kızakların—"

"Kamu arazisi burası."

"Kamu arazisindeki motorlu kızakların kayıtlı olmaları ve plaka taşımaları gerekir. Kamuya ait yollarda araç kullananların ehliyet ve... Motorlu kızak güvenlik sertifikası taşımaları şarttır."

Gervais blöfümü kahkahasıyla gördü ama Çinli yutmuştu galiba. Çince özür dilemeye başladı. Adama, çiğnediği tek yasanın Çin yasalarından olduğunu söyledim: tek seferde üçten fazla renk giymek...

Gervais lafımı böldü: "Kimin hesabına çalışıyorsun?"

Céleste'in yanımda olması, tüyo vermesi arzusuyla bakışlarım papaz lojmanına, tavan arası penceresine kaydı. Hataydı. Acemi hatası. Gervais bakışlarımı takip etti, camdan uzanmış gece görüş dürbününü gördü.

"Ben..." İçişleri bakanlığı diyecektim ama doğru söylemediğimi anlayacağını hissettim. "Dünya Adalet Bürosu'ndanım," dedim. Dünya Adalet Bürosu?

"Ne?"

Bir derin nefes daha alıp sesimi toparladım. "Yaban Hayatı Birim Komutanıyım."

"O ne be?"

"Kes ulan, kar oğlanı! Seni görmeyeceğim buralarda bir daha! Ne kar aracınla ne de motorlu kızığınla! Seni veya

ağaçkakan kılıklı arkadaşlarını Céleste Jonquères'in on metre yakınında görürsem vururum. Bir kere denedin zaten. Bir daha denetmem!"

"Ne diyorsun sen be? Ona elimi sürmüş değilim hayatımda! Onu deşeni ben sanıyorsan yanılıyorsun!"

"Kim deşmekten bahsetti?"

Yanıt, en azından anlaşılır bir yanıt gelmedi. Gervais homurdanırken kitaptan başka satırlar hatırladım. "Yakınına gidersen hayatının kalan dakikalarını tek elinle sayarsın ve bitirdiğinde daha sayacak parmağın da kalır. Yaylan şimdi! Defol!" Kanlı tüfeğimi omzumdan indirdim ama ne horozu kaldırdım ne başka şey yaptım. Neyi, nasıl yapacağımı bilmiyordum çünkü.

Gervais birkaç uzun saniye boyunca öylece dikildi. Çinli bana kibarca bir şeyler, vu ciyeli, yanlış anlamalı bir şeyler söylemeye başlayana kadar sustu. "Kes sesini, pirinç faresi!" dedi sonunda tükürük saçarak.

Hepsi Gervais'ye uyup homurdanarak toparlandı. Araçlarına bindiler, motorlarını çalıştırdılar ve bana parmaklı selamlarla egzoz dumanı yollayarak uzaklaştılar. Son, kanlı parmak selamı acayip tanıdık geldi. Birden aynı selamı daha önce iki defa, sarı bir Hummer'in penceresinde gördüğümü hatırladım. Céleste'i doğrayan ve ölüme terk edenler bu cinai kanı bozuklar, bu ipini koparmış psikopatlar mıydı sahiden? Bir dakika... Beş motorlu kızak yok muydu? Beşincisi, iki kişinin bindiği neredeydi?

Testereli ağaç katliamına dönmeden önce ateşi karları tekmeleyerek söndürdüm. Yaşlı çama fazla zarar verememişti adam. Geri zekâlı herif zaten gövdeyi değil, irice bir dalı kesmeye çabalamıştı. Birkaç metre ötede, daha önce gece görüş dürbünümle gördüğüm ipi fark ettim. Kesip bırakmışlardı. Diğer

ucundakini görmek için fenerimi tutarak ilerledim. Ufak bir hayvan vardı ipin ucunda. Bembeyaz kürklü. Kırmızı tasmalı.

Ay kucağımda döndüğümde lojmanın kapısı açıldı. Yavaşça, mutfaktan girdim. Ayaklarımın altında cam kırıkları çıtırdadı. Ay'ı mutfak masanın üstüne bıraktım.

“Céleste? İyi misin? Céleste!”

Cevap gelmedi. Koşarak yukarı, odasına çıktım. “Céleste!” Yoktu. Koridorun en ucuna, süpürgelik kapısını andıran kapıya, içinden geçip yarım katlık basamaklara...

Dışarıdan motor sesi geldi. Tavan arası penceresinden bir motorlu kızığın uzaklaşmasını seyrettim. İki kişi vardı üzerinde. Üç kişi miydi yoksa? Céleste’i aralarına mı oturmuşlardı?

Nenenin çalışma odasından bir başka gürültü geldi. Merdivenlerden iner ve koridorda koşarken çizmelerimden gacırtılar yükseldi.

Oda perişandı: devrilmiş koltuk ve dosya dolapları, ciltlerinden sökülüp fırlatılmış, yırtılmış kitaplar; her yana dağılıp parçalanmış resimler, çerçeveler; kırılmış radyo, daktilo ve dünya maketi... Uçak kazası ölçüsünde harabe... Kırılabilir her şey kırılmış, Kanada Anglikan Kilisesi bayrağı ve Céleste ile nenesinin fotoğrafı dâhil, yırtılabilir ne varsa yırtılmıştı.

Céleste’i şöminenin yanında, yerde tortop buldum. Gözleri fal taşı misali açıldı ama ifadesi hayatımda gördüğüm hiçbir ifadeye benzemiyordu. Yüzü acınası, hayvansı korkuyla kaplanmıştı. Üzerinde, şöminenin yanında, duvarda, daha sonra hayvan kanıyla yazıldığını öğrendiğim bir cümle vardı: DE-FOL GİT SÜBYANCI YANKİ

XXV

Nile'in önünde yetişkin gibi davranmaya çabaladım. Ama gözyaşlarımı durduramadım. Bugünlerde sürekli ağlıyorum sanki. Yeni başladı sayılır. Hiç ağlamazdım ben. Bebekken bile.

Nile mezar yazıtına yardım etti (en iyi kısımlarını o buldu) ve taş kazıtacağını söyledi.

AY

2004-2009

*Neredesin şimdi hovarda kızım
Bizimle mutlu mesut yaşayan,
Oynayan, yiyen ve seven
Her yıl daha çok sevdiğimiz?
Sen ki daha dün üstümüze çıkardın
Mahrum mu kaldık senden artık?
Bu mudur senden bize kalan
Bir küçük mezarla bir de hatıran?*

Keşke kedi öldürene idam cezası verilen kadim Mısır'da yaşasaydık...

*Nile hayatında hiç Ay gibi bir kedi görmediğini ve çok üzül-
düğünü söyledi. Ay'ı gömdükten sonra üzüntüsü öfkeye dönüştü.
Ciddi hem de. Gözlerinde gördüm. Sarhoş da değildi. El bomba-
sının pimi çekilmiş miydi nihayet?*

XXVI

A'yı gömdük ertesi sabah. Céleste gecenin yarısını ağlayarak, diğer yarısını da mezar taşı yazısını yazarak geçirdi. Bense çalışma odasını deliler gibi temizleyip toparlayarak. İşim bitince mutfığa daldım. Mutfak bitince banyoya girdim, aynadaki gözleri sulanmış, lekeli surata ve kafamda yankılanan motor seslerine aldırmamaya çalıştım. İkimiz de saniye uyumadık. Öfke, gözü dönmüş öfke, insana böyle şeyler yapıyor. Yatağımda hazzı kaçmış hazları, mezbahaya giden koyunları saydım.

Alt tarafı bir kedi, deyip duruyordum kendi kendime. Alt tarafı bir kedi. Eskiden aralarında bulunduğum âlicenap insanlara göre hayvanlara gaddarlık yapanlar, esasen sıradan insanlardır. Suçlu değil, hastadırlar. Hapse atılmaları gerekmez; bozulmuş sinirsel yollarını düzeltecek doktorlar veya ilaçlar yeterlidir.

Oysa şimdi böyle şeyler yapanları tecavüzcü ve katiller gibi insanlık üyelikleri iptal edilmiş kişiler sayıyordum. Iskartaya çıkarılmalıydılar.

Céleste görmemişti içeri dalanları. Arka kapının kırıldığını duyduğunda tavan arasından beni izliyormuş. İki kişiydiler, dedi. Sesi biraz düzelmişti; fısıltıdan bir ton kuvvetliydi artık.

“Kimlerdi?” dedim.

“Görmedim yüzlerini.”

“Seslerini duydun ama.”

Durakladı.

“Söyle,” dedim.

“Déry’ler. Baba oğul.”

“Has... Neyin peşindeydiler?”

“Benim. Beni bulamayınca başka şeyler aradılar.”

“Mesela?”

“Videolar. Nenemin ofisindeydiler. Saklamıştı. Sayılır.”

“Buldular mı?”

“Bazılarını. Kopyaları var ama bende.”

“Tavan arasında mı?”

Başıyla evetledi.

“Anlaşıldı. Buraya kadar.”

Çok sert baktı yüzüme. “Ne demek o? Kaçıyor musun?”

Kelimeleri biçimlendirme çabasıyla karşıladım bakışlarını. Babam, bazen balıklama dalmak gerekir, derdi. Ağzımı açtım, saçma sapan bir ses çıktı.

“Nile? Pes mi ediyorsun?”

Hayatımda hiçbir şeye balıklama dalmamıştım; anamın karnında ters dönmüş, ayaklarım önde çıkmıştım. Başım ve oda birlikte dönmeye başladı.

“Nile?”

Bazen kafayı aslanın ağzına sokmak gerekir, dedi aynı ses. “Vakti geldi.”

“Neyin? İhbar etmenin mi? Polis çağırmanın mı? Bize ait olmayan bir araziye girdiklerini mi söyleyeceğiz? Bir kedi öldürdüklerini mi?”

“Kafayı aslanın ağzına sokmanın.”

Céleste gözlüklerini düzeltti. “İyi misin sen?”

“Avcılar, tıpkı su gibi, en zayıf direniş ararlar. Hayvanlara zarar vermek kolaydır.”

Céleste düşündü biraz. “Bir daha söyler misin şunu?”

“Yolun sonu geldi.”

“Dedin onu zaten.”

“Vakit geldi.”

“Onu da dedin. Neyin vakti geldi?”

“Avcıları avlamanın.”

“Peşlerine düşmek mi yani? Öldürmek için mi? Peşlerine düşmemiz gerekmiyor. Onlar bize gelecektir. Yakında.”

Odanın dönmeyi bırakmasını, kelimelerin aklıma yerleşmesini bekledim. “Gervais’ye... Buralara bir daha gelirse onu öldüreceğimi söyledim. Mecazen değil. Altıncı Emir tarzı... Ciddiydim.”

Céleste kuşkulu bir pula büyüteçle bakarmışçasına gözlerini kısarak süzdü beni. “Geri gelecektir. Ama bu sefer emirleri o vermeyecek.”

“Kim verecek peki?”

“Alcide Bazinet.”

Niye sordum ki? Başka bir soru soracaktım, Céleste’in alnının kırıştığını fark ettim. Düşünmek Céleste’te gözle görünen bir süreçti. Fikirler yüzünden göl yüzeyindeki rüzgâr gibi geçip gidiyordu. “Bir planım var,” dedi.

“Bana da öyle gelmişti.”

Alcide Bazinet’nin ipini koparmış bir psikopat olduğu sır değildi. Ama ne Québec Polisi ne de Kraliyet Atlı Polisi fazla endişeli görünmüyordu. Niye peki? Çünkü şiddete meyilli psikozu hayvanlara yönelikti. En azından şimdilik. Delil toplayacak, Québec ve Kanada polisine sunacak, Bazinet’yi cinayete

teşebbüsten tutuklatmaya çalışacak mıydım? Hayır. Hapisten çıkar çıkmaz nallayacaktım herifi. Öte yandan Céleste'in planı daha zekice ve daha emniyetliydi. Aklımı başıma aldığımında kabul ettim zaten.

Kasabada herkes beni yaban hayatı korucusu zannediyordu artık. Her yere üniformayla gitmeye başladım. Minibüsümle sokaklarda ve ormanlarda dolaşiyor, kaçak ayı tuzağı arıyordum. Postaneye gidiyor, soyu tükenmiş hayvan pulları bakınıyor, Brooklyn'den mektup gelmiş mi, kontrol ediyordum. Earl'e gidiyor, getirdiği malları inceliyordum. Walmart'a gidiyor, köpeğini döven cadıyı arıyordum. Veterinere gidip... Veterinere bakınıyordum.

Céleste ben yokken tavan arasında saklanacağına, teleskobuyla çevreyi tarayacağına ve ilk tehlike belirtisinde bana sinyal yollayacağına söz verdi. Dinlemedim. Bir daha hiç yalnız bırakmayacaktım onu. Bundan sonra hep benle geleceğini söyledim.

"I-ıh," dedi kafa sallayarak. "Veto. Bir kere henüz senin döküntü minibüsünde hoplayıp zıplayacak halde değilim. İkincisi, kimseye görünmek istemiyorum çünkü gerzeklerle dolu koruyucu aileye dönmek istemiyorum. Üçüncüsü, Baz çıkana kadar gelmeyecekler buraya."

Yardım ve korumama muhtaçmış gibi baktım yüzüne. Yardımı ve korumasına muhtaçmışım gibi bakarak karşıladi. "Güven bana," dedi.

Gözlerine, gözlerindeki zümrüt ve topaz ışıltılara ve adı konamayacak tonlara güvenmeyi öğrenmiştim. "Çıkınca ilk nereye gider?"

"Kuzenine. Al şunu. Bunları benim için alabilir misin?"

Defterinden yırttığı bir sayfayı uzattığı. 'Plan' için gerekli malzemeleri listelemiştii.

Kil (5 tane yarım kiloluk kutu)

Un (İki paket)

Gesso (1 şişe)³⁹

Akrilik boya (biri tüp beyaz, fildişi, kırmızı, mavi ve yeşil)

Saydam mat akrilik (1 şişe)

Kayak sopası (1 çift)

Hokey pateni (36 veya 6,5 numara, kızlar için)

Minibüse yeni lastik (Çivili)

“Olur mu?” dedi. “Çok para biliyorum ama mutlaka geri vereceğim. Resim malzemesini nereden alacağını biliyor musun?”

“Walmart?”

“Hayır.”

“Earl?”

“Evet.”

“Lastikler Kanada Lastik marka mı?”

“Hayır. Patenlerle kayak sopalarını oradan alacaksın.”

“Lastikleri?”

“Kroki çizeceğim sana.”

Ölçeği kusursuz krokisi beni Ste-Madeleine’in ta kuzey ucundaki ‘Paranın alabileceği en sıkı yasa dışı kar/çamur lastiklerini’ bulacağım (notta Ray’i bul yazıyordu) virane Centre de Pneu Express’e götürdü. Ne tesadüfse Gervais ve klanı aynı tarafta, krokide mor bir çarpıyla belirttiği evde oturuyordu.

“Ailesi var mı?” demiştim işaretlenen evi açıklayınca.

“Üç oğlu var.”

“İşe bak.” Oğulları nasıl bir gelecek bekleyebilirlerdi acaba? Hangisi önce gelecekti? Hapis mi, mezar mı?

39 Alçıtaşından üretilen astar malzemesi.

“Karısı da paspas gibi bir şey. Son gördüğümde gözleri öyle morarmıştı ki pandaya benziyordu.”

“Peki, Bazinet?”

“Bazinet ne?”

“Ailesi var mı?”

“Gibi. Bazinet kadınlardan, özellikle kanun tarafındaki-lerden nefret eder ama nasıl olduysa bir kızı var işte. Benim yaşlarda. Tremblant’da annesiyle oturuyor.”

“Tanıyor musun?”

“Hiç görmedim.”

Her yanı dövme kaplı, nazik dev Ray’in kot pantolonu, var olabileceği aklıma gelmeyecek ebattaydı. Kemerinin gümüş tokasıysa pasta kalıbı kadar kocamandı. Yeni lastikleri taktı ve minibüsün arkasına yüz kilo kadar kum torbası koyarsam yoldan kaymadan rahatça gidebileceğimi söyledi. “Ya da seni alayım yanıma,” demedim.

Sokakların hepsi kuş isimliydi. Arka tarafta kum torbaları, Rossignol’dan (bülbül) sola, Hirondelle’den (kırlangıç) sağa ve Alouette’ten (toygara) tekrar sola saptım. Sağa sert virajlarda sağ ön tekerim tampona sürtünüyor ve cayırtı çıkarıyordu. Kısa Alouette çıkmazının ucunda, kaldırımdan açık park edilmiş siyah bir pikap gördüm. Yanaşıp yakından baktım. Şasisi yükseltilmişti ve bir dizi ışıldağı vardı ama önünde ızgarası, kırık bir farı ve dorsede platformu yoktu.

Hemen yakınında tanıdık gelen bir araba duruyordu. Gümüşü bir Saab. Plakasını görmedim. Walmart otoparkında gördüğüm araba mıydı?

Tam inip bakacaktım, bir kahkaha duydum. Sağa sola baktım, nereden geldiğini çıkaramadım. Kahkahanın sahibi yerine Saab’ın az ilerisinde, boynundan kısa bir iple bir direğe bağlanmış gençten bir golden retriever gördüm. Hayvancağız

sımsıkı ip yüzünden boğulmak üzereydi. Çekiştirdikçe daha beter sıkıyordu ip. Hemen arkasındaki sundurmanın basamaklarına oturmuş iki oğlansa sırtlan kahkahaları atıyordu. Torpido gözündeki çakıyı aldım.

Kaldırıma çıkıp çocuklara Fransızca, “İyi eğleniyor musunuz bari?” diye seslendim.

Çocuklardan biri İngilizce, “Sana ne be?” dedi.

Düğümü keserek kurtardım köpeği. Müteşekkir hayvan kafa sallayarak minibüse doğru gitti.

“Ne yapıyorsun ulan sen?” dedi aynı oğlan.

Çakıyı kapatıp cebime attım.

“İşine baksana lan dümbük!” dedi diğeri.

“Çık ulan arazimizden!”

Sonrasında zerre kabahatim yok. En kandırıkçı gülümsememi takınıp dostane bakışlarla yanlarına gittim. “Ne yapıyorsunuz bakalım?” dedim en babacan tonumla.

“Börek yapıyoruz. Neye benziyor işte?”

Geçerken Saab’ın plakasına da bakmıştım. Konuşan ve tükürük saçan oğlana uzaklaşan köpeği işaret ettim. Dönüp köpeğe baktığı anda tokadı patlattım. “Anne!” diye haykırdı. Öteki tombalak kaçmaya kalkıştı ama ayak bileğinden yakalayıp debelenmesine aldırmadan yanıma çektim. Filmlerdeki gibi iki tokat da ona çaktım. Sert vurdum ama aslında istediğim kadar sert vurmadım.

İkisi de yanakları kıpkırmızı, ağızları şaşkınlıktan açık, kalakaldılar. “Bir daha böyle şeyler yaptığınızı görürsem kolay kurtulamazsınız. Bir dahakine içeri tıkarım ikinizi de.” Cüzdanımı çıkardım. “Hapse girecek yaşta değilseniz temiz bir sopa çekerim ikinize de. Anlaşıldı mı? Anlaşıldı mı?”

İki kafa birden son sürat evetledi.

“Alın bakayım kartımı. Annenize verin ve köpeği fırçayla dövüşünü videoya alıp YouTube’a koyduğumu söyleyin. Alın dedim.”

Çalışır bıraktığım minibüse döndüm. Gerektiğinde marşı çalıştıramama riskini göze alamamıştım. Köpek, kaldırımdan bana bakıyordu. Oğlanlar içeri kaçmıştı ama arada pencerede perdenin kımıldadığını görmüştüm. Köpeği yanıma almalı mıydım? Zavalıcık, ne biçim aileye düşmüştü. Kapıyı açtım ama köpek dönüp eve koştu.

Hirondelle’e dönüp Héron’a (balıkçıl) saptığımda bir çocuk çekçeğinden yola kaya tuzu serpen yaşlıca bir kadın gördüm. Bana el salladığını zannederek karşılık vererek yaklaşırken yolun ortasına çıktı ve trafik polisi gibi elini kaldırarak durmamı işaret etti. Durdum, camı indirdim.

“Bana yardım edebilirsiniz, memur bey?”

“Memur? Nereden anladınız?”

“Gösteri aracınız değil mi bu?”

Durakladım. “Bir şey diyemem. Peki, nedir mesele hanımefendi?”

“Köpeğimi kaybettim.”

“Golden retriever mıydı?”

“Hayır, küçük bir teriyer. Melez aslında. Simsiyah, burnunda azıcık beyaz var.”

“Görmedim ama bakınırım. Devriyedeyim şu anda. Nerede oturuyorsunuz siz?”

Arkasındaki, düğün pastasını andıran beyaz evi işaret etti. Bahçesinde bir mini Noel Baba kasabası, kapının önündeysen ihtiyar ve kocaman bir Oldsmobile vardı. “Teşekkürler, müfettiş. Yoksa komiser mi demeliyim?”

“E... Başmüfettiş.”

“Çok teşekkürler, Başmüfettiş.”

“Rica ederim. Ha, bu arada, önü kocaman ızgaralı, tek farı kırık, siyah bir pikap arıyorum. Hiç gördünüz mü öyle bir şey buralarda?”

“Avcı işi mi? Buldok suratlı?”

“O işte.”

“Farı kırık mı bilmem ama iki sokak ileride var öyle bir şey. Rouge-gorge’da. Sola dönün. Sağdaki döküntü, mor ev. Mutlaka görürsünüz.

Mor? “Rouge-gorge’da mı? Gervais diye bir adama ait olmasın? Uzun boylu, ince, sakallı...”

“Gervais Cude. Onun evi işte.”

“Çok teşekkürler, hanımefendi. Buyurun, kartımı vereyim.”

Cüzzamlı lavanta rengi ev bozuntusu, çatısının bir kısmı branda ve yamru yumru tahtalarla kapatılmış bir ahır andırıyordu. Ön bahçesinde hurdalık, arka tarafındaysa teneke damlı bir müştemilat vardı. Arazi paslı, kimi yerde sarkmış tellerle çevriliydi ve derme çatma kapısında GİRİLMEZ yazısı asılıydı. Ama araç yoktu görünürde. Cude klanının herhangi bir üyesi de. Neredeydiler? Ahırda tek bir çatalı paylaşarak tenekelerden fasulye mi yiyorlardı? Müştemilatta keman çalıp buz balıkçılığı malzemeleriyle birbirlerini mi dürtüyorlardı?

Héron’a geri döndüğümde siyah bir pikap, şeridimden üzerine geldi. Gözümü mü korkutacaktı? Hayır, koca tekerleriyle sağa, doğrudan çevre yoluna bağlanan Rossignol’a döndü.

Yolcu koltuğunun altından ısıldağı çıkardım. Mıknatıslı ayağını camdan çıkarıp çatıya oturttum. Kordonu kucağımda kaldı. Sireni ve yanardöner ışığını açtım. Gaza bastım.

XXVII

Pikabı kırmızı neon tabelalı, iki katlı bir çirkinlik numunesine kadar izledim. İki e harfi bozuk tabela yağın karda kırışıyordu. BAR CAV. Pikabın şoförü inip uzaktan kumandasıyla aracını kilitledi. Dönüp bana bakmadı bile.

Pikabın arkasına çeker çekmez yanlışı aracı izlediğimi anladım. Pikap çifte kabinli, taretli ve spot lambalı bir 4 x 4'tü ama ne ilave tamponu ne de çelik platformu vardı. Işıldağı söküp kontağı kapadım. Parkamı çıkarıp arka tarafa attım. Tek gözlü pikabı bilen burada bulabilirdim.

Bare Cave ilk yapıldığında, pulların iki sente satıldığı zamanlarda herhalde fena bir yer değilmiş. Ama özgün ahşap ve taş işçiliği yapı alüminyum cephe kaplamasıyla kaplanmış, kocaman pencereleri cenaze arabalarındaki gibi koyu filmle kapatılmıştı. Mekâna gün ışığı girmesini engelleyen giriş kapısının üstü fosforlu çıkartmalar ve keçeli kalem yazılarıyla doluydu.

AVCILARI KURTARIN! AKTİVİST VURUN!

İŞİN VAR MI YOKSA ÇEVRECİ MİSİN?

KUTUP AYILARINI KORUYUN (Kİ YİYEBİLELİM)

SİLAHLA GİRİLİR İBNEYLE GİRİLMEZ

Koca kapının üzerinde biri en üstte diğeri en altta hepi topu iki farklı ses vardı. İkisinin de üstüne penis resimleri çizilmişti.

AVCI, HAYVAN PEŞİNDEKİ OTTUR
PARA İÇİN ÖLDÜRÜYORSAN PARALI ASKERSİN
ZEVK İÇİN ÖLDÜRÜYORSAN SADİSTSİN
HER İKİSİ İÇİN DE ÖLDÜRÜYORSAN AV REHBERİSİN

Geyik boynuzu tutamağa bastırarak kapıyı açıp Amsterdam kafeleri gibi kokan, floresan lambalı bir hole girdim. İlk karşıma üç ayağı yerde, saldırı pozisyonu almış bir siyah ayı çıktı. Yanına gittim. Uzattığı pençesi ürktücüydü ama aynı zamanda manikürden geçirilmiş, cilalanmış görünüyordu. Yırtılmış dili kırmızı plastiktendi ve bilye gözlerinden biri maviydi. Ayaklarının dibindeki pirinç levhada 'Didier Cude tarafından vurulmuştur. Mont Rolland, 1979' yazıyordu.

Yanındaki duvardaki levhadaysa ilk yapıldığında adı Bear Cave olan Bare Cave'in⁴⁰ tarihi vardı. Bina, 19. Yüzyıl sanayicilerinden Harold K. Beechum adlı bir Philadelphialı tarafından av köşkü olarak yaptırılmıştı. 22 Kasım 1906'da (kili-seyle aynı yıl) hizmete açıldığında ücra bir yerdeymiş. Şimdi çevre yolundaydı.

Levhanın yanında köşkün açıldığı yılki Şükran Günü yemeğinin menüsünün çerçeveletilmiş fotokopisi asılıydı:

AVCI MENÜSÜ

Çorbalar

Karaca (Avcı Usulü)

Avcı Çorbası

Balıklar

Tekir Buğulama, Karides Soslu

Fırında Şaraplı Levrek

40 Bear Cave: Ayı Mağarası, Bare Cave: Çıplak Mağara (İng.) (ç.n.)

Haşlamalar

Dağ Aslanı Paçası, Siyah Ayı Salamlı
Geyik Dili
Manda Dili

Kavurmalar

Ördek, Kara Ördek, Kuzey İğnelikuyruk Yeşilbaşı
Karakuyruklu Geyik, Keklik, Kar Tavşanı,
Bizon Döşü, Boz Ayı Salamlı, Karaca Bacağı
Keseli Sıçan, Hindi, Kum Turnası

Izgaralar

Labrador Ördeği (mevsiminde), Yolcu Güvercini (mevsiminde)
Çulluk, Kervan Çulluğu, Kocabaş Ördeği,
Yağmurkuşu, Ağaçkakan, Uçan Kuzey Sincabı

Mezeler

Kısık Ateşte Pişmiş Bataklik Tavşanı, Krema Soslu
Mantarlı Çulluk Bonfile
Ayı Yahnisi, Avcı Usulü

Spesiyaller

Québec Usulü Avcı Piramidi, Çayır Tavuklu
Jöleli Yaban Kazı Ciğeri Piramidi, Ardıç Kanatlı
Tüylü Genç Bildircin, Gece AvıRakunlu

Bir boynuzu daha çekip mavimsi gri bir sis bulutuna daldım. Sisteki fenerler misali parıldayan bira tabelaları sayesinde beş altı soluk ceketli ve beyzbol şapkalı adamın yüksek taburelerde, neredeyse kıpırtısız oturduğu bara ulaştım. Önlerinde tüm bir kanser koğuşuna yetecek büyüklükte bir kül tablası vardı.

“Tek duyduğum *tak-tak*,” dedi içlerinden biri.

“Ne kadar çekmiş?”

“Yüzülmüşü iki yüz kırk diye duydum. Canlısı üç yüze yakındır o zaman. Déry büyük ihtimalle bölge tarihinin en büyüğü, dedi. On altılık hem de.”

Yedi adam, yedi göbek. Renkli cam bardakların ardından bakan en irisi bana döndü. Kara bıyıklarında bira köpükleri parılıyordu.

Herhangi bir dostanelik, iyi bir niyet taşımadığı açık bir vurguyla, “Ne istemiştin?” dedi.

Dönüp çocuk mezarı büyüklüğündeki yırtık pırtık siyah hoparlörlerden Québec *country* müziği yayılan iki bilardo masasının bulunduğu arka tarafa ilerledim. Mavi ışıklar yüzünden denizin altındaymış hissi veren bu kısmın duvarlarında, ağızlarında olta iğneleriyle doldurulup cilalanmış türlü çeşitte balık asılıydı.

Hemen yanındaki daha büyük, belki eskiden küçük balo salonu görevi görmüş odada ok tahtaları, poker makineleri, bir Ms. PacMan oyunu, büyük ekran televizyonlar ve gene türlü çeşitte doldurulmuş hayvan vardı. Yaşlıca ve suçlu tipli iki adam doldurulmuş bir geyiğe gülüşerek dart atıyordu.

Kendimi de şaşırtarak, “Ne yapıyorsunuz be?” deyiverdim. İkisinin birden özür dileyip başlar önde, kol kola yalpalayarak gitmesi daha da şaşırtıcıydı.

Delik deşik geyik başıyla yanındaki rafa sıralanmış tahta ördek tuzaklarını inceledim. Kolay hedef anlamında kullanılan ‘oturan ördek’ deyiminin suyun üstünde öylece, oturmuş gibi görünen ördekleri vurmaktan geldiğini düşündüm. Öyle bir ördeği vurmak için beceri gerekmez ve hiçbir avcı öyle bir atış yaptığını itiraf etmez. Ördekleri kandırmak üzere yapılan tahta ördeklerdeki delikler o yüzden dikkatimi çekmişti.

Bakındım. Salon, çoğu epey eski, sürüsüne bereket tak-sidermi çalışmasıyla doluydu. Doldurulmuş kurtların ağzına

tıkılmış doldurulmuş tavşan ve tilki yavruları; korucu şapkalı ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı rozetli, doldurulmuş bir geyik yavrusu; ağzında sigarasıyla bir baba geyik başı; Kitty adlı, güve yeniği bir kugar ve kuşlar... Masalara, kenarlara, raflara tünemiş veya tavana misinayla asılmış kuşlar... Bunca kartal, doğan, şahin, karabatak, baykuş ve ağaçkakan birden canlanırsa ilginç bir intikam sahnesi izlenebilirdi.

En arka taraftaki girişine kordon çekilmiş, kilitli kapısında ÖZEL ÜYELERE yazan odaya ilerledim. Her zaman, böylesi lağım çukurlarında bile mutlaka kadife kordon vardır, diye düşündüm. Kapının yanında astronot kılıklı biri vardı. Gerçek biri değil, bir mankendi ve üzerindeki de astronot kıyafeti değil, çelik ve titanyum katmanlarıyla zincir ve kauçuktan mamul bir ayıdan korunma giysisiydi. Yerde, ayağının dibindeki kırmızı kâğıt parçası takıldı gözüme.

“İçeride ağır malzeme var,” dedi arkamdan biri. Tanıdık ses. “Üç X’li dehşet.”

Dönüp baktım. Sıska emlakçı. Göz acıtan tonda turuncu bir avcı kepi ve SSCB’nin çarpışma üniforması vardı üzerinde. Pantolonunun alt ceplerinden birindeyse bیلardo topu büyüklüğünde bir şişkinlik vardı. Klasik kokain paketlerinden.

Genç görünmeye çabalayarak, “Ne iş?” dedim. Belki zenci görünmüşümdür. Yumruğunu uzattı. Bomboş baktım. “Burayı da mı satıyorsun?”

Söylediğim komik değildi ama ciddi güldü. “Yan iş o... Esas işim değil.” Yumruğunu indirdi.

“Nedir esas işin peki?” Uyuşturucu satmak mı?

“Hatıra toplama. Eskinin av ve balık malzemeleri, vesaire.”

Düşündüm biraz. “On dokuzuncu yüzyıldan kalma fil-dişi bیلardo topları gibi mi? Jaguar dışinden yapılma Amazon kolyeleri, falan mı?”

“Şey, evet. Var mı elinde öyle şeyler?”

“Yok.”

Göğüs cebine gitti eli. “X?”

“Yok, almayayım.”

“Sıkı maldır.”

“Şüphesiz.”

Bacak ceplerinden birini açtı. “Z peki?”

Bilmiyordum onu. “Neymiş o?”

“Zielin. Acayıptır.”

“At müsekkini o.”

“Öyle mi?”

“Öyle.”

“Atalım mı birer tane?”

“Hayır.”

“Gezdireyim mi etrafı?”

Kordonlu odayı işaret ettim. “Ne var orada? Üç X’li dehşet ne demek?”

İşaret parmağı dudaklarına gitti. “Sadece üyelere.”

Bilmek istediğimden emin değildim zaten.

“Gezdireyim mi etrafı?” dedi bir kez daha.

Burada bulunacak yaşta mısın sen? “Olur.”

“Meşhurdur burası. Çok adam vuruldu burada. Doğrandı. Dövüldü. Sokaktan kızlar içeri sürüklenip sahnede soyunmaya zorlandı. Ayrıca burası, Québec’te içeride sigara içebileceğin tek yerdir.”

Sorulmayı bekleyeni sordum.

“Polis buraya bulaşmıyor çünkü. Son deneyenin gırtlığına isteka soktular. Puro gibi. Siz ne tür şeyler seversiniz Mr. Nightingale? Neil diyebilir miyim?”

“İlla istiyorsan. Adım Nile gerçi.”

Gene uzun, gene yüksek perdeden, komedi dizilerindeki gibi güldü. Bir torba otu tüttürdükten sonra gülünen cinsten. “Gel,” dedi toparlanınca. “Esas olay üst katta.”

Emlakçı merdivene yönelirken eğilip kordonun altından uzanarak ayıcı elemanın ayağının altına sıkışmış kâğıt parçasını aldım, buruşturup cebime attım.

Ahşap basamaklardan çıktık birinci kata. Kanatlı kapıları iterek sisli bir bulanıklığa daldık. Gözlerimin alışmasını, dekorasyonu yavaşça sindirmeyi bekledim. Tavan, çocuklar veya banka müdürü haricinde herkesin kamburunu çıkarması amaçlanmışçasına basıktı ve sigara tabakası, gaz bombası atılmışçasına yoğundu. Dekoratörlükte uzman değildim ama duman, karalık ve kırmızı lambaların Hades’e iyi gideceğinden emindim.

Buradaki müşterilere iki eğlence seçeneği sunuluyordu: perdelerle kapatılmış, doğurganlık kliniklerindeki mastürbasyon odalarına benzeyen bölmelerde hayvan öldürme veya hayvanlarla seks videoları izlemek ya da dişi insanların giysilerini çıkardıkları platformun önünde oturmak.

Lokantalardaki gibi bir karatahtaya tebeşirle günün siyalleri yazılmıştı:

Kaçak Avcı Cenneti

Ormanda Fallus

Avcı Diana

Eva Gobère (2001 Hapishane Çıplaklar Güzeli)

Henüz boştu sahne. Sınırları beşer mumluk soluk kırmızı ampuller ve Diana ile Eva'yı bekleyen bir düzine kafası du-manlı avcıyla çiziliydi. Bazıları dönüp bana, tarlalarına uzaylı inmişçesine şaşarak baktı.

Sakal ve saçlarının toplamı bir koltuğa dolgu malzemesi olacak kadar fazla üç oduncunun yanında bulduğumuz boş masaya geçtik. İçlerinden biri benden tarafa bakarak İngilizce, "Haydi ya," dedi. Tişörtünde, göğsü üzerine nişangâh çizili bir geyik deseni vardı. "Neyle atıyordun?"

"300'lük Savage var ya benim."

"Ve yirmilik indirdin?"

"Sesi yetti."

Sisin arasında peyderpey beliren bir şekil nihayet yanımıza geldi: badana misali kalın makyajlı ve çocuklara anca olacak daracık tişörtlü garson. Yüzündeki hızma sayısı, aşağıda gör-düğüm balıklardaki iğnelerden kat kat fazlaydı.

Emlakçı, garson kızın gözlerini doğru okuyabildiysem ne onun ne de benim takip edebildiğimiz upuzun, anlamsız bir monologa girişti. Boğulma ve üç numarayla ilgili bir şeyler anlatıyordu: "İnsan boğulduğunda, tamam mı, tam üç defa yüzeye çıkar. Bir de boğulurken parmaklarıyla üçe kadar sa-yar... Boğulmuş biri dibe batınca dokuz gün sonra yüzeye vu-rur, tamam mı? Üç kere üç yani..."

Bu tür şeylere alışık görünen garson kız, "Ne alırsınız?" dedi.

"Ne var?"

Garson kız, tepsi belinde, yere indirdi gözlerini. "Soruyu toparlamaya çalışıyorum. Burada ne kadar içki varsa sayayım mı yani?"

"Boréale Noire," dedi emlakçı. "Bir sürahi, iki bardak. Şimdi, bedava tavsiyeme gelince..."

Garson kız bedava tavsiye alacağını zannederek bekledi.

“Müşterime söylüyorum.” Elinin tersiyle kızı kışkıışladı.

“Bir daha yap,” dedi kız, “birayı kafandan aşağı yersin.”

Kız uzaklaşırken emlakçı ellerini ovuşturarak, “Acayip kızdır ha,” dedi. “Yüzük parmağını gördün mü?”

Kafa salladım.

“İşaret parmağından uzun.”

“Yani?”

Küçük kardeşine dert anlatırmış gibi homurdandı. “Yani seks hastası,” dedi. “Nemfo...”

Laf uzamasın diye başımla onayladım.

“Kirpi gibi karı... Kirpiler her gün seks yapar. Biliyorsun, değil mi?”

“Bilmiyordum.”

“Bilmeyebileceğin başka bir şey daha o zaman: dişi uğur böceklerinin orgazmı, sıkı dur... Tam dokuz saat sürüyor.”

Şaşırmış gibi yaptım.

“Dokuz... Kim söyledi bana bunu sence?”

Omuz silktim.

“Garson kız işte. Anladın mı ne dediğimi?”

Anladığımı belirttim.

“Şimdi, tavsiyeme gelince, Nile... Aldığın mülkle ilgili önerim şöyle: ayaklı küveti, mermer evyeyi ve iki şöminenin taşlarını söktür, sonra sigorta için evi yak.”

Dediklerini anlamaya çalışırken, birden alnına, kötü aktörler misali şaplağı indirdi. “Aşağıda bir şey unuttum!” Bir uzun kahkaha daha. “Sevgilimi!”

Kalkıp merdivenlere giderken etrafıma bakındım. Sevgili mi? Kim böyle bir yere sevgilisini getirirdi? Mekânın tümünde, en azından müşteriler arasında tek bir kadın bile yoktu. Tek

bir... Bir dakika. Vardı bir tane. Burada görmeyi bekleyeceğim son kişi, sahnenin dibinde, korkusuzca çekici oturuyordu: Veteriner. Kendi dünyasında, tüm dikkatini içkisine vermiş görünüyordu.

Yan masadaki odunculardan biri, "Satışa çıkardığımı mı diyorsun?" dedi. Filtresiyle sigara kılığına sokulmuş marihuanasından derin bir nefes çekti. "88 Dodge 4 x4; modifiye." Öksürdü, genzini temizledi. "Dört yüz milimetre taban lastikli."

Tek gözlü pikabı soracak adam bu olabilirdi.

"Biram nerede be," diye söylendi bir diğeri. Dizinde sigara sarıyordu. "Nerede kaldı?"

Göremediğim başka biri, "Kaç karı düdükledim, söyleyeyim mi?" dedi.

"Beyefendiye," dedi sigara saran, "ayık olduğumu hatırlat-sın biriniz." Kahkahalar.

Epey tereddütten sonra tuvalete gitmeye karar verdim. Yolu, veterinerin yanından geçiyordu. Yanından geçtiğimde kafasını çevirip bana, doldurma geyik kafalarından biriymişim gibi baktı. Birden bana değil, arkamdaki birine baktığını anladım. İri kıyım, simsiyah giyimli, siyah gözlüklü ve kırmızı bandanalı bir adam, masaya doğru geliyordu. Tuvaletin kapısını iterken bir ses geldi arkamdan. İngilizce. "Hayvanınız... Ne durumda?"

Durdum, döndüm. Bana mıydı soru? Bana, doğrudan gözlerime bakıyordu. Geri döndüm. "Affedersiniz, bana—"

"Hayvanınız. İyi mi?"

"Evet... Daha iyi."

"Duyamıyorum."

Masaya yaklaştım, boş sandalyelerden birini işaret etti. Hemen yanındaki sandalyeyi. "Çok nazıksınız ama sözlüm var," demedim. Sahte bir serinkanlılıkla oturdum. Kalbim

gümbürdüyordu. Siyah gözlüklü adam oturduğumu görünce vazgeçip geri döndü.

“Köpek mi?” dedi.

“Kedi.”

“Nesi vardı?”

“Dişi. Yavru. Alçağın biri doğrayıp bataklığa atmış.”

“Ciddi misiniz? Kim?”

“Bulmaya çalışıyorum.”

Hızla sağa sola, ardından arkasına baktı. “Bildirdiniz mi? Neden kliniğe getirmediğiniz?”

“Taşımaya kalkarsam... Öleceğinden korktum. Yaralarını kendim diktim sonunda.”

Yüzüme, kıyafetime baktı. “Doktor musunuz?”

“Değilim.”

Tel çerçeve gözlüğünü aldı. Rengi ve deseni tanıdık bir peçetede duruyordu gözlüğü. “Biriyle konuşurken hep başka tarafa mı bakarsınız?”

Oturduğumdan beri profilden konuşmuştum. Gözlerine bakarsam zırvalayacağımdan korkuyordum. Truvalı Helen bu kadar çarpıcı değildi muhtemelen. Öyle güzeldi ki içimden elini sıkıp tebrik etmek geliyordu.

Dönüp baktım gözlerine. Derin, bilgili... Klinikte, floresan altında çarpmışlardı beni ama bu neredeyse karanlık kızzılıkta, hele gözlüğüm yokken, yeterince net göremiyordum. “E... Buralardan mısınız?”

“Montreal. Azıcık doğusu. St-Hyacinthe.”

Bir veterinerin striptiz kulübünde ne işi vardı peki? Ek iş mi? Sahneye mi çıkacaktı? Hayır. Muhtemelen hayvan seksli veya öldürmeli filmlerle ilgili bir şeydi.

Eli gür saçlarında gezindi. “Kızım, nasıl derler, yanlış tiplerle takılıyordu; ben de burada iş buldum. Liseyi bitirir umuduyla.”

“Lise? Çok genç anne oldunuz herhalde... Kaç yaşında? On?”

Gülümsemesi yavaşça yayıldı yüzüne. “Biraz daha yaşlıydım ama teşekkürler.”

“On sekiz?”

Bezgin baktı bu sefer. “Bravo. Karnavallarda çalışmalısınız.”

Demek ki otuz altı civarıydı. Balzac’a göre kadının zirveye çıktığı yaş. Kleopatra’nın, Marcus Antonius’un sırf birlikte olabilmek için uğruna Roma İmparatorluğu’nu bıraktığı yaşı.

Tişörtlü garson kız, gözlerinde ne demeye masanı değiştiriyorsun bakışıyla lafımızı böldü. “Arıyorsan, dallama arkadaşın masanın altında,” dedi. Kafa sallayıp küpelerini şıngırdatarak iki bardak ve bir sürahi köpüklü birayı masaya koydu.

Arka cebimden yirmilikleri çıkarırken veterinere, “İçki ısmarlayabilir miyim?” dedim. Kabul etmedi.

“Çim makinesi gibi horluyor bir de,” dedi garson kız. Bahşişimi verdiğimde çatılan kaşları gevşeyiverdi. Parayı alırken elimi hafifçe sıkmayı ihmal etmedi.

Veteriner elini ağzına, gülüşünü veya öksürüğünü bastırmak üzere götürdü. Fikrini değiştirir belki diyerek iki bardağı da doldurdum ve ardından ikimizin de bitiremediği uzun bir sessizlikte bardağımın yarısını boşalttım. Sorma sırası ondaydı ama bir şey sormadı. ‘Uzatmalı’ kahvesinin yanında yatan tükenmez kalem alıp parmakları arasında çevirmeye girişti. Tam Céleste’in çekmecesinde fotoğrafını gördüğümü söyleyecektim, vazgeçtim. Birbirini tanımayan iki kişi için fazlasıyla dip dibe oturuyorduk. Parfüm veya başka bir koku sürünmediğini anlayabileceğim kadar yakındık. Bir kadın bir erkeği kendine çekecekse doğru yolu buydu.

“Hayatlarımızın sansürlü özetlerini anlatacağımız noktaya geldik mi?” dedi birden.

“Ben... Olabilir.”

“Bir soru sor bana o zaman.”

Veteriner tarafından deklanşörü andıran bir ses geldi. Ya da arkasından bir yerden. Yan masaya baktım; yüzü bana dönük veya fotoğraf makineli kimse yoktu. Fedai duvarın dibindeydi ama sırtı bana dönüktü ve elleri ceplerindeydi. Durakladım, düşüncelerimi topladım.

“İstediğim ilaçları neden verdin? Klinikte...”

“Sefaleksini mi?”

“Petidini.”

“O ne?”

O ne mi? “Analjezik. Morfin gibi.”

“Başka soru.”

Petidini neden bilmiyorsun? Buralarda adı başka mı? “Şey... Nasıl peki durum? Kızının?”

“Eh. Yeni arkadaşları da eskileri kadar berbat. Hatta daha berbat.”

“Öğrenci...”

“Striptiz yapıyor.” Sandalyesini iterek kalktı. Koltuk altında ter birikmişti. “Sahne sırası onda.”

Kızın soyunmasını izlemenin, diye düşündüm, anneyle yakınlaşmama fazla faydası olmayacaktı. Zaten canım çıkmıştı. Bu kadar insan, bu kadar gürültü altı ayıma bedeldi. Mahzun bakışlı dağ hanımımla ilgili endişelerim de dibe çekiyordu beni. Walkie-talkieyi minibüste bırakmasaydım sinyaller yollardım hemen. Sahnenin yanındaki saate bakılırsa gösteriye beş dakika vardı. Etrafımdaki yüzlere baktım. Sırtık, marazi, kahkahalı, bomboş bakışlı yüzler... Derken niyeyse veterinerin kahve fincanının altındaki peçeteye baktım. Peçete değildi. Katlanmış bir kâğıttı. Cebimdeki gibi...

Tam uzanıyordum, veterinerin tuvaletten döndüğünü gördüm. Yürüyüşünde gurur, hayır, ihtişam vardı. Tüm kafalar güneş görmüş yusufçuklar misali ona döndü. Salyalar aktı.

Oturması için kalkıp sandalyesini çekerken aklıma elimi hafifçe arkasına götürüp uzun saçlarında gezdirmek geldi. Ama geldiğiyle kaldı. Oturduğunda müzik başladı, ışıklar kısıldı.

“Gitmem lazım,” dedim. “Hastam bekler.”

Bir kez daha yavaşça yayıldı gülümsemesi. “Yapabileceğim bir şey varsa haber ver.”

“Acaba... Neyse, boş ver.”

“Acaba ne?”

Bir kilisede kızınla birlikte yaşamak ve Céleste’e üvey annelik yapmak ister miydin acaba? “Şey.. Siyah bir pikap arıyorum. Kocaman tekerli ve farlarından biri kırık. Tanıdık geliyor mu?”

Kafa salladı. Ama azıcık şaşırmış gibi miydi bakışları?

“Kısmet,” dedim.

Elini uzattı, öpmeyi düşündüm ama sıkmakla yetindim. Sıkı, mermer sertliğinde, belki kurtaramayacağı hayvanların sahipleri için sakladığı türdendi el sıkışı. “Beni nasıl bulacağını biliyorsun,” dedi. “Ama gene de şunu vereyim.”

Yeşil bir kartvizit. “Arayacağımı biliyorsun.” Sözcükler ağızından çıkar çıkmaz yüreğim, delikanlılar gibi parende attı.

“Biliyorum.”

Adımı söyledim ki daha önce söylemeliydim ama o söylemedi. Bakışlarını tuvalet kapısında dolanan insan azmanı fedaiye, ardından pembe oku ve yayıyla sahneye çıkan Avcı Di-ana’ya çevirdi.

Adını bilmediği veterineri dudaklarından öptü. Planlamadan, acelesiz, tereddütsüz. Kasık kasığa, kalp kalbeydiler! Neye kapıldığını bilemiyordu...

Alt kata inerken kafamda son sahneyi yeniden yazıyordum, merdivenin başında dikilen emlakçı dikkatimi dağıttı. Korkuluğa yaslanmıştı. Avcı kepiyle sevgilisi yoktu. Ayakta zor duruyor gibiydi. Ne selamımı karşıladı ne de beni tanımış göründü.

Kar hâlâ yağıyordu ve tüm araçların üstünü kaplamıştı. Neon tabela artık yanıp sönmüyor, arı kovanı misali vızıldıyordu. Kolumla karları temizleyip minibüse bindim. İlk denemede çalıştı. Kaloriferi ve silecekleri çalıştırdım.

Veterineri düşünerek silecekleri seyre daldığımda yeşil kartvizitle kırmızı kâğıt parçasını hatırladım. Ceplerimden çıkardım, gözlüğümü taktım, tepe lambasını yaktım. Kartvizitte kaçak avcı ihbar numarasından başka numara yoktu.

SOLANGE LACOURSIERE

Morfolog

Yaban Hayvanları Sağlığı Merkezi

St-Hyacinthe (Québec)

KAÇAK AVCI İHBAR HATTI

1-800-463-2191

Kartviziti çevirdim. Cep telefonu arkaya yazılmış, altı iki kere çizilmişti.

Kırmızı kâğıt parçasına baktım:

XXXMAS ULTRA DEHŞET – DAVETİYEYLE GİRİŞ

Safsata (Kanada, 2002, 88 dk.) 2001'de Toronto'dan üç genç sanatçının bir kediye işkence ederek öldürmelerini filme alışı. Filmin adı kuşkulu davranışları meşrulaştıran yanıltıcı mantık anlamındaki sözcükten alıyor. Grubun lideri sözcüğü sözlükten bulduğunu söylüyor. İki galeri sahibi ve bir hükümet ödenekleri müdürü, bu eseri sanatsal özgürlüğe dayanarak savunmuşlardır.

Mavi Beyaz ve Kırmızı IV (Kanada, Tarihi belirsiz, 26 dk.) Bu dizi çalışmasında Laurentia'dan bir avcı bir hayvanı (bu sefer bir kurt yavrusunu) bir emaye fıçısına batırıyor, patilerini kesiyor ve hayvan son nefesini verene ve yepyeni bir Mavi Beyaz Kırmızı şaheser ortaya çıkana kadar tuval üzerinde debeleniyor.

Kara Makaklar (Endonezya, Altyazılı, 45 dk.) Tayvanlı bir trol teknesinin kaptanı teknesine bir düzine canlı kara makak ısmarlıyor. Avcılar bu nadir maymunları yakalamak için Endonezya'daki Tangkoko Doğal Koruma Alanı'na gidiyor. Yavruları canlı yakalamak için anne makakları vuruyorlar. Trol teknesinde mürettebat bebek makakların el ve ayaklarını bağlıyor, ardından sivriltilmiş bambularla kafataslarını deliyor. Bebeklerin kasılmaları sona erince beyinleri çiğ yeniyor.

Aman Tanrım... Bu filmlerin müşteri çekmesi, kasabaya psikiyatri enstitüsü kurulmasını açıklıyordu. Veterinerin niye orada olduğunu da. Hayvan öldürme filmleriyle ilgili yasalar neydi acaba? TV rehberlerindeki doğa gösterili yapımlara bakılırsa hiç yoktu galiba.

Tekerlek cayırdatarak, aklım karman çorman ve midemde bulantıyla, gazı köklediğimi bile fark etmeden yola koyuldum. Kavrulan beynime tam da daha fazla korkunç görüntü lazımdı zaten. Düşündüğümde elimi ayağıma dolaştıran, rüyama girdiklerinde beni çıldırtan daha fazla şey...

Önümdeki aracın tamponuna dayanmak huyum değildir ama bu sefer yaptım. İki gözlü zihnim entropik çılgınlığa kapılmış, kedili, kurt yavrusu, bebek makaklı ve mozolemsi striptiz kulüplü görüntü ve düşüncelerle dolup taşıyordu. Tek elim direksiyonda Céleste'e sinyal yollayıp kör bir dönemeçte önümdekini sollamaya kalkarken fark ettim. Önümdeki araç, bir polis aracıydı.

XXVIII

Bu deftere her yazışımda kendi kendime, "Bu son yazışım mı?" diye soruyorum. Bazinet yakında çıkacak ve ne olacak, bilmiyorum. Nile'ı kurtaracak bir savunma planı ve muhtemelen beni öldürecek bir saldırı planı üstünde çalışıyorum.

O yüzden bunu son yazışım varsayarak insanlardan değil, hayvanlardan, artık var olmayan ilginç hayvanlardan bahsedeceğim.

Yaklaşık 10.000 yıl kadar önce Amerika kıtasındaki büyük memelilerin dörtte üçü yeryüzünden silindi. Mastodon, Tüylü mamut, Kılıç-dişli Kaplan, Tüylü Gergedan, Sinodesmus (dev bir köpek türü), Mağara Aslanı, Mağara Ayısı, Dev Kara Tembeli, Dağ Geyiği, Dört Boynuzlu Antilop, Dev Kurt, Kastoroit (ayıdan büyük bir samur türü), Pekari (kaplandan büyük bir domuz türü) ve yerli atlarımız, aslanlarımız ve develerimiz...

Bu toplu, büyük ölümlerin sebebi neydi peki? Göktaş falan değildi. Biliminsanlarının 'Pleistosen Aşırılığı' dedikleri bir şeydi. Bering Boğazı'nı geçip (o zamanlar kara parçasıydı) Kanada dağlarından güneye inen ilk kabileler bir avcı cennetiyle karşı karşıya kalmışlardı: ormanlarda 100 milyon civarı büyük memeli yaşıyordu. Hayvanlar insanları ve numaralarını bilmediklerinden ok ve mızraklara hazırlıksız yakalandılar. İnsanlar hayvanları sürülerle, binlerce, on binlerce öldürdü. İnsan nüfusu patladı. Antropologlar, temel dürtüler tatmin bulduğunda insanların boş vakitlerini eğlenceye, spora verdiklerini söyler. Bu ilk kabileler hayvanları sadece yemek ve giyecek için değil, eğlenmek için

de öldürdüler. Hatta avlanmak erkekliğin sınanması ve kanıtlanması sayılmaya başladı.

Modern insan, Pleistosen döneminin kabileleri kadar büyük zarar verdi. 18. Yüzyıldan itibaren Kuzey Amerikalı avcılar, Deniz İneği, Büyük Auk, Labrador Ördeği, Eskimo Çulluğu ve Doğu Kugarı dâhil, pek çok türün soyunu tüketti. Sürüleri 50 milyon bireyi bulan, geçtiklerinde güneşi bile karartabilen ve son üyesi Kanada'da vurulan Yolcu Güvercinleri'ni saymıyorum bile.

Bu hayvanlardan dördünden, haklarında pek yazılmayanlardan kısaca bahsedeceğim.

Deniz İneği

Karada onlardan daha büyük tek memeli, fildi. O yüzden 'Deniz Fili' denmesi 'Deniz İneği'nden daha uygun bence. En büyükleri, dişileri, 10 metre boya ve 7 ton ağırlığa ulaşabiliyordu. Kuzey Pasifik'te yaygındılar ama eski avcılar soylarını kuruttu. Sadece Bering Denizi'ndeki, kimsenin yaşamadığı Komutan Adaları civarında kaldılar. Bu yaratıkları ilk gören Avrupalı, Georg Steller adlı Alman bir doğabilimciydi. Avlanışlarını 1741'de şöyle anlattı:

Bir ucundaki demir halkaya bağlı ve çok sağlam, kalın bir ipi kıyıdaki otuz kişinin çektiği büyük, demir kancalarla avlanıyorlar. Kanca hayvanın sırtına saplandığında kıyıdaşlar, çaresizce direnen hayvanı var güçleriyle kendilerine çekiyorlar. Teknedekilerse hayvanı başka bir iple bağlayıp debelenmesi bitene, kıpırtısız teslim olana kadar sopalarla dövüyorlar. Ardından bıçaklarla, süngülerle ve başka silahlarla saldırıp kıyıya çekiyorlar. Hayvandan daha canlıyken büyük dilimler kesiyorlar. Hayvan kuyruğuyla ve ön uzuvlarıyla şiddetle debelenmeye başladığında büyük parçalar kopuyor. Ayrıca inler gibi sesler çıkarıyor. Sırtındaki yaralardan kan fişkırıyor...

Bu canlıların birbirlerine sevgisi ilgi çekici. İçlerinden biri yakalandığında diğerleri etrafını sarıp karaya çekilmesini engellemeye çalışırken diğerleri tekneyi devirmeye uğraşüyor. Bazıları kendilerini ipin üstüne atıyor ya da yakalananın sırtına saplı kancayı kuyruk darbeleriyle çıkarmaya çalışıyor. Başardıkları da oluyor.

Birbirlerine duydukları aşkın en dikkat çekici kanıtıysa bir erkeğin, kancayla yakalanmış dişisini kurtarmak için var gücüyle ve beyhude çabaladıktan sonra ve o kadar dövmemize rağmen kıyıya kadar izlemesi ve dişi öldükten sonra bile defalarca karaya çıkmaya çalışmasıydı. Ertesi sabah erkenden et kesmeye gittiğimizde erkeği yine dişinin yanında bulduk. Üçüncü sabah da aynısını...

Modern insan tarafından ilk defa görülmesinden sonra Deniz İnekleri'nin soyu 27 yıl dayanabildi ki bu, tüm türler arasında en hızlı tüketilme rekorudur.

Büyük Auk

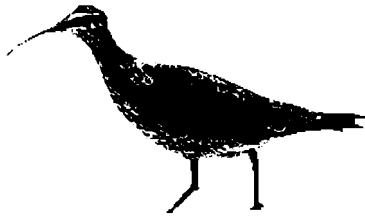
Bu büyük, muhteşem uçamayan kuşları, 'Kuzeyin penguenlerini' ilk gören Avrupalılar herhalde 10. Yüzyıl Vikingleriydi. Suda hızlı ama karada yavaşlardı. Dolayısıyla kuluçka dönemlerinde tamamen savunmasızdılar.

Jacques Cartier 1535'te Newfoundland kıyılarındaki Funk Adası'na gittiğinde, mürettebatı bu kuşlardan yüzlercesini yakalayıp fiçılara tıktı ve yumurtalarını çaldı. Büyük Auklar sadece Newfoundland civarında değil, St. Lawrence Körfezindeki Magdalen Adaları'nda, Maine Körfezi'nde ve Massachusetts Körfezi'nde de kuluçkaya yatıyorlardı. Ayrıca doğu Atlantik'teki birçok adada,

özellikle St. Kilda'da (Iskoçya'nın batı kıyıları açıklarında) ve İzlanda civarındaki küçük adalarda kuluçkaya yاتیyorlardı. Kuluçkaya yattıkları her yerde katledildiler.

Funk Adası'ndaki Büyük Auklar büyük kafeslere, kımıldayamayacak denli çok sayıda dolduruluyorlardı. Ardından insanlar çivili sopalarla saldırıyor ve öldürdükleri yahut bayılttıkları kuşları ateş yakılan büyük kuyuların yanına yığıyor ve tüylerinin gevşemesi için ölü veya diri bakmadan, kendilerinden önce öldürülenlerin yağlarında haşlıyorlardı. Ardından yolunan tüylerinden yastık, puf ve benzeri eşyaya dolgu yapıılıyor, kalan tüysüz ölümlerse yakılıyordu.

1830'da dünya üzerinde neredeyse hiç Büyük Auk kalmamıştı. Sığındıkları son yer, İzlanda yakınlarındaki Geirfulasker adasıydı. Ada volkanikti: aynı sene infilak ederek sulara gömüldü. Kurtulanların gidebileceği tek yer kalmıştı: Eldey Adası. Bir koleksiyoncunun emriyle Büyük Auk aramaya çıkan denizciler 3 Haziran 1844'te adaya ulaştılar. Diğer deniz kuşları arasında derhal göze batan bir çift gördüler. Çiftin dişisi kuluçkadaydı. Altında türünün son umudu vardı. Denizcileri görünce çılgınca denize kaçmaya çalıştılar. Biri kayalara sıkıştı, diğeryse kıyıda yakalandı. İkisi de sopalarla dövülerek öldürüldü. Yumurtayı denizcilerden biri üstüne basarak ezdi.

Eskimo Çulluğu

Bu HARİKA kuş, gelmiş geçmiş en karmaşık ve tehlikeli göç döngüsüne sahipti. Kanada kutup altından başlıyor, saat yönünde dev bir çember çiziyordu: doğuda Labrador'dan Atlantik'e

ve güney Karayiplere iniyor, ta Arjantin'e, Buenos Aires'in güneyine kadar gidiyordu! Baharda ember Teksas, Kansas, Missouri, Iowa ve Nebraska zerinden Kanada'ya ulaşarak tamamlanıyordu. Biliindiği kadarıyla tek ve dev bir sürü halinde gyorlardı. Kimilerine göre 'kızak çanları' gibi tyorlardı.

Karaya konduklarında muazzam bir manzara ortaya çıkıyordu. Bir defasında Nebraska'da 50 dönümü kapladıkları söyleniyor. Tabii bunun dünyadaki tüm Eskimo ullukları olduğunu göz önüne almak lazım.

Kuşlar Newfoundland'e vardıklarında kıyı boyunca takip ediliyordu. İnsanlar karanlıkta gelip lambalarla gözlerini alıyor, sopalarla döverek öldürüyorlardı. Boralar kuşları New England'a srlediğinde avcılara iş çıkıyordu.

Büyük düzlüklerden geçerken bu 'ayır güvercinleri' toplu tuzaklara düşürülüyor, yıllık katliamlara kurban gidiyorlardı. Avcıların arabaları kuşlarla dolup taşıyordu. Bazen yığınları çürümeye tırakıp tekrar ava gidiyorlardı.

50'lerin sonlarında Teksas'ta tek başına g edenleri görüldü (bir fotoğraf bile var) ve 1964'te Barbados'ta bir tanesi vuruldu. Halen ara sıra grldklerine dair haberler çıkıyor. Ama tek başına kalmış bu kuşların yaşama umutları yok. Çünkü içgüdüleri iki kıta boyunca ge ama sayıca güvenlik içinde yöneltiliyor bu kuşları. Kısacası hâlâ yaşayan Eskimo ullukları varsa bile uzun süre hayatta kalmayacakları kesin.

Doğu Kugarı

Bu koca kedinin çok adı var: Kugar, Katamont, Dağ Aslanı, Panter, Puma... Laurentia'da, kıtanın her yerinde on binlercesi yaşıyordu. Yarım asır önce avlanarak, tuzaklara düşürülerek, zehirlenerek soyları tüketildi. Mont Tremblant yakınlarında yaşayan Jimmy Doucette adlı bir avcı, 1896-1906 arasında iki yüzden fazla kugar kafası getirdi. Bugün Laurentia'da kalan tek dağ aslanı, 1958 Noel'inde vurulmuş ve halen doldurulmuş, güve yeniği bedeni 117 numaralı çevre yolundaki Cave'de sergilenen Kitty'ydir. Kugar, resmi olarak soyu tükenmiş hayvanlardandır.

Ancak Laurentia dağlarında kugar veya kugar izleri gördüklerini öne sürenler var. Biliminsanları da az sayıda kugarın yabanda yaşıyor olabileceği fikrinde. 1990'larda dışkılarından alınan DNA örnekleri Québec, Vermont ve Massachusetts dolaylarında bulunduklarını ortaya çıkardı. Bir de 2006 yazında bir otobüsün, St-Jovite yakınlarında erkek kugarı ezdiği söyleniyor.

Nile mezarlıkta, bir kere Aralık'ta, bir kere de Ocak'ta büyük bir kedi gördüğünü söylüyor. O kendine inanmasa bile ben ona inanıyorum. Ormanların hâlâ son temsilcilerini barındırdığı umudu, elimde kalan, tutunabileceğim son umut.

XXIX

Yanardöner ışıldağı çalışan polis aracı beni durdurmaya kalkışmadı. Sürücüsü gaza basmıştı; benim gibi iki biralık sarhoş sürücünden daha büyük bir şeyin peşindeydi herhalde. Hafifçe fren yaparak şeridime geçtim. Gelecek günlere bıraktım kapışmayı.

Céleste'e asla çıkmaması talimatını verdiğim tavan arası dâhil, papaz lojmanının tüm ışıkları yanıyordu. Soğuk rüzgâr vurdukça kepenkleri takırdıyordu.

Mutfak masasında tanıdığım el yazısıyla bir not vardı. Tuhaf bir korkuya kapıldım, az daha okumayacaktım. Harfler görünmez mürekkeple yazılmış gibi silinip belirginleşiyordu sanki. Fidyeye talebi miydi? İntihar notu muydu?

"Céleste!" diye seslendim. "Geldim!" Cevap gelmedi. Kalbim gümbürdeyerek nota, harfler sakinleşene dek baktım: *Avukat Volpe aradı.*

Merdivenlere atıldım, koridoru koşarak geçip tavan arasına çıktım. "Céleste? İyi misin?" Boştu tavan arası. Dönüp odasına koştum. Kapısı aralıktı; içeri daldım.

Kâfir meleğim yatağına yayılmış, defterine bir şeyler yazıyor yahut çiziyordu. Kafasını kaldırmadan, kısık sesle, "Selam, Nile," dedi. "Sağır mı oldum, nedir? Kapıyı çaldığını duymadım."

"Ne yapıyorsun?"

“Çizim,” dedi çizmeye devam ederek. “Ama doğru dürüst selam verene kadar senle konuşmayı reddediyorum.”

“Kaç defa sinyal yolladım! Niye cevap vermedin? Endişelenebileceğim gelmedi mi hiç aklına? Cevap vermeyince az daha kalp krizi geçirecektim! Şaka değil! Şu anda bile zor duruyorum ayakta!”

“Sakin ol, ya. Makine bozulmuş işte.”

“Nasıl bozulur? Ne yaptın?”

“Hiçbir şey.”

“Peki, ben yokken tavan arasında kalacağın konusunda anlaşmamış mıydık? Sadece kitap okuma ışığıyla? Yanında iki tabancayla?”

“Kedileri çıkaramıyorum oraya, tamam mı? Çok soğuk oluyor.”

“E, elektrik sobası var ya?”

“O da bozuk. Git, kendin bak. Tabancaları da bulamadım.”

“İkisini de mi? Ne yaptın tabancaları?”

“Hiçbir şey. Onları aşağı indirip dışarı çıkaran sendin, unuttun mu? Talim yapmak için.”

Doğru söylüyordu. Mutfakta bırakmıştım galiba silahları. “E, niye aramadın?”

“Ya, sakın olsana. Kötü bir gün mü geçirdin, nedir?”

Alnımda biriken teri sildim, enseme ovuşturdum. Kafam akşamdan kalmamışım gibi zonkluyor, gözlerim yanıyordu. Cehennemden fragman seyretmişim sanki. “Eh, öyle denebilir.”

“Kahve makinesi gene bozuk suratı var sende. Avukat Volpe aradı. Yüzüncü çalışında falan açtım.”

“Ne istiyormuş?”

“Seni.”

“Konuşmadın mı adamla?”

“Arkadan müzik sesi geliyordu. Kırklar falan. Sesini zor duydum. Ama anlayabildiğim kadarıyla sana iyi haberleri var.”

“Ne gibi?”

“Ara, öğren.”

Mutfağın her tarafında aradım iki tabancayı. Gözlerimi kapadım, ovuşturdum. Hafızamı canlandırmak için sert kahveyi mikrodalgada ısıtıp şekersiz içtim. Nenenin fincanı öyle derindi ki içinde el yıkanabilirdi. Bir fincan daha kaynatacaktım, kapı çaldı. Kafeinden dönmüş gözlerle koridora baktım. Kapının camına mavili kırmızılı polis ışılдаğı vurmuştu.

Haydi, bakalım. Neye borçluydum bu ziyareti? Hız sınırını aşmak, çalıntı araç kullanmak, iki çocuğa saldırmak, polis memuru kılığına girmek, çocuk kaçırmak... Seç, beğen, al, memur bey: şanslı gününüzdesiniz. Kapı üç defa daha, daha sert vuruldu.

“Kimmiş?” diye seslendi Céleste. “Polis mi?”

“Tavan arasına! Ben hallederim.” Geleneğini yıkarak karşı çıkmadı. Fare misali koridordan tavan arasına koşturuşunu dinledim. Kapıya, darağacının basamaklarını çıkarcasına yavaş ilerledim. Parkelerin çatırtıları, idam sehpasının altındaki kapağın açılmasını getirdi aklıma. Zihnim hareketliydi; gözü-mün önünde siyah noktacıklar uçuşuyordu. Adımı bankadan almışlardı. Ya da emlakçıdan. Bilgisayara vermiş, New Jersey Eyalet Polisi’yle temasa geçmişlerdi.

Kapıya uzanırken ve açtıktan sonra iki defa, “Oui?” dedim.

Standart bıyıklı bir polis memuru, “Mösyö Nightingale?” dedi. Ortağı bıyıksızdı. Kadındı çünkü.

Sersemce evetledim.

“Komiser yardımcısı Larose ve komiser yardımcısı Viau. Gecenin bu saatinde rahatsız ettiğimiz için özür dileriz ama... Şey, izninizle birkaç sorumuz olacak.”

Sert bir gülümsemeyle, “Buyurun,” dedim. “Gelin, içeri gelin.” Dizlerim titriyordu.

“Teşekkürler. Birkaç dakikanızı alacağız. Konu... Şu talih-siz... Olayla ilgili. Geçen geceki... Motorlu kızaklar?”

“Anladım.”

Memure, dudaklarında yarım yamalak bir gülümsemeyle, “Kim olduğunuzu biliyoruz,” dedi. Postallarını paspasa sildi. “Durumu bilin de.”

Beni kelepçeleyecek, Miranda Haklarımı mı okuyacaktı? Kanada’da var mıydı o uygulama? “Anladım.”

“İçişleri Bakanlığı’ndansınız, biliyoruz,” dedi öteki kapıyı kaparken.

Nefesimi sıkıllı dişlerim arasından bırakıp başımla evet-ledim. “Ortaya çıkarmamaya çalışıyordum. Kim anlamış?”

“Şey... Bir şikâyet üzerine gittiğimiz bir olayda sizin... Kartvizitinizle karşılaştık.”

“Aramızda ka—”

“Hiç endişelenmeyin,” dedi memure. “Alcide Bazinet’nin peşindeymişsiniz. Doğru mu?”

“Şey, evet ama... Gizli. Siz nasıl—”

“Aynı taraftayız,” dedi beriki. “Biz de Bazinet’yi bir an önce buralardan defetmek istiyoruz. Adam yüz kışın öldür-düğünden fazla hayvan öldürdü. Sabıka kaydını okumak bir gün sürer. Siz ve ortağınız onu ABD’de işlediği suçlar için istiyorsunuz, değil mi? Yaban hayatıyla ilgili?”

Ortağım? Kimdi ki ortağım? Hayalet komşum mu? “Doğru. O ve kuzeni... Vermont...”

“New Hampshire sanmıştık?”

“Orası da var.”

“Kuzeni Alcide’in yanında sunak oğlanı gibi kalır. Umarım ikisi de elektrikli sandalyeyi boylar. Sizde var hâlâ sandalye, değil mi?”

“Olmaz mı?”

“Keşke bizde de olsa.”

Gülümsedi memure. “Ziyaretimizin bir sebebi daha var. Yani başka bir... Haneye tecavüz vakası yaşanmamasının dışında... Kayıp bir kız var. Adı, Céleste Jonquères. Birkaç hafta önce St-Madeleine’deki çocuk evinden kaçtı. Buraya gelmiş olabileceğini düşündük. Acaba on beşlerinde, siyah saçlı, yeşil gözlü, yarı yerli bir kız gördünüz mü buralarda? Azıcık erkek Fatma...”

“Yok... Görmedim. Ama aklımda bundan sonra.”

“O... Şey, buralarda şöhret sayılır biraz. Dâhi çocuk... Hatta gazetede hakkında makale bile çıkmıştı.”

“Niye buraya gelsin peki?” dedim.

“Eskiden burada oturuyordu. Nenesiyle. Nenesi kısa süre önce öldü... Ne zamandı, René? Ekim miydi?” René başıyla evetledi.

Céleste mi öldürdü peki, sorusunu sormak istiyordum. “Sahi mi? Bu evde mi? Nasıl öldü?”

“İntihar kararı verildi. Kızın yardım ettiği varsayıldı.”

“Etmiş mi?”

“Belli değil. Suçlama yapılmadı ama.”

Telsizden gelen hafif tıkırtı üzerine, memure başıyla iyi geceler dileyerek çıktı. Kapıyı açtığı anda birkaç kelime duydum. 10-23’le ilgili bir şey ve destek çağırısı. Ardından bir başka ekibin yanıtı geldi. Aynı anda mutfaktaki telefon çalmaya başladı.

Larose, “Kaza galiba,” diyerek eldivenlerini giydi. “Ben de gideyim, siz telefona bakın.”

“Bir şey soracaktım.”

“Buyurun.”

“Neden ısıldağınız açık geldiniz?”

Göz kırptı. “Cevabı bilmeniz lazım.”

Bilmiyordum tabii ama biliyormuş gibi gülümsedim, tahmini sundum: “Kim olduğumu bilmiyormuşsunuz gibi görünmek istediniz. Kızın kayboluşu meselesinde şüpheliyimşim gibi.”

“Doğrudur,” dedi.

“Zekice,” dedim. “Peki, şey... Ortağım... Nasıl—”

“Kendi usullerimiz var. Zannettiğiniz kadar geri değiliz. Hatta onu yerleştiren biziz.”

“Yerleştirmek mi?”

“Kliniğe.”

Bakışlarımı yere indirerek düşündüm. Veteriner kliniğinden mi bahsediyordu? Veteriner gizli görevli miydi? Elbette ya...

Polis arabasının gidişini izlerken telefon çalmaya devam ediyordu. Açtım.

Şimdiye dek gayet net ses alan hattın çatırtıları arasında zor bela duyulan bir ses, “Hem iyi hem kötü haberlerim var,” dedi.

“Sadede gel.”

“Eski sevgilin,” dedi Volpe, “davadan vazgeçti.”

Sevincim yarım yamalaktı; şaşırmamıştım. Aklım hâlâ veterinerdeydi.

“Mirası tükettiğimi mi söyledin ona?”

“Tüketmesen iyi edersin. Baban, kendisine kalan mirası ikiye katlamak için ömür boyu didindi. Tabii benim tavsiyelerimle. E, tam ikiye katladı denemez. Piyasa krizi ve—”

“Her şeyi bağışlayacağını söylemişti bana.”

“Yarısını bıraktı.”

“E, niye davadan vazgeçmiş öyleyse?”

“Brooklyn aleyhinde ifade vermeye yanaşmıyor.”

Düşündüm biraz. “Kötü haber ne peki?”

“Evden kaçmış. Beni nereden aradı dersin? Atlantic City’den. Bir motelden. Hangisi, tahmin edersin herhalde. Faturayı ödemek için sonunda kendini satar herhalde. Numaranı, adresini istedi benden. Kanada’ya gelip senle yaşamak istiyormuş.”

Bu muydu kaderim? İki ergen kızı büyütme miydi? “Kötü haber değil ki bu.”

“Annesine feci kızgın. Dediğine göre cep telefonunu alıp senden gelen tüm mesajları silmiş. Geri dönmelisin bence. Diğer suçlamalar hâlâ duruyor. Alkollü araç kullanmak, toplumun huzurunu bozmak... Bin dolarlık cezayla hallederim meseleyi. Ehliyetine bir yıl el konur. Ama geri gelmen, mahkemede boy göstermen lazım. Tek başıma halledemem her şeyi.”

Pencereden dışarı, mor-siyah gökyüzüne, sayısız yıldız ve dolunaya, ardından da mezar taşlarının eğri gölgelerine baktım. “Gelirim.” İçimde New Jersey’nin bir daha hiç Nightingale görmeyeceği, Nightingale Hanedanı’nın bu kuzey mezarlığında son bulacağına dair gittikçe kuvvetlenen bir his vardı.

“Yakında, değil mi?” dedi Volpe. “Montreal’den sabah kalkan ilk uçakla mesela?”

Neredeyse tavus mavisi ay ışığı yayılmıştı yere. “Brook’a istediklerini ver.”

“Anlaşıldı. Ha, Nile...”

“Evet?”

“Başka suç işlememeye çalış.”

Kafamda tipi, telefona bir saat gibi gelen ama herhalde bir dakikaydı, bir süre boyunca baktım. *Kuzenleri öldürdükten sonra Cave’i havaya uçuracaksın...* Telefonun kara bakalliti dumanlar çıkararak erimeye başlayınca daldığım düşlerden uyandım. Veterinerin kartvizitini çıkarıp cep numarasını aradım: “Aradığınız numaraya ulaşılammaktadır. Lütfen daha sonra tekrar arayınız.” St-Hyacinthe numarasını aramanın anlamı yoktu çünkü veteriner, St-Hyacinthe’te değildi.

Merdivenin başına gittim, seslendim. “Céleste?”

“Efendim?” Merdivenin tepesinde oturuyordu.

“Ne yapıyorsun orada?”

“Hiç.”

“Söylediğim gibi tavan arasına gittin mi?”

“Söylediğim üzere.”

“Cevap ver.”

“Gitmedim.”

“Neredeydin peki? Ne yapıyordun?”

“Odamda yere yatıp havalandırmadan dinledim. İyi idare ettin.”

İç çektim. Paylamanın zamanı değildi. “Telefon rehberi var mı?”

“Ne?”

“Telefon rehberi!”

“Buzdolabının üstünde!”

Telefon rehberi. V harfi. Veterinerler. Saate baktım, tam ondu. Klinikte kimse olmazdı bu saatte; mesaj bıraktım, yarın alırdı.

Telefonu alıp numarayı çeviriyordum, telefonda biri bağırdı. Arkadan müzik geliyordu.

“Kulağının dibinde numara çevrilmesi sesinden,” dedi Volpe, “hiç hoşlanmam.”

“Birini aramaya çalışıyordum. Önemli.”

“Bu daha önemli. Söylemeyi unuttum. Babanın arabası... New York’un kuzeyindeki bir tarlada bulmuşlar. Anahtarı üstündeymiş.”

“Ben seni arasam daha sonra?”

“Bir fikrin var mı bu konuda?”

Aklım başka şeylerle meşguldü. Bazen seslerini kısamıyor insan.

“Nile?”

“Soru neydi?”

“Babanın arabası... Ne diyorsun?”

“Susma hakkımı kullanabilir miyim?”

“Ne yapayım arabayı?”

“İster misin? Hizmetlerine karşılık.”

“Avans olarak mı yani?”

“Hı-hı.”

“Senden para almıyorum, salak! Peki, sizin garaja çektiririm.”

“Anahtar var mı ki sende?”

“Yok, garaj kapısını kırıp girmelerini söyleyeceğim. Tabii var anahtar. Evi ne yapacaksın peki? Kim bakacak eve?”

“Kaloriferi açık bırakmıştım.”

“Peki, Paris?”

Wangram caddesindeki çatı katını kastediyordu.

“Satmamı ister misin?”

Hayır. Burada, günün birinde o daireyi gereksinebilecek bir kız var. “Yok, lazım olabilir bir gün.”

Beklemeye aldı beni. Eddie Cochran’ın “Three Steps to Heaven’ı boyunca.

“Nile? Eski sevgilin aradı. Brooklyn geri dönmüş, iyiymiş. Yani numaran elinde. Bu durumda...”

“Güzel. Rica etsem...”

“...senden istediğim...”

“...bir fon kurabilir misin onun için? Eğitim fonu ya da her ne deniyorsa?”

“Nile, aynı anda konuşuyoruz.”

“Brook için bir fon kurabilir misin?”

“Elbette kurabilirim ama önce—”

“Kalan her şeyin de Céleste Jonquères’e bırakılmasını ayarlayabilir misin? Belgeleri hazırlayıp gönderir misin?”

Sessizlik. “Doğru mu anlıyorum? Kalan her şeyi kime bırakacağım? Telefonda konuştuğum ukala veledemi? Ne diyorsun sen, Nile? Vasiyetname mi bu?”

“Babamın özel eşyasını elden geçirip istediğini alırsın sen de.”

“Nile, iyi düşün. Uzun uzun düşün. Bak, hiç tavsiye etmem. Böyle şeyleri daha önce de gördüm. Bu ani kararları. Binlerce defa—”

“Nightingale ailesinin avukatı mısın sen?”

“Ne?”

“Sen, Nightingale ailesinin avukatı mısın, değil misin?”

“E, şey, herhalde yani ama—”

“Öyleysen kes sesini ve istediklerimi yap.”

Bir, iki, üç, dört, beş. “Kızın adını kodla. Adresini de.”

Kodladım. “Herhangi bir sebeple imzalayamazsam imzama taklit et. Tanıklarınkileri de. Yapabilir misin?” Bildiğim kadarıyla daha önce defalarca yapmıştı.

“Yapmadığım şey değil.”

“Söz veriyor musun? Babamın mezarı üstüne yemin et.”

“E, öyle diyorsan...”

“Söyle.”

“Babanın mezarı üstüne yemin ederim.”

“Sağ ol, Leon. İyi dostsun.”

Bir kez daha yarı dalgın bakakaldım telefona. Ardından artık ezberlediğim numarayı, veterinerin numarasını çevirip dolambaçlı bir mesaj bıraktım.

XXX

*Ravenwood Gölü'nde kaymak eskiden çok yaygınmış. Nene-
nemde bunu kanıtlayacak bir sürü siyah beyaz fotoğraf vardı.
Bir sürü insan, yüzlercesi ay ışığı altında paten kayar, buz hokeyi
oynarmış. Çocuklar okuldan eve koşturur, yemeklerini alelacele
yer, yıldızlar altında kaymaya gidermiş. Nene bir defasında, ta
ellili yıllarda Yaban Hayatı Bakanlığı'nın göl kenarında, patenci-
ler ısınsın diye kocaman bir ateş yaktırdığını anlatmıştı. Bugünse
patene izin verilmiyor. Buz bir metre kalınlığa ulaşsa ve on ton-
luk kamyon filosunu taşıyabilse bile. Eskisi gibi buzun kalınlığını
ölçmüyorlar ve bundan sonra hiç ateş yakmayacakları kesin. Sırf
buz eskisi kadar kalın tutmadığı için de değil.*

*Gölde üç ölümlü vaka yaşandı. 1906'da, 1972'de ve 2002'de.
On bir yaşındaki Wallace Ward 29 Aralık 1906'da, iki arkadaşıyla
paten yaparken buz kırılınca içine düşmüş. 14 Şubat 1972'deyse
yaşları 14 ilâ 18 arasında değişen yedi çocuk, 'Kaymak Yasaktır'
levhalarına aldırmadan hokey oynuyormuş. Çocuklardan biri kı-
rılan buzdan göle düşünce kalan altısı, çocuğa ulaşabilmek için
zincir kurmuşlar. Buz daha fazla kırılınca hepsi birden suya düş-
müş. Cesetleri hiç bulunamamış.*

*1 Ocak 2002'de biri daha öldü ama paten yaparken değil. 27
yaşındaki bir kadın, onu hayatta son görenin ifadesine göre, karla
kaplı gölde yalınayak yürüyormuş. Kafası dumanlıymış. Onun
da cesedi bulunamadı. O kadın, annemdi. Nene'nin buz takın-
tı annemin boğulmasından sonra başladı. Vaazlarını toptan bı-
rakıp ilk aşkı matematiğe sarıldı. Özellikle kriyoskopiye, donma*

noktalarının araştırılmasına odaklandı. Asistanlığını yapmam, evde eğitimimin bir parçasıydı.

Göllerde tutan buzun kalınlaşması ve incelmesindeki değişkenlerin benzetimini yaratacak sayısal bir model bulmak istiyordu. Özellikle gölde oluşacak buzun kalınlığını öngörebilmeyi, 5 cm kalınlığında, 7 santimetre kalınlığına ve diğer kalınlıklarda buzun oluşmasına neden olacak asgari sıcaklıkta kaç gün geçmesi gerektiğini kestirebilmeyi arzuluyordu.

Haftada bir defa göldeki kar miktarını ve yoğunluğunu, buz kalınlığını ve ısıyı ölçüyorduk. Buz matkabıyla delikler açıyorduk. Kıyıda buz kalınlığı ortadan fazla olduğundan birden fazla noktayı sınıyorduk. Bir ucu on metrelik mezuraya naylon iple bağlı 30 santimetrelilik bir bakır çubuğu buz kütlesinin dibine sarkıtıyorduk. Ardından buz kitlesinin dibinin ve tepesinin su seviyesine mesafesini kaydediyorduk. Bu iki ölçüm arasındaki fark bize buz kitlesinin topografik özelliklerini ve buzun yoğunluğunu veriyordu. Çalışmamızı Paskalya döneminde bitiriyor, baharda erime oranlarını ölçüyorduk.

Nenem benle geçirdiği üçüncü kışta Parklar ve Yaban Hayatı'nda yarım zamanlı gönüllü çalışmaya, çevre göllerde buz kalınlığı ölçümleri yapmaya ve gereken yerlere uyarı levhaları dikmeye başladı. Paten Yapılmaz, Motorlu Kızakla Girilmez gibi şeyler.

Derken Ravenwood Gölü'nün bölgedeki su kütlelerinin tipik özelliklerini taşımadığını keşfetti. Hem de hiç taşımıyordu. Acayip özellikleri vardı. Bir kere neredeyse kusursuz bir daireydi ve büyük olmamakla birlikte, çevredeki tüm göllerden ÇOK DAHA derindi. Diğer göllerdeki buz kalınlığını, ne zaman üzerlerinde güvenle kayılabileceğini, araç sürülebileceğini yahut balık tutulabileceğini, genellikle sadece renklerinden kestirmek kolaydı. Ama Ravenwood öyle değildi.

Bizim 'renk kodlarımız' şöyleydi:

Siyah buz: mevsim başlarında yaygın görülen taze buz.

Açık mavi, siyah veya yeşil buz: kalınlığından dolayı en güçlüsü.

Beyaz buz / opak: bu buza genellikle kış ortasında, sıcaklık günlerce sıfırın altında seyrettikten sonra rastlanır. Aynı ağırlığı taşıyabilmesi için açık mavi, siyah veya yeşil buzdan iki kat kalınlıkta olması gerekir.

Lekeli ('çürük buz'): bu buz türü insanı, üstü kalın görüldüğü için kandırır ama aslında merkezinde ve dibinde çürümektedir. Baharda görülür ve erime yüzünden sıklıkla bitki artıkları, toprak ve diğer doğal maddeler yüzeyine çıkar. Üzerine adım dahi atmamak gerekir.

Bunlar da güvenlik ölçütlerimiz:

7 cm (taze buz): uzak durulacak.

10 cm: yaklaşık 90 kiloyu taşır.

12 cm: tek bir motorlu kızak veya ATV taşıyabilir.

20-30 cm: tek bir araç yahut bir grup insana uygun.

30-38 cm: hafif bir pikap veya minibüse uygun.

60 cm ve üzeri: 13 tonluk uçak taşıyabilir.

Ravenwood Gölü'nde 'güvenli buz' diye bir şey yoktur. Gölün bir noktası taş kadar sertken, bir başka noktası kapak misali açılır. Çoğunlukla suları daha ılık doğal pınarlar ve akıntılarının buzu aşağıdan zayıflatması yüzünden. Bu akıntılar tehlikelidir çünkü kolayca fark edilmezler. Öngörülemezler ayrıca. Özellikle kuzey tarafındaki kayalıklarda. Herhangi bir düzenleri ve mantıkları yoktur.

Göl'ün böyle olmasının mantıklı diğer nedenleri vardır ama. Öncelikle bitkilerin baş gösterdiği veya yüzey altında salındığı (intihar edenlerin saçları gibi), ısıyı alıp buza ileten karanlık parçalar vardır. Çürüme de ısı üretir. Dolayısıyla sazlıklar ve bitki yataklarının bulunduğu bölgelerde buz, bulunmadığı bölgelerden daha zayıftır.

İkincisi, Ravenwood'un suyu hafif tuzludur. Tuzlu buz daha zayıftır ve tatlı suyla aynı ağırlığı kaldırabilmesi için çok daha kalınlaşması gerekir.

Üçüncüsü buz, sıg suda derin suya göre çok daha çabuk oluşur. Kuzey tarafındaki 'su altı uçurumları' veya kara kaya çıkıntılarının civarında göl inanılmaz derinleşir. Belki Loch Ness kadar, kim bilir? Ravenwood Gölü'nün dibine dair Algonquin efsaneleri ve 19. Yüzyıl hikâyeleri vardır ama bunlar çoğunlukla unutulmuştur. Bildiğim kadarıyla bunları sadece nenem, kasaba kütüphanecisi ve ben okuduk. Bu hikâyelerden birinde bir adam göle düşüyor ve cesedi yıllar sonra Çin'deki bir gölde bulunuyordu. Bir başkasında, Kıyamet Günü'nde göl, içine tüm günahkârların atıldığı Ebedi Ateş Gölü'ne dönüşüyor, Tanrı günahkârları içine adeta 'torbadaki çiviler' gibi boşaltıyordu.

Bu kayalıkların civarındaki derinliği kimse ölçmemiş ve o civardaki pınarlarla akıntıları kimse çözememiş. Akla ziyan yönlerde hareket ediyorlarmış. Ama son birkaç günü o civarda Nile'la birlikte kayarak, delik açarak ve ölçerek geçirdikten sonra en azından birkaç şeyi çözdüğümü zannediyorum.

XXXI

Motorlu kızaklarıyla gelmediler. Pleksiglas taretinden bir namlu uzanan bir kar küreme aracı ve şasisi yükseltilmiş, önü ızgaralı, tek gözlü siyah pikapla geldiler. Bu sefer kalabalık gelmediler. İki kişiydiler: ormanlar kralı ve soytarısı. Bu sefer gece değil, gündüz geldiler.

Gelişlerini ilk Céleste fark etti. Teleskobuyla. Bana sinyal yolladı. Bozuk walkie-talkieyle değil, ısıklıkla. Bir kısa bir uzun. Art arda. Bir baykuşun uyarı ötüşüydü; planımızı harekete geçiren sestti. Onun planı demem lazım aslında.

Mutfakta, hepsi yakında uyanacağımız bir rüyaymışçasına ikimiz de muazzam sakin, buluştuk. Kar botlarını bağlarken Céleste'ten harika bir sükûnet ışığı yayılıyordu. Kurşungeçirmez yeleği giyebilmesi için tuttum.

“Fikrimi değiştirdim,” dedi. “Giymeyeceğim.”

“Giy,” dedim.

“Hem büyük geliyor hem de ağır.”

“Giy şunu yoksa plan yatar. Wonder Woman olmaya çalışma artık.”

İç çekerek kolunu uzattı. Ardından ötekini. Yeleği bağladım. Gocuğunu giydi ama önünü kapamadı.

“Fermuarını çek,” dedim, çekti. “Tabancanın yerini bilmediğinden emin misin?”

“Şok tabancasını mı, Sig Sauer'ı mı soruyorsun?”

“Fark etmez.”

“Bilmiyorum. İhtiyacım yok zaten.”

Gözlerine bakarak iki ayrılış klişesini fısıldadım: “Dikkatli ol. İyi şanslar.”

Karşılığında sevgiyle sarılması şaşırtıcıydı. Kulağıma, “Rastgele kertenkele,” diye fısıldadı.

O arka kapıdan, patenleri omzunda çıkarken, ben de omzumda tüfeğimle ön kapıya ilerledim. Ama birden gözüm kararınca duvara yaslanıp gerisin geri mutfığa, iki fırt çekmeye gittim. Pencereden Céleste’in elinde koca bir çuvala kiliseden çıktığını gördüm. Bataklığa atılırken içine tıklandığı gibi...

Tam peşinden koşup ne halt karıştırdığını soracaktım, art arda iki el ateş edildi. Mermilerden biri kilise çanına, diğeri lojmanın ön kapısına isabet etti. Céleste’i hedefleyen üçüncü bir el sıkılacak mıydı? Diğerlerinin görüş alanı dışında, peşinde çuvalı sürükleyerek göle koştuğunu gördüm.

İki ayrı güç iki ayrı yöne çekiyordu beni. Daha kuvvetlisi yüzünden koridora çıktım. Dışarı çıkmak, kapının ardındakileri görmek istemiyordum. Céleste’in yanına gitmek istiyordum. Ama o yöne çeken güç, yeterli değildi.

Kapının yanına gidip ufak camından dışarı göz attım. Kimse yoktu. En azından sundurmada kimse yoktu. Kar küreyici ön bahçede, taretli namlusu bana dönük, ilerliyordu. Yaklaştıkça yaklaştı ve ikinci defa durup durmayacağını merak ettim. Durdu.

Gervais günün şerefine parkasının üzerine İzcilerin veya Güney Amerikalı devlet başkanlarının gibi yeşil bir kuşak bağlamıştı. Delirmiş bir sırtışıla önce sağ, sonra sol eliyle asker selamı çaktı. Köşeli ve kıllı elleri, şaka dükkânlarında satılan goril patilerine benziyordu.

Bazinet (başka kim olacaktı?) aracın yolcu tarafında oturuyordu. İndi, dudaklarını ıslık çalar gibi büzerek kapıya ilerledi. Başıma gelebileceklerle karşı onun kadar sakin görünmek umuduyla derin bir nefes aldım. Öfke korkuyu kovar, öfke korkuyu kovar diye tekrar ettim içimden.

Filmlerde yaptıkları gibi, beni şimdi öldürmeleri çıkarlarına değil diye akıl yürüttüm ama gerçek hayat, sinemaya benzemeyebilirdi. Bir derin nefes daha aldım, toparlandığımı hissettim. Azıcık sahne korkusundan öte değildi hissettiğim. Kapıyı ardına kadar açtım hızla ve gördüğüm karşısında şaşladım.

Kötü adamı hayalimde ateş saçan, Şeytansı bakışlı, karanlık bir figür olarak canlandırmıştım. Yüzünde tam iyileşmemiş pençe izleri... Kafasının üstünde tersine hare misali karanlık bir bulut...

Oysa Bazinet saçmalık ölçüsünde sıradandı: orta boylu, orta yapılıydı. Yüzü kolayca unutulacak cinsten, saçları kahveyle siyah arası standart renktendi. Kusursuz bir tasvirde sıkıcılık çalışmasıydı. Dikkat çekecek tek yanı, kışlık kıyafet yerine gri boğazlı kazak, gri ceket, siyah geyik derisi eldiven ve askeri hassasiyetle ütülenmiş, plili gri kumaş pantolon giymesi idi. Muhafazakâr giyimli, azıcık toplu bir golf meraklısına benziyordu. Ya da bovlıng... Veya bir taksidermi laboratuvarından çıkma, bire bir kopya... Böyle diyorum çünkü üzerinde ölüm hissi vardı; gözleri hareketsiz gri taşlar, saç ve yüzüyse peruk ve maske gibiydi.

“Mösyö Bazinet, yanılmıyorsam,” diyebilirdim.

“Hizmetinizde, Mösyö Nightingale.”

“Sevgililer Günü’nde bekliyorduk sizi. Ya da en azından bir kartpostal...”

Plastik bir gülümseme. “Bugünün, Küllü Çarşamba’nın⁴¹ daha... Uygun kaçacağını düşündüm.” Sesi de plastikti. Renksiz, hissiz... Kuzeninin Fransızca-İngilizce karışık argosundan veya genizden konuşmasından eser yoktu. “Ama hoşbeşi geçelim, olur mu? Kızla özel bir konuda konuşmam lazım. Elinde bana ait birtakım eşya var. Kızı getirirsen canın yanmaz.”

Zaman kazanmak, Céleste’e zaman kazandırmak için birkaç saniye bekledim. “Kaçak avcılık videoları ve ayı çiftçiliği fotoğraflarını mı kastediyorsun? Gervais’nin postalları ve lastik eldivenlerini de istiyor musun?”

Cam bakışları bana değil, yukarımda bir yere yöneldi. Kapıdaki mermi deliğine bakıyordu belki. “Ne istediğimi söyledim.” Dudakları çizgiydi ve konuştuğunda bile, vantrilok misali, çok az kımıldıyorlardı.

Burnuma keskin bir koku geldi. Kuzeninden yayılan kaçak viski kokusu değildi ama. Brut veya Hai Karate misali modası geçmiş bir parfümü, galiba hortumla sıkılmıştı üzerine. Avcılarda nadir görülen bir durumdu. Hayvanlar doğal kötülüğünün kokusunu alıp kaçmasınlar, kaçmayanların geleceğinin kararacağını sezmesinler diye miydi?

“Olur,” dedim. “Konuşursun. Ama karşılığında bir şey isteyeceğim.”

Ufak, gergin bir gülümseme. “Neymiş bakalım?” Sesine birden tuhaf, asansör müziği ölçüsünde çekici bir tını inmişti.

“Dosyalarım için birkaç hususun açığa çıkması gerekiyor.”

Gervais’ye bir bakış attı ve tekrar dudak büzerek gülümsedi. “Suyuna gideceğim, Nightingale. Şimdilik.” Sayborg misali göz temasından kaçınıyor, soğuktan hiç etkilenmiyor gibi görünüyordu. “Son sigaran gibi olacak.”

41 Batı Hristiyanlığında Paskalya öncesinde başlayan ve İsa’nın çölde geçirdiği kırk günü simgeleyen perhizin ilk günü (ç.n.)

“Tamam ama gözlerimin bağlanmasını istemiyorum.”

“Sohbete dalıp karşılıklı laf sokuşturacaksa içeri girelim bari. Hem hazır girmişken perde ölçüsü falan alırım. Burası benim nasılsa. Ya da yakında olacak. Av sanatından bahsedebiliriz. Ya da Madam Jonquères’de bulunduğunu varsayabileceğimiz dua kitabından senin için hayvanlı dualar seçebiliriz. Beyefendiler gibi birer kadeh şarap eşliğinde. Ne dersin?”

Zannettiğimden de deli çıktın, derim. “Şarabımız bitti ama istersen baldıran zehirli votka hazırlayabilirim.”

İfadesi değişmedi. “Çok güzel. Vakti daralırken espri yapabilenleri takdir ederim.”

“Vakit daralması demişken, Céleste’i öldürmeye kalkışan sen miydin?”

“Hapisteydim. Yeterli şahidim var.”

Boğazlı kazağının üstündeki kösele kolye dikkatimi çekti. Ucuna, Céleste’in dediğine göre cesaret amacıyla, kurutulmuş bir ayı kalbi parçası asılıydı. “Ama emri sen vermedin mi? Hayvan gibi öldürme emrini?”

“Ne dediğini hiç anlamıyorum.”

Fısıldayarak, “Yalancı,” dedim. Kafamdaki basınç ibresinin saat yönünde hareketlendiğini hissediyorum. Daha yüksek sesle, “Yalancının tekisin,” dedim. İçime tüfeğimi yine beyzbol sopası gibi kullanma dürtüsü dolmaya başlamıştı.

“Lafını bil... Ve elini namludan çek yoksa kuzenim yüzünü dağıtır.”

Parmaklarımı sıktım, gevşettim. Kar küreyicinin kapısı sertçe kapandı ve şoförü, elde çiftleyle aşağı atladı.

Bazinet, kafasını çevirmeden ve sesini yükseltmeden, “Gervais,” dedi, “yerine dön.”

“Ama Jean-Marc’a yaptığını anlattım ya sana! Aha bu tüfekte...”

“Yerine dön.”

“Güven olmaz buna.”

“Yerine...”

“Manyak bu herif!”

“...Dön.”

Beyinsiz piyonluğuna rağmen Gervais, Bazinet’yi kızdırmaması gerektiğini biliyordu. Bir dizi dini küfür eşliğinde döndü. Bazinet yavaşça kafasını çevirerek seslendi: “Küfre gerek yok demiştim sana.”

Gervais yerine geçerken, “Ya nenesi?” dedim. “Dr. Jonquères? Ona ne oldu?”

“Duyduğum kadarıyla intihar etmiş. Torununun yardımıyla. İkisi de ölümcül günahdır.”

“Ama ortadan kalkması işine geldi, değil mi?”

Omuz silkti. “O da senle kız gibi av sabıydı. Veteriner gibi.”

“Av sabı mı?”

“Sabotajcı işte.”

“Gervais o yüzden mi öldürdü onu?”

Bazinet gülümsemeden güldü ve utanmış gibi eliyle ağzını örttü. Serçe parmağında ete iyice batmış, altın bir piyanist şantör yüzüğü vardı. “Dedikleri gibi, su püskürten balina zıpkını yer.”

Gervais’nin oturduğu yerde müzik dinliyormuş ya da çişi gelmiş gibi sallanışı dikkatimi çekti. İkisini de oracıkta öldürmek veya öldürmeye çalışırken ölmek ve planı unutmak istiyordum. Ama ölmeye uygun değildi zaman.

“Ya korucu? Amerikalı? Onu da mı öldürdünüz?”

Kafa salladı Bazinet. “İnsan öldürmem ben. Ha, isterim. Hayvanlar gibi biçmek isterim. Özellikle Âdem’den beri insanlığa bela getirmiş kadınları. Bu dünyada böceklerden sonra en fazla kadın var, biliyor musun? İkinci sıraya Hintlileri kordum. Bir asırda nüfusları yüz binden fırlayıp milyarı aştı. Ama aptal değilim ben. Hayvanlar 911’i aramaz. Hayvanlar adamı yakalayıp kodese tıkmaz. Hayvanlar silahlanıp intikam peşinde koşmaz. Anlıyor musun ne demek istediğimi?”

Anlıyor muydum? Hem de nasıl. “Anlıyorum. Ama onu sormadım ben.”

Eldivenlerini, parmaklarından çekiştirmeye girişti. “Korucuyu Müfettiş Déry buldu. Pikabında, kaskatı, bir kar çukuruna gömülü...”

Anlamsızdı. Korucu haftalar önce kaybolduysa neden Balıkçılık ve Yaban Hayatı Bürosu durumu çözmek için adam yollamamıştı? “Anlamsız ama bu. Yani korucu—”

“Kendi başına hareket ediyordu. Emekliydi. Bendenizin kellesi peşindeydi.”

Söylediklerini sindirmeye çalışarak kafa salladım. “Ölümü kazaydı yani.”

“Öyle görünüyor. Ama onu öldürmekle suçlanacaksın.”

“Bir çukura gömerek mi?”

“Déry cesedi kiraladığın kulübede bulunduğuna yemin ediyor. Sırtında kurşun deliğiyle. Kabzasında parmak izlerin bulunan bir Sig Sauer’ın kurşunuyla. Durumun iç açıcı görünmüyor. Silahlı ve tehlikeli sayılan bir kaçak. New York’ta aranan.”

“New Jersey.”

Bir mumya gülümsemesi daha. “Pardon, New Jersey.” Gri gözlerinde sert, cilalanmış bir nesne havası vardı. Bilyeler gibi. “Kızı ver.”

“Burada değil. Gir, ara istersen.” Yana çekildim.

Gözleri fır dönüp omzumdan sarkan tüfeğe sabitlendi. Karga misali temkinliydi. Eldivenli eliyle ceketini, belki hayrımaya, yana sıyırdı. Bakışlarımı indirdim. Kalçasındaki deri kılfıta, Çin’de gördüklerime benzeyen bir kelebek sustalı vardı. “Peki, nerede acaba?”

“Paten yapmaya gitti.”

“Göle mi?” Bakışları önce Gervais’ye, ardından yine kafamın üzerindeki noktaya döndü. “Tekrar geleceğim. Bana numara çekiyorsan, Nightingale, seni ayı yemi yaparım. Akçaağaç şurubuna batırıp bir ağaca bağlarım.”

Kule gözcüsü, hazine muhafızı rolüm uyarınca tavan arasına gittim. Céleste’in defteri dâhil her şey duvarın arkasında, babamın çantasında kilitliydi. Ellerim titriyordu ama galiba korkudan değil... Dehşetten. Aynı şey değildir. Bazinet’de bir şey, kötü titreşimlerden ışık yıllarınca ötede bir şey vardı.

Céleste’in teleskobunu yerleştirip ayarladıktan sonra hasır iskemleye oturdum. Gerginlikten parmak tıkırdatıyor, bacak sallıyor, planının başarıya ulaşmasını bekliyordum. Rolüm ufakmış ve yanlış role yazılmışım gibi geliyordu. Kol saatime bakarken rolü ne demeye kabullendiğimi düşündüm. Céleste’e senaryosunun kusurlu olduğunu, gölde yanında olmak istediğimi, tek başına kalacak kadar iyileşmediğini söylemişim. Ama inatla fikrini savunmuş, burada kalmam gerektiğinde ısrarcı olmuştu. “Hem gideceğim yer, ikimizi taşımaz. Sen benle olursan Baz yaklaşmaz ayrıca.”

Sırtına kürklü bir gocuk geçiren Bazinet göle doğru, herhangi bir atletik beceri, bacak esnekliği göstermeden koşuyordu. Göle varınca buzu inceledi, potiniyle donuk yüzeydeki karı temizledi, iki üç defa tekmeledi. Kaskatıydı buz. Sabah yaptığımız delme ve ölçme işlemlerinden biliyordum. Ayrıca

buzu sağlam gösterecek çok şey vardı: buzda balık tutanların izleri ve yaktıkları ateşten kalan yanık çalı çırpı; motorlu kızak ve hayvan izleri (geyikle tavşan ve bir de büyükçe bir köpeği akla getiren izler)...

Céleste motorlu kızak izleri boyunca kayarak kuzey yakadaki kayalık adacığa yöneldi. Ben görebildiğime göre Bazinet de görebiliyordu. Zaten görmemek de zordu: sağ eliyle heyecanla, denizcileri ayartan deniz kızı hevesiyle çağırıyordu. Biraz daha kayıp ani bir dönüşle satrançta atın çizdiği L şeklini çizdi. 'Şimdilik her şey yolunda' demekti bu.

Bazinet losyon kokularıyla birlikte, hamlesini düşünürcesine yavaş adımlarla kar küreyiciye döndü. Gölün yanına park edip üstünü kar ve düşmüş dallarla örttüğümüz minibusü görmemesi için dua ettim. Tam yanında durdu ama kafasını yana değil, talimatlar gökte yazılmışçasına yukarı çevirdi. Eldivenini giydi, sustalısının kabzasını okşadı. Ardından tekrar Gervais'nin kar küreyicisine doğru, ısıklık çalarak ilerlemeye başladı. Araca bindi, içeride bir sigara içimi kaldıktan sonra çıkıp pikabına gitti. Gervais arkasındaydı. Pikabın dorosinden iki metal rampa çıkardılar ve üzerlerinden parlak siyah bir motorlu kızağı yere indirdiler. Gervais direksiyona, Alcide arkasına oturdu ve göle doğru gaza bastılar.

Bu arada Céleste kıyıya geri dönüyordu. Pencereden ciğerlerimi patlatırcasına bağıırıyordum ki...

Burada hikâyenin güvenilirmez kısmı başlıyor çünkü görsel hafızam inatla o anda bir dağ aslanı gördüğümü söylüyor. Daha önce iki defa gördüğüm sanrıdaki gibi. Yok, canım, elbette bir kaya çıkıntısını benzetiyorum, dedim kendi kendime. Ya da belki Cave'deki doldurulmuş aslan Kitty'dir... Ama hareket ediyor, Céleste'in birkaç metre dibinde sinsice yürüyor gibiydi. Ama nasıl olabilirdi? Céleste o anda en az elli metre ötedeydi. İki Céleste mi vardı?

Teleskoptan ayrılıp gözlerimi ovuşturdum. Kafamı sallayıp tekrar baktım. Odak bozulmuştu; cam, gözyaşları misali dalgalı, yamru yumru gösteriyordu. Yerinden söktüm, iki adam netleşene kadar tekrar ayarladım. Tek gözümü sımsıkı kapadığımda görüntü iyice belirginleşti ama renkler yanlışı, geçmişten gelirmişçesine gri tonlardaydı...

Güney tarafındaki kıyıda durmuşlardı. Bazinet motorlu kızıgağın kayaklarının yanında, avcı köpeği misali kıpırtısız dikiliyor, ileri bakıyordu. Derken elleriyle hararetli hareketler yaparak bir yeri işaret etti. Araca atladı, hareket ettiler. Nereyi hedeflediklerini görmek için teleskobu çevirdim. Elbette Céleste...

Ama Céleste'i bir türlü göremedim. Teleskobu çılgınca sağa sola çevirerek manzarayı taradım. Yavaşça... Aynı kayada durdum. Açık kahverengi bir kaya... Kuyruklu? Kaya birden hareketlendi ve az evvel Céleste'i gördüğüm noktaya, kayalıklara koşmaya başladı! Teleskobu çevirdim ve Céleste'i aynı kayaların üzerinde gördüm. Bir heykel kadar, korkudan donakalmış gibi hareketsizdi.

İki el silah sesi yankılandı. İlkinden sonra aslan koşmaya devam etti. İkincide dizleri büküldü, yere devrildi. Ama tekrar kalktı. Kalçasında kızıl bir leke vardı; bir daha ileri atıldı. Üçüncü silah sesiyle birlikte arka ayakları buz üstünde sürüklenmeye başladı. Tökezledi, devrildi ve içinden dökülenleri patisiyle geri sokmaya çabaladı. Titriyordu. Tekrar doğruldu, birkaç adım attıktan sonra peşinden düğümlenmiş kırmızı bir kurdele misali sürüklenen barsaklarına takılıp bir daha devrildi.

Kuzenler ateş etmeden ilerlediler. Bitkin hayvan soluk soluğa su altı uçurumlarının yakınında yığıldı. Durmadan önce hayvanın etrafında iki tur döndüler. Bazinet nişan aldı: dudakları kımıldıyordu. Belki aslana son kurşunu sıkmadan önce bir tür dua, bir cinayet şarkısı mırıldanıyordu. Sonları, Gervais

tezahürat çığlıkları atar ve yumruğunu sallar, Bazinet ganimetini incelemek motorlu kızağından inerken geldi.

Buz, hiçbir uyarıda bulunmadan darağacının altındaki kapak misali aniden açıldı ve hepsini yuttu. Çırpınmaları ve çığlıkları sadece birkaç saniye sürdü. Zamanı durduracak cinsten şiddetli bir sessizlik çöktü.

Kafamda baş döndürücü bir görüntüler silsilesi, satranç oyuncuları ve pullar ve hayvanlarla dolu bir retina sirkiyle atıldım, merdivenleri uçarcasına inip dışarı fırladım. Bir yandan soruları kafamda hokkabazın topları art arda havaya atıp çevirişi gibi döndürüyordum: *Ya bunların hiçbiri gerçek değilse? Ya sen, zannettiğinden ÇOK daha deliysen? İflah olmaz ölçüde delirdiysen? Ya da dur, belki deli falan değilsin, belki, çal trampetçi, belki de ÖLDÜN! Tanımadığın birini bataklıkta kurtarmaya çalışırken öldün ve tüm bunlar bir ölüm sonrası deneyimi, ölümden sonraya seyahatin... Tanrı senle dalga geçiyor. Ya da Lucifer. Ya da tüm bunlar baştan sona, Neptune'deki hasta yatağında, ölüm döşegindeki hezeyanların. Kanada'ya gitmedin bile...*

Soruları bir kenara ayırıp göle vardığımda hepten atarak Céleste'in adını haykırdım. Sesim sahici geldi. Buzu tekmeledim, yüzüme dokundum. Bulunduğum yer ve anda görünüyordum. Düşüncelerim burada, bu anda bulunma sebebime, plana ve işlerin nasıl da plana göre yürümediğine döndü. Birden ortaya çıkıveren bir aslan değil, Céleste yem olacak, işi bir leo ex machina değil, matematik, kriyoskopi halledecekti. Bazinet'ye el salladıktan sonra kayaların arasına, sadece bir çocuğun sığabileceği bir yarığa saklanacaktı. Son birkaç gündür o yüzden yemeyi kesmişti. Orada mıydı hâlâ? Yoksa o da mı gölün dibini boylamıştı? Yoksa buzun üstünde, barsaklar dışarıda yatan onun cesedi miydi?

Kıyıya on metre kadar kala Céleste'in şekline ve renklerine sahip görünen bir şeyin ta ötede, ayakta durduğunu gördüm.

Aynı anda sesi arkamdan, mezarlık tarafından geldi. “Céleste?” Sessizlik. Döndüm. Ruhlar dünyasından mı sesleniyordu yoksa?

Ses, işkencede haykırmaktan bitap düşmüşçesine halsiz, zayıftı. Koltuk altlarımdan sızan teri hissederek sesin geldiği yöne ilerledim. Kocaman bir sedirin etekleri altında lacivert bir parıltı gördüm. Panikle dalların arasına daldım ve daha ötede yarı yarıya kara gömülmüş bir beden gördüm.

Ölmüş müydü?

Bir daha seslendim. Sessizlik bozulmadı. Yaklaşırken Céleste’in titrediğini gördüm. Gözleri kan çanağı ve yaşlıydı. Gözlüğündeki buğuyu eldiveniyle sildi.

Yanına çömeldim, sarıldım: “Céleste! Tanrı’ya şükür... İyi misin, iyi—”

Beni iterken garip, kadim bir dilden (kadim Laurentia dili?) kalma görünen bir şeyler söyledi. Doğrulup oturdu ve patenlerinin bağcıklarını çözmeye koyuldu. Eski ve yıpranmıştı patenleri. Benim aldığım yeni patenler bunlar değildi. Karşımdaki sahiden o muydu peki? Biri gelip Céleste’i götürmüş, yerine başka bir Céleste mi bırakmıştı?

Ne olduğuna veya olmadığına dair bin bir sorum vardı ama ağzım ve aklım birbiriyle yarışan ses ve imgelerle doluydu. “*¿Como habria podido suceder... ΕΙΔΑΤΕ...美獅...Penso che stia perdendo... Est-ce que c’était vraiment... Ich brauche einen Arzt...*”

Ateşim çıkmış, sayıklıyor, garip dillerde sayıklıyormuşum gibi baktı yüzüme. Ki öyleydim. Sadece benim duyabildiğim sözcükler kulak zarımı titretiyor, sadece benim görebildiğim imgeleri taşıyan fotonlar, gözlerime çarpıyordu.

Céleste başını yana eğip gözlüğünün üzerinden baktı: “İyi misin sen?”

Geyik ve mus öldürmenin Alcide gibiler için verdiği hazlar azalan eğlenceler olduğunu anlamaya başlamıştım. Geyik

vesaire, sürüsüne bereketti. Artık nadir bulunanları ve bir türün son örneğini yok etmenin getirdiği coşkuyu arzuluyorlardı...

“Nile? Orada mısın?” Elini yüzüme salladı.

Kafamda dönüp duranlardan anlam çıkarmaya çalışıyordum ama nöro-akrobatlıklar durmuyor, hayaletler hizaya gelmiyordu. Konuşmaya çalıştım ama çenem kasılmış, sözcükler araya sıkışmıştı. Gözlerimi yumdum, derin bir nefes alıp hayali bir silecekle zihnimi temizlemeye çabaladım. Sağa sola, sağa sola... Eski numaralarımıydı ama nadiren işe yarardı. Yavaşça elimi kaldırdım: “Burada...”

“Değilsin. Şu senin aynı anda hem ölü hem diri görüldüğün kafa haline girmişsin.”

Hava şeker pekmezine dönmüştü sanki. Söylediklerini tam duyamıyordum. Ne oluyordu böyle? Nitrojen narkozu mu? Alkol yoksunluğu psikoza mu? Bir derin nefes daha alarak oksijenlenmeye çalıştım. “Ne... Ne yapıyordun o—”

“Saklanıyordum. Gel, gidelim.” Postallarını giydi, patenleri karlara fırlattı. “Şunu bir çıkarayım da...” Gocuğunun fermuarını açtı.

Neyi kastettiğini anlamam birkaç saniyemi aldı. “Hayır,” diyerek engelledim. “Yapma. Kurşungeçirmez yeleği çıkarma.”

Motor sesleri gelince mezarlık tarafına döndük. Dört siyah motorlu kızak ve arkalarında ısıldağı çalışan, daha önce gördüğüm devriye aracı...

Basınçtan tıkanan kulakların aniden açılışının görsel eşdeğeri yankılandı beynimde. Larose ve Viau... “Süvariler imdada yetişti...”

“Kurtarmaya gelmiyorlar, yürü!” Önüme düştü.

“Ama tanıyorum onları! Ayrıca yolu—”

“Diğer yoldan gidiyoruz.”

Kafa salladım, boynum ktırdadı. “Gölün karşısına mı? Minibüsün içinde bizle ne kadar çekeceğini biliyorsun, değil mi?”

“Direniş gücünün yarısı... Göstereceğim yerden gidersen sorun çıkmaz.”

Minibüsün üzerindeki kar ve dalları, Céleste yavaşça, ben panik hızıyla temizledik. Marşa bastım, homurdandı, homurdandı ama almadı.

Komiser yardımcısı Viau’nun sesi megafondan geldi: “Tutklusunuz! Araçtan inip ellerinizi havaya kaldırın!”

Minibüs nihayet çalıştığında dört motorlu kızak ve kasklı Darth Vader’lar bize doğru geliyordu. Kıyıya birkaç metre kala yetiştiler ama ateş açmadılar. Devriye usulü, ikisi önde, ikisi arkada sürüyorlardı.

Céleste menekşe rengi minik bayraklarla işaretlediği yolu gösterdi. “Yavaşça,” dedi. Nedenini sormadım çünkü daha önce anlatmıştı. Aracın ağırlığı buzu aşağı bastırıyordu; ilerledikçe yaklaşılan veya arkada bırakılan ada yahut kıyıdan sekebilecek bir dalga hareketi yaratılırdı ve bu dalga hareketi, kalın buzu bile çatlatabilirdi. Ne kadar yavaş, o kadar iyiydi.

Motorlu kızakların bıraktığı yumuşak izlerden değil, karla kaplı yerlerden gidiyorduk. Céleste’e, “Çukura yaklaşıyoruz,” dedim. Yoksa planda çifte intihar da mı vardı?

“Devam et sen,” dedi. Dişleri takırdıyordu.

Direksiyonu dizlerimle sabitleyip gocuğumu çıkardım ve itirazlarına aldırmadan omuzlarına yerleştirdim. Gocuğum Céleste’i ayaklarına kadar örttü ama titremesini durduramadı. Kuzenlerin çukuru boylayışı yüzünden mi yoksa Puma’nın öldürülüğü yüzünden mi titriyordu?

Öldürücü alana yaklaştığımızda arka tamponumda gelen iki motorlu kızak durdu. Buza kan saçılmıştı ve ölü kedinin böğründen boşalmaya devam ediyordu. Genç, erişkinliğe

henüz erişmemiş bir aslandı. Ebeveyni yakınlarda mıydı acaba? Yanağından aşağı, ölüyken bile ağlıyormuşçasına ince bir kan sızıyordu.

Ta parmak uçlarıma kadar ürperdim. Céleste'e dönerek, "Bakma sakın," dedim ama boşunaydı. Bakışlarımı çoktan takip etmişti.

"Neye bakmayayım?"

Yüzüne baktım. Ne şaşkınlık ne şok ne dehşet vardı. Omzumun üzerinden kugara baktım. Baktığım yerde sudan baş çıkarmış siyahlı kahverengili, kabaca aslan şekline yakın de-nebilecek bir kayadan başka hiçbir şey yoktu. Kedi de mi gö-lün dibine gitmişti? Gördüklerimi görmemiş sayamazdım ki...

Diğer motorlu kızaklar, yolumu kesme niyetlerini saklamak istercesine açılarak gölün diğer ucuna ilerlediler. Ama derken, gerimizde kalanların bağıra çağıra el sallamaları, deliğin kenarında buza sıkışmış bir şeyi, Gervais'nin beresini işaret et-meleri üzerine onlar da durup gerisin geri döndüler.

Saniyeler, belki dakikalar sonra dört araç bir araya geldi ve art arda dizilerek geri, kilise yönüne ilerlemeye başladı. Bizse yolumuza, kimsenin peşimizden gelmeyeceği tek yere, sudaki mezara devam ettik. Uzayın derinlikleri misali kapkaraydı; etrafındaki buzlar 'çürümüştü' ve kahverengili, bronzlu, paslı beneklerle kaplıydı. Açık mavili yeşilli bir sihirli halı üzerinde, temiz buzda deliğe on metre, beş metre yaklaştık. Buz dayanıyordu.

Deliğin az ötesindeki bir kazıkta... Bağlıydı Céleste. Ya da ikizi...

Korkuluk gibi ama daha gerçekçi, resim sergilerinde yapılan yerleştirmelerde kullanılan göz yanıltıcı mankenler kadar üç bo-yutluydu. Kafasında peruk, yüzünde tel gözlük vardı. Céleste'in lacivert kayak ceketiyile pantolonunu giymişti. Ayaklarındaysa

yepyeni, tanıdık patenler... 6,5 numara. Sağıma, gerçek Céleste'e ve ardından tekrar kil suratlı yeme baktım.

Gerçek Céleste kapısını açıp buza atladı. Çukura doğru ilerliyordu! Suyu doğru! İsa gibi!

“Céleste! Dur! Gitme! Lütfen! A... Atlama!”

Çukurun her nasılsa ağırlığına dayanan kenarına vardığında uzanıp dublörünü kazıktan kurtardı. Ardından baş aşağı karanlık çukura attı. Manken yarı yarıya batık yüzdükten sonra kayak sopası vücudu ve patenlerin ağırlığıyla dibi boyladı.

Bundan sonra hatırladığım ilk şey karşı sahildeki açıklığın sert zeminiydi. Céleste, kullanılmayan eski bir yolun kalıntıları, dedi. Biri, başka biri gelip uğraşma boşuna diyene kadar bir buldozerle temizlemeye çalışmıştı anlaşılan. Karla kaplıydı ama minibüsün tekerlerinin kavrayabileceği geniş tümsekleri vardı. Bir buçuk kilometre kadar sonra, ağaçlar sıklaşıırken inşa edilmemiş bir evin, ufalanmaya başlamış beton temelinin yanından geçtik.

“Nereye çıkıyor bu yol?” dedim. “Ana yola mı? Çevre yoluna mı?”

“Kanada’da onlara çevre yolu veya ana yol demiyoruz. St-Nicolas Gölü’ne çıkıyor. Yirmi dakikaya varmış oluruz.”

“Kanada dakikasıyla mı?”

Hız göstergesine ve saate baktı. “Daha uzun sürebilir. Bu hızla gideceksen yanına takvim de almalısın.”

Hızlanamazdım. Yolda çukurlar, devrilmiş kütükler, savrulmuş dallar vardı. İki defa karın üzerlerini örttüğü büyük çukurlara girdik. Çivili lastikler gazyağı dökülmüşçesine boşa döndüler. Von Guericke’nin vakum ilkeleri doğrultusunda, paletli bir iş makinesinin bile bizi çıkaramayacağından emindim

ama iki seferde de kütükleri kaldıraç, dalları yüzey gibi kullanarak kurtulmayı başardık. Céleste gaza basıp minibüsü sallamaya çalışırken ben ittim. Debelenen tekerlerden sıçrayan çamurun çoğu üstüme yapıştı.

Sırılsıklam eldivenlerimle yüzüm silerek direksiyona geçtiğimde, “Ne yapacağız St-Nicolas Gölü’nde?” dedim.

“Nenemin uçağı orada... Diye umuyorum.”

“E, uçakla ne yapacağız peki?”

Elini cebine attı, altın rengi bir dizi anahtar çıkardı. “Ne sence? Uçak yoksa gölün üzerinden geçeceğiz.”

Biraz düşündüm. *Delilik bulaşıcı mıydı?* “Sen... İyi misin, Céleste? Ne hissediyorsun... Yani şey hakkında...”

“Ne hakkında?”

“Olanlar hakkında.” Her şeyi adıyla söylemeye cüret edemedim. Kuzenlerin, şeytan paçalarına yapışıp çekmişçesine karanlıklarda kaybolduklarından emin sayılırdım. Tamam ama peki kugar? Var mıydı?

“Baz’la Gervais’nin dibi boylamalarını mı kastediyorsun?”

Eh, en azından o gerçekmiş. “Evet.”

Minibüs hoplaya zıplaya giderken Céleste epey düşündü. “Şey gibi...” dedi, “dereye salınıvermiş balık gibi hissediyorum kendimi.” Elini, kusacakmış gibi ağzına götürdü. “Ya da bunun altında sıkışıp kaldıktan sonra kurtarılmış bir ördek gibi.” Bayağı hırıltılı öksürdü. Bronşit? Kuşpalazı?

“İyi misin?”

“Ya da... Üstüme bomba bağlanmış ve son tel kesilmiş ve saatin tik takları durmuş gibi...”

Ağaçların arasından birden uğuldamaya başlayan rüzgârla adeta ormanın derinliklerine itiliyorduk. Patika yumuşadı ama aynı zamanda daraldı ve dolambaçlanmaya başladı. Kocaman

kayaların, çamların, ladinlerin, kknarların arasında slalom yaptık. Sonunda patika hepten kaybolarak yerini yanmış veya donmuş cılız gövdeli ağaçlara, kim bilir hangi hastalıktan bzşmiş yaşı meşelere bıraktı. Yaşı minibsmz ksre tık-sıra yoluna devam etti.

Şafakla birlikte her şeyin üzerine adeta doğaüstü bir netlik çöktü. Her bir kar tümseğinin, her bir dal veya kayanın siyah zemine oturtulmuş gibi, tüm arazinin insanüstü bir yetenekle boyanmış bir dizi resimmiş gibi görünüşünü hayranlıkla seyrettim. Cleste'e baktığımdaysa zaman atlamalı bir fotoğrafçılık eseriymişesine şimdiki ve gelecekteki yüzünün ayrıntılarını gördüm.

Yüzeyi kr edici beyazlıktaki gölün bir kısmı görüş alanımıza girdiğinde minibüs öksürüğü kesip durdu. Gaz verdim, yüklendim ama nafile. lmşt. Keşke vaktinde bakıma soksaymışım. Sokmayışım hayatlarımıza mal olacaktı.

Cleste, "Boş ver," diyerek ileriye işaret etti. Doğan güneşe karşı gözlerimi kısarak baktım. Gln üzerinde veya belki kıyısında mavili beyazlı bir araç duruyordu. Hiçbir işimize yaramayacak bir kayak, diye düşündüm. Arkasındaysa ubuk şeker misali kırmızı beyaz çizgili, ufak bir ev vardı.

"Tüfek yanında mı?" dedi Cleste.

Unutmuştum. Aptallığın daniskası. Babamdan birkaç laf bekledim, gelmedi. Torpido gözünü açtım, plastik 38'liği ı-kardım.

"Ak alışıyor mu hâlâ?"

Sol sinyali çalıştırdım. "Evet. Niye?"

"İşildağı takıp sireni çalıştıracaktır misin?"

"Evet ama—"

"Oradaki adamı tanıyorum. Dikkatini dağıtmaya, şaşırtmaya falan çalışmamız gerekiyor."

Céleste'in koltuğunun altından polis ışıldağını çıkardım, kablосunu çakmak gözüne takıp ışıldağı minibüsün üstüne yerleştirdim. İki düğmeyi de çevirdim.

"Kim o peki?"

Siren ötmeye, kırmızı ışık dönmeye başladığında Céleste, "Gocuğunu al," dedi.

"Sende dursun. İyiyim ben." Adrenalin yüzünden soğuğu hissetmiyordum.

Titreyerek bir kez daha, "Al şunu," dedi.

Minibüsten inip gıcırtilı karda dizlerimize kadar bata çıka ilerledik. Karın yüzeyi sertleşmişti. Delik açmak epey çaba gerektiriyordu. Céleste arkamdan, kısa adımlarımın açtığı deliklere basarak geldi. Göle vardığımızda ortasından geçen kar-sız yolu gördüm. Mavili beyazlı araç yolun diğer ucundaydı. Siyahlı bir adam aracın yanında, kaportayı açmış, içine eğilmiş duruyordu.

Kayık değil, uçaktı gördüğüm araç. Tekerleklerindeki 'kısa kayaklar' metal pabuçları andırıyordu. Adam bizi gördüğü anda kaportayı şiddetle kapatıp sigarasını fırlattı. Dönüp ışıldağı faal minibüse baktı, durakladı ve hızla uçağın içine atladı.

"Koş!" dedi Céleste. "Kaçmasın!"

Var gücümle, diş sıkıp buzda kaya kalka, tabancayı sallayıp zekâ özürlü bir Kızılderili gibi nara atarak koştum. Yüzümdeki çamurdan savaş boyaları geldi aklıma. Pilot ellerini havaya kaldırdı.

"Bizi götürebilir misin?" diye bağırdım. Karaya çıkmış balık misali soluklanmaya çalışıyordum.

Adam kafa salladı, anlayamadığım, Vakvak Amca tarzı sesler çıkardı. Bana değil, arkama bakıyordu. Döndüğümde Céleste'in, bir eliyle montunun yakasını yakalamış, her adımımda yığılıverecekmişçesine tökezleyerek geldiğini gördüm.

Uzaklardan homurtulu motor sesleri geldi. Birkaç kilometre ileride, kıyıda kırmızılı siyahlı motorlu kızaklar, kırmızı siyah karıncalar misali toplanmıştı.

Céleste epey hışırtılı bir sesle, “Bize araç lazım, Müfettiş Déry,” diye bağırdı. “Yoksa kafanızı patlatmak zorunda kalacağız!”

Müfettiş Déry’nin mesaide olmadığı açıktı: Kapüşonlu eşofman üstünün üzerine her yanı fermuarlı, sırtında ‘Kara Kartallar’ yazan bir deri ceket giymişti. Bize doğru dönüp doğruldu. Yüzünde hafifçe, köpeksi bir sarkıklık vardı. Benim yaşlarda, iri yarılığın tombalaklık tarafındaydı. Devrili-verecek gibi duruyordu.

Tükürüklü sözcüklerle, “Nenen bana neden bu uçağı sattı, biliyor musun?” diye bağırdı. Ellerini beline koydu. “Hem de ucuza?”

“Eller yukarı!” diye karşıladı Céleste.

“Sana bulaşmayayım bir daha diye. Oğullarım da.” Gü-lümsedi. “Ama artık öldüğüne göre ve arkadaşının elinde su tabancası olduğuna göre...”

Cebinden tabanca çıkarırken nişan alıp beyhude sıktım suyu. Aynı anda başka bir taraftan, evden bir el ateş edildi. Derhal Céleste’e döndüm. İyiydi; vurulmamıştı ama gözleri fal taşı misali açık bakıyordu Déry’ye. Tekrar döndüm. Mü-fettişin kafasının yarısı uçmuş, dişleri parçalanmıştı. Saçlarla kaplı bir kafatası parçası üst dudağına yapışmıştı ve eskiden burnunun bulunduğu delikten buhar çıkıyordu. Uçaktan sendeleyerek, kollarını körler gibi öne uzatarak, elde tabanca indi. Dizleri bez bebek misali büküldü ve yüzüstü kapaklandı. Ya da yarım yüzüstü. Etrafındaki kar, eriyen horoz şekeri misali yavaşça kırmızılaştı.

Céleste'in önüne atlayıp kollarımı iki yana açarak, "Yere yat!" diye bağırdım. Omuzlarından tutup yere bastırdığım anda ilkinden daha kuvvetli bir patlama daha geldi. Ev tarafından değil, aksi taraftan, minibüsün yakınlarından ateş edilmişti. Mermi hedefini bulmuştu.

Beyinde hesaplanamayacak denli kısa bir aranın ardından üçüncü bir el daha ateş edildi. Bizi vurmak için değil, kurtarmak için.

XXXII

Cok sanrı gördüm ama böylesini, bu boyuttakini hiç görmemiştim.

Sinemada ışıkların sönmesi misali bir kararmayla ama siyaha değil, griye doğru bir kararmayla, bir soluşla başlıyor. Kaburgalarımın içinden bir acı beni sarsıyor, içimi ışık ve sıcaklıkla dolduruyor. Ateş topları, kıvılcım yağmurları, mavili kırmızılı alev çemberleri... Ardından gece... Zihnim geceyle doluyor. Ne yıldız ne başka şey. Hiçbir düşüncem, en azından rasyonel düşüncem yok. Sadece hayvan misali hissetme gücü. Düşünce kimyasallarından geriye kalanlar devreye giriyor ve kapkara kış sularına düştüğümüzü fark ediyorum. Uçaktan mı? Gözlerimi açıyorum, bir vitraydan yansırmışçasına kilise havalı, masmavi bir ışığın tepemde parıldadığını görüyorum. Duyularım keskinleşiyor ve kaydettikleri her şey net, büyü-lü-gerçeklik canlılığında. Parçalarım da harekete geçen bir şey gözlerimi teleskoplara, kulaklarımı stetoskoplara çevirmiş. Ormanda her yöndeki her bir ağacı, kabuklarının dokularını görüyorum. Çınarların çıkıntılı, çatlaklı kabukları; çamların gri-kahverengi parçalı kabukları; huşların soyulan beyaz kabukları; karaağaçların koyu gri tırtıklı (ya da hayaletleri çünkü tüm karaağaçlar öldü)... En üst dallarından sarkan prizmatik renklerle bezeli buzları, kar tanelerinin altıgen kristallerini görüyorum. Ama bunların tümü, her şeyin başlangıç ve bitişini kucaklayan, kenarları tırtıklı, posta pulları kadar ufak çerçevelerin içinde. Ak gerdanlı bir serçe uçuyor üzerimden

ve civiltısını, omzuma konmuş, kulağıma ötüyormuş gibi duyuyorum. Diğer kuşların, gökkuzgunların, baştankaraların, kuzgunların ahenksiz çığlıkları içimde birleşip yumuşacak bir melodiye dönüşüyor. Parlak kürklü bir mink (veya samur veya misk) gözlerimin altında yüzüyor ve koyu çikolata rengi gövdesinin hışırtısını, eminim havanın kendisinin duyduğu şekilde duyuyorum. Her yan dönmeye başlıyor, çubuk şeker çizgili kırmızılı beyazlı bir ev, mavili beyazlı bir uçak, karamelli siyahlı bir aslan görüyorum. Atlıklarınca misali sırtındayım aslanın ve yürek burkan iniltilerini duyuyorum. Kabaran karanlık sular, kanlı buzdan kılıçlar, avcı orduları peşimde. Hepsi birbirine geçmiş, hepsi bulanık, sallanıp duran bir kütle halinde. Sallantı durduğunda aynı mavi ışığın kar üstüne mücevherler saçtığını görüyorum. Uzaklardan bir çan, saat başını vuruyor. Yine soluyor görüntüler ama tekrar uyanıyorum: evde, mezarlığın kapısındaım.

Suç ortağıma, kıymetli küçük katilime, "Başardık! Kurtulduk!" diye bağıriyorum. Ama göremiyorum onu. O da beni duymuyor.

Ağaçların altında, kararan göğe bakarak yatıyorum. Çanın altıyı vurduğunu duyacağım ama yediği vurduğunu duyamayacağım.

Céleste kanıyor, ben kanıyorum ve kanlarımız ayaklarımızın dibindeki birikintide birleşiyor. Uzaklardan gelen motor sesleri yaklaşıyor. Rakip nişancılardan çıt çıkmıyor. Céleste'e gülümsüyorum; karşılığında, nenesiyle çektiirdiği fotoğraftaki gibi dişlerini göstererek sırıtiyor.

"Yaralandın mı?" diyorum ama sesim pek çıkmıyor. "Yaralarına bakabilir miyim?"

Duymuyor sanki. Yukarı bakarak, "Nereye?" diyor. "Neptün?"

"Bunu uçurmayı biliyor musun sen?"

Cevap vermiyor, ön paneli inceliyor. Tabandan uzanan kolu kurcalıyor, her yöne itiyor. Sağdaki ufak, siyah bir düğmeye basıp aşağı iniyor, pervaneyi eliyle iki tur döndürüyor. Yüzünü buruşturarak tekrar yanıma tırmanıyor ve düğmelerden birini 'İkisi Birden' yazısına çeviriyor. Gaz veriyor. Hiçbir şey olmuyor. "Yağ basıncı, yağ ısı, RPM," diye mırıldanıyor. Bir daha denediğinde pervane dönmeye başlıyor. Yavaş, rüya yavaşlığında, yaralıymış gibi yalpalayarak hareketleniyoruz göl üzerinde.

Siyah ve kırmızı motorlu kızaklar atış menziline giriyor. Kurşunlar buzun yüzeyini dolu taneleri misali dövüyor. Lastiklerden biri patlıyor. Bir ayna kırılıyor. Havai fişek gösterilerindeki gibi yoğun barut kokusu sarıyor her yanı. Céleste uçağı sağa döndürüyor ve hızlanmaya başlıyoruz. Elli metrelik buz pist. Sona geldiğimizde kolu ileri itiyor ve uçağın kuyruğu havalanıyor. Geri çekiyor ve yükselmeye başlıyoruz.

Aşağı baktığımda kıyıdan ateş etmeye devam eden avcılarının namlularından fışkıran parıltıları görüyorum. Sert bir metalik sesin ardından aniden ufak bir adaya doğru alçalıyor, üstündeki tek ağacın tepesini yalayıp geçiyoruz. Kanatlarımızdan birinden sızıntı başlıyor. Ama soyları tükenmeye yüz tutmuş, sadece inanıldığında görülebilen kuşlar misali tekrar yükseliyor, ağaçların ve derelerin üzerinden, dağların ve bataklıkların üzerinden geçerek daha yükseğe, daha yükseğe çıkıyor, kanatlı ataların izinden doğan güneşe ve hayvan şekilli bulutlara ("Beyaz Balina, Beyaz Aslan, Kutup Ayısı!" diye bağıriyorum) doğru gidiyoruz (Céleste, "Yolcu Güvercini, Labrador Ördeği, Eskimo Çulluğu!" diye bağıriyor) ve bundan böyle karşımdaki göksel pus haricinde hiçbir şey görmeyeceğim hafızamın derinlerinden yüzeye çıkıveren bir şeymiş gibi aklıma giriyor.

XXXIII

Uçağı ta Dünya'nın ucuna, sonsuzluğa uçuracaktım ama bir türlü çalışmadı, kaldıramadım. Nasılı yapacağımı hatırlayamadım.

Titremesi geçmeyen ellerimle denedim, uğraştım, gaz verdim, pervaneye yükledim, kolu sonuna kadar ittim... Şeker rengine boyanmış dev bir yusufçuk misali tepemize gelen turuncu mavi helikopteri görünce durdum. Ardından da biri siyah diğeri kırmızı iki polis kızığı geldi.

Kokpitte, arkamda oturan Nile'a baktım. Oturduğu yere yığılmıştı ve ağzından kan sızıyordu. "Başardık, kurtulduk," dedi usulca. Başka bir şey demedi. Adını haykırdım, haykırdım, haykırdım ama cevap vermedi. Kan kaybından öldü. Kaburgalarının arasına bir kurşun girmişti. Seni nasıl kurtarabileceğimi bilmediğim için özür dilerim, Nile.

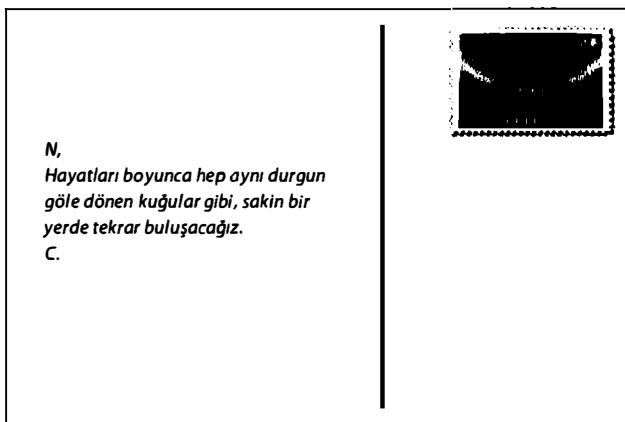

Cenaze töreni St. Davnet Kilisesi'nde yapıldı. Kimse gelmez zannediyordum. Yanılmışım. Avukat Volpe geldi, en ön sıraya oturdu. Tatlı bir ihtiyardı; hüngür hüngür ağladı. Yumuşak bir sesle çok yazık oldu çünkü Nile tam 'işleri toparlamak üzereydi' dedi. Ayrıca Nile'ın bu Québec çamuruna, babasının yattığı New Jersey'deki aile mezarının bu kadar uzağına gömülmesi fikrin-den hiç hoşlanmadığını da söyledi. Ona Nile'ın diğer kaçak ve gezginlerle birlikte Ay'ın yanına gömülmek istediğini ve bir insanın son arzusuna saygı göstermek gerektiğini söyledim. Avukat Volpe bana inandı ki sevindim çünkü doğru söylüyordum (Ay'la

ilgili kısmı hariç). Nile'ı kimin öldürdüğünü sordu; bilmediğimi ama ya polislerin ya da Jacques Déry Jr'ın öldürdüğünü söyledim. "Polis onun, babasını da kazara vurduğunu söyledi." "Galiba," dedim ama sonra onun imkânsız olduğunu öğrendim. Déry de, oğlu da bir Nitro 500'le vurulmuştu. Ama Nile onunla vurulmamıştı. Avukat Volpe elini omzuma koydu ve daha sonra benle 'özel bir konuda' konuşmak istediğini söyledi.

Peygamberdevesi kadar ince bacaklı, güzel Brooklyn avukatının yanında oturuyordu. O da hüngür hüngür ağladı. Onla henüz konuşmadım ama konuşacağım. Cüce bankerle fasulye sığı oğlu da geldi. Hatta kasabanın neredeyse tümü geldi. İnsanlar benle konuştu. Daha önce yüzüme bakmamış, yaşıttım iki oğlan dâhil.

Törende herhangi bir şey, konuşma falan yapmadım, dua okumadım çünkü Tanrı'ya inanmıyorum. Ama Nile'ın tabutuna çaktırmadan bir kartpostal koydum:

İki Weskarini, anarşistle sanatçı bana, Nile'ın ölümüne çok üzüldüklerini söylediler. Sanatçının konuştuğunu ilk defa duydum. Anarşist, Cave'in 'meşaleyi bekleyen, küle çevrilip göğe savrulmayı bekleyen bir yığın' olduğunu söyledi. 'İş üstündeyiz' dedi. Atalarının kemikleri üzerine yemin ettirdim.

Earl de geldi. Bana sarıldı, bir paket şeker verdi ve yanında iş teklif etti. Teşekkür ettim ve kesinlikle düşünceğim, dedim. Kolumu işaret edince sadece sıyrıldığını, kurşungeçirmez yelek sayesinde kurtulduğumu söyledim. Yanında ak sakallı, pabuçları bantlanmış, dizlerine bisiklet koruyucularından geçirmiş, uzun kırmızı çorapları paçalarından görünen bir adam vardı ve Mr. Llewellyn olduğunu zor bela anlayabildim. Alnımdan öpüp avucuma bir şey sıkıştırdı: katlanmış bir yirmi Amerikan doları. 'Taburcu edildiğini' ve Nile'in kilisede iş sözü verdiğini söyledi. Sözü tutaçağımı söyledim. Kalacak yere ihtiyacı olup olmadığını sorunca, yok, dedi ve St-Nicolas Gölü kıyısındaki çubuk şekeri desenli bir evde oturduğunu söyledi. Korunmak için de bir Nitro'm var, dedi. Göz kırpınca birden anladım. Ne aptalım! Neden aklıma gelmemişti daha önce? Daha sorularım vardı (ve ayrıca teşekkür edecektim) ama tek bacağı boydan boya alçılı, koltuk değnekli bir kadın araya girdi.

St. Madeleine'deki veteriner Solange Lacoursière, aslında veteriner değil, adli memeli hayvan uzmanıydı. Yanaklarımdan öptü ve başıma gelenlere, olanlara ne kadar üzüldüğünü söyledi. Ben de ona olanlara üzüldüğümü söyledim. "Ne oldu ama?" dedim. Parmaklarıyla tırnak içine alarak bir trafik 'kazası' dedi. 'Mr. Nightingale'le tanıştıktan sonra Cave'in otoparkında olmuş. O yüzden mesajına karşılık verememiş; hastanedeymiş. Birden aptalca, "Âşık mıydın ona?" deyiverdim. Hemen geri alabilmek istedim. Cevap vermedi. Hafifçe gülümsedi ve 'büyüdüğümde' yaban hayatı dedektifliği yapmak isteyip istemediğimi sordu. Bilmediğimi ve zaten büyüdüğümü söyledim. Kilisede hâlâ hayvan sığınağı kurmak isteyip istemediğimi sordu, onu da bilmediğimi söyledim. Nasıl olacaktı? Neneme göre beş bin dolar lazımdı. Söylemediğimse bu geceden falan itibaren müthiş mahvolup bundan sonra belki pul koleksiyonculuğu falan hariç hiçbir şey yapamayacağımdı. Nile'in ölümüne yol açmamın vicdan azabıyla veya ben kalırken onun dünyayı terk etmesine duyduğum öfkeyle yaşayamayacağımı da söylemedim. Solange yeni kugar görülme haberlerini

duyup duymadığımı sordu, duymadığımı söyledim. Söyledikleri ilgimi çekiyordu, sahiden çekiyordu ama ortadan öylece kayboluvermiş görünen Mr. Llewellyn'e bakıp duruyordum. Ayrıca bir gözüm de kapıda, gelip her şeyi berbat edeceklerinden emin olduğum Baz'ın haydutlarındaydı. Hiçbiri gelmedi ama. Biri hariç.

Öylesine soyulup soğana çevrilmiş bir kilisede nasıl cenaze töreni yapılabilirdiğini merak ediyorsunuzdur. Törenden birkaç gün önce, durduk yerde bir sürü insan geldi. Aralarında tulumlu, birbirlerinin tıpatıp aynı iki oğlanla, aletleri boya lekeli, birbirine tıpatıp benzeyen iki de kız vardı. Mr. Llewellyn'in kasetlerini çalıp her şeyi ya da hemen her şeyi (vitrayı ve çam parkeleri değil) tamir ettiler.

Bir de, çalınmış şeylerden bazıları geri sarma düğmesine basılmışçasına ortaya çıkmaya başladı. Düğmeye kim bastı bilmiyorum ve bilen de yok gibi. Herkes süper-nazik, süper-komşu davrandı. Arkadaşım 'Müfettiş Nightingale'i Tanrı'nın yolladığını söylediler. Biliyorum, daha fazla devam edemeyeceğimi, gezegeni kara yürekli birinden (ya da iki veya üç kişiden) kurtardıktan sonra Çıkış Torbası'yla gideceğimi söylemiştim. Fikrimi değiştirdim. Sırf kendime, dünyaya, insanlara artık daha iyi gözle baktığımdan (o işe biraz tamirat ve gözyaşından fazlası lazım) veya aksi ihtiyar kadınları sevdiğimden ve günün birinde öyle olmak istediğimden değil. Hayır. Fikrimi değiştirdim çünkü kanatsız bir melek beni kurtardı; boşa gitsin istemiyorum.

Ama işte... Boşa gidebilir. Ben yaşlarda, isli gri gözlerine yakışan gri ceket ve boğazlı kazak giymiş bir kız kilisenin en arkasında bana bakıp durdu. Törenin sonuna kadar kaldı. Kiliseden herkes çıktığında tek başına kaldı; beni beklediğini anladım. Yanına gittiğimde, su altından gelirmişçesine boğuk bir sesle, "Öldün sen," dedi, "karnın balık gibi yarılacak, geyik gibi böğüreceksin."

YAZARIN NOTU

Laurentia elbette sahici ve ziyarete fazlasıyla değer bir yer. Ama bu hikâyede adı geçen kişilerin tümü ve yerlerin neredeyse hepsi hayal ürünü. Bu romanla ilgili araştırmalarımın verdiği destek nedeniyle Québec Yaban Hayatı Dedektifliği Bürosu'nun başındaki Céleste Jonquères'e teşekkür etmek istiyorum. İstiyorum ama ne o ne de büro gerçek. Kim bilir belki bir gün, şanslar yaver giderse o ve onun gibiler olur. Ayı safrası konusunda Dünya Hayvanları Koruma Cemiyeti ve Québec Doğal Kaynaklar ve Yaban Hayatı Bakanlığı'na müteşekkirim. İlk seçtiğim başlıklara (Tükeniş Türküsü ve Tükeniş Korosu) pek sıcak bakmamalarına rağmen tavsiye ve suç ortaklıkları nedeniyle Marlène, Laura, Nicole, David, Jon ve Michele'ye teşekkürlerimi sunuyorum.

Montreal doğumlu **Jeffrey Moore**, Toronto, Sorbonne ve Ottawa üniversitelerinde eğitim aldı. Çevirmenliğin yanı sıra Montreal Üniversitesi'nde Çeviribilim bölümünde akademisyenlik yapıyor. Müzeler, tiyatrolar, dans toplulukları ve film festivallerinde görev alarak tüm dünyayı dolaştı. İlk romanı *Prisoner in a Red-Rose Chain* ile 2000 yılında Commonwealth Ödülü'nü aldı.

Sinestezya adıyla yayımladığımız *The Memory Artists* adlı romanı, Canadian Authors Association Award'da en iyi roman ödülüne layık görüldü. Roger's Writers Trust Award, Sunburst Award, Hugh MacLennan Prize ve Wordsworthy Award'da ise listeye girerek büyük başarı gösterdi. Sinestezya, 20 farklı ülkede yayınladı. Son romanı *Tükeniş Kulübü* (*Extinction Club*) 12 dilde okurlarıyla buluştu.

“Dünya aslında bu işte.
Kocaman bir tükeniş mekanı,
öldükten sonra üye olunan bir tükeniş kulübü.”

Laurentia ormanlarında hava, su ve toprak buz tutmuş.
Yalnızca ateş canlı.
İntikam için yanıyor.

Sonsuz hata yapma kapasitesiyle tanınan mirasyedi Nile Nightingale.
Geçmişinde biriktirdiği ne çok şey var!

Fiyaskoyla sonuçlanan bir aşk hikâyesi. Çocuk kaçırma.

Trafik cezaları, dolandırma. Ve bir türlü bırakamadığı içki...

Alkol bağımlılığından kurtulmak, hayatını temize çekmek için Québec yakınlarında bir kasabaya yerleşti. Terk edilmiş kilisenin yakınlarında bulduğu çuvala hayatı değişmek üzere.

Henüz yalnızca on dört yaşında.

O da geçmişine fena olaylar sığdırmadı.

Evde eğitilmiş bir dâhi Celeste. Tek akrabası müthiş bir matematikçi olan büyükannesiydi.

Artık o da yanında değil.

Bir gece dövuıldı, bir çuvala konuldu, bataklığa atıldı.

İki yaralı ruhun yolları Tanrı'nın bile unuttuğu kasabada kesişiyor.

Tükeniş Kulübü'nün doğal üyeleri için yeni bir hayat başlıyor.

Suluk soluğa yaşanacak hesaplaşmanın arifesindeyiz. Kanada'dan Çin'e uzanan yasa dışı avcılığın, uluslararası bir çetenin gazabının, birbirini iyileştirmek kaderinde olanların hikâyesi bu.

Kült roman Sinestezya'nın yazarı, Commonwealth ödüllü Jeffrey Moore'dan gerçek olaylardan esinlenerek yazılmış heyecan ve gerilim yüklü, derinlikli bir macera.

Hayvanların hakları yok ve eğlence için hiçbir varlığa eziyet etmiyorlar.

Bu durumda uygar olan nasıl insan oluyor? *Kirkus Reviews*

Sofistike olduğu kadar sert. Türler arasında gezinen olağanüstü bir edebi gösteri.

Heather O'Neill

Halüsinojenik, alt üst ediyor. Akla David Lynch filmlerini getiriyor. *Montreal Gazette*